

Rocznik Statystyczny Województwa Podlaskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W BIAŁYMSTOKU
STATISTICAL OFFICE
IN BIAŁYSTOK

Statistical Yearbook Podlaskie Voivodship

2011

ZESPÓŁ REDAKCYJNY **EDITORIAL BOARD**
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU **OF STATISTICAL OFFICE IN BIAŁYSTOK**

PRZEWODNICZĄCY *PRESIDENT*

Ewa Kamińska-Gawryluk

REDAKTOR GŁÓWNY *EDITOR-IN-CHIEF*

Anna Szeszko

CZŁONKOWIE *MEMBERS*

Anna Bachanek-Komarowska, Krystyna Falkowska, Wiesława Kamińska,
Agata Kawalko, Joanna Mojsa, Ewa Suchocka, Dorota Wyszowska

Opracowanie publikacji *Preparation of publication*

Zespół pracowników *Workers*
Urzędu Statystycznego w Białymstoku *of Statistical Office in Białystok*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Przy publikowaniu danych US ***When publishing SO data***
prosimy o podanie źródła ***please indicate source***

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Białymstoku przekazuje Państwu dwunastą edycję Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego. Publikacja zawiera bogaty zestaw informacji charakteryzujących poziom życia społeczeństwa oraz stan gospodarki regionu. Zamieszczono w niej również tablicę prezentującą województwo na tle kraju. Dane w przekrojach terytorialnych znajdują się w odrębnym opracowaniu zatytułowanym „Województwo Podlaskie 2011 – podregiony, powiaty, gminy”. Rocznik przedstawia statystyczny obraz Podlasia w 2010 r., jednakże mając na uwadze przydatność zamieszczonych informacji do porównań dynamicznych, szereg danych zaprezentowano w odniesieniu do lat 2000-2009.

Tegoroczne wydanie publikacji zostało wzbogacone o wyniki Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 r.

W obecnej edycji Rocznika informacje w zakresie rachunków regionalnych według rodzajów działalności po raz pierwszy przedstawiono w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007. Dane za lata 2007 i 2008 zostały skorygowane w stosunku do zamieszczonych w poprzednich wydaniach publikacji. Zmiany wynikają z weryfikacji danych w rachunkach narodowych, polegającej na aktualizacji zaklasyfikowania jednostek.

Oddając do rąk Państwa najnowsze wydanie Rocznika Statystycznego Województwa Podlaskiego, serdecznie dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazywane informacje oraz sugestie i wnioski, które przyczyniają się do kształtowania i wzbogacania treści kolejnych jego edycji.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Białymstoku

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, grudzień 2011 r.

PREFACE

Statistical Office in Białystok is pleased to present the twelfth edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship. The publication contains wide set of information characterizing the living standard of population and the condition of the region economy. There is also included the table presenting the voivodship against the background of the country. Data in the territorial division are published in a separate publication, titled "Podlaskie Voivodship 2011 – Subregions, Powiats, Gminas". The Yearbook is a statistical representation of Podlasie in 2010, however, taking into account the usefulness of the information for the dynamic comparisons, some data were presented in relation to the years 2000-2009.

This year's edition of the publication was expanded with the results of the Agricultural Census 2010.

This is the first issue of the Yearbook, in which the information on regional accounts by type of activity is presented in accordance with the Polish Classification of Activities (PKD) 2007 (NACE Rev. 2). The data for 2007 and 2008 have been corrected to the data published in the previous editions of the publication. The changes result from data verification in the national accounts and consist in the revision of unit classification.

Presenting the latest edition of the Statistical Yearbook of Podlaskie Voivodship, I would like to sincerely thank all those individuals and institutions for providing information and suggestions that contribute to improving and enriching contents of its subsequent editions.

Director
Statistical Office in Białystok

Ewa Kamińska-Gawryluk

Białystok, December 2011

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic
Spis map i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2010 r.
II. Ważniejsze dane o województwie (2000-2010)

DZIAŁY

I. Geografia. Meteorologia
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości
V. Ludność. Wyznania religijne
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych
VIII. Budżety gospodarstw domowych
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna
XII. Kultura. Turystyka. Sport
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny
XV. Rolnictwo i leśnictwo
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe
XXII. Rachunki regionalne
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej

CONTENTS

Preface	3-4
List of tables	6-17
List of maps and graphs	18
Symbols. Abbreviations	19-20
General notes	21-25

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2010</i>	26-31
<i>Major data on the voivodship (2000-2010)</i>	32-51

CHAPTERS

<i>Geography. Meteorology</i>	52-53
<i>Environmental protection</i>	54-77
<i>Administrative division and local self- -government</i>	78-81
<i>Public safety. Justice</i>	82-85
<i>Population. Religious denominations</i>	86-106
<i>Labour market</i>	107-138
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	139-147
<i>Household budgets</i>	148-153
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	154-164
<i>Education</i>	165-188
<i>Health care and social welfare</i>	189-200
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	201-211
<i>Science and technology. Information society</i> ...	212-221
<i>Prices</i>	222-225
<i>Agriculture and forestry</i>	226-252
<i>Industry and construction</i>	253-265
<i>Transport and communications</i>	266-271
<i>Trade and catering</i>	272-276
<i>Finances of enterprises</i>	277-289
<i>Public finance</i>	290-295
<i>Investments. Fixed assets</i>	296-306
<i>Regional accounts</i>	307-310
<i>Privatization. Entities of the national economy</i>	311-317

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

Tablica Table	Strona Page
------------------	----------------

DZIAŁ I. GEOGRAFIA. METEOROLOGIA

Położenie geograficzne województwa	
Powierzchnia i granice	
Układ pionowy powierzchni	
Dane meteorologiczne (2000, 2005, 2009, 2010)	

CHAPTER I. GEOGRAPHY. METEOROLOGIA

<i>Geographic location of the voivodship</i>	1	52
<i>Area and borders</i>	2	52
<i>Elevations</i>	3	53
<i>Meteorological data (2000, 2005, 2009, 2010) ..</i>	4	53

DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne	
Stan geodezyjny i kierunki wykorzystania powierzchni województwa (2005, 2010, 2011)	
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2000, 2005, 2009, 2010)	
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2000, 2005, 2009, 2010)	
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2009, 2010)	
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2000, 2005, 2009, 2010)	
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2000, 2005, 2009, 2010)	
Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód rzek badanych w systemie monitoringu w 2010 r.	
Klasyfikacja stanu ekologicznego, stanu chemicznego i stanu wód jezior badanych w systemie monitoringu w 2010 r.	
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2010 r.	
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2009, 2010)	
Jednostki odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2009, 2010)	
Oczyszczalnie ścieków (2000, 2005, 2009, 2010)	
Emisja i redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza (2000, 2005, 2009, 2010)	
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych (2000, 2005, 2009, 2010)	
Odpady wytworzone i nagromadzone oraz tereny ich składowania (2000, 2005, 2009, 2010)	
Odpady według rodzajów w 2010 r.	
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2000, 2005, 2009, 2010)	
Parki narodowe (2000, 2005, 2009, 2010)	
Rezerwy przyrody (2000, 2005, 2009, 2010) ...	
Parki krajobrazowe (2000, 2005, 2009, 2010)	
Pomniki przyrody (2000, 2005, 2009, 2010)	
Wymiar i wpływ z opłat i kar na celowe fundusze ekologiczne (2000, 2005, 2009, 2010)	

CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION

<i>General notes</i>	x	54
<i>Geodesic status and use of voivodship land (2005, 2010, 2011)</i>	1 (5)	61
<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	2 (6)	62
<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	3 (7)	62
<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	4 (8)	63
<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	5 (9)	63
<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling fish ponds (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	6 (10)	64
<i>Classification of ecological status, ecological potential, chemical status and water status of rivers in the monitoring system in 2010</i>	7 (11)	64
<i>Classification of ecological status, chemical status and water status of lakes in the monitoring system in 2010</i>	8 (12)	67
<i>Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2010</i>	9 (13)	67
<i>Industrial and municipal waste water discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	10 (14)	68
<i>Entities discharging waste water by place of discharge and waste water treatment plants possessed (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	11 (15)	68
<i>Waste water treatment plants (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	12 (16)	69
<i>Emission and reduction of industrial air pollutants (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	13 (17)	69
<i>Air pollution reduction systems in plants especially noxious (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	14 (18)	70
<i>Generated and accumulated waste and its landfill areas (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	15 (19)	71
<i>Waste by type in 2010</i>	16 (20)	72
<i>Legally protected areas possessing unique environmental value (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	17 (21)	72
<i>National parks (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	18 (22)	73
<i>Nature reserves (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	19 (23)	73
<i>Landscape parks (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	20 (24)	74
<i>Nature monuments (2000, 2005, 2009, 2010) ...</i>	21 (25)	74
<i>Rates and receipts from payments and fines to the special purpose ecological funds (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	22 (26)	75

	Tablica Table	Strona Page
Kierunki finansowania Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2005, 2009, 2010)	<i>Directions of financing of Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds (2005, 2009, 2010)</i>	23 (27) 75
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Outlays on fixed assets on environmental protection and water management (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	24 (28) 76
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	25 (29) 77
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 78
Jednostki administracyjne województwa (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Administrative units of the voivodship (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	1 (30) 79
Gminy w 2010 r.	<i>Gminas in 2010</i>	2 (31) 79
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2010 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2010</i>	3 (32) 80
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2010 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2010</i>	4 (33) 80
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2009, 2010)	<i>Paid employment, wages and salaries in public administration (2005, 2009, 2010)</i>	5 (34) 81
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 82
Zarejestrowana działalność Państwowej Straży Pożarnej (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Registered activity of the State Fire Department (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	1 (35) 83
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	2 (36) 84
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych według wybranych rodzajów przestępstw (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings by selected type of crime (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	3 (37) 84
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	4 (38) 85
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes pursued by public prosecution (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	5 (39) 85
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	CHAPTER V. POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 86
Ludność (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	1 (40) 88
Ludność według płci i wieku (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Population by sex and age (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	2 (41) 89
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Working and non-working age population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	3 (42) 90
Prognoza ludności w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym do 2035 r. (2011, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)	<i>Working and non-working age population projection until 2035 (2011, 2015, 2020, 2025, 2030, 2035)</i>	4 (43) 91
Miasta i ludność w miastach (2005, 2009, 2010)	<i>Towns and urban population (2005, 2009, 2010)</i>	5 (44) 92
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2009, 2010)	<i>Gminas and rural population (2005, 2009, 2010)</i>	6 (45) 92
Ruch naturalny ludności (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Vital statistics (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	7 (46) 93
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2009, 2010)	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2009, 2010)</i>	8 (47) 93

	Tablica Table	Strona Page
Małżeństwa zawarte w 2010 r. według wieku nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2010 by age of bride-grooms and brides</i>	9 (48) 94
Małżeństwa zawarte w 2010 r. według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców	<i>Marriages contracted in 2010 by previous marital status of bridegrooms and brides</i>	10 (49) 95
Małżeństwa wyznaniowe zawarte w 2010 r.	<i>Church or religious marriages contracted in 2010</i>	11 (50) 95
Rozwody w 2010 r. według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filing petition for divorce in 2010</i>	12 (51) 96
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2009, 2010)	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2009, 2010)</i>	13 (52) 97
Urodzenia (2005, 2009, 2010)	<i>Births (2005, 2009, 2010)</i>	14 (53) 97
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2009, 2010)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2009, 2010)</i>	15 (54) 97
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	16 (55) 98
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2009, 2010)	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2009, 2010)</i>	17 (56) 99
Zgony według przyczyn (2005, 2008, 2009)	<i>Deaths by causes (2005, 2008, 2009)</i>	18 (57) 100
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2009, 2010)	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2009, 2010)</i>	19 (58) 101
Zgony niemowląt według przyczyn (2005, 2008, 2009)	<i>Infant deaths by causes (2005, 2008, 2009)</i>	20 (59) 101
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez Policję (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Suicides registered by the Police (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	21 (60) 102
Przeciętne dalsze trwanie życia (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Life expectancy (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	22 (61) 102
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2009, 2010)	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2009, 2010)</i>	23 (62) 103
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2009, 2010)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2009, 2010)</i>	24 (63) 103
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2009, 2010)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2009, 2010)</i>	25 (64) 104
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2009, 2010)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2009, 2010)</i>	26 (65) 105
Niektóre wyznania religijne w 2010 r.	<i>Selected religious denominations in 2010</i>	27 (66) 105
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 107
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>	
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej (2005, 2009, 2010)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more (2005, 2009, 2010)</i>	1 (67) 115
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2010 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in the fourth quarter of 2010</i>	2 (68) 116
Pracujący	<i>Employment</i>	
Pracujący (2005, 2009, 2010)	<i>Employed persons (2005, 2009, 2010)</i>	3 (69) 117
Pracujący wyłącznie lub głównie w gospodarstwach rolnych w czerwcu 2010 r.	<i>Persons employed exclusively or mainly in agricultural holdings in June 2010</i>	4 (70) 118
Pracujący według statusu zatrudnienia (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Employed persons by employment status (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	5 (71) 118
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2009, 2010)	<i>Average paid employment (2005, 2009, 2010)</i> ...	6 (72) 120
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Full- and part-time paid employees (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	7 (73) 121
Przyjęcia do pracy (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Hires (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	8 (74) 122
Zwolnienia z pracy (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Terminations (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	9 (75) 123
Absolwenci podejmujący pierwszą pracę (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>School leavers starting work for the first time (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	10 (76) 125
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane (2009, 2010)	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job (2009, 2010)</i>	11 (77) 127

	Tablica Table	Strona Page
Bezrobocie		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2000, 2005, 2009, 2010) ...	12 (78)	128
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2000, 2005, 2009, 2010)	13 (79)	128
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2000, 2005, 2009, 2010)	14 (80)	129
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu (2000, 2005, 2009, 2010)	15 (81)	130
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2009, 2010)	16 (82)	131
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2000, 2005, 2009, 2010]	17 (83)	131
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2009, 2010]	18 (84)	132
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2000, 2005, 2009, 2010)	19 (85)	134
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2000, 2005, 2009, 2010)	20 (86)	135
Choroby zawodowe (2000, 2005, 2009, 2010) ...	21 (87)	136
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2000, 2005, 2009, 2010)	22 (88)	136
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2000, 2005, 2009, 2010)	23 (89)	138
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne	General notes	x 139
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Wynagrodzenia brutto (2009, 2010)	Gross wages and salaries (2009, 2010)	1 (90) 141
Wynagrodzenia brutto według sekcji (2009, 2010)	Gross wages and salaries by sections (2009, 2010)	2 (91) 142
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2009, 2010)	Average monthly gross wages and salaries (2005, 2009, 2010)	3 (92) 144
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji (2005, 2009, 2010)	Average monthly gross wages and salaries by sections (2005, 2009, 2010)	4 (93) 145
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2000, 2005, 2009, 2010)	Retirees and pensioners (2000, 2005, 2009, 2010)	5 (94) 146
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2000, 2005, 2009, 2010)	Gross retirement pay and pension benefits (2000, 2005, 2009, 2010)	6 (95) 147
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne	General notes	x 148
Gospodarstwa domowe (2005, 2009, 2010)	Households (2005, 2009, 2010)	1 (96) 151
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2009, 2010)	Average monthly available income per capita in households (2005, 2009, 2010)	2 (97) 152

	Tablica Table	Strona Page
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2009, 2010)	Average monthly expenditure per capita in households (2005, 2009, 2010)	3 (98) 152
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2009, 2010)	Average monthly consumption of selected foodstuffs per capita in households (2005, 2009, 2010)	4 (99) 153
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2009, 2010)	Households furnished with selected durable goods (2005, 2009, 2010)	5 (100) 153
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne	General notes	x 154
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2000, 2005, 2009, 2010)	Water-line and sewerage systems (2000, 2005, 2009, 2010)	1 (101) 158
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2000, 2005, 2009, 2010)	Consumers and consumption of electricity in households (2000, 2005, 2009, 2010)	2 (102) 158
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2009, 2010)	Gas-line system as well as consumers and consumption of gas from gas-line system in households (2005, 2009, 2010)	3 (103) 159
Ogrzewnictwo (2005, 2009, 2010)	House-heating (2005, 2009, 2010)	4 (104) 159
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2009, 2010)	Population using water-line, sewerage and gas-line systems (2005, 2009, 2010)	5 (105) 160
Komunikacja miejska (2000, 2005, 2009, 2010)	Urban transport (2000, 2005, 2009, 2010)	6 (106) 160
Odpady komunalne i nieczystości ciekłe (2005, 2009, 2010)	Municipal waste and liquid waste (2005, 2009, 2010)	7 (107) 161
Tereny zieleni ogólnodostępnej w miastach (2000, 2005, 2009, 2010)	Generally accessible green belts in urban areas (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (108) 161
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2009, 2010)	Dwelling stocks (2005, 2009, 2010)	9 (109) 162
Mieszkania wyposażone w instalacje (2005, 2009, 2010)	Dwellings fitted with installations (2005, 2009, 2010)	10 (110) 162
Mieszkania oddane do użytkowania (2000, 2005, 2009, 2010)	Dwellings completed (2000, 2005, 2009, 2010)	11 (111) 163
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2000, 2005, 2009, 2010)	Dwellings completed by number of rooms (2000, 2005, 2009, 2010)	12 (112) 164
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION	
Uwagi ogólne	General notes	x 165
Edukacja według szczebli kształcenia (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	Education by level (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	1 (113) 169
Szkoły według organów prowadzących w roku szkolnym 2010/11	Schools by school governing authority in 2010/11 school year	2 (114) 171
Współczynnik skolaryzacji brutto (2005/06, 2009/10, 2010/11)	Gross enrolment rate (2005/06, 2009/10, 2010/11)	3 (115) 172
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych w roku szkolnym 2010/11 ..	Personal computers in schools for children and youth and in post-secondary schools in 2010/11 school year	4 (116) 172
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2009/10, 2010/11)	Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2009/10, 2010/11)	5 (117) 173
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2009/10, 2010/11)	Students studying foreign languages in schools for adults (2009/10, 2010/11)	6 (118) 174
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2008/2009, 2009/10, 2010/11)	Education for people with special educational needs (2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11)	7 (119) 174

	Tablica Table	Strona Page
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii i ośrodki rewitalizacyjno-wychowawcze (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres as well as reformation and education centres for the delinquents (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	8 (120) 175
Wychowanie pozaszkolne (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Extracurricular education (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	9 (121) 176
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży oraz szkół policealnych (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Boarding schools and dormitories of schools for children and youth as well as post-secondary schools (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	10 (122) 176
Domy i stołówki studenckie (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Student dormitories and canteens (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	11 (123) 177
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	12 (124) 177
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	13 (125) 178
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	14 (126) 178
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	15 (127) 179
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]</i>	16 (128) 180
Licea ogólnokształcące i uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>General secondary and supplementary general secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	17 (129) 180
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	18 (130) 181
Uczniowie i absolwenci liceów profilowanych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]	<i>Students and graduates of specialized secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]</i>	19 (131) 181
Technika i technika uzupełniająca dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Technical secondary and supplementary technical secondary schools for youth (excluding special schools) [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	20 (132) 182
Uczniowie i absolwenci techników i techników uzupełniających dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]	<i>Students and graduates of technical and supplementary technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]</i>	21 (133) 182
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Art schools for children and youth (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	22 (134) 183
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) według form kształcenia [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) by type of education [2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11]</i>	23 (135) 183
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2008/09, 2009/10, 2010/11]</i>	24 (136) 184
Szkoły wyższe (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Higher education institutions (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	25 (137) 184
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	26 (138) 185

	Tablica Table	Strona Page
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2008/09, 2009/10)</i>	27 (139) 186
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	28 (140) 187
Szkoły dla dorosłych (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Schools for adults (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	29 (141) 187
Wychowanie przedszkolne (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)	<i>Pre-primary education (2000/01, 2005/06, 2009/10, 2010/11)</i>	30 (142) 188
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 189
Pracownicy medyczni (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Medical personnel (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	1 (143) 192
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Out-patient health care (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	2 (144) 193
Służba medycyny pracy (2008, 2009)	<i>Occupational medicine service (2008, 2009)</i>	3 (145) 193
Stacjonarna opieka zdrowotna (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>In-patient health care (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	4 (146) 194
Szpitala ogólne (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>General hospitals (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	5 (147) 194
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2009, 2010)	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2009, 2010)</i>	6 (148) 195
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Public pharmacies and pharmaceutical outlets (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	7 (149) 196
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	8 (150) 196
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	9 (151) 197
Żłobki (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Nurseries (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	10 (152) 198
Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży (2005, 2009, 2010)	<i>Care and education centres for children and young people (2005, 2009, 2010)</i>	11 (153) 198
Rodziny zastępcze (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Foster families (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	12 (154) 199
Placówki pomocy społecznej (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Social welfare facilities (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	13 (155) 199
Świadczenia pomocy społecznej (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Social assistance benefits (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	14 (156) 200
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 201
Kultura	Culture	
Biblioteki publiczne (z filiami) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Public libraries (with branches) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	1 (157) 203
Muzea (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Museums (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	2 (158) 203
Galerie sztuki (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Art galleries (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	3 (159) 204
Teatry i instytucje muzyczne (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Theatres and music institutions (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	4 (160) 204
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2003, 2005, 2007, 2009)	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres (2003, 2005, 2007, 2009)</i>	5 (161) 204
Kina stałe (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Fixed cinemas (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	6 (162) 205
Abonenci radiowi i telewizyjni (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Radio and television subscribers (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	7 (163) 205

	Tablica Table	Strona Page
Turystyka		
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (164)	206
Placówki gastronomiczne w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2009, 2010)	9 (165)	208
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania (2000, 2005, 2009, 2010)	10 (166)	209
Sport		
Kluby sportowe (2000, 2006, 2008, 2010)	11 (167)	210
Wybrane dziedziny i dyscypliny sportowe w klubach sportowych w 2010 r.	12 (168)	210
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE		
Uwagi ogólne	x	212
Nauka i technika		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2009, 2010)	1 (169)	215
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2009, 2010)	2 (170)	215
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	3 (171)	216
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	4 (172)	216
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2000, 2005, 2009, 2010)	5 (173)	217
Nakłady na działalność innowacyjną w przetwórstwie przemysłowym w 2010 r. (ceny bieżące)	6 (174)	217
Przychody netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w 2010 r.	7 (175)	218
Środki automatyzacji procesów produkcyjnych w przemyśle w 2010 r.	8 (176)	219
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2000, 2005, 2009, 2010)	9 (177)	220
Spółeczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet (2009, 2010)	10 (178)	221
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie teleinformatyczne (2009, 2010) ..	11 (179)	221
DZIAŁ XIV. CENY		
Uwagi ogólne	x	222
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2000, 2005, 2009, 2010)	1 (180)	223
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2000, 2005, 2009, 2010)	2 (181)	223
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2009, 2010)	3 (182)	225
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2000, 2005, 2009, 2010)	4 (183)	225
Tourism		
<i>Collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>8 (164)</i>	<i>206</i>
<i>Catering establishments in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>9 (165)</i>	<i>208</i>
<i>Foreign tourists accommodated in collective tourist accommodation establishments (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>10 (166)</i>	<i>209</i>
Sport		
<i>Sports clubs (2000, 2006, 2008, 2010)</i>	<i>11 (167)</i>	<i>210</i>
<i>Selected sports fields and disciplines in sports clubs in 2010</i>	<i>12 (168)</i>	<i>210</i>
CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>212</i>
Science and technology		
<i>Units and employment in research and development activity (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>1 (169)</i>	<i>215</i>
<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2009, 2010)</i>	<i>2 (170)</i>	<i>215</i>
<i>Gross domestic expenditure on research and development activity (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	<i>3 (171)</i>	<i>216</i>
<i>Current expenditure on research and development activity by type of activity (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	<i>4 (172)</i>	<i>216</i>
<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>5 (173)</i>	<i>217</i>
<i>Expenditure on innovation activity in manufacturing in 2010 (current prices)</i>	<i>6 (174)</i>	<i>217</i>
<i>Net revenues from sales of new or significantly improved products in industrial enterprises in 2010</i>	<i>7 (175)</i>	<i>218</i>
<i>Means of automating production processes in industry in 2010</i>	<i>8 (176)</i>	<i>219</i>
<i>Domestic patents and utility models (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>9 (177)</i>	<i>220</i>
Information society		
<i>Enterprises using Internet (2009, 2010)</i>	<i>10 (178)</i>	<i>221</i>
<i>Enterprises using selected ICT systems (2009, 2010)</i>	<i>11 (179)</i>	<i>221</i>
CHAPTER XIV. PRICES		
<i>General notes</i>	<i>x</i>	<i>222</i>
<i>Price indices of consumer goods and services (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>1 (180)</i>	<i>223</i>
<i>Retail prices of selected goods and services (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>2 (181)</i>	<i>223</i>
<i>Average procurement prices of major agricultural products (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>3 (182)</i>	<i>225</i>
<i>Average marketplace prices received by farmers (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	<i>4 (183)</i>	<i>225</i>

	Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XV. ROLNICTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE AND FORESTRY	
Uwagi ogólne	General notes	x 226
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2000, 2005, 2009, 2010)	Trends and major economic and production results in agriculture (2000, 2005, 2009, 2010)	1 (184) 231
Nakłady pracy w gospodarstwach rolnych w 2009/10 r.	Labour input in agricultural holdings in 2009/10	2 (185) 232
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2000, 2005, 2009, 2010)	Agricultural land by land type (2000, 2005, 2009, 2010)	3 (186) 233
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2008, 2009]	Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2008, 2009]	4 (187) 233
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2000, 2005, 2008, 2009]	Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2000, 2005, 2008, 2009] ...	5 (188) 234
Powierzchnia zasiewów (2000, 2005, 2009, 2010)	Sown area (2000, 2005, 2009, 2010)	6 (189) 236
Zbiory i plony wybranych ziemniaków (2000, 2005, 2009, 2010)	Selected crop production and yields (2000, 2005, 2009, 2010)	7 (190) 237
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych (2000, 2005, 2009, 2010)	Area, production and yields of ground vegetables (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (191) 238
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2000, 2005, 2009, 2010)	Area, production and yields of tree fruit (2000, 2005, 2009, 2010)	9 (192) 239
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych (2000, 2005, 2009, 2010)	Area, production and yields of fruit bushes and berry fruit (2000, 2005, 2009, 2010)	10 (193) 240
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2000, 2005, 2009, 2010)	Cattle, pigs, sheep and horses (2000, 2005, 2009, 2010)	11 (194) 241
Drób (2005, 2009, 2010)	Poultry (2005, 2009, 2010)	12 (195) 243
Produkcja żywca rzeźnego (2000, 2005, 2009, 2010)	Production of animals for slaughter (2000, 2005, 2009, 2010)	13 (196) 243
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2000, 2005, 2009, 2010)	Production of meat, fats and pluck (2000, 2005, 2009, 2010)	14 (197) 244
Produkcja mleka i jaj (2000, 2005, 2009, 2010) ..	Production of milk and eggs (2000, 2005, 2009, 2010)	15 (198) 244
Melioracje użytków rolnych (2000, 2005, 2009, 2010)	Drainage of agricultural land (2000, 2005, 2009, 2010)	16 (199) 245
Ciągniki rolnicze (2000, 2005, 2009, 2010)	Agricultural tractors (2000, 2005, 2009, 2010) ...	17 (200) 245
Ciągniki oraz wybrane maszyny i urządzenia rolnicze (2002, 2010)	Agricultural tractors and selected agricultural machines and equipment (2002, 2010)	18 (201) 246
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (1999/2000, 2004/05, 2008/09, 2009/10)	Consumption of mineral or chemical as well as lime fertilizers in terms of pure ingredient (1999/2000, 2004/05, 2008/09, 2009/10)	19 (202) 247
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	Value of agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]	20 (203) 247
Skup ważniejszych produktów rolnych (2000, 2005, 2009, 2010)	Procurement of major agricultural products (2000, 2005, 2009, 2010)	21 (204) 248
Wartość skupu ważniejszych produktów rolnych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	Value of major agricultural products procurement (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]	22 (205) 249
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2000, 2005, 2009, 2010)	Forest land (2000, 2005, 2009, 2010)	23 (206) 250
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2000, 2005, 2009, 2010)	Renewals, afforestation and other forest breeding work (2000, 2005, 2009, 2010)	24 (207) 251
Pozyskanie drewna (2000, 2005, 2009, 2010) ...	Removals (2000, 2005, 2009, 2010)	25 (208) 252
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień (2000, 2005, 2009, 2010)	Plantings and removals from plantings (2000, 2005, 2009, 2010)	26 (209) 252

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	General notes	x	253
Przemysł	Industry		
Podstawowe dane o przemyśle (2005, 2009, 2010)	Basic data on industry (2005, 2009, 2010)	1 (210)	255
Produkcja sprzedana przemysłu (2005, 2009, 2010)	Sold production of industry (2005, 2009, 2010) ..	2 (211)	255
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (2005, 2009, 2010)	Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (2005, 2009, 2010)	3 (212)	257
Produkcja ważniejszych wyrobów (2000, 2005, 2009, 2010)	Production of major products (2000, 2005, 2009, 2010)	4 (213)	257
Przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2009, 2010)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in industry (2009, 2010)	5 (214)	258
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010]	Construction and assembly production (current prices) [2005, 2009, 2010]	6 (215)	260
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010]	Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2009, 2010]	7 (216)	260
Budynki oddane do użytkowania (2000, 2005, 2009, 2010)	Buildings completed (2000, 2005, 2009, 2010) ..	8 (217)	262
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków (2000, 2005, 2009, 2010)	Buildings completed by type of buildings (2000, 2005, 2009, 2010)	9 (218)	263
Przeciętne zatrudnienie oraz przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2009, 2010)	Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2009, 2010)	10 (219)	265
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne	General notes	x	266
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2000, 2005, 2009, 2010)	Railway lines operated (2000, 2005, 2009, 2010)	1 (220)	268
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2000, 2005, 2009, 2010)	Hard surface public roads (2000, 2005, 2009, 2010)	2 (221)	268
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2000, 2005, 2009, 2010)	Registered road vehicles and tractors (2000, 2005, 2009, 2010)	3 (222)	269
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2000, 2005, 2009, 2010)	Regular bus lines (2000, 2005, 2009, 2010)	4 (223)	269
Transport samochodowy zarobkowy (2000, 2005, 2009, 2010)	Road transport for hire or reward (2000, 2005, 2009, 2010)	5 (224)	270
Wypadki drogowe (2000, 2005, 2009, 2010)	Road accidents (2000, 2005, 2009, 2010)	6 (225)	270
Łączność	Communications		
Ważniejsze dane o łączności (2000, 2005, 2009, 2010)	Major communications data (2000, 2005, 2009, 2010)	7 (226)	271
Abonenci telefoniczni oraz aparaty telefoniczne (2000, 2005, 2009, 2010)	Telephone subscribers and telephone sets (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (227)	271
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	General notes	x	272
Sprzedaż detaliczna (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	Retail sales (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]	1 (228)	274
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	Retail sales of goods (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]	2 (229)	274

		Tablica Table	Strona Page
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010]	<i>Wholesale of goods in trade enterprises (current prices) [2005, 2009, 2010]</i>	3 (230)	275
Sklepy i stacje paliw (2005, 2009, 2010)	<i>Shops and petrol stations (2005, 2009, 2010) ...</i>	4 (231)	275
Gastronomia (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Catering (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	5 (232)	275
Magazyny handlowe (2000, 2005, 2006, 2009) ..	<i>Trade warehouses (2000, 2005, 2006, 2009)</i>	6 (233)	276
Targowiska (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Marketplaces (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	7 (234)	276
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	277
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2009, 2010)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2009, 2010)</i>	1 (235)	280
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według wybranych sekcji (2005, 2009, 2010)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by selected sections (2005, 2009, 2010)</i>	2 (236)	281
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2009, 2010)	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2009, 2010)</i>	3 (237)	282
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2009, 2010)	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2009, 2010)</i>	4 (238)	283
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2009, 2010)	<i>Current assets of enterprises (2005, 2009, 2010)</i>	5 (239)	284
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2009, 2010)	<i>Equity capital (fund) of enterprises (2005, 2009, 2010)</i>	6 (240)	286
Kapitał zakładowy (akcyjny) przedsiębiorstw (2005, 2009, 2010)	<i>Initial (share) capital of enterprises (2005, 2009, 2010)</i>	7 (241)	287
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2009, 2010)	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2009, 2010)</i>	8 (242)	288
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	290
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2009, 2010) ...</i>	1 (243)	292
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2010 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by division in 2010</i>	2 (244)	293
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type (2000, 2005, 2009, 2010) ...</i>	3 (245)	294
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2010 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by division in 2010</i>	4 (246)	295
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	296
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2009, 2010]	<i>Investment outlays (current prices) [2009, 2010]</i>	1 (247)	299
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według sektorów własności (ceny bieżące) [2005, 2009, 2010]	<i>Investment outlays in enterprises by ownership sectors (current prices) [2005, 2009, 2010] ..</i>	2 (248)	300
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	3 (249)	301
Nakłady inwestycyjne w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Investment outlays in budgetary state and local self-government entities and establishments (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	4 (250)	302

	Tablica Table	Strona Page
Środki trwałe		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2009, 2010]	5 (251)	303
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2005, 2009, 2010]	6 (252)	304
Wartość brutto środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (bieżące ceny ewidencyjne) [2000, 2005, 2009, 2010]	7 (253)	305
Stopień zużycia środków trwałych w państwowych i samorządowych jednostkach i zakładach budżetowych (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (254)	306
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS	
Uwagi ogólne	General notes	x 307
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2007, 2008, 2009]	Gross domestic product (current prices) [2007, 2008, 2009]	1 (255) 309
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2007, 2008, 2009]	Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2007, 2008, 2009]	2 (256) 310
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2007, 2008, 2009)	Nominal income in the households sector (2007, 2008, 2009)	3 (257) 310
DZIAŁ XXIII. PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY	
Uwagi ogólne	General notes	x 311
Prywatyzacja	Privatization	
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.	State owned enterprises included in the privatization process from 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010	1 (258) 312
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.	State owned enterprises privatized by the direct method from 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010	2 (259) 313
Przedsiębiorstwa państwowe zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r. ..	State owned enterprises liquidated from 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010	3 (260) 313
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.	Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises from 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010	4 (261) 313
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.	Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010	5 (262) 314
Podmioty gospodarki narodowej	Entities of the national economy	
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON (2000, 2005, 2009, 2010)	Entities of the national economy in the REGON register (2000, 2005, 2009, 2010)	6 (263) 314
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2009, 2010)	Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections (2000, 2005, 2009, 2010)	7 (264) 315
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji (2000, 2005, 2009, 2010)	Commercial companies by legal status and sections (2000, 2005, 2009, 2010)	8 (265) 317

SPIS MAP I WYKRESÓW**LIST OF MAPS AND GRAPHS**Strona
Page

Podział administracyjny województwa podlaskiego w 2010 r.	<i>Administrative division of Podlaskie Voivodship in 2010</i>	68
Struktura ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania odprowadzonych do wód lub do ziemi (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Structure of industrial and municipal waste water requiring treatment discharged into waters or into the ground (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	69
Komunalne oczyszczalnie ścieków i ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków (2000-2010)	<i>Municipal waste water treatment plants and population using waste water treatment plants (2000-2010)</i>	69
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Waste (excluding municipal waste) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	69
Ludność według płci i wieku w 2010 r.	<i>Population by sex and age in 2010</i>	90
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	91
Ruch naturalny ludności (1995-2010)	<i>Vital statistics (1995-2010)</i>	91
Współczynnik aktywności zawodowej i wskaźnik zatrudnienia (2005, 2009, 2010)	<i>Activity rate and employment rate (2005, 2009, 2010)</i> ...	128
Struktura pracujących według sektorów własności (2005, 2009, 2010)	<i>Structure of employed persons by ownership sectors (2005, 2009, 2010)</i>	128
Struktura pracujących według sekcji w 2010 r.	<i>Structure of employed persons by sections in 2010</i>	128
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w 2010 r.	<i>Structure of registered unemployed persons in 2010</i>	129
Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego wynagrodzenia w województwie (2005, 2010)	<i>Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from average wages and salaries in the voivodship (2005, 2010)</i>	162
Mieszkania wyposażone w instalacje w % ogółu mieszkań w 2010 r.	<i>Dwellings fitted with installations in % of total dwellings in 2010</i>	163
Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa (2000, 2005, 2009, 2010) ..	<i>Structure of dwellings completed by forms of construction (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	163
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2010/11	<i>Education by level in 2010/11 school year</i>	184
Struktura studentów szkół wyższych według typów szkół w roku akademickim 2010/11	<i>Structure of students of higher education institutions by type of schools in 2010/11 academic year</i>	185
Krwiodawstwo (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Blood donation (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	185
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2010 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2010</i>	240
Struktura towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) w 2009 r.	<i>Structure of market agricultural output (constant prices) in 2009</i>	240
Zwierzęta gospodarskie na 100 ha użytków rolnych (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Livestock per 100 ha of agricultural land (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	241
Struktura produkcji budowlano-montażowej według sektorów własności (ceny bieżące) [2000, 2005, 2009, 2010]	<i>Structure of construction and assembly production by ownership sectors (current prices) [2000, 2005, 2009, 2010]</i>	241
Telefoniczne łącza główne na 1000 ludności (2000, 2005, 2009, 2010)	<i>Telephone main line per 1000 population (2000, 2005, 2009, 2010)</i>	241
Sektory instytucjonalne i ich wzajemne powiązania ...	<i>Institutional sectors and their relationships</i>	310
Schemat procesu prywatyzacji	<i>Plan of the privatization process</i>	311

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero:	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05; <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit;</i>
	(0,00)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,005. <i>magnitude not zero, but less than 0,005 of a unit.</i>
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 24. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 24.</i>
Znak	#	-	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
„W tym” „Of which”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Comma (,)		-	used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= million <i>million</i>	m	= metr <i>metre</i>
zł <i>zł</i>	= złoty = <i>zloty</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
egz.	= egzemplarz	ha	= hektar <i>hectare</i>
kpl	= komplet	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	ml	= mililitr <i>millilitre</i>
g	= gram <i>gram</i>	l	= litr <i>litre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>		

dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	nr (Nr) No.	= numer = <i>number</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	pkt	= punkt
kW	= kilowat <i>kilowatt</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	prof.	= profesor
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	Rev.	= <i>revision</i>
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	str.	= strona
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
s	= sekunda <i>second</i>	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
h	= godzina <i>hour</i>	tn. <i>i.e.</i>	= to znaczy = <i>that is</i>
d	= doba	tw.	= tak zwany
24h	= 24 hours	ust.	= ustęp
r.	= rok	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	NFI	= narodowe fundusze inwestycyjne
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	NIF	= <i>national investment funds</i>
t/r	= ton rocznie	NFZ	= Narodowy Fundusz Zdrowia
ty	= <i>tonnes per year</i>	ZWRSP	= Zasób Własności Rolnej Skarbu Państwa
cd. cont.	= ciąg dalszy = <i>continued</i>	APSST	= <i>Agricultural Property Stock of the State Treasury</i>
dok. cont.	= dokończenie = <i>continued</i>	ESA	= Europejski System Rachunków Narodowych <i>European System of Accounts</i>
im.	= imię	NACE	= <i>Statistical Classification of Economic Activities in the European Community</i>
itd.	= i tak dalej	PKD	= Polska Klasyfikacja Działalności
itp. etc.	= i tym podobne = <i>and the like</i>	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
Lp. No.	= liczba porządkowa = <i>number</i>	ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
mgr	= magister	EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
np. <i>e.g.</i>	= na przykład = <i>for example</i>	UN	= <i>United Nations</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do dotychczas stosowanej klasyfikacji PKD 2004, wprowadza zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmiennych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane z zakresu rachunków regionalnych prezentowane są nadal w układzie PKD 2004. Dane w układzie PKD 2007 będą publikowane od października 2011 r.;

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concerns the **entire national economy**.

2. Data is presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 Jan 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 Dec 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from the previously used PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the introduction of changes in its scope, i.e. new groupings of activity types (presentation of new types, division or aggregation of the previous ones) as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. As a result there are, among others, 21 sections and 88 divisions in PKD 2007/NACE Rev. 2 compared with 17 sections and 62 divisions in PKD 2004/NACE Rev. 1.1. In some cases these changes result in a lack of data comparability if the names of classification levels remain unchanged.

As an additional grouping, the item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Data in scope of regional accounts is still presented according to the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1. Data according to the PKD 2007/NACE Rev. 2 will be published from October 2011;

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), ownership of local self-government entities as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of public sector entities,
- private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of the capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorzadowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD oraz według sektorów instytucjonalnych opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja wprowadzona została z dniem 1 I 2005 r. rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 XII 2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2004 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

3. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and – unless otherwise indicated – includes entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

4. Data, unless otherwise indicated, is compiled in accordance with the **respective organizational status of units of the national economy**.

5. Data by NACE sections, divisions and groups as well as institutional sectors is compiled, unless otherwise indicated, using the so-called enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.

7. Apart from NACE Rev. 2, among the more important classifications according to which data is presented in the Yearbook, the following should be mentioned:

- 1) the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification was introduced on 1 Jan 2005 by the regulation of the Minister of Economy and Labour, dated 8 Dec 2004 (Journal of Laws No. 265, item 2644) with later amendments, replacing the classification valid until 31 Dec 2004;
- 2) the **Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 Jan 2009 by the regulation of the Council of Ministers, dated 29 Oct 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), in place of the PKWiU classification used until 31 Dec 2008;
- 3) the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption of products (goods and services) in the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 Jan 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Dec 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 Jan 2000 by the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Dec 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym, z wyjątkiem liczby ludności dla lat 2000 i 2001, którą podano zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r. (patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 89). Przez „miasta” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „wieś” – pozostałe terytorium kraju, województwa.

9. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach i wykresach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji oraz wartości dodanej brutto – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię cen bazowej.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) od 2006 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

8. Information on voivodship as well as by urban and rural area is presented according to the administrative division in a given period, excluding the number of population for years 2000 and 2001, which was given according to the administrative division as of 31 Dec 2002 (see general notes to the chapter "Population. Religious denominations", item 1 on page 89). The term "urban area" is understood as an area located within the administrative borders of these units, while "rural area" – as the remaining territory of the country, voivodship.

9. Data in current prices corresponds to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services etc. In tables and graphs in which prices are not defined, data is expressed in current prices.

In order to evaluate production and gross value added, unless otherwise indicated, the basic price category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (including trade entities) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g. on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers on buses with foreign registration).

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices) since 2006.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – were calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the number of population as of 31 Dec was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g. vital statistics, production, consumption) – as of 30 Jun.

U w a g a. Dane za lata 2000 i 2001 obliczono przy przyjęciu liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (w podziale administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.).

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje za ostatni prezentowany rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

N o t e. Data for 2000 and 2001 is calculated assuming the number of population, which considers the results of Population and Housing Census 2002 (in the administrative division valid as of 31 Dec 2002).

13. *Data, unless otherwise indicated, does not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

14. *Selected information for the last year is presented on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistical Office.*

15. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".*

16. *Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information for the last presented year given as the source.*

17. *The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:*

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja) INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)	
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2

sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>

skrót
abbreviationpełna nazwa
full namePOLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)
STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2 (cont.)sekcje (dok.)
sections (cont.)

Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca X	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>

działy
divisions

Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo <i>Crop and animal production, hunting</i>	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową <i>Crop and animal production, hunting and related service activities</i>
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (*Methodological Papers and Classifications*).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R.

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII <i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 Dec</i>				
Powierzchnia ogólna w km ²	312680	20187	6,5	<i>Total area in km²</i>
Powiaty	314	14	4,5	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	65	3	4,6	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	118	4,8	<i>Gminas</i>
Miasta	903	39	4,3	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	53812	3803	7,1	<i>Rural localities</i>
Solectwa	40475	3297	8,1	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^a (stan w dniu 31 XII)	3136	111	3,5	<i>Municipal waste water treatment plants^a (as of 31 Dec)</i>
w tym: biologiczne	2263	79	3,5	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	814	31	3,8	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tys. t:				<i>Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious in thous. t:</i>
pyłowych	62,5	1,1	1,8	<i>particulates</i>
gazowych	216155,4	1616,6	0,7	<i>gaseous</i>
Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^b wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	113478,8	713,5	0,6	<i>Waste (excluding municipal waste)^b generated (during the year) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^c (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania w tys. t	10044,2	242,9	2,4	<i>Municipal waste collected^c (during the year) by purification plants in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe ^d (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets^d (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>on environmental protection:</i>
w milionach złotych	10926,2	257,4	2,4	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	5,0	5,1	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>on water management:</i>
w milionach złotych	3565,4	118,0	3,3	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,6	2,3	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE <i>PUBLIC SAFETY</i>				
Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1138523	24670	2,2	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	298	207	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę w %	67,9	69,0	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 58. c Dane szacunkowe. d Według lokalizacji inwestycji.

a Working on sewerage system. b See general notes to the chapter "Environmental protection", item 8 on page 58. c Estimated data. d By investment location.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
LUDNOŚĆ <i>POPULATION</i>				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38200,0	1188,3	3,1	<i>Population (as of 31 Dec) in thous.</i>
miasta	23264,4	717,8	3,1	<i>urban areas</i>
wieś	14935,6	470,5	3,2	<i>rural areas</i>
w tym kobiety	19755,7	609,6	3,1	<i>of which females</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	59	x	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 Dec)</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	55,2	57,3	x	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 Dec)</i>
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,9	0,1	x	<i>Natural increase per 1000 population</i>
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,1	-1,3	x	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA <i>LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES</i>				
Pracujący ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	13778,3	398,0	2,9	<i>Employed persons^a (as of 31 Dec) in thous.</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3224,13	2854,02	88,5	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	1954,7	63,8	3,3	<i>Registered unemployed persons (as of 31 Dec) in thous.</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	12,4	13,8	x	<i>Registered unemployment rate (as of 31 Dec) in %</i>
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA <i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				<i>Network (as of 31 Dec) in km:</i>
wodociągowej rozdzielczej	272888,0	12321,5	4,5	<i>water-line distribution</i>
kanalizacyjnej ^b	107509,1	2556,9	2,4	<i>sewerage^b</i>
gazowej	113774,1	1365,0	1,2	<i>gas-line</i>
Zasoby mieszkaniowe ^c (stan w dniu 31 XII):				<i>Dwelling stocks^c (as of 31 Dec):</i>
mieszkania: w tysiącach	13422,0	417,4	3,1	<i>dwelling: in thousand</i>
na 1000 ludności	351,5	351,2	x	<i>per 1000 population</i>
izby: w tysiącach	49835,7	1648,5	3,3	<i>rooms: in thousand</i>
na 1000 ludności	1305,0	1387,2	x	<i>per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	951184,3	30875,3	3,2	<i>usable floor space of dwellings: in thousand m²</i>
na 1000 ludności w m ²	24908,7	25982,1	x	<i>per 1000 population in m²</i>
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	135,8	4,3	3,2	<i>Dwellings completed: in thousand</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,6	3,6	x	<i>dwellings</i>
izby	15,3	15,5	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	377,4	364,8	x	<i>usable floor space of dwellings in m²</i>

a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Sieć rozdzielcza i kolektory. c Na podstawie bilansów.

a By actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data on the basis of the Agricultural Census 2010. b Distribution network and collectors. c Based on balances.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		

EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego
EDUCATION^a – as of the beginning of the school year

Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2191,7	67,4	3,1	<i>primary</i>
gimnazjach	1261,4	41,1	3,3	<i>lower secondary</i>
specjalnych przysposabiających do pracy	9,8	0,3	3,3	<i>special upper secondary job-training</i>
zasadniczych zawodowych	224,9	5,2	2,3	<i>basic vocational</i>
liceach ogólnokształcących	632,3	23,0	3,6	<i>general secondary</i>
uzupełniających liceach ogólnokształcących	2,1	0,0	1,9	<i>supplementary general secondary</i>
liceach profilowanych	34,3	1,1	3,3	<i>specialized secondary</i>
technikach	545,1	20,2	3,7	<i>technical secondary</i>
technikach uzupełniających	3,6	0,1	3,1	<i>supplementary technical secondary</i>
artystycznych ogólnokształcących ^c	12,8	0,4	3,4	<i>general art^c</i>
policealnych	298,8	13,5	4,5	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^d :				<i>Children in pre-primary education establishments^d:</i>
w tysiącach	1057,4	30,1	2,8	<i>in thousand</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	699	668	x	<i>per 1000 children aged 3-6</i>

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII
HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE – as of 31 Dec

Pracownicy medyczni ^e :				<i>Medical personnel^e:</i>
lekarze	79337	2809	3,5	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12326	516	4,2	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^f	184748	6224	3,4	<i>nurses^f</i>
Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej	16608	628	3,8	<i>Out-patient health care institutions</i>
Szpitala ogólne	795	30	3,8	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys. ^g	181,1	6,0	3,3	<i>Beds in general hospitals in thous.^g</i>
Apteki ogólnodostępne	11297	337	3,0	<i>Public pharmacies</i>

a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 na str. 165. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. e Łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. f Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. g Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 on page 165. b Excluding schools for adults, except post-secondary schools. c Leading to professional certification. d In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points. e Including interns – doctors and nurses; working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. f Including Masters of Nursing. g Including beds and incubators for infants.

I. **WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)**
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
KULTURA. TURYSTYKA <i>CULTURE. TOURISM</i>				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8342	243	2,9	<i>Public libraries (including branches; as of 31 Dec)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	133248,6	4630,6	3,5	<i>Public library collections (including branches; as of 31 Dec) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	782	26	3,3	<i>Museums with branches (as of 31 Dec)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	22215,7	351,9	1,6	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	438	14	3,2	<i>Fixed cinemas (as of 31 Dec)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	37528,1	814,2	2,2	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	610,1	11,4	1,9	<i>Collective tourist accommodation establishments in thous.: number of beds (as of 31 Jul)</i>
korzystający z noclegów	20461,5	456,6	2,2	<i>tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO <i>AGRICULTURE AND FORESTRY</i>				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^a w tys. ha	14603,2	1039,8	7,1	<i>Agricultural land in good agricultural condition^a in thous. ha</i>
pod zasiewami ^b	10427,7	606,8	5,8	<i>sown area^b</i>
grunty ugorowane	449,8	18,2	4,1	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	398,0	6,2	1,6	<i>permanent crops</i>
w tym sady	374,2	5,6	1,5	<i>of which orchards</i>
łąki i pastwiska	3283,5	406,6	12,4	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów ^a w tys. ha:				<i>Sown area^a in thous. ha:</i>
zboża	7646,4	459,7	6,0	<i>cereals</i>
ziemniaki	388,3	17,4	4,5	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe		1,4		<i>field vegetables</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża				<i>cereals</i>
ziemniaki				<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe				<i>field vegetables</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża				<i>cereals</i>
ziemniaki				<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9121,9	616,2	6,8	<i>Forest area (as of 31 Dec) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO <i>INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				<i>Sold production of industry (current prices):</i>
w milionach złotych	985715,9	16687,7	1,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	25813	14033	54,4	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^c (ceny bieżące):				<i>Sales of construction and assembly production^c (current prices):</i>
w milionach złotych	160857,6	4786,6	3,0	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4212	4025	95,6	<i>per capita in zł</i>

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^b Bez powierzchni upraw trwałych innych niż sady, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^c Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. ^b Excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). ^c Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (cd.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 Dec</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km w tym o nawierzchni ulepszonej w %	273759,8 91,3	11998,9 88,6	4,4 x	<i>Hard surface public roads (urban and out-of-town) in km of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane w tys. szt.:				<i>Registered cars in thous. units:</i>
osobowe	17239,8	469,4	2,7	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^a	2981,6	77,5	2,6	<i>lorries and road tractors^a</i>
Placówki pocztowe	8365	348	4,2	<i>Post offices</i>
Telefoniczne łącza główne ^b :				<i>Telephone main line^b:</i>
w tysiącach	8244,8	231,3	2,8	<i>in thousand</i>
na 1000 ludności	215,8	194,6	x	<i>per 1000 population</i>
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) w tys.	7037,1	204,6	2,9	<i>of which standard main line (fixed line telephone subscribers) in thous.</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 Dec</i>				
Sklepy	346058	10299	3,0	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	110	115	x	<i>Number of population per shop</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^c				<i>Budgets of gminas^c</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	72310,5	2039,5	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	2834	2679	94,5	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	79740,6	2325,5	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	3125	3055	97,7	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	53885,6	1803,8	3,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4253	4216	99,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	58954,1	2014,5	3,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	4653	4709	101,2	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	22496,5	653,8	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	882	859	97,4	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	23826,4	670,5	2,8	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	934	881	94,3	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	14104,0	442,3	3,1	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	369	372	100,7	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	15245,0	411,7	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	399	346	86,7	<i>per capita in zł</i>

a Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. b Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including vans. b Data concern operators of the public telecommunications network. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2010 R. (dok.)

VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2010 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne ^a (ceny bieżące):				<i>Investment outlays^a (current prices):</i>
w milionach złotych	217287,3	5050,9	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	5690	4247	74,6	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych ^b (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets^b (as of 31 Dec; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2520940,2	66592,9	2,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	65993	56039	84,9	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^c	5880	191	3,2	<i>State owned enterprises included in the privatization process^c</i>
skomercjalizowane	1750	49	2,8	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią	2193	80	3,6	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2115	78	3,7	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1937	62	3,2	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1110	30	2,7	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^d w rejestrze REGON (stan w dniu 31 XII)	3909802	91876	2,3	<i>Entities of the national economy^d in the REGON register (as of 31 Dec)</i>
sektor publiczny	121948	3065	2,5	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3787854	88811	2,3	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2009 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2009</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1343366	30903	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	35210	25951	73,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1193691	27460	2,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	84895	66641	78,5	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	860625	22576	2,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	22557	18958	84,0	<i>per capita in zł</i>

a Według lokalizacji inwestycji. b Według siedziby jednostki lokalnej. c W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2010 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a By investment location. b By local unit seat. c From 1 Aug 1990 to 31 Dec 2010; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. d Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
						POWIERZ AR
1	Powierzchnia ogólna w km ² (stan w dniu 31 XII) ...	20180	20180	20180	20180	20187
						STAN I OCHRONA ENVIRONMENTAL
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem łowiectwem i rybactwem)	16,8	16,1	16,0	15,7	16,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	62,9	63,4	63,6	64,1	61,7
	Zużycie wody na 1 km ² w dam ³ :					
4	na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ..	3,8	3,6	3,7	3,9	3,9
5	do produkcji przemysłowej	0,8	0,7	0,7	0,8	0,7
6	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % wymagających oczyszczenia ^c	98,4	98,9	98,9	99,3	99,6
7	Ścieki przemysłowe i komunalne nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	55,4	56,5	57,9	60,2	61,2
	Emisja przemysłowych zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych na 1 km ² w t:					
9	pyłowych	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
10	gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6
	Redukcja przemysłowych zanieczyszczeń powie- trza w zakładach szczególnie uciążliwych w % zanieczyszczeń wytworzonych:					
11	pyłowych	98,1	98,4	98,4	98,6	98,2
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	4,9	5,1	5,6	10,9
13	Odpady (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e wytworzone (w ciągu roku) na 1 km ² w t	35,6	36,9	40,0	46,0	44,0
14	Odpady komunalne zebrane ^f (w ciągu roku) przez zakłady oczyszczania na 1 mieszkańca w kg ..	269	277	284	268	244
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodni- czych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):					
15	w % powierzchni ogólnej	31,9	31,9	31,9	31,9	31,9
16	na 1 mieszkańca w m ²	5320	5328	5335	5350	5358
	Nakłady na środki trwałe ^g (ceny bieżące) – w % nakładów inwestycyjnych ogółem – służące:					
17	ochronie środowiska	5,5	5,9	4,2	4,6	3,1
18	gospodarce wodnej	1,6	1,8	1,0	1,3	1,7

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Odprowadzone do wód lub do ziemi. d Ludność działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 8 na str. 58. f Dane szacunkowe; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. g From own intakes. h Water withdrawal by intakes before entering water-line system. c Discharged into waters or into the notes to the chapter “Environmental protection”, item 8 on page 58. f Estimated data; since 2003 data have not been comparable to

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
CHNIA							
EA							
20187	20187	20187	20187	20187	20187	Total area in km ² (as of 31 Dec)	1
ŚRODOWISKA							
PROTECTION							
						Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:	
15,1	15,0	15,6	14,0	13,4	13,7	production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
60,9	65,0	63,7	62,8	61,5	63,5	exploitation of water-line system ^b	3
						Water consumption per 1 km ² in dam ³ :	
4,0	4,0	3,9	4,0	4,0	3,9	for needs of the national economy and population	4
0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	for industrial production	5
99,2	99,6	98,4	99,7	97,4	99,9	Industrial and municipal waste water treated in % of requiring treatment ^c	6
0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	Industrial and municipal waste water untreated per 1 km ² in dam ³	7
62,1	62,8	62,4	63,7	62,5	63,3	Population using waste water treatment plants in % of total population ^d	8
						Emission of industrial air pollutants by plants especially noxious per 1 km ² in t:	
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	particulates	9
0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,5	gaseous (excluding carbon dioxide)	10
						Reduction of industrial air pollutants in plants especially noxious in % of pollutants produced:	
98,3	98,5	98,5	98,4	98,4	98,8	particulates	11
11,2	8,8	10,3	5,8	8,2	13,4	gaseous (excluding carbon dioxide)	12
46,0	47,4	52,4	41,5	36,6	35,3	Waste (excluding municipal waste) ^e generated (during the year) per 1 km ² in t	13
223	232	220	207	207	204	Municipal waste collected ^f (during the year) by purification plants per capita in kg	14
						Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 Dec):	
32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	32,0	in % of total area	15
5376	5392	5409	5414	5425	5433	per capita in m ²	16
						Outlays on fixed assets ^g (current prices) – in % of total investment outlays – on:	
3,0	4,2	3,3	3,6	3,0	5,1	environmental protection	17
1,3	1,8	1,6	1,1	0,7	2,3	water management	18

korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne dnia ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Według lokalizacji inwestycji.

ground. d Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances. e See general the data for the previous years due to the change in the catalogue of waste. g By investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
BEZPIECZEŃSTWO PUBLIC						
1	Przestępstwa stwierdzone przez Policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:					
2	w liczbach bezwzględnych	33570	34022	34023	36842	36444
3	na 10 tys. ludności	277,1	281,1	281,5	305,4	302,7
4	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję i prokuraturę w %	55,7	65,3	66,0	64,1	66,6
LUD POPU						
5	Ludność (stan w dniu 31 XII)	1210688	1209439	1207704	1205117	1202425
6	miasta	709976	710394	711300	710759	710828
7	wieś	500712	499045	496404	494358	491597
8	w tym kobiety	618017	617684	617115	616036	615142
9	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	104	104	104	105	105
10	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	60	60	60	60	60
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
11	produkcyjnym	702035	710556	719040	727312	734351
12	poprodukcyjnym	193754	195546	197024	198136	198953
13	Małżeństwa na 1000 ludności	5,3	4,9	5,0	5,1	5,1
14	Rozwody na 1000 ludności	1,2	1,2	1,1	1,3	1,6
15	Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,9	9,6	9,3	8,9	8,9
16	Zgony ^a na 1000 ludności	9,7	9,6	9,4	9,7	9,7
17	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,3	6,4	7,2	6,3	7,1
18	Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,2	-0,0	-0,1	-0,8	-0,9
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
19	mężczyźni	70,49	70,61	70,68	70,73	71,23
20	kobiety	79,14	79,92	80,39	79,94	80,07
21	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,3	-1,2	-1,5	-1,6	-1,4
RYNEK LABOUR						
22	Pracujący ^b (stan w dniu 31 XII):					
23	ogółem: w tysiącach	495,5	485,0	$\frac{483,5}{393,6}^c$	392,9	388,7
24	w tym kobiety	237,3	233,4	$\frac{232,1}{183,3}^c$	181,8	179,4
25	2000 = 100	100,0	97,9	$\frac{97,6}{79,4}^c$	79,3	78,4
26	na 1000 ludności	409,3	401,0	$\frac{400,4}{325,9}^c$	326,0	323,3

^a Łącznie ze zgonami niemowląt. ^b Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach -2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, nek pracy", ust. 5, na str. 109. ^c Dane podaje się w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik).

^a Including infant deaths. ^b By actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – est. Census 2002 and the Agricultural Census 2002, in 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010; data are not fully comparable with the number of persons employed on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 1996 (numerator)

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
PUBLICZNE SAFETY							
						<i>Ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in completed preparatory proceedings:</i>	
31873	27725	26651	25498	25819	24670	<i>in absolute numbers</i>	1
265,4	231,5	223,1	213,9	216,8	207,5	<i>per 10 thous. population</i>	2
67,3	69,1	68,7	69,0	68,7	69,0	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police and Prosecutor's office in %</i>	3
NOSĆ LATION							
1199689	1196101	1192660	1191470	1189731	1188329	<i>Population (as of 31 Dec)</i>	4
709950	711597	710098	710073	715761	717781	<i>urban areas</i>	5
489739	484504	482562	481397	473970	470548	<i>rural areas</i>	6
614093	612834	611419	611157	610484	609642	<i>of which females</i>	7
105	105	105	105	105	105	<i>Females per 100 males (as of 31 Dec)</i>	8
59	59	59	59	59	59	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 Dec)</i>	9
<i>Population of age (as of 31 Dec):</i>							
740354	744653	747751	751379	754096	755651	<i>working</i>	10
199540	200832	202583	204991	206921	209335	<i>post-working</i>	11
5,4	5,7	6,2	6,6	6,3	5,9	<i>Marriages per 1000 population</i>	12
1,8	1,5	1,7	1,5	1,7	1,6	<i>Divorces per 1000 population</i>	13
9,1	9,2	9,3	10,0	10,2	10,0	<i>Live births per 1000 population</i>	14
9,8	9,9	9,8	9,7	10,2	9,9	<i>Deaths^a per 1000 population</i>	15
5,6	6,2	5,0	5,3	4,7	4,5	<i>Infant deaths per 1000 live births</i>	16
-0,7	-0,7	-0,5	0,3	0,0	0,1	<i>Natural increase per 1000 population</i>	17
<i>Life expectancy at the moment of birth:</i>							
71,04	71,00	71,54	72,02	71,91	72,51	<i>males</i>	18
80,41	80,53	80,88	81,42	81,48	81,90	<i>females</i>	19
-1,6	-2,4	-2,1	-1,4	-1,4	-1,3	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	20
PRACY MARKET							
<i>Employed persons^b (as of 31 Dec):</i>							
387,9	394,4	410,8	418,8	409,0	398,0	<i>total: in thousand</i>	21
180,1	182,3	188,1	191,6	189,4	187,4	<i>of which women</i>	22
78,3	79,6	82,9	84,5	82,5	80,3	<i>2000 = 100</i>	23
323,4	329,8	344,5	351,5	343,8	334,9	<i>per 1000 population</i>	24

indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (do 2001 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2002-2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne działu „Ry-
 alynych w rolnictwie wyszacowanych przy wykorzystaniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego

*mated data (until 2001 – on the basis of the Agricultural Census 1996, in 2002-2009 – on the basis of the Population and Housing
 able); see general notes to the chapter "Labour market", item 5 on page 109. c Data were given in two formulations, i.e. considering
 as well as the Population and Housing Census 2002 (denominator).*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
RYNEK LABOUR						
	Pracujący ^a – stan w dniu 31 XII (dok.):					
	z liczby ogółem w %:					
1	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2	przemysł i budownictwo
3	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja
4	działalność finansowa i ubezpiecze- niowa, obsługa rynku nierucho- mości ^Δ
5	pozostałe usługi ^b
6	pracujący w sektorze prywatnym	77,5	78,4	$\frac{79,2}{74,5}^c$	75,3	75,9
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
7	w tysiącach
8	na 1000 ludności
	w budownictwie:					
9	w tysiącach
10	na 1000 ludności
	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII):					
11	ogółem: w tysiącach	79,2	86,5	86,1	81,3	76,1
12	2000 = 100	100,0	109,1	108,6	102,6	96,1
	z liczby ogółem w %:					
13	kobiety	52,4	50,6	49,1	49,4	49,8
14	w wieku 24 lat i mniej	29,4	28,3	27,4	26,5	25,6
15	pozostający bez pracy ^d dłużej niż 1 rok	44,5	49,2	51,8	52,6	50,2
16	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^e (stan w dniu 31 XII) w %	13,8	15,1	$\frac{15,1}{17,1}^c$	16,9	16,1
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
17	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1675,71	1787,42	1840,21	1933,63	2005,14
18	2000 = 100	100,0	106,7	109,8	115,4	119,7
19	w tym: przemysł
20	budownictwo
21	Przeciętna liczba emerytów i rencistów ^f w tys. ...	291,7	287,7	284,8	283,3	282,1
22	objętych pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	164,0	162,0	161,5	162,3	163,7
23	rolników indywidualnych	127,7	125,7	123,3	121,0	118,4

a Patrz notka b na str. 34 i 35. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 21. c Dane podaje się w dwóch ujęciach, Powszechnego Spisu Rolnego 1996 (licznik) oraz Narodowego Powszechnego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 (mianownik). d Od pracy, ust. 2 na str. 112. f Bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, umów międzynarodowych.

a See the footnote b on page 34 and 35. b See the general notes to the Yearbook, item 2 on page 21. c Data were given in two Agricultural Census 1996 (numerator) as well as the Population and Housing Census 2002 (denominator). d From the date of item 2 on page 112. f Excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
PRACY (dok.)							
MARKET (cont.)							
						<i>Employed persons^a – as of 31 Dec (cont.):</i>	
						<i>of total number in %:</i>	
36,0	35,3	34,0	33,2	33,9	31,8	<i>agriculture, forestry and fishing</i>	1
18,8	19,5	20,6	20,6	19,8	20,4	<i>industry and construction</i>	2
						<i>trade; repair of motor vehicles^Δ, transportation and storage, accommodation and catering^Δ, information and communication</i>	3
18,8	18,8	19,4	20,2	19,6	20,0		
2,8	2,8	2,7	2,7	2,6	2,7	<i>financial and insurance activities, real estate activities</i>	4
23,7	23,6	23,3	23,3	24,1	25,1	<i>other services^b</i>	5
76,0	76,5	77,4	78,0	77,3	76,7	<i>employed persons in private sector</i>	6
						<i>Average paid employment:</i>	
						<i>in industry:</i>	
52,4	53,1	56,2	57,9	54,0	50,6	<i>in thousand</i>	7
43,6	44,3	47,1	48,6	45,3	42,6	<i>per 1000 population</i>	8
						<i>in construction:</i>	
10,3	11,0	12,2	14,2	14,4	14,2	<i>in thousand</i>	9
8,6	9,2	10,3	11,9	12,1	12,0	<i>per 1000 population</i>	10
						<i>Registered unemployed persons (as of 31 Dec):</i>	
73,2	61,8	48,8	45,8	61,2	63,8	<i>total: in thousand</i>	11
92,4	78,0	61,6	57,8	77,2	80,5	<i>2000 = 100</i>	12
						<i>of total number in %:</i>	
50,3	52,6	53,5	50,4	46,0	47,4	<i>women</i>	13
25,0	22,9	20,9	22,0	24,4	23,9	<i>aged 24 and less</i>	14
46,7	46,4	43,5	32,6	27,8	34,0	<i>out of job^d for longer than 1 year</i>	15
15,6	13,3	10,4	9,7	12,8	13,8	<i>Registered unemployment rate^e (as of 31 Dec) in %</i>	16

Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
SOCIAL SECURITY BENEFITS

2085,12	2186,74	2373,76	2610,21	2721,99	2854,02	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>	17
124,4	130,5	141,7	155,8	162,4	170,3	<i>2000 = 100</i>	18
1986,41	2111,80	2360,88	2563,93	2553,90	2654,37	<i>of which: industry</i>	19
1828,66	1928,17	2102,18	2373,24	2444,52	2686,33	<i>construction</i>	20
279,1	276,9	275,9	276,1	278,1	276,3	<i>Average number of retirees and pensioners^f in thous.</i>	21
164,3	165,7	168,0	171,4	176,9	178,3	<i>covered by the non-agricultural social security system</i>	22
114,8	111,2	107,9	104,7	101,2	98,0	<i>farmers</i>	23

tj. z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy wykorzystaniu wyników momentu rejestracji w urzędzie pracy. e Dane za poszczególne lata nie są w pełni porównywalne; patrz uwagi ogólne działu „Rynek Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także otrzymujących świadczenia na mocy

formulations, i.e. considering the number of persons employed on private farms in agriculture estimated using the results of the registering in a labour office. e Data for individual years are not fully comparable; see general notes to the chapter "Labour market", of Interior and Administration, the Ministry of Justice as well as benefits on the basis of international agreements.

II. **WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)**
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA WAGES AND SALARIES.						
	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto ^a w zł:					
1	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych ^b	763,57	845,91	905,70	952,16	996,23
2	rolników indywidualnych ^c	575,58	648,09	669,19	695,13	714,42
INFRASTRUKTURA KOMU MUNICIPAL INFRASTRUC						
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					
3	wodociągowej rozdzielczej	8904,5	9270,1	9655,7	10105,1	10620,2
4	kanalizacyjnej ^d	1354,0	1466,0	1609,5	1798,4	1878,4
5	gazowej	797,2	1089,1	1124,8	981,2	1282,0
	Zużycie w gospodarstwach domowych:					
	wody z wodociągów:					
6	w hm ³	34,3	33,2	34,1	34,9	34,1
7	na 1 mieszkańca w m ³	28,3	27,4	28,2	28,9	28,3
	energii elektrycznej w miastach:					
8	w GW-h	383,9	390,6	385,8	400,1	409,4
9	na 1 mieszkańca w kW-h	540,4	549,6	542,2	562,8	576,3
	gazu z sieci ^e :					
10	w hm ³	38,0	41,6	45,1	40,1	39,1
11	na 1 odbiorcę w m ³	360,7	.	.	357,3	344,8
	Zasoby mieszkaniowe ^f (do 2001 r. – zamiesz- kane; stan w dniu 31 XII):					
	mieszkania:					
12	w tysiącach	384,2	387,2	389,9	393,7	396,6
13	na 1000 ludności	317,4	320,1	322,8	326,7	329,8
14	izby na 1000 ludności	1180,1	1190,7	1265,2	1283,1	1296,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
15	na 1000 ludności	20546,5	20768,0	23148,8	23571,3	23877,6
16	przeciętna 1 mieszkania	64,7	64,9	71,7	72,2	72,4
	Mieszkania oddane do użytkowania:					
	mieszkania:					
17	w tysiącach	3,8	3,1	2,6	4,2	3,4
18	na 1000 ludności	3,1	2,6	2,2	3,5	2,8
19	izby na 1000 ludności	11,5	9,7	9,9	16,2	12,3
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
20	na 1000 ludności	234,9	205,9	230,5	389,3	297,8
21	przeciętna 1 mieszkania	75,6	80,3	106,7	111,6	106,2
EDUKACJA ^g EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^h (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
22	podstawowych	110,0	105,4	100,6	95,7	90,2
23	gimnazjach	40,6	59,8	58,6	57,3	55,8

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej z tego funduszu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; w 2001 r. łącznie z jednorazowym wyrówna z odbiorcami. ^f Na podstawie bilansów. ^g Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 165. ^h Bez szkół dla

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration, sation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the lowest retirement pay or pension benefit. Fund; in 2001 including a one-off valorization payment for 2000. ^d Distribution network and collectors. ^e In natural units on the basis 165. ^h Excluding schools for adults, except post-secondary schools.

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH (dok.) SOCIAL SECURITY BENEFITS (cont.)							
						Average monthly gross retirement pay and pension ^a in zł:	
1023,31	1099,84	1134,25	1243,44	1360,00	1441,83	from non-agricultural social security system ^b	1
723,38	764,69	776,10	821,36	874,20	918,86	farmers ^c	2
MIESZKANIA DWELLINGS							
						Network (as of 31 Dec) in km:	
11006,4	11375,7	11572,6	11789,7	11937,5	12321,5	water-line distribution	3
2030,3	2160,6	2243,0	2303,1	2410,4	2556,9	sewerage ^d	4
1299,4	1309,6	1329,0	1334,7	1345,5	1365,0	gas-line	5
						Consumption in households:	
						water from water-line system:	
35,4	36,6	36,1	36,8	36,9	37,0	in hm ³	6
29,4	30,6	30,2	30,9	31,0	31,1	per capita in m ³	7
						electricity in urban areas:	
432,0	443,8	451,6	453,7	462,9	473,7	in GW·h	8
608,0	622,8	635,0	639,1	646,7	659,7	per capita in kW·h	9
						gas from gas-line system ^e :	
40,3	44,1	39,5	41,5	42,5	46,6	in hm ³	10
350,3	380,6	352,9	368,8	372,0	400,4	per consumer in m ³	11
						Dwelling stocks ^f (until 2001 – inhabited; as of 31 Dec):	
						dwelling:	
399,4	402,1	405,6	410,1	414,0	417,4	in thousand	12
332,9	336,2	340,1	344,2	348,0	351,2	per 1000 population	13
1309,6	1323,4	1340,1	1358,6	1373,8	1387,2	rooms per 1000 population	14
						usable floor space of dwellings in m ² :	
24179,1	24497,9	24889,1	25328,6	25672,0	25982,1	per 1000 population	15
72,6	72,9	73,2	73,6	73,8	74,0	average per dwelling	16
						Dwellings completed:	
						dwelling:	
3,2	3,0	4,0	5,0	4,2	4,3	in thousand	17
2,6	2,5	3,3	4,2	3,5	3,6	per 1000 population	18
11,7	11,3	14,6	19,2	14,5	15,5	rooms per 1000 population	19
						usable floor space of dwellings in m ² :	
290,7	280,9	360,7	463,3	338,0	364,8	per 1000 population	20
110,4	110,8	108,9	111,1	95,2	100,3	average per dwelling	21
WYCHOWANIE EDUCATION ^g							
						Pupils and students in schools ^h (as of the beginning of the school year) in thous.:	
85,2	80,3	75,9	72,6	69,8	67,4	primary	22
53,9	51,6	48,8	45,9	43,4	41,1	lower secondary	23

oraz Ministerstwo Sprawiedliwości, a także świadczeń realizowanych na mocy umów międzynarodowych. b W 2005 r. łącznie emerytury i renty. c Łącznie z wypłatami z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń niemożliwych za 2000 r. d Sieć rozdzielcza i kolektory. e W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych.

the Ministry of Justice as well as benefits realized on the basis of international agreements. b In 2005 including one-off compensation. c Including payments from the Social Insurance Fund, in case of a simultaneous right to benefits from this fund and the Pension of which settlements with clients occur. f Based on balances. g See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
EDUKACJA^a						
EDUCA						
	Uczniowie w szkołach ^b (stan na początku roku szkolnego) w tys. (dok.):					
1	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x	0,1
2	zasadniczych zawodowych	14,4	9,0	6,3	4,5	5,9
3	liceach ogólnokształcących	32,8	25,5	26,2	25,9	25,5
4	uzupełniających liceach ogólnokształcących ..	x	x	x	x	0,0
5	liceach profilowanych	x	x	3,5	6,4	8,8
6	technikach	32,9	26,0	24,7	23,1	19,8
7	technikach uzupełniających	x	x	x	x	0,0
8	artystycznych ogólnokształcących ^c	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
9	policealnych	6,0	6,2	7,5	9,0	10,7
	Absolwenci szkół ^b w tys.:					
10	podstawowych	19,5	18,8	18,4	18,1	16,9
11	gimnazjów	x	19,7	19,3	19,0	18,3
12	specjalnych przysposabiających do pracy	x	x	x	x	x
13	zasadniczych zawodowych	4,8	4,3	3,8	0,5	1,7
14	liceów ogólnokształcących	6,7	7,6	8,3	8,7	8,3
15	uzupełniających liceów ogólnokształcących	x	x	x	x	x
16	liceów profilowanych	x	x	x	x	2,9
17	techników	6,7	6,0	6,4	7,5	4,9
18	techników uzupełniających	x	x	x	x	x
19	artystycznych ogólnokształcących ^c	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
20	policealnych	2,1	2,0	2,5	2,8	3,3
21	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych ^d na 1000 ludności	15,2	14,8	15,4	14,0	14,9
22	Studenci szkół wyższych ^e (stan w dniu 30 XI) w tys.	44,2	48,3	50,1	50,4	52,8
23	Absolwenci szkół wyższych ^e w tys.	8,0	10,3	10,8	10,7	10,3
24	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	11,9	12,7	12,5	13,0	10,9
25	Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	3,3	3,4	3,8	4,0	2,6
	Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):					
26	miejsca w przedszkolach w tys.	19,2	18,8	18,7	17,8	17,6
	dzieci w tys.:					
27	w przedszkolach	19,3	17,9	17,3	16,8	16,6
28	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	8,1	7,8	7,7	7,3	6,9
29	w zespołach wychowania przedszkolnego ..	x	x	x	x	x
30	w punktach przedszkolnych	x	x	x	x	x
31	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	319	323	318	326	334

^a Patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 165. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół poli konsultacyjnych; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych i administracji; bez cudzoziemców. ^f Łącznie

^a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 165. ^b Excluding schools for adults, excluding post-sec and consultative units; excluding Academies of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration;

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
I WYCHOWANIE (dok.)							
TION ^a (cont.)							
						<i>Pupils and students in schools^b (as of the beginning of the school year) in thous. (cont.):</i>	
0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	<i>special job-training</i>	1
5,8	5,6	5,9	5,8	5,7	5,2	<i>basic vocational</i>	2
25,3	25,5	24,9	24,2	23,4	23,0	<i>general secondary</i>	3
0,0	0,0	0,0	0,0	–	0,0	<i>supplementary general secondary</i>	4
7,2	5,5	3,8	2,6	1,7	1,1	<i>specialized secondary</i>	5
19,3	19,2	20,0	19,9	20,5	20,2	<i>technical secondary</i>	6
0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	<i>supplementary technical secondary</i>	7
0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	<i>general art^c</i>	8
11,5	12,1	11,2	12,5	11,4	13,5	<i>post-secondary</i>	9
<i>Graduates in schools^b in thous.:</i>							
16,1	15,5	14,1	13,6	13,0	.	<i>primary</i>	10
18,0	17,6	16,6	15,6	14,9	.	<i>lower secondary</i>	11
0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	.	<i>special job-training</i>	12
1,9	1,7	1,6	1,8	1,9	.	<i>basic vocational</i>	13
8,1	8,1	8,2	8,2	7,7	.	<i>general secondary</i>	14
0,0	–	0,0	–	–	.	<i>supplementary general secondary</i>	15
2,6	2,2	1,5	1,1	0,8	.	<i>specialized secondary</i>	16
4,2	3,9	4,0	4,2	4,5	.	<i>technical secondary</i>	17
x	0,0	0,0	0,0	0,0	.	<i>supplementary technical secondary</i>	18
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^c</i>	19
3,6	3,5	3,6	3,3	3,4	.	<i>post-secondary</i>	20
14,0	13,4	13,0	13,0	12,6	.	<i>Graduates of upper secondary schools^d per 1000 population</i>	21
52,9	53,5	52,8	52,9	53,8	52,8	<i>Students of higher education institutions^e (as of 30 Nov) in thous.</i>	22
10,6	11,7	13,9	12,0	14,9	.	<i>Graduates of higher education institutions^e in thous.</i>	23
10,4	9,4	8,5	8,2	7,6	7,7	<i>Students of schools for adults (as of the beginning of the school year) in thous.</i>	24
3,5	2,6	2,4	2,3	2,0	.	<i>Graduates of schools for adults in thous.</i>	25
<i>Pre-primary education (as of the beginning of the school year):</i>							
17,6	17,9	17,9	19,0 ^f	20,8 ^f	22,4 ^f	<i>places in nursery schools in thous.</i>	26
17,1	17,8	18,4	19,6	20,8	21,8	<i>children in thous.:</i>	
						<i>in nursery schools</i>	27
6,6	6,7	5,9	6,4	6,8	7,2	<i>in pre-primary sections in primary schools</i>	28
x	x	x	0,1	0,2	0,2	<i>in pre-primary education groups</i>	29
x	x	x	0,1	0,4	0,8	<i>in pre-primary points</i>	30
356	383	407	439 ^f	482 ^f	504 ^f	<i>Children in nursery schools (as of the beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6</i>	31

cealnych. c Dających uprawnienia zawodowe. d Bez szkół policealnych. e Łącznie z filiami, wydziałami zamiejscowymi i punktami z zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi.

ondary schools. c Leading to professional certification. d Excluding post-secondary schools. e Including sections, branch departments excluding foreigners. f Including pre-primary education groups and pre-primary points.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
OCHRONA ZDROWIA						
HEALTH CARE AND						
1	Pracownicy medyczni ^a (stan w dniu 31 XII):					
2	lekarze	3388	3130	3075	3161	2766
3	lekarze dentyści	236	215	285	298	239
3	pielęgniarki ^b	6640	6609	6171	5976	5837
4	Zakłady opieki zdrowotnej ambulatoryjnej (stan w dniu 31 XII)	359	336	359	406	408
	Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:					
5	lekarskie	6,0	5,8	5,7	5,8	6,4
6	stomatologiczne	0,7	0,7	0,6	0,8	0,8
7	Łóżka w szpitalach ogólnych (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności ^c	52,4	53,1	53,9	53,0	51,9
8	Leczeni ^d w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1635,4	1753,5	1946,4	1977,3	1864,4
9	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	258	249	276	270	279
10	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną (stan w dniu 31 XII)	4693	4857	4376	4463	4310
11	Dzieci w żłobkach ^e (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	14	14	16	17
KULTURA.						
CULTURE.						
12	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	267	263	261	259	257
13	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	3544	3561	3576	3613	3659
14	Czytelniczy bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) na 1000 ludności	164,9	163,3	163,9	162,2	159,1
	Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) ^f w wol.:					
15	na 1000 ludności	3316	3202	3240	3148	3043
16	na 1 czytelnika	20,1	19,6	19,8	19,4	19,1
17	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	22	22	22	22	22
18	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności ...	277,1	266,7	305,7	295,7	364,3
19	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	1,6	1,3	1,5	1,5	1,5
20	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^g na 1000 ludności	331,6	306,3	316,0	301,1	268,0
21	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	20	22	22	23	23
22	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	4,4	4,5	4,5	4,3	4,4
23	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	321,2	454,3	350,4	274,9	461,3
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
24	radiowi	220,2	215,9	216,1	212,3	219,2
25	televizyjni	215,0	210,7	211,0	207,1	212,8
	Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania:					
26	obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	205	201	188	188
27	w tym hotele	21	15	20	21	22
28	miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	130,5	116,1	112,7	106,9	104,5
29	korzystający z noclegów na 1000 ludności	320,8	300,5	290,8	307,6	312,4

a łącznie z lekarzami i pielęgniarkami odbywającymi staż podyplomowy; od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez torialnego albo NFZ. b łącznie z magistrami pielęgniarstwa. c Od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. d Bez działalności prowadzonej na terenie województwa; łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a Including interns – doctors and nurses; since 2005 working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary Masters of Nursing. c Since 2008 including beds and incubators for newborns. d Excluding interward patient transfers. e Including

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
I OPIEKA SPOŁECZNA							
SOCIAL WELFARE							
2694	2662	2696	2693	2813	2809	Medical personnel ^a (as of 31 Dec):	
384	450	474	473	455	516	doctors	1
5931	5781	6150	6121	6247	6224	dentists	2
						nurses ^b	3
441	510	545	566	605	628	Out-patient health care institutions (as of 31 Dec)	4
						Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	
6,7	6,8	7,3	7,4	7,3	7,0	doctors	5
0,8	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	dental	6
50,9	49,8	49,8	51,4	52,4	50,2	Beds in general hospitals (as of 31 Dec) per 10 thous. population ^c	7
1860,4	1900,9	1978,4	2091,9	2067,2	1950,8	In-patients ^d in general hospitals per 10 thous. population	8
296	308	316	311	322	337	Public pharmacies (as of 31 Dec)	9
4053	3883	3774	3831	3695	3526	Number of population per public pharmacy (as of 31 Dec)	10
19	22	26	26	28	32	Children in nurseries ^e (as of 31 Dec) per 1000 children up to the age of 3	11
TURYSTYKA							
TOURISM							
256	250	248	246	246	243	Public libraries (including branches; as of 31 Dec)	12
3733	3756	3815	3851	3877	3897	Public library collection (including branches; as of 31 Dec) per 1000 population in vol.	13
154,5	147,5	140,7	137,2	136,3	133,9	Public library borrowers (including branches and library service points) per 1000 population	14
						Public library loans (including branches and library service points) ^f in vol.:	
2903	2762	2682	2609	2676	2704	per 1000 population	15
18,8	18,7	19,1	19,0	19,6	20,2	per borrower	16
26	29	30	29	24	26	Museums with branches (as of 31 Dec)	17
349,5	331,8	409,8	361,8	301,7	295,9	Museum and exhibition visitors per 1000 population	18
1,3	1,4	1,4	1,8	1,9	1,9	Seats in theatres and music institutions (as of 31 Dec) per 1000 population	19
280,8	297,6	331,0	338,0	335,8	312,6	Audience in theatres and music institutions ^g per 1000 population	20
19	19	19	19	15	14	Fixed cinemas (as of 31 Dec)	21
3,7	3,7	3,8	5,9	5,2	5,0	Seats in fixed cinemas (as of 31 Dec) per 1000 population	22
253,3	366,9	371,8	496,6	666,5	684,7	Audience in fixed cinemas per 1000 population	23
218,9	188,0	181,8	169,2	160,6	157,5	Subscribers (as of 31 Dec) per 1000 population:	
211,8	182,3	176,3	163,9	155,4	152,4	radio	24
						television	25
180	176	169	166	168	182	Collective tourist accommodation establishments:	
22	21	21	22	23	23	facilities (as of 31 Jul)	26
						of which hotels	27
98,1	98,0	95,0	92,3	95,9	95,9	number of beds (as of 31 Jul) per 10 thous. population	28
331,6	337,3	388,6	387,8	368,0	383,9	tourists accommodated per 1000 population	29

osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego, międzyoddziałowego ruchu chorych. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi. f Bez wypożyczeń międzybibliotecznych. g Dane dotyczą

workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. b Including nursery wards. f Excluding interlibrary lending. g Data concern activity performed in the voivodship's area; including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
ROLNICTWO AGRICULTURE						
1	Użytki rolne ^a (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1182,5	1142,1 ^b	1038,4	1106,6
2	w tym w dobrej kulturze rolnej w %
3	Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) w tys. ha	742,5	743,0	638,6 ^b	651,9	677,0
	w tym w %:					
4	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	75,9	75,0	79,2 ^b	75,4	73,4
5	w tym: pszenica	9,7	8,2	8,9 ^b	8,0	6,4
6	żyto	17,9	18,0	17,7 ^b	16,2	17,4
7	ziemniaki	10,3	9,2	8,9 ^b	7,6	6,0
8	buraki cukrowe	0,7	0,8	1,0 ^b	1,0	1,0
	Zbiory w tys. t:					
9	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	836,1	1449,1	1220,3	1182,9	1334,5
10	w tym: pszenica	132,4	175,7	163,2	142,9	132,7
11	żyto	188,3	299,9	243,5	222,3	285,3
12	ziemniaki	1479,1	1203,8	1047,9	841,8	751,5
13	buraki cukrowe	178,3	246,1	242,0	245,5	245,7
	Plony z 1 ha w dt:					
14	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	14,8	26,0	24,1	24,1	26,9
15	w tym: pszenica	18,3	28,7	28,8	27,2	30,7
16	żyto	14,2	22,4	21,6	21,1	24,2
17	ziemniaki	194	177	185	169	186
18	buraki cukrowe	326	412	372	360	365
	Zwierzęta gospodarskie:					
	bydło (stan w czerwcu):					
19	w tysiącach sztuk	667,5	636,7	688,4 ^b	690,9	683,4
20	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	56,0	53,5	59,9 ^b	66,1	61,4
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
21	w tysiącach sztuk	947,9	866,6	922,3 ^b	936,5	837,8
22	na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	79,5	72,9	80,2 ^b	89,5	75,3
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^c :					
23	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d w kg ...	153,5	144,1	164,8	193,6	168,1
24	mleka krowiego w l	1035	1079	1165	1349	1454
	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^c :					
25	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	67	103	120	111	103
26	ziemniaki w kg	160	136	129	188	145
27	buraki cukrowe w kg	149	210	210	235	216
28	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^e w kg	89	88	106	124	110
29	mleko krowie w l	886	1006	1116	1338	1354

a Do 2009 r. według granic administracyjnych, w 2010 r. według siedziby użytkownika; bez gruntów niestanowiących gospo użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. d Dotyczy mięsa: e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

a Until 2009 by administrative borders, in 2010 by the land user's seat; excluding non-farm land. b Data of agricultural censuses d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. e Concerns

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
ILEŚNICTWO AND FORESTRY							
1089,3	1094,7	1116,6	1126,2	1147,0	1070,4 ^b	Agricultural land ^a (as of June) in thous. ha	1
.	.	97,8	98,3	98,0	97,1 ^b	of which in good agricultural condition	2
676,8	697,5	683,9	706,0	716,3	606,8 ^b	Sown area (as of June) in thous. ha	3
						of which in %:	
73,2	70,9	72,8	73,4	73,5	74,3 ^b	basic cereals (including cereal mixed)	4
5,8	5,7	5,4	5,9	6,0	6,2 ^b	of which: wheat	5
15,4	13,6	14,1	14,0	14,1	12,7 ^b	rye	6
4,8	4,4	3,8	3,4	3,2	2,9 ^b	potatoes	7
0,9	0,7	0,7	0,0	0,1	0,0 ^b	sugar beets	8
						Crop production in thous. t:	
1326,5	1060,0	1283,6	1383,4	1420,4	1309,7	basic cereals (including cereal mixed)	9
119,4	97,3	109,3	130,2	132,3	125,6	of which: wheat	10
243,3	190,8	204,3	232,8	230,8	185,8	rye	11
563,5	452,1	505,0	455,9	365,6	368,4	potatoes	12
240,0	243,3	231,6	1,9	16,7	13,0	sugar beets	13
						Yields per 1 ha in dt:	
26,8	21,4	25,8	26,7	27,0	29,1	basic cereals (including cereal mixed)	14
30,4	24,5	29,5	31,0	30,8	33,4	of which: wheat	15
23,4	20,1	21,1	23,5	22,8	23,9	rye	16
172	147	196	190	161	203	potatoes	17
414	493	501	411	401	472	sugar beets	18
						Livestock:	
						cattle (as of June):	
737,8	759,1	793,9	835,1	900,7	879,3 ^b	in thousand heads	19
67,2	68,8	70,6	74,1	78,4	82,1 ^b	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	20
						pigs (as of the end of July):	
873,8	927,6	756,0	602,4	604,9	553,4 ^b	in thousand heads	21
79,6	84,0	67,2	53,4	52,7	51,7 ^b	per 100 ha of agricultural land ^c in heads	22
						Production per 1 ha of agricultural land ^c :	
166,9	181,1	185,4	191,1	177,2	193,6	animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d in kg	23
1482	1600	1607	1723	1854	1840	cows' milk in l	24
						Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^c :	
90	85	69	73	98	82	basic cereal (including cereal mixed) in kg	25
112	88	116	142	102	82	potatoes in kg	26
219	220	206	2	15	6	sugar beets in kg	27
115	130	129	129	116	146	animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^e in kg	28
1481	1426	1433	1495	1508	1607	cows' milk in l	29

darstw rolnych. *b* Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r. *c* Do przeliczeń przyjęto wołowego, cielęcogo, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010. *c* Calculations are based on agricultural land by the land user's seat, excluding non-farm land. meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
ROLNICTWO AGRICULTURE						
1	Ciągniki rolnicze (stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^a w szt.	7,1	7,1	7,7 ^b	8,5	7,9
2	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{a,d} w kg:					
3	mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	75,2	78,5	79,8	80,1	86,2
3	wapniowych ^e	61,9	57,8	59,2	56,1	59,7
4	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	604,5	605,6	606,1	607,7	609,6
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII):						
5	w tysiącach hektarów	595,6	596,7	597,4	598,5	600,2
6	na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
7	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	29,6	29,6	29,7	29,7
8	Pozyskanie drewna (grubizny) ^f na 100 ha powierzchni lasów w m ³	233,7	220,1	230,7	239,8	287,0
PRZEMYSŁ INDUSTRY						
Produkcja sprzedana przemysłu:						
9	w milionach złotych (ceny bieżące)
10	2005 = 100 (ceny stałe)
11	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)
12	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g ogółem (ceny bieżące):						
13	w milionach złotych
14	na 1 mieszkańca w zł
15	w tym sektor prywatny w % ogółem
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA						
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ⁱ :						
16	w kilometrach	783	791	791	682	675
17	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	3,9	3,9	3,9	3,4	3,3
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):						
18	w kilometrach	10569	10557	10796	10683	10865
19	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	52,4	52,3	53,5	52,9	53,8
Samochody osobowe zarejestrowane:						
20	w tysiącach sztuk	259,1	267,4	325,1	305,5	335,8
21	na 1000 ludności	214	221	269	254	279
Placówki pocztowe ^j :						
22	w liczbach bezwzględnych	339	328	309	305	303
23	na 10 tys. ludności	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5

a Do przeliczeń przyjęto użytki rolne według siedziby użytkownika gospodarstwa bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolniczych. e Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. f Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrze w których liczba pracujących przekracza 9 osób. h Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach publikacji.

a Calculations are based on agricultural land by the land user's seat, excluding non-farm land. b Data of agricultural censuses lime. f Excluding removals (timber) from plantings. g Realized by construction units – by place of performing works; data concern editions of the Yearbook. i Including broad gauge, the length of which in 2010 was 48 km. j Until 2001 including telecommunications

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
I LEŚNICTWO (dok.)							
AND FORESTRY (cont.)							
8,8 ^c	.	9,0 ^c	9,0 ^c	8,9 ^c	9,6 ^b	Agricultural tractors (as of 31 Dec) per 100 ha of agricultural land ^a in units	1
87,1	91,5	89,3	94,5	93,3	105,0 ^b	Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{ad} in kg:	2
60,0	19,9	11,7	13,4	13,2	14,2 ^b	mineral or chemical (including mixed fertilizers)	3
614,2	617,6	620,8	622,3	624,0	626,2	lime ^e	4
604,6	607,9	611,0	612,4	614,1	616,2	Forest land (as of 31 Dec) in thous. ha	5
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	Forest area (as of 31 Dec):	6
30,0	30,1	30,3	30,3	30,4	30,5	in thousand hectares	7
284,5	291,8	306,0	284,0	288,9	287,5	per capita in ha	8
I BUDOWNICTWO							
AND CONSTRUCTION							
12239,5	13025,2	15841,0	15619,5	16315,4	16687,7	Sold production of industry:	9
100,0	108,4	124,1	114,5	117,2	118,2	in million zlotys (current prices)	10
233529	245477	281768	269586	302394	329510	2005 = 100 (constant prices)	11
10191	10876	13261	13104	13701	14033	per employee in zł (current prices)	12
918,3 ^h	1048,8 ^h	1370,6 ^h	1798,4	1701,1	1968,2	per capita in zł (current prices)	13
765 ^h	876 ^h	1147 ^h	1509	1428	1655	Total sales of construction and assembly production ^g (current prices):	14
95,2 ^h	95,6	97,0	96,1	96,8	98,1	in million zlotys	15
– stan w dniu 31 XII							
TIONS – as of 31 Dec							
682	683	705	760	760	759	Railway lines operated – standard gauge ⁱ :	16
3,4	3,4	3,5	3,8	3,8	3,8	in kilometres	17
11013	11031	11248	11357	11848	11999	per 100 km ² of total area in km	18
54,6	54,7	55,7	56,3	58,7	59,4	Hard surface public roads (urban and out-of-town):	19
352,4	377,4	405,7	436,0	450,1	469,4	in kilometres	20
294	316	340	366	378	395	per 100 km ² of total area in km	21
298	303	320	332	338	348	Registered passenger cars:	22
2,5	2,5	2,7	2,8	2,8	2,9	in thousand units	23
Post offices ^j :							
in absolute numbers							
per 10 thous. population							

nych. b Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r. c Stan w czerwcu. d W roku gospo-
wień. g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót; dane dotyczą podmiotów gospodarczych,
Rocznika. i Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2010 r. wynosiła 48 km. j Do 2001 r. łącznie z placówkami usług teleko-

as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010. c As of June. d In farming year. e Most frequently in the form of quicklime; including defecated
economic entities employing more than 9 persons. h Data have been corrected in relation to the data published in the previous
service offices.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
 MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ TRANSPORT. COMMUNICA						
1	Telefoniczne łącza główne ^a :					
1	w tysiącach	337,1	349,2	430,7	378,6	420,2
2	na 1000 ludności	278,5	288,7	356,6	314,1	349,5
HAN TRA						
3	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
3	w milionach złotych	9676,8	10054,2	9902,5	10364,5	10953,2
4	na 1 mieszkańca w zł	7987	8308	8193	8593	9097
5	Sklepy ^b (stan w dniu 31 XII) w tys.	11,9	13,4	13,2	11,3	11,0
6	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep ^b ...	101	91	91	106	109
FINANSE PUBLIC						
Budżety gmin^c						
Dochody:						
7	w milionach złotych	888,1	954,5	1016,7	1093,2	1160,7
8	na 1 mieszkańca w zł	1124	1212	1296	1398	1489
Wydatki:						
9	w milionach złotych	916,6	971,1	1020,3	1110,6	1176,1
10	na 1 mieszkańca w zł	1160	1233	1301	1421	1509
Budżety miast na prawach powiatu						
Dochody:						
11	w milionach złotych	714,7	793,1	776,8	761,0	895,1
12	na 1 mieszkańca w zł	1695	1876	1831	1793	2107
Wydatki:						
13	w milionach złotych	765,2	831,4	806,6	793,3	959,6
14	na 1 mieszkańca w zł	1815	1967	1901	1869	2259
Budżety powiatów						
Dochody:						
15	w milionach złotych	368,4	421,3	376,9	342,5	384,2
16	na 1 mieszkańca w zł	466	535	481	438	493
Wydatki:						
17	w milionach złotych	366,2	419,1	389,7	355,6	383,4
18	na 1 mieszkańca w zł	464	532	497	455	492
Budżet województwa						
Dochody:						
19	w milionach złotych	118,9	158,3	119,9	141,4	172,9
20	na 1 mieszkańca w zł	98	131	99	117	144
Wydatki:						
21	w milionach złotych	122,5	162,7	146,8	143,6	171,1
22	na 1 mieszkańca w zł	101	134	122	119	142
INWESTYCJE. INVESTMENTS.						
Nakłady inwestycyjne ^e (ceny bieżące):						
23	w milionach złotych	2282,1	2016,4	2190,7	2476,3	2793,0
24	na 1 mieszkańca w zł	1884	1666	1813	2053	2320

a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. b Ze względu na zmianę metody badania sklepów, poczyna "nia", ust. 9 na str. 273. c Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. d Od 2002 r. dane a Data concern operators of the public telecommunications network. b Due to the change in the method of surveying shops, and catering", item 9 on page 273. c Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status. d Since

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
– stan w dniu 31 XII (dok.)							
<i>TIONS – as of 31 Dec (cont.)</i>							
364,2	350,8	316,9	282,8	252,0	231,3	Telephone main line ^a :	
						in thousand	1
303,6	293,3	265,7	237,4	211,8	194,6	per 1000 population	2
DEL							
DE							
10571,8	10965,2	12184,1	11986,5	12339,3	11672,6	Retail sales (current prices):	
						in million zlotys	3
8803	9156	10200	10056	10362	9816	per capita in zł	4
10,1	11,0	10,3	10,4	9,8	10,3	Shops ^b (as of 31 Dec) in thous.	5
118	108	115	114	122	115	Number of population (as of 31 Dec) per shop ^b	6
PUBLICZNE							
FINANCE							
						Budgets of gminas^c	
						Revenue:	
1347,3	1511,9	1604,9	1770,5	1954,6	2039,5	in million zlotys	7
1737	1965	2092	2313	2560	2679	per capita in zł	8
						Expenditure:	
1334,7	1556,4	1559,7	1725,2	2077,9	2325,5	in million zlotys	9
1720	2022	2033	2254	2722	3055	per capita in zł	10
						Budgets of cities with powiat status	
						Revenue:	
1015,8	1130,1	1256,4	1376,5	1592,9	1803,8	in million zlotys	11
2389	2640	2940	3227	3727	4216	per capita in zł	12
						Expenditure:	
1052,9	1143,4	1236,0	1381,2	1686,3	2014,5	in million zlotys	13
2476	2671	2892	3238	3946	4709	per capita in zł	14
						Budgets of powiaty	
						Revenue:	
418,3	434,6	458,3	509,0	626,2	653,8	in million zlotys	15
539	565	597	665	820	859	per capita in zł	16
						Expenditure:	
421,2	452,7	444,8	494,3	634,5	670,5	in million zlotys	17
543	588	580	646	831	881	per capita in zł	18
						Budget of voivodship	
						Revenue:	
168,9	258,7	353,4	391,8	677,4	442,3	in million zlotys	19
141	216	296	329	569	372	per capita in zł	20
						Expenditure:	
182,8	288,3	305,0	334,5	616,4	411,7	in million zlotys	21
152	241	255	281	518	346	per capita in zł	22
ŚRODKI TRWAŁE ^d							
FIXED ASSETS ^d							
						Investment outlays ^e (current prices):	
3266,9	3669,8	4266,5	4822,7	4634,5	5050,9	in million zlotys	23
2720	3064	3572	4046	3892	4247	per capita in zł	24

szy od 2003 r. dane nie są w pełni porównywalne z publikowanymi za lata poprzednie; patrz uwagi ogólne działu „Handel i gastro- nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. e Według lokalizacji inwestycji.

since 2003 data have not been fully comparable to the data published for the previous years; see general notes to the chapter "Trade 2002 data have not been comparable to the data for the previous years. e By investment location.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2001	2002	2003	2004
INWESTYCJE. INVESTMENTS.						
	Udział w nakładach inwestycyjnych ^b (ceny bieżące) w %:					
1	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa
2	przemysłu
3	budownictwa
4	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ
5	transportu i gospodarki magazynowej
6	obsługi rynku nieruchomości ^Δ
	Wartość brutto środków trwałych ^c (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
7	w milionach złotych	39372,6	41318,5	43943,4	46066,4	48034,9
8	na 1 mieszkańca w zł	32497	34143	36358	38193	39948
	Udział w wartości brutto środków trwałych ^d (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne) w %:					
9	rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa
10	przemysłu
11	budownictwa
12	handlu; naprawy pojazdów samochodowych ^Δ
13	działalności finansowej i ubezpieczeniowej
14	obsługi rynku nieruchomości ^Δ
RACHUNKI REGIONAL						
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
15	w milionach złotych
16	na 1 mieszkańca w zł
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
17	w milionach złotych
18	na 1 mieszkańca w zł
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^e :					
19	w milionach złotych
20	na 1 mieszkańca w zł
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^f ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^f						
21	Ogółem: w tysiącach	85,8	90,5	94,5	96,9	91,0
22	na 1000 ludności	70,9	74,9	78,3	80,4	75,7
	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:					
23	w tysiącach	15,5	16,5	16,9	17,3	16,4
	w tym:					
24	przedsiębiorstwa państwowe	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
25	spółdzielnie	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
26	spółki handlowe	2,4	2,8	3,2	3,4	3,5
27	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
28	spółki cywilne	6,6	6,3	6,0	5,7	4,5
29	2000 = 100	100,0	106,5	109,0	111,2	105,7
	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:					
30	w tysiącach	70,3	74,0	77,6	79,7	74,6
31	2000 = 100	100,0	105,2	110,4	113,3	106,0
32	na 1000 ludności	58,1	61,2	64,3	66,1	62,0

a Od 2002 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie. b Według lokalizacji inwestycji. c Według siedziby jednostki kowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 308. f Bez osób prowa

a Since 2002 data have not been comparable to the data for the previous years. b By investment location. c By local unit seat. previous editions of the Yearbook; see general notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 308. f Excluding persons

2005	2006	2007	2008	2009	2010	SPECIFICATION	No.
ŚRODKI TRWAŁE ^a (dok.)							
FIXED ASSETS ^a (cont.)							
						Share in investment outlays ^b (current prices) in %:	
.	.	.	5,9	6,3	6,0	agriculture, forestry and fishing	1
.	.	.	28,3	23,1	25,6	industry	2
.	.	.	2,9	3,8	3,2	construction	3
.	.	.	11,4	9,0	7,8	trade; repair of motor vehicles ^Δ	4
.	.	.	14,5	21,9	24,7	transportation and storage	5
.	.	.	19,5	14,5	12,6	real estate activities	6
						Gross value of fixed assets ^c (as of 31 Dec; current book-keeping prices):	
49915,5	52418,3	55697,9	59876,6	63069,0	66592,9	in million zlotys	7
41607	43824	46701	50254	53011	56039	per capita in zł	8
						Share in gross value of fixed assets ^d (as of 31 Dec; current book-keeping prices) in %:	
.	.	.	13,1	12,8	12,4	agriculture, forestry and fishing	9
.	.	.	22,8	23,4	23,2	industry	10
.	.	.	1,8	1,7	1,7	construction	11
.	.	.	4,8	4,7	4,8	trade; repair of motor vehicles ^Δ	12
.	.	.	0,7	0,6	0,6	financial and insurance activities	13
.	.	.	22,7	21,8	21,4	real estate activities	14
REGIONALNE ^e							
ACCOUNTS ^e							
						Gross domestic product (current prices):	
.	.	27321	29047	30903	.	in million zlotys	15
.	.	22872	24370	25951	.	per capita in zł	16
						Gross value added (current prices):	
.	.	23901	25427	27460	.	in million zlotys	17
.	.	20009	21333	23059	.	per capita in zł	18
						Gross nominal disposable income in the house- holds sector ^e :	
.	.	19731	21094	22576	.	in million zlotys	19
.	.	16518	17697	18958	.	per capita in zł	20
W REJESTRZE REGON – stan w dniu 31 XII							
IN THE REGON REGISTER – as of 31 Dec							
88,9	88,9	88,7	90,2	89,6	91,9	Total: in thousand	21
74,1	74,4	74,3	75,7	75,3	77,3	per 1000 population	22
						Legal persons and organizational entities without legal personality:	
16,8	17,4	17,7	17,6	18,0	18,8	in thousand	23
						of which:	
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	state owned enterprises	24
0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	cooperatives	25
3,7	3,9	4,0	4,1	4,3	4,5	commercial companies	26
0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	of which with foreign capital participation	27
4,5	4,6	4,7	4,5	4,5	4,7	civil law partnerships	28
108,5	111,8	114,2	113,7	116,2	121,1	2000 = 100	29
						Natural persons conducting economic activity:	
72,1	71,6	70,9	72,6	71,5	73,1	in thousand	30
102,5	101,8	100,9	103,2	101,7	103,9	2000 = 100	31
60,1	59,8	59,5	60,9	60,1	61,5	per 1000 population	32

lokalnej. d Według siedziby jednostki lokalnej rodzaju działalności. e Dane za lata 2007 i 2008 skorygowano w stosunku do opublikowanych gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

d By the seat of local kind-of-activity unit. e Data for 2007 and 2008 have been corrected in relation to the data published in the tending private farms in agriculture.

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE WOJEWÓDZTWA
GEOGRAPHIC LOCATION OF THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach i minutach <i>In degrees and minutes</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna)	Wizajny	54°25'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna)	Mielnik	52°17'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia)	Turośl	21°36'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia)	Białowieża	23°56'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ	x	2°08'	236	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód	x	2°20'	161	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
Source: data of Podlaskie Voivodship Marshal's Office.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE
AREA AND BORDERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	20187,0	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km	937,8	100,0	<i>Length of border in km</i>
z Białorusią	245,9	26,2	<i>with Belarus</i>
z Litwą	104,3	11,1	<i>with Lithuania</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
lubelskim	4,0	0,4	<i>Lubelskie</i>
mazowieckim	357,9	38,2	<i>Mazowieckie</i>
warmińsko-mazurskim	225,7	24,1	<i>Warmińsko-Mazurskie</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Białymstoku.
Source: data of the Voivodship Centre of Geodesy and Cartography Records in Białystok.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina Gmina	Wzniesienie nad poziom morza w m Elevation above sea level in m	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – okolice miejscowości Wizajny	Wizajny	297,53	Highest point – surroundings of Wizajny
Najniżej położony punkt – okolice miejscowości Miastkowo	Miastkowo	91,62	Lowest point – surroundings of Miastkowo

Źródło: dane Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej.
Source: data of the Central Centre of Geodesy and Cartography Records.

 TABL. 4. DANE METEOROLOGICZNE
METEOROLOGICAL DATA

LATA YEARS STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Średnia temperatura powietrza w °C Average air temperature in °C	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm	Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usłonecznienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
Białystok	2000	8,6	453	2,4	1856	4,9
	2005	7,1	546	2,6	1836	5,1
	2009	7,2	703	2,5	1720	5,3
	2010	6,8	851	2,6	1734	5,4
Suwałki	2000	8,1	512	3,3	1746	5,0
	2005	6,7	539	3,7	1810	4,9
	2009	6,9	600	3,4	1797	5,2
	2010	6,2	729	3,5	1766	5,4

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami).

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover).

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

Dział prezentuje statystyczną charakterystykę problemów zagrożeń i ochrony środowiska oraz gospodarki wodnej.

1. Informacje o **stanie i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów i budynków wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Dane o **gruntach rolnych wyłączonych na cele nie-rolnicze i leśnych na cele nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 121, poz. 1266), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych, nie uwzględnia natomiast gruntów klas V-VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą.

2. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowite wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

Zagospodarowanie gruntów zrehabilitowanych polega na wykonaniu odpowiednich zabiegów umożliwiających wykorzystanie tych gruntów dla celów rolniczych, leśnych, komunalnych i innych.

3. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górnictwa oraz obiektów budowlanych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania;

CHAPTER II ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

Chapter presents statistical characteristics of threats to the environment, environmental protection and water management.

1. Information regarding the **status and use of voivodship land** is classified by ownership and register groups, according to the land and building register as a result of the regulation of the Minister of Regional Development and Construction, dated 29 Mar 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

Data regarding **agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, on the basis of the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 Feb 1995 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 121, item 1266), which protects all agricultural land included in quality classes I-III as well as agricultural land included in quality classes IV-VI comprised of organic soils. The law does not, however, include land of V-VI quality classes originating from mineral-derived soils.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest.

2. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land the rural or forest utility value of which has declined due to worsening of natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as due to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in assigning or restoration a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

Development of reclaimed land is based on undertaking appropriate measures, which enable to use that land for agricultural, forest, municipal and other purposes.

3. Information regarding **water withdrawal** concerns:

1) in the item "for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)" – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for the needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines as well as building constructions, which is discharged into reservoir without further use;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

4. Podstawą oceny stanu wód jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 VIII 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie określa sposób klasyfikacji jednolitych części wód powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych i przybrzeżnych oraz sztucznych jednolitych części wód powierzchniowych i silnie zmienionych jednolitych części wód powierzchniowych. Stan jednolitych części wód naturalnych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji stanu ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. Stan wód sztucznych i silnie zmienionych ocenia się porównując wyniki klasyfikacji potencjału ekologicznego z wynikami stanu chemicznego. W zależności od wyników oceny stanu ekologicznego/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, ocena końcowa klasyfikuje jednolitą część wód do dobrego lub złego stanu wód.

Ocena stanu ekologicznego jednolitych części wód (jcw) powierzchniowych w ciekach naturalnych, jeziorach lub innych zbiornikach naturalnych, wodach przejściowych dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Stan ekologiczny wód zaliczanych do naturalnych jest definiowany jako:

- bardzo dobry – dla wód o niezmiennych warunkach przyrodniczych lub zmienionych tylko w bardzo niewielkim stopniu,
- dobry – gdy zmiany warunków przyrodniczych w porównaniu do warunków niezakłóconych działalnością człowieka są niewielkie,
- umiarkowany – obejmujący wody przekształcone w średnim stopniu,
- słaby – wody o znacznie zmienionych warunkach przyrodniczych (biologicznych, fizykochemicznych, morfologicznych), gdzie gatunki roślin i zwierząt znacznie różnią się od tych, które zwykle towarzyszą danemu typowi jednolitej części wód,
- zły – wody o poważnie zmienionych warunkach przyrodniczych, w których nie występują typowe dla danego rodzaju wód gatunki.

Ocena potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych sztucznych i silnie zmienionych dokonywana jest na podstawie wyników klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych. Potencjał ekologiczny jest definiowany jako: dobry i powyżej dobrego, umiarkowany, słaby oraz zły.

- 2) *in the item "irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds" – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigation of agricultural or forest land with the area of 20 ha or more, and for the purpose of exploitation of fish ponds with the area of 10 ha or more;*
- 3) *in the item "exploitation of water-line system" – all entities responsible for the management of the water-line system (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).*

4. *The basis of the assessment of water status is the regulation of the Minister of Environment, dated 20 August 2008 on the method of classifying the status of uniform bodies of surface water (Journal of Laws No. 162, item 1008). The regulation defines the method of classifying the status of uniform bodies of surface water in natural watercourses, lakes or other natural reservoirs, transitional and coastal waters as well as artificial uniform bodies of surface water and heavily modified uniform bodies of surface water. The status of uniform bodies of surface water is assessed by the comparison of the results of ecological status classification with the results of chemical status. The status of artificial and heavily modified waters is assessed by the comparison of the results of ecological potential classification with the results of chemical status. Depending on the results of the assessment of ecological status/ecological potential and chemical status, the final assessment classifies a uniform body of water as possessing good or bad water status.*

Assessment of ecological status of uniform bodies of surface water (WB – water bodies) in natural watercourses, lakes or other natural reservoirs and transitional waters is made on the basis of the results of the classification of physio-chemical, biological and hydromorphological elements. Ecological status of waters classified as natural is defined as:

- *high – waters of natural conditions unchanged or changed only in a not-great extent,*
- *good – when changes of environmental conditions as compared to conditions undisturbed by human activity are small,*
- *moderate – includes waters changed in a medium extent,*
- *poor – waters of significantly changed natural conditions (biological, physio-chemical and morphological), in which the relevant biological communities deviate substantially from those normally associated with the type of uniform water body,*
- *bad – waters of severely altered natural conditions, in which typical species for the particular water type are absent.*

Assessment of ecological potential of uniform bodies of artificial and severely altered surface water is made on the basis of the classification results of physio-chemical, biological and hydromorphological elements. Ecological potential is defined as: good and above, moderate, poor and bad.

Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych wykonywana jest na podstawie chemicznych wskaźników jakości wód. Stan chemiczny jest definiowany jako dobry oraz poniżej dobrego.

5. Dane o jakości wody z wodociągów dostarczonej ludności do spożycia opracowano w myśl ustaleń zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. (Dz. U. Nr 61, poz. 417); dane opracowano na podstawie wyników badań terenowo-laboratoryjnych wykonanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczające wodę dobrą (tj. odpowiadającą wymaganiom sanitarnym) i dostarczające wodę złą (tj. nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym).

6. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód (do 2002 r. – do wód powierzchniowych) lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami chłodniczymi, jak również łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i obiektów budowlanych), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód powierzchniowych wydzielonym dla nich systemem kanalizacji,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich dopływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Assessment of chemical status of uniform bodies of surface water is made on the basis of chemical ratios of water quality. Chemical status is defined as good and below good.

5. Data concerning quality of water from water-works supplied to the population for consumption were compiled in accordance with regulations contained in the regulation of the Minister of Health, dated 29 Mar 2007 (Journal of Laws No. 61, item 417); data were compiled on the basis of field and laboratory test results conducted by sanitary-epidemiological stations. On the basis of physical and chemical analyses and bacteriological tests, two categories of facilities of water withdrawal are distinguished – supplying good quality water (i.e. meeting sanitary requirements) and bad quality water (i.e. not meeting sanitary requirements).

6. Data regarding waste water concern waste water discharged into waters (until 2002 – into surface waters) or into the ground by entities described in item 3, points 1) and 3). Data regarding entities possessing waste water treatment plants concern the same entities.

Waste water requiring treatment is understood as waste water discharged by means of open channels or ditch systems directly into waters, the ground or sewerage systems from entities engaged in production (including polluted cooling water and polluted water from drainage of mines and constructions), other entities as well as households.

Cooling water comprises waste water with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- *is discharged into surface waters by a separate sewerage system,*
- *the charge of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the charge of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,*
- *the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as into other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.*

Data regarding treated waste water concern waste water treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogen removal and discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of waste water is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or flotation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of waste water consists in precipitating certain soluble compounds or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczne i chemiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni niepracujących na sieci kanalizacyjnej).

Od 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni oczyszczających ścieki z miast i wsi.

7. Zakres i rodzaje zanieczyszczeń, jakie należy ujmować w sprawozdaniu, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 X 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) z późniejszymi zmianami.

Wielkości emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych i gazowych należy podać zgodnie z przedkładanym marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska wykazem zawierającym informacje i dane o rodzajach i ilości zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza objętych opłatami wnoszonymi na rachunek urzędu marszałkowskiego właściwego ze względu na miejsce korzystania ze środowiska, do którego sporządzania zobowiązuje ustawa z dnia 27 IV 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 Nr 25, poz. 150) z późniejszymi zmianami.

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co w zasadzie zapewnia porównywalność, może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji zanieczyszczeń pyłowych** dotyczą: pyłów ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń pyłowych.

***Biological treatment of waste water** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of waste water, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from waste water.*

***Increased biogen removal from waste water** occurs in waste water treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***Graduated mechanical and biological or mechanical and chemical treatment** of the discharged waste water was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

*Data on **municipal waste water treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off by sewerage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household waste water treatment plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e. waste water treatment plants not working within sewerage system).*

Since 2003 municipal chemical treatment plants have been classified as treatment plants with increased biogen removal or mechanical treatment plants.

*Data on **population using waste water treatment plants** are given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of population using waste water treatment plants treating urban and rural waste.*

7. Range and types of pollutants that should be recognized in the report, describes the regulation of the Council of Ministers, dated 14 Oct 2008 regarding payments for use of the environment (Journal of Laws No. 196, item 1217) with later amendments.

Emission volumes of individual types of particulates and gaseous pollutants should be given in accordance with the list submitted to voivodship marshal and voivodship inspector for environmental protection. The list contains information and data on the types and quantity of falling into the air pollutants for which fees are paid on the account of marshal's office competent for the place of use of the environment. The preparation of the list requires the Law, dated 27 Apr 2001 – Environmental Protection Law (Journal of Laws 2008 No. 25, item 150) with later amendments.

The established group of surveyed entities maintained annually, which, in principle, assures comparability, may be increased only in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding **emission of particulates pollutants** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot as well as other types of emitted particulates pollutants.

Dane o **emisji zanieczyszczeń gazowych** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów emitowanych zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych obejmują emisję zorganizowaną oraz niezorganizowaną.

Ze względu na to, że wielkość **emisji dwutlenku węgla** charakteryzuje się dużymi bezwzględными wartościami, **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia emisji dwutlenku węgla**.

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

8. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach do 2001 r. opracowywane były w oparciu o ustawę z dnia 27 VI 1997 r. o odpadach (Dz. U. Nr 96, poz. 592) z późniejszymi zmianami oraz zgodnie z klasyfikacją odpadów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24 XII 1997 r. (Dz. U. Nr 162, poz. 1135). Dane późniejsze opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628) z późniejszymi zmianami, która weszła w życie 1 X 2001 r. oraz katalog odpadów wprowadzony w życie 1 I 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 2001 Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, bądź prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się podanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Unieszkodliwianiem odpadów jest także składowanie odpadów.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub nieszkodliwianiem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Data regarding emission of gaseous pollutants concern: sulphur dioxide, carbon monoxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons as well as other types of emitted gaseous pollutants.

Data regarding emission of particulates and gaseous pollutants include organized and disorganized emission.

Due to the high absolute values which characterize the emission of carbon dioxide, the indicator of reduction of gaseous pollutants was calculated and presented excluding carbon dioxide emission.

Emission volumes from various sources and of different pollutant types were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

8. Waste means any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Act on Waste, dated 27 Apr 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, which the holder discards, intends or is required to discard.

Information regarding waste until 2001 was compiled on the basis of the Act on Waste, dated 27 Jun 1997 (Journal of Laws No. 96, item 592) with later amendments as well as in accordance with the classification of waste introduced by the regulation of the Minister of Environmental Protection, Natural Resources and Forestry, dated 24 Dec 1997 (Journal of Laws No. 162, item 1135). Later data were compiled according to the Act on Waste, dated 27 Apr 2001 (Journal of Laws No. 62, item 628) with later amendments, introduced on 1 Oct 2001 as well as the catalogue of waste introduced on 1 Jan 2002 by the regulation of the Minister of Environment (Journal of Laws 2001 No. 112, item 1206).

Information regarding the quantity and type of waste concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste means all operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste means the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life, health or the environment. Storing waste is also a method of treatment of waste.

Waste storage means temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zreultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

9. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Dane dotyczące powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronionej nie uwzględniają informacji o obszarach sieci Natura 2000.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyiska, skałki, jary, głązki narzutowe oraz jaskinie.

Data regarding waste landfilled up to now (accumulated) concern the quantity of waste deposited on own plant areas as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed landfill areas are areas where exploitation was finished, and where work connected with assigning or restoration utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics as well as regulating waterways was carried out.

9. Nature protection consists in maintenance, balanced use and renewal of natural resources, objects and elements as: wild plants, animals and fungi; plants, animals and fungi under species protection; migratory animals; natural habitats; habitats threatened with extinction, rare and protected species of plants, animals and fungi; objects of animate and inanimate nature as well as fossil plant and animal remains; landscape; green belts within cities and villages; plantings.

Data regarding legally protected areas possessing unique environmental value do not include information concerning the areas of Nature 2000 Network.

Landscape protection means conservation of characteristic features of particular landscape.

National park includes protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, not smaller than 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

Nature reserve includes areas in natural or slightly changed state, ecosystems, refuges and natural habitats. It also protects habitats of plants, animals and fungi as well as formations and elements of inanimate nature, having essential environmental, scientific, cultural values or landscape features.

Landscape park is an area protected because of its natural, historical and cultural values as well as for landscape features. The aim of landscape park creation is preservation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape area includes areas protected because of distinguishing landscape characterized by various ecosystem types, valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Nature monuments are single objects of animate and inanimate nature or their clusters of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features, trees of impressive size, native and alien shrubs, springs, waterfalls, karst springs, rocks, ravines, erratic blocks and caves.

Stanowiska dokumentacyjne to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skał mineralności lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak np.: naturalne zbiorniki wodne, źródłone i źródłone oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzeczka, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

10. Fundusze ekologiczne (fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych) są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, tj. kwot pieniężnych pobieranych za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi, opłat za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz z kar za przekroczenie dopuszczalnych norm ekologicznych, a także innych kwot ustalonych przez terenowe organy administracji rządowej oraz samorządowej. Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

11. Dane o nakładach na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych Dotyczących Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Documentation sites are not distinguished on the surface or possible to be distinguished, important in scientific and educational terms, places of occurrence of geological formations, concentrations of fossils or mineral formations, caves or rock shelters along with silt-covered grounds and fragments of active and closed surface and underground excavations.

Ecological areas are worth of protection fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peatbogs, dunes, patches of non-used vegetation, old river beds, natural habitats, habitats of rare or protected species of plants, animals or fungi, their refuges and places of reproduction or places of seasonal residence.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth of protection due to their scenic or aesthetic features.

10. Ecological funds (environmental protection and water management funds and Agricultural Land Protection Fund) are funds created from payments for the use of the natural environment and for introducing changes to it, i.e.: payments collected for releasing air pollutants, storing waste, the removal of trees and bushes as well as for the abstraction and use of water and releasing waste water into waters or into the ground, payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes as well as fines for exceeding permissible ecological standards and other payments established by regional divisions of the state and local self-government administration. These funds are used to finance, in whole or in part, activity connected with environmental protection and water management.

11. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities, introduced on the basis of the regulation of the Council of Ministers, dated 2 Mar 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of the ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as the European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE) implemented by the European Union.

TABL. 1 (5). STAN GEODEZYJNY I KIERUNKI WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS AND USE OF VOIVODSHIP LAND^a
As of 1 Jan

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>			na 1 miesz- kańca ^b w ha <i>per capita^b in ha</i>		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2010 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2010</i>
Powierzchnia ogólna	2018620	2018702	2018702	1,70	-	Total area
Użytki rolne	1239701	1219915	1217234	1,02	-2681	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	792953	772680	771027	0,65	-1653	<i>arable land</i>
sady	6047	5535	5436	0,00	-99	<i>orchards</i>
łąki trwałe	208001	207115	206585	0,17	-530	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	193386	192837	192084	0,16	-753	<i>permanent pastures</i>
grunty:						<i>land:</i>
rolne zabudowane	30240	32483	32714	0,03	+231	<i>agricultural built-up</i>
pod stawami	928	1500	1669	0,00	+169	<i>under ponds</i>
pod rowami	8146	7765	7720	0,01	-45	<i>under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	613075	639978	641802	0,54	+1824	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy	601754	624856	626532	0,53	+1676	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	11321	15122	15270	0,01	+148	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami powierz- chniowymi	27441	27570	27557	0,02	-13	<i>Land under surface waters</i>
płynącymi	24559	24415	24683	0,02	+268	<i>flowing</i>
stojącymi	2882	3155	2873	0,00	-282	<i>standing</i>
Grunty zabudowane i zurbani- zowane	73114	73139	73651	0,06	+512	<i>Built-up and urbanized land</i>
tereny:						<i>areas:</i>
mieszaniowe	7579	7374	7487	0,01	+113	<i>residential</i>
przemysłowe	1972	2445	2520	0,00	+75	<i>industrial</i>
inne zabudowane	2983	4052	4269	0,00	+217	<i>other built-up</i>
zurbanizowane niezabu- dowane	1193	744	740	0,00	-4	<i>urbanized non-built-up</i>
rekreacyjno-wypoczyn- kowe	1532	1561	1536	0,00	-25	<i>recreational and rest</i>
tereny komunikacyjne:						<i>transport areas:</i>
drogi	49516	49175	49474	0,04	+299	<i>roads</i>
kolejowe	5310	5421	5352	0,00	-69	<i>railway</i>
inne	521	132	127	0,00	-5	<i>other</i>
użytki kopalne	2508	2236	2146	0,00	-90	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne	635	1825	1825	0,00	-	<i>Ecological areas</i>
Nieużytki	59066	54457	54405	0,05	-52	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^c	5588	1818	2228	0,00	+410	<i>Miscellaneous land^c</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 54. ^b Stan ludności w dniu 31 XII 2010 r. ^c Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrekultywowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a See general notes, item 1 on page 54. ^b Population as of 31 Dec 2010. ^c Land designated for reclamation, unmanaged re-claimed land and defensive banks not suitable for motor traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (6). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES
AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	58	43	68	60	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Grunty rolne	52	28	56	50	Agricultural land
Użytki rolne	17	17	24	30	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
III	7	7	7	11	III
IV ^b	7	6	16	16	IV ^b
V i VI	3	4	1	3	V and VI
Inne grunty rolne	35	11	32	20	Other agricultural land
Grunty leśne	6	15	12	10	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
Na tereny:					Areas:
osiedlowe	7	19	30	33	residential
przemysłowe	–	2	20	13	industrial
komunikacyjne	21	5	1	–	transport
Pod użytki kopalne	28	9	4	8	Minerals
Na inne cele	2	8	13	6	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych. ^b Użytki rolne pochodzenia mineralnego i organicznego.

Ź r ó d ł o: w zakresie gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; w zakresie gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the binding regulations on the protection of agricultural and forest land. ^b Agricultural land of mineral and organic origin.

S o u r c e: in regard to agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development; in regard to forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (7). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI**
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT
AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2845	2887	2825	2855	Land requiring reclamation (as of 31 Dec)
zdewastowane	2688	2772	2716	2746	devastated
zdegradowane	157	115	109	109	degraded
Grunty (w ciągu roku):					Land (during the year):
zrekultywowane	14	58	41	31	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	2	7	2	9	agricultural
leśne	9	49	26	20	forest
zagospodarowane	13	8	10	6	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (8). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	90,2	92,7	94,6	92,9	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	15,2	14,0	12,7	12,7	13,7	Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe	2,3	1,8	1,2	1,1	1,2	surface
podziemne	11,8	11,5	11,5	11,6	12,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	18,3	22,2	23,7	21,2	22,8	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	56,7	56,5	58,2	59,0	63,5	Exploitation of water-line system ^a
wody: powierzchniowe	8,5	7,6	7,6	8,4	9,1	waters: surface
podziemne	48,2	48,9	50,6	50,5	54,4	underground

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering water-line system.

TABL. 5 (9). **ZUŻYCIENIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	76,5	80,6	81,4	79,4	100,0	TOTAL
Przemysł	15,3	14,5	12,5	12,8	16,1	Industry
w tym na cele produkcyjne	12,9	12,6	10,8	11,0	13,9	of which for production purposes
Rolnictwo i leśnictwo ^a	18,3	22,2	23,7	21,2	26,7	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	42,9	43,9	45,2	45,4	57,2	Exploitation of water-line system ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding water consumption for industrial purposes from water-line system of gminas, voivodship waterworks and water companies.

TABL. 6 (10). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	11801	15463	15322	11821	Area of irrigated agricultural and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	1395	1417	1561	1471	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	18310	22237	23710	21224	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych ...	1165	4138	2468	1062	for irrigation of agricultural and forest land
na 1 ha	0,1	0,3	0,2	0,1	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	17145	18099	21242	20162	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	12,3	12,8	13,6	13,7	per 1 ha

a O powierzchni co najmniej 20 ha. b O powierzchni co najmniej 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

a Area of 20 ha and more. b Area of 10 ha and more. c Including waste water withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU WÓD RZEK BADANYCH W SYSTEMIE MONITORINGU W 2010 R.**
CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND WATER STATUS OF RIVERS IN THE MONITORING SYSTEM IN 2010

RZEKI RIVERS	Punkt pomiarowy Measurement point	Kilometr biegu rzeki Kilometre of the reaches of river	Stan ekologiczny Ecological status	Stan chemiczny Chemical status	Stan wód Water status
Awissa	Płonka Kościelna	2,7	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Biała	ujście Hyniewicze Duże mouth in Hryniewicze Duże	2,0	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
	ujście Nowe Aleksandrowo mouth in Nowe Aleksandrowo	0,5	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Brok	Oldaki	38,4	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Cisówka	Cisówka	0,1	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Czaplinianka	ujście mouth	0,2	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Czarna Hańcza	profil graniczny śluza Kudrynki at the border in Kudrynki sluice	96,5	dobry good	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
	wodowskaz Sobolewo Sobolewo water-gauge	38,7	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Dopływ z Rządkowa	Piątnica	0,0	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Tributary from Rządkowo					

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU WÓD RZEK BADANYCH W SYSTEMIE MONITORINGU W 2010 R. (cd.)**

CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND WATER STATUS OF RIVERS IN THE MONITORING SYSTEM IN 2010 (cont.)

RZEKI RIVERS	Punkt pomiarowy Measurement point	Kilometr biegu rzeki Kilometre of the reaches of river	Stan ekologiczny Ecological status	Stan chemiczny Chemical status	Stan wód Water status
Elk	Osowiec	1,2	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Gać	ujście mouth	0,0	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Horodnianka	ujście poniżej Choroszczy mouth below Choroszcz	0,5	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Jablonka	Konopki-Koziki	0,0	słaby poor	poniżej dobrego below good	zły bad
Jaskranka	Góra-Ruda	3,6	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Jegrznia	Kuligi	16,0	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Kamianka	Turna Mała	3,3	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Kropiwna	ujście Ostrowo mouth in Ostrowo	2,0	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Krynka	profil graniczny Krynki at the border in Krynki	4,5	dobry good	poniżej dobrego below good	zły bad
Lepacka Struga	Szablak	0,3	umiarkowany moderate	dobry good	zły bad
Leśna	profil graniczny Topiło at the border in Topiło	106,0	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Liza	ujście mouth	0,2	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Łabna	Pastorczyk	1,1	słaby poor	poniżej dobrego below good	zły bad
Łomżyczka	ujście mouth	1,1	słaby ^a poor ^a	poniżej dobrego below good	zły bad
Łosośna	Kowale	29,6	dobry good	poniżej dobrego below good	zły bad
Łuplanka	Bachury	0,1	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Marycha	profil graniczny wodowskaz Zelwa at the border in Zelwa water-gauge	33,2	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Narew	Bondary	431,7	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
	Nowogród (powyżej ujścia Pisy) Nowogród (above the Pisa mouth)	181,1	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated

^a Potencjał ekologiczny.
a Ecological potential.

TABL. 7 (11). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, POTENCJAŁU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU WÓD RZEK BADANYCH W SYSTEMIE MONITORINGU W 2010 R. (dok.)**

CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, ECOLOGICAL POTENTIAL, CHEMICAL STATUS AND WATER STATUS OF RIVERS IN THE MONITORING SYSTEM IN 2010 (cont.)

RZEKI RIVERS	Punkt pomiarowy Measurement point	Kilometr biegu rzeki Kilometre of the reaches of river	Stan ekologiczny Ecological status	Stan chemiczny Chemical status	Stan wód Water status
Narew	profil graniczny Babia Góra at the border in Babia Góra	446,0	umiarkowany ^a moderate ^a	dobry good	zły bad
	Strękowa Góra	261,7	umiarkowany moderate	dobry good	zły bad
Narewka	profil graniczny Białowieża at the border in Białowieża	38,0	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Nereśl	Rumejki (most) Rumejki (bridge)	16,2	umiarkowany ^a moderate ^a	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
	Łaziuki	1,0	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Nurzec	Tworkowice	8,0	nie oceniono not rated	dobry good	nie oceniono not rated
Pisa	Morgowniki (ujście) Morgowniki (mouth)	1,1	nie oceniono not rated	dobry good	nie oceniono not rated
Płoska	ujście Kołodno mouth in Kołodno	0,5	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Prosty Rów	Siemianówka	0,1	umiarkowany moderate	poniżej dobrego below good	zły bad
Strabelka	ujście mouth	0,1	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Supraśl	ujście Dzikie mouth in Dzikie	0,5	nie oceniono not rated	poniżej dobrego below good	nie oceniono not rated
Szelmentka	profil graniczny Kupowo (Smolnica) at the border in Kupowo (Smolnica)	5,5	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Szeszupa	profil graniczny wodowskaz Poszeszupie at the border in Poszeszupa water-gauge	275,2	dobry good	dobry good	dobry good
Świsłocz	profil graniczny Bobrowniki at the border in Bobrowniki	84,2	dobry good	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Turośnianka	ujście mouth	1,9	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated
Wissa	Wąsosz	28,3	umiarkowany moderate	nie oceniono not rated	nie oceniono not rated

^a Potencjał ekologiczny.

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

^a Ecological potential.

Source: data of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok.

TABL. 8 (12). **KLASYFIKACJA STANU EKOLOGICZNEGO, STANU CHEMICZNEGO I STANU WÓD JEZIOR BADANYCH W SYSTEMIE MONITORINGU W 2010 R.**

CLASSIFICATION OF ECOLOGICAL STATUS, CHEMICAL STATUS AND WATER STATUS OF LAKES IN THE MONITORING SYSTEM IN 2010

JEZIORA LAKES	Powierzchnia w ha <i>Area in ha</i>	Objętość w hm ³ <i>Capacity in hm³</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>	Stan ekologiczny <i>Ecological status</i>	Stan chemiczny <i>Chemical status</i>	Stan wód <i>Water status</i>
Białe koło Białogóry <i>Białe near Białogóra</i>	78,2	5,0	15,1	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Boczne koło Przerośli <i>Boczne near Przerośl</i>	58,3	8,9	33,5	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Długie Wigierskie	80,0	5,9	14,8	dobry <i>good</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Garbaś	152,5	31,8	48,0	dobry <i>good</i>	dobry <i>good</i>	dobry <i>good</i>
Gremzdel	59,3	2,0	10,0	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Hańcza	311,4	120,4	108,5	dobry <i>good</i>	dobry <i>good</i>	dobry <i>good</i>
Jemieliste	58,8	4,4	23,2	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Krzywe koło Przerośli <i>Krzywe near Przerośl</i>	51,3	3,9	21,3	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Płaskie koło Rygola <i>Płaskie near Rygol</i>	56,8	2,9	12,0	bardzo dobry <i>very good</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Pomorze	295,4	25,3	23,5	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>
Rospuda Filipowska	341,7	49,7	38,9	umiarkowany <i>moderate</i>	dobry <i>good</i>	zły <i>bad</i>
Sumowo Bakalarzewskie	110,3	8,3	12,8	umiarkowany <i>moderate</i>	dobry <i>good</i>	zły <i>bad</i>
Wiżajny	293,1	7,7	5,3	umiarkowany <i>moderate</i>	nie oceniono <i>not rated</i>	nie oceniono <i>not rated</i>

Źródło: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Source: data of the Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in Białystok.

TABL. 9 (13). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA W 2010 R.**
QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^a – w % ludności korzystającej z urządzeń – zaopatrywana w wodę <i>Population^a – in % of population using facilities – supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi o wydajności w m ³ /d:			<i>Waterworks with a capacity of m³/24h:</i>
poniżej 100	92,8	7,2	<i>below 100</i>
100-1000	93,6	6,4	<i>100-1000</i>
1001-10000	100,0	–	<i>1001-10000</i>
10001-100000	100,0	–	<i>10001-100000</i>

^a Według szacunków.

Źródło: dane Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku.

^a Estimated data.

Source: data of the Voivodship Sanitary-Epidemiological Station in Białystok.

TABL. 10 (14). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
*INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER DISCHARGED INTO WATERS
 OR INTO THE GROUND*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	40,8	39,3	41,0	40,6	100,0	TOTAL
odprowadzone:						discharged:
bezpośrednio z zakładów ^a ...	6,3	6,8	7,0	7,1	17,4	directly from plants ^a
w tym wody chłodnicze ...	0,8	0,5	0,5	0,5	1,3	of which cooling water
siecią kanalizacyjną	34,6	32,5	34,1	33,5	82,6	through sewerage system
W tym ścieki wymagające oczyszczania	40,1	38,8	40,5	40,1	98,7	Of which waste water requiring treatment
oczyszczane	39,4	38,5	39,5	40,1	98,7	treated
mechanicznie	0,3	0,7	0,7	0,8	1,9	mechanically
biologicznie	31,3	9,8	7,7	7,1	17,5	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	7,9	28,0	31,0	32,2	79,3	with increased biogen removal (disposal)
nieoczyszczane	0,6	0,3	1,0	0,0	0,0	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ...	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	discharged directly from plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	0,6	0,2	1,0	–	x	discharged through sewerage system

^a łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi.

^a Including cooling water and polluted water from mine drainage as well as building constructions and polluted precipitation water.

TABL. 11 (15). **JEDNOSTKI^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES^a DISCHARGING WASTE WATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTE WATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 Dec

JEDNOSTKI	2000	2005	2009	2010	ENTITIES
OGÓŁEM	110	92	77	77	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi	37	27	26	27	Discharging waste water directly into waters or into the ground
wyposażone w oczyszczalnie ścieków	35	25	26	27	possessing waste water treatment plants
o wystarczającej przepustowości	35	24	25	26	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	–	1	1	1	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	2	2	–	–	not possessing waste water treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	73	65	51	50	Discharging waste water into sewerage system (not possessing waste water treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewerage treatment plants.

TABL. 12 (16). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mechaniczne <i>Mechanical</i>	Biologiczne <i>Biological</i>	Z podwyższonym usuwaniem biogenów <i>With increased biogen removal (disposal)</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych						Industrial waste water treatment plants
Liczba	2000	36	4	31	1	<i>Number</i>
	2005	28	4	22	2	
	2009	30	7	19	4	
	2010	29	5	19	5	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	100,6	63,3	37,2	0,1	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	152,1	115,1	33,5	3,5	
	2009	159,1	120,8	28,5	9,8	
	2010	156,4	117,4	28,0	11,1	
Komunalne oczyszczalnie ścieków^a						Municipal waste water treatment plants^a
Liczba	2000	73	–	57	16	<i>Number</i>
	2005	106	1	74	31	
	2009	113	–	80	33	
	2010	111	1	79	31	
Przepustowość w dam ³ /d	2000	315,3	–	250,1 ^b	65,2	<i>Capacity in dam³/24h</i>
	2005	233,2	0,2	38,7 ^b	194,3	
	2009	234,7	–	38,3 ^b	196,4	
	2010	234,7	0,2	38,8^b	195,7	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	2000	55,4	–	40,4	15,1	<i>Population using waste water treatment plants in % of total population^c</i>
	2005	62,1	0,0	12,2	49,9	
	2009	62,5	–	11,2	51,3	
	2010	63,3	0,1	11,7	51,4	

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Working on sewerage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 13 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a ogółem (stan w dniu 31 XII) ..	52	57	56	56	<i>Total plants especially noxious to air purity^a (as of 31 Dec)</i>
z liczby ogółem:					<i>of total number:</i>
wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>possessing pollutant reduction systems:</i>
pyłowych	42	43	42	42	<i>particulates</i>
gazowych	5	7	6	7	<i>gaseous</i>
nieposiadające wyników pomiarów:					<i>without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission of:</i>
pyłów	10	10	12	14	<i>particulates</i>
gazów	10	8	11	13	<i>gases</i>
imisji	49	52	51	49	<i>imission</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a Emitting particulates, gases or particulates and gases at the same time.

TABL. 13 (17). **EMISJA I REDUKCJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA (dok.)**
EMISSION AND REDUCTION OF INDUSTRIAL AIR POLLUTANTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Emisja zanieczyszczeń:					<i>Emission of pollutants:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowych	2,0	2,0	1,1	1,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw ..	1,7	1,6	0,9	0,8	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,0	12,5	9,1	9,2	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dwutlenek siarki	6,2	5,3	3,4	3,3	<i>sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	3,4	3,2	2,2	2,4	<i>carbon monoxide</i>
tlenki azotu ^b	3,2	3,6	3,1	3,2	<i>nitrogen oxides^b</i>
na 1 km ² w tonach:					<i>per 1 km² in tonnes:</i>
pyłowych	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	0,7	0,6	0,4	0,5	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	102,4	118,4	68,9	86,6	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla) ...	0,7	1,6	0,8	1,4	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,1	98,3	98,4	98,8	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	4,8	11,2	8,2	13,4	<i>gaseous (excluding carbon dioxide)</i>

^b W przeliczeniu na dwutlenek azotu.

^b Expressed in nitrogen dioxide.

TABL. 14 (18). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŻLIWYCH**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi-cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 Dec							
OGÓŁEM	2000	198	34	53	6	12	6
TOTAL	2005	150	43	63	6	11	11
	2009	154	39	79	8	12	11
	2010	151	39	78	8	12	11
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	3	2	–	–	1	x
low	2005	6	7	–	–	2	x
	2009	5	8	3	–	3	x
	2010	7	10	2	–	3	x
średnia	2000	30	18	8	2	9	x
moderate	2005	28	19	23	–	9	x
	2009	36	11	35	1	9	x
	2010	28	9	35	1	9	x
wysoka	2000	165	14	45	4	2	x
high	2005	116	17	40	6	–	x
	2009	113	20	41	7	–	x
	2010	116	20	41	7	–	x

TABL. 14 (18). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH (dok.)
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS ESPECIALLY NOXIOUS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Cyklony Cyclones	Multicyklony Multi- cyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others	
PRZEPŁYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2000	3977	604	1718	1120	146	317
TOTAL	2005	2418	1045	1761	1133	119	347
	2009	2897	937	2045	528	194	380
	2010	2970	933	2025	883	194	381
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2000	83	23	–	–	4	x
low	2005	86	284	–	–	30	x
	2009	33	295	24	–	105	x
	2010	102	361	4	–	105	x
średnia	2000	558	169	29	389	89	x
moderate	2005	463	187	175	–	89	x
	2009	563	204	243	84	89	x
	2010	457	128	243	42	89	x
wysoka	2000	3336	412	1689	731	53	x
high	2005	1869	574	1586	1133	–	x
	2009	2301	438	1778	444	–	x
	2010	2411	444	1778	841	–	x

TABL. 15 (19). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA
GENERATED AND ACCUMULATED WASTE^a AND ITS LANDFILL AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	50	56	51	58	Plants generating waste (as of 31 Dec)
Odpady wytworzone (w ciągu roku):					Waste generated (during the year):
w tysiącach ton	717,8	927,9	737,9	713,5	in thousand tonnes
poddane odzyskowi	531,9	795,1	665,3	617,0	recovered
unieszkodliwione	133,5	69,8	24,7	60,3	treated
w tym składowane ^b	110,4	47,3	5,3	35,6	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	52,4	63,0	47,9	36,2	temporarily stored
w % wytworzonych:					in % of generated:
poddane odzyskowi	74,1	85,7	90,2	86,5	recovered
unieszkodliwione	18,6	7,5	3,3	8,5	treated
w tym składowane ^b	15,4	5,1	0,7	5,0	of which landfilled ^b
magazynowane czasowo	7,3	6,8	6,5	5,1	temporarily stored
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	2331,0	2474,8	2367,0	2350,2	Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of the year) in thous. t
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t ..	90,9	52,3	6,1	21,4	Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t
Tereny składowania odpadów w ha:					Landfill areas in ha:
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	32,5	36,5	31,6	30,5	non-reclaimed (end of the year)
zrekultywowane (w ciągu roku) ...	2,7	1,5	–	–	reclaimed (during the year)

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 58. ^b Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych i innych. ^c Na składowiskach (wysypiskach, haldach, stawach osadowych) własnych.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 58. ^b On own and other landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks). ^c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 16 (20). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2010 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone ^b Waste generated ^b		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) Waste landfilled up to now (accumulated ^c ; end of the year)	SPECIFICATION
	ogółem total	w tym poddane odzyskowi of which recovered		
OGÓŁEM	713,5	617,0	2350,2	TOTAL
w tym:				of which:
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	39,2	33,1	–	Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste
Popioły lotne z węgla	21,0	21,0	1840,3	Coal fly ash
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	30,6	30,0	361,1	Slag, furnace ash and particulates from boilers

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 58. b W ciągu roku. c Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 8 on page 58. b During the year. c On own landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks).

TABL. 17 (21). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA**
 Stan w dniu 31 XII
LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION	
	w ha in ha			w % powierzchni ogólnej województwa in % of total area of the voivodship	na 1 mieszkańca w m ² per capita in m ²		
OGÓŁEM	644040,6	644999,7	645476,1	645561,4	32,0	5432,5	TOTAL
Parki narodowe	92160,4	92089,8	92078,2	92071,6	4,6	774,8	National parks
Rezerwy przyrody ...	14015,3	23599,4	23531,9	23531,9	1,2	198,0	Nature reserves
Parki krajobrazowe ^a ...	83522,3	83531,9	83531,9	83531,9	4,1	702,9	Landscape parks ^a
Obszary chronionego krajobrazu ^a	452360,8	444021,0	444173,1	444173,1	22,0	3737,8	Protected landscape areas ^a
Stanowiska dokumentacyjne	0,8	0,5	0,5	0,2	0,0	0,0	Documentation sites
Użytki ekologiczne	1921,4	1697,5	2104,4	2108,4	0,1	17,7	Ecological areas
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	59,6	59,6	56,1	144,3	0,0	1,2	Landscape-nature complexes

a Bez powierzchni rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 18 (22). **PARKI NARODOWE**
Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 Dec

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a		Powierzchnia w ha Area in ha				
		parków narodowych national parks				otuliny (strefy ochronnej) buffer zones (of the pro- tected areas)
		ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z ogółem – pod ochroną ścisłą of grand total – strictly protected		
				razem total	w tym lasów of which forests	
OGÓŁEM	2000	92160,4	35013,1	10445,4	9167,2	96740,1
TOTAL	2005	92089,8	35012,9	10821,5	9538,9	96740,1
	2009	92078,2	35160,6	10821,5	9571,3	96740,1
	2010	92071,6	35160,6	10821,5	9571,3	96740,1
Biebrzański		59223,0	15682,9	4472,2	3757,3	66824,0
Wigierski		14981,3	9410,7	623,2	283,0	11283,8
Białowiecki		10517,3	9974,0	5726,1	5531,0	3224,3
Narwiański		7350,0	93,0	–	–	15408,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie.
a Listed according to decreasing grand total area in the voivodship.

TABL. 19 (23). **REZERWATY PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 Dec

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia Area			YEARS RESERVES	
		ogółem total	rezerwatów reserves			
			ściśle ^a strictly protected ^a	częściowych ^b partially protected ^b		
			w ha in ha			
OGÓŁEM	2000	85	14015,3	798,8	13216,5	TOTAL
	2005	91	23599,4	952,0	22647,4	
	2009	93	23531,9	952,0	22579,9	
	2010	93	23531,9	952,0	22579,9	
Faunistyczne	10	1963,0	43,4	1919,6		Fauna
Krajobrazowe	4	1421,6	227,0	1194,6		Landscape
Leśne	55	18284,2	390,1	17894,1		Forest
Torfowiskowe	9	1212,6	286,9	925,7		Peatbog
Florystyczne	7	236,7	–	236,7		Flora
Wodne	3	332,3	4,6	327,7		Water
Przyrody nieożywionej	4	69,5	–	69,5		Inanimate nature
Stepowe	1	12,0	–	12,0		Steppe

a Rezerwaty, w których chroniona jest cała przyroda i zakazane są wszelkie czynności gospodarcze. b Rezerwaty, w których chronione są tylko niektóre składniki przyrody, a czynności gospodarcze są w odpowiedni sposób ograniczone.

a Reserves in which all forms of nature are protected and all economic activity is prohibited. b Reserves in which only some forms of nature are protected and economic activity is limited.

TABL. 20 (24). **PARKI KRAJOBRAZOWE**
Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 Dec

LATA YEARS PARKI KRAJOBRAZOWE ^a LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
w ha in ha					
OGÓŁEM	2000	88084,5	65831,1	19988,8	1265,4
TOTAL	2005	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2009	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
	2010	88084,5	63681,0	10909,0	1265,0
Park Krajobrazowy Puszczy Knyszyńskiej im. prof. W. Sławińskiego		74447,0	60864,0	4862,0	381,0
Łomżyński Park Krajobrazowy Doliny Narwi		7353,5	1341,0	2263,0	242,0
Suwalski Park Krajobrazowy		6284,0	1476,0	3784,0	642,0

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów i innych form ochrony przyrody położonych na terenach parków krajobrazowych.

a Listed according to decreasing total area in the voivodship. b Including nature reserves and other forms of nature protection located within landscape parks.

TABL. 21 (25). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
NATURE MONUMENTS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2051	2112	1916	2058	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1756	1861	1673	1791	Individual trees
Grupy drzew	127	120	112	129	Tree clusters
Aleje	42	27	26	26	Alleys
Głazy	121	103	91	97	Boulders

TABL. 22 (26). **WYMIAR I WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA CELOWE FUNDUSZE EKOLOGICZNE**
RATES AND RECEIPTS FROM PAYMENTS AND FINES TO THE SPECIAL PURPOSE
ECOLOGICAL FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wymierzono	Wpłynęło	SPECIFICATION
	Administered	Income	
	w tys. zł	in thous. zł	
FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS			
Opłaty^a	2000 6236,0	17235,1	Payments^a
	2005 .	16116,8	
	2009 .	24997,4	
	2010 .	26592,2	
w tym za:			of which for:
Gospodarkę ściekową i ochronę wód	7073,2	Waste water management and protection of waters
Ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	9550,1	Protection of air and climate
Gospodarkę odpadami	9519,6	Waste management
Kary^b za nieprzebranie przepisów ochrony środowiska 2000 610,2	2005 620,3	436,9	Fines^b for not meeting environmental protection norms
	2009 2010,0	144,3	
	2010 2248,4	134,0	
w tym za przekroczenie:			of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	2043,5	69,6	Norms of releasing waste water into waters or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	1,3	1,3	Permissible emission of pollutants into the air
FUNDUSZ OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH AGRICULTURAL LAND PROTECTION FUND			
O G Ó Ł E M – opłaty za wyłączenie gruntów rolnych na cele nierolnicze 2000 1650,9	2005 1044,4	1736,0	T O T A L – payments for designating agricultural land for non-agricultural purposes
	2009 743,7	1081,0	
	2010 778,2	1005,5	
w tym:			of which:
Roczne	531,6	509,2	Annual
Jednorazowe należności	246,6	184,6	One-off payments

a Bez opłat za wydobywanie kopalni. b W zakresie wymierzonych kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Ź r ó d ł o: w zakresie funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w zakresie Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

a Excluding payments for mining. b In regard to inflicted fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

S o u r c e: in regard to the environmental protection and water management funds – data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management, in regard to the Agricultural Land Protection Fund – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 23 (27). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKICH FUNDUSZY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
DIRECTIONS OF FINANCING OF VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

KIERUNKI FINANSOWANIA	2005	2009	2010	w odsetkach in percent	DIRECTIONS OF FINANCING
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1222,4	5899,9	7184,8	11,2	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	19837,3	9914,4	47804,6	74,6	Waste water management and protection of waters
Gospodarka odpadami	3726,6	5570,8	5882,7	9,2	Waste management
Pozostałe	1304,3	2564,2	3232,5	5,0	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 24 (28). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE^a SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)****OUTLAYS ON FIXED ASSETS^a ON ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	126413,5	98933,3	140621,5	257382,5	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	29440,5	12676,2	18817,9	19916,7	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw – modernizacja kotłowni i ciepłowni	16922,9	3870,1	18655,2	14478,1	of which outlays on modern fuel combustion technologies – the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	73636,5	55722,1	90075,8	168624,2	Waste water management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	22151,5	6474,3	5398,4	18297,6	municipal waste water treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	41700,8	44716,1	74390,7	143843,6	sewerage system for the transport of waste water and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	23199,2	7332,1	14984,4	49948,3	Waste management, protection and recovery of soils as well as protection of underground and surface waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	216,0	1779,2	2117,0	3054,3	waste collection ^b and transport
w tym selektywne zbieranie odpadów	135,7	72,0	–	100,0	of which selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	21506,5	4687,7	10960,2	43648,3	removal and treatment of waste ^b
rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	–	60,4	105,5	1965,4	reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfill areas as well as other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	13,3	–	–	–	Protection of nature, biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	9,9	–	428,3	7,5	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	36820,6	41873,7	34244,9	118033,0	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	22587,9	32948,0	28742,5	72321,1	Water intakes and systems
Stacje uzdatniania wody	9326,3	8206,9	4474,5	38721,2	Water treatment plants
Zbiorniki wodne	3374,5	136,1	136,2	2441,0	Water reservoirs
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1531,9	579,4	290,7	4405,0	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	–	3,3	601,0	144,7	Flood embankments and pump stations

a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. b Przemysłowych i komunalnych.

a By investment location; these outlays are also included in investment outlays in the appropriate sections of the national economy. b Industrial and municipal.

TABL. 25 (29). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION
AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/yr:					<i>Ability of completed systems to reduce pollutants in t/yr:</i>
pyłowych	408	16200	–	–	<i>particulates</i>
gazowych	285	–	–	–	<i>gaseous</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Waste water management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna – w km – odprowadzająca:					<i>Sewerage system – in km – for transport of:</i>
ścieki	148,3	96,1	130,0	198,3	<i>waste water</i>
wody (ścieki) opadowe	28,1	18,8	23,8	30,4	<i>precipitation water (waste water)</i>
Oczyszczalnie ścieków:					<i>Waste water treatment plants:</i>
obiekty	7	3	3	–	<i>facilities</i>
w tym oczyszczalnie komunalne	5	3	3	–	<i>of which municipal</i>
mechaniczne	2	–	2	–	<i>mechanical</i>
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	3	3	1	–	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	2	–	–	–	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	24684	702	730	–	<i>capacity of treatment plants in m³/24h</i>
w tym oczyszczalni komunalnych	20771	702	730	–	<i>of which municipal</i>
mechanicznych	3889	–	550	–	<i>mechanical</i>
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	495	702	180	–	<i>biological (excluding fermentation tanks)</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	20300	–	–	–	<i>with increased biogen removal (disposal)</i>
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przodomowe):					<i>Individual waste water treatment plants (household):</i>
obiekty	189	95	81	273	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	172	302	101	646	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste water pre-treatment plants:</i>
obiekty	1	–	–	–	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	150	–	–	–	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Waste management
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfill areas of municipal waste:</i>
obiekty	6	1	1	–	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	7,8	2,3	1,1	–	<i>area in ha</i>
wydajność w t/yr	12767	5700	11000	–	<i>capacity in t/yr</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^a w m ³ /d	5429	4247	16413	4482	<i>Capacity of water intakes^a in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3034	19530	1068	8137	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km	423,0	399,5	160,2	420,6	<i>Water-line system in km</i>
Zbiorniki wodne:					<i>Water reservoirs:</i>
obiekty	2	–	–	1	<i>facilities</i>
pojemność w tys. m ³	214	–	–	16,9	<i>capacity in thous. m³</i>

a Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Excluding water intakes in the power industry.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miast w miastach na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2010 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 23 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych.

Informacje dotyczące administracji publicznej w strukturze obowiązującej od 1 stycznia 1999 r. po reformie administracji państwa obejmują:

1) naczelne i centralne organy administracji: instytucje naczelne (ministerstwa, urzędy centralne), jednostki równorzędne i inne jednostki bezpośrednio podległe instytucjom naczelnym, (np. delegatury Najwyższej Izby Kontroli, izby i urzędy skarbowe, urzędy statystyczne), jednostki służby zagranicznej, tj. placówki zagraniczne organów administracji państwowej oraz pracujących za granicą w przedstawicielstwach ONZ i innych misjach za granicą, a także w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą;

2) urzędy wojewódzkie;

3) administrację samorządu terytorialnego:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - urzędy gmin: miejskie, miejsko-wiejskie i wiejskie,
 - urzędy miast na prawach powiatu,
- b) powiaty – starostwa powiatowe,
- c) województwa:
 - urzędy marszałkowskie,
 - wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne;

4) samorządowe kolegia odwoławcze.

Informacje dotyczące administracji publicznej podane są wraz z działalnością pomocniczą.

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 Jan 1999 a new fundamental three-tier territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 Jul 1998) was introduced, the units of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary units in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity are outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and professional characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2010, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 23 Nov 2010 elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by occupational groups was made on the basis of the classification of professions and specialties for needs of labour market introduced by the regulation of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 Apr 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Presented information concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils.

Data concerning public administration within the structure obligatory since 1 January 1999 after administration reform of the country, comprise:

1) principle and central organs of administration: principal institutions (ministries, central offices), corresponding entities and other entities directly subordinate to principal institutions: (e.g. offices Supreme Control Chamber, fiscal chambers and offices, statistical offices), foreign affairs units, i.e. foreign offices of state administration bodies and those operating abroad as part of UN agencies and other missions abroad, as well as in institutions, and information and cultural centres abroad;

2) voivodship offices;

3) local self-government administration:

- a) gminas and cities with powiat status:
 - gmina offices: urban, rural and urban-rural,
 - city councils in cities with powiat status,
- b) powiats – powiat starosties,
- c) voivodships:
 - marshals' offices,
 - voivodship self-government organizational units;

4) self-government appeal councils.

Information concerning public administration is presented together with auxiliary activities.

TABL. 1 (30). **JEDNOSTKI ADMINISTRACYJNE WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 31 XII
ADMINISTRATIVE UNITS OF THE VOIVODSHIP
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Powiaty	14	14	14	14	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	3	3	3	3	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	118	118	118	118	<i>Gminas</i>
miejskie	13	13	13	13	<i>urban</i>
miejsko-wiejskie	23	23	25	26	<i>urban-rural</i>
wiejskie	82	82	80	79	<i>rural</i>
Miasta	36	36	38	39	<i>Towns</i>

TABL. 2 (31). **GMINY W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS IN 2010
As of 31 Dec

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>								
		poniżej <i>below</i> 5,0 km ²	5,0- -19,9	20,0- -49,9	50,0- -99,9	100,0- -149,9	150,0- -199,9	200,0- -249,9	250,0- -299,9	300,0 km ² i więcej <i>and more</i>
OGÓŁEM	118^a	1	3	6	8	35	25	20	7	13
TOTAL										
Poniżej 2500	10	–	–	–	4	3	2	1	–	–
<i>Below</i>										
2500-4999	51	–	–	1	2	24	9	9	1	5
5000-7499	30	1	–	–	–	5	9	6	3	6
7500-9999	6	–	1	–	–	–	1	1	2	1
10000-14999	10	–	–	2	–	1	3	3	1	–
15000-19999	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
20000-39999	7	–	2	2	1	1	–	–	–	1
40000-99999	2	–	–	1	1	–	–	–	–	–
200000 i więcej	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–
<i>and more</i>										

a W tym 3 gminy mające również status miasta na prawach powiatu, które wykazano także w tabl. 3 na str. 80.
a Of which 3 gminas that are also cities with powiat status, which are as well given in table 3 on page 80.

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2010
As of 31 Dec

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI <i>GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni Area					2000,0 km ² i więcej <i>and more</i>
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0- -499,9	500,0- -999,9	1000,0- -1499,9	1500,0- -1999,9	
OGÓŁEM TOTAL	17	1	2	4	6	2	2
Poniżej 50000 <i>Below</i>	8	–	–	4	3	1	–
50000-74999	7	1	1	–	3	1	1
100000-149999	1	–	–	–	–	–	1
200000 i więcej <i>and more</i>	1	–	1	–	–	–	–

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2010
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina councils^a</i>	rad miast w miastach na prawach powiatu <i>city councils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat councils</i>	sejmiku województw- kiego <i>voivodship regional council</i>	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1761	74	248	30	TOTAL
W tym kobiety	383	19	37	2	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
29 lat i mniej	82	8	5	2	<i>29 and less</i>
30-39	328	14	30	3	<i>30-39</i>
40-59	1149	37	178	20	<i>40-59</i>
60 lat i więcej	202	15	35	5	<i>60 and more</i>
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe	486	66	170	29	<i>Tertiary</i>
Policealne	49	–	3	–	<i>Post-secondary</i>
Średnie	636	7	65	1	<i>Secondary</i>
Zasadnicze zawodowe	421	1	7	–	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne, podstawowe i pozostałe	169	–	3	–	<i>Lower secondary, primary and others</i>

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2010 (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW BY OCCUPATIONAL GROUPS					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy ...	117	26	92	17	Public government representa- tives, senior officials and managers
Specjaliści	305	41	56	10	Professionals
Technicy i inny średni personel ...	157	4	17	–	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi	91	1	31	1	Clerks
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	136	–	17	1	Service workers and shop and market sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	836	–	22	–	Skilled agricultural and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	57	1	1	–	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	40	–	3	–	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych	22	–	–	–	Elementary occupations
Siły zbrojne	10	–	1	–	Armed forces
Pozostali niesklasyfikowani	64	1	8	1	Others unclassified

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE AVERAGE PAID EMPLOYMENT				
OGÓŁEM	11901	13712	14015	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	5125	5243	5241	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ...	6740	8431	8735	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	4868	5498	5701	gminas and cities with powiat status
powiaty	1500	1855	1868	powiats
województwo	372	1078	1166	voivodship
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a w zł AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES ^a in zł				
OGÓŁEM	2728,04	3483,76	3650,20	TOTAL
w tym:				of which:
Administracja państwowa	3091,90	3989,78	4160,89	State administration
Administracja samorządu terytorialnego ...	2434,95	3155,49	3331,11	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu	2505,29	3151,05	3273,17	gminas and cities with powiat status
powiaty	2127,52	2993,21	3229,20	powiats
województwo	2754,23	3460,63	3778,05	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do rozdziału „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 139.

a See general notes to the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 139.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W dziale prezentuje się dane z zakresu działania Państwowej Straży Pożarnej, Policji i sądownictwa.

2. Dane o przestępstwach stwierdzonych i skazanych przez sądy opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., Dz. U. Nr 83, poz. 930, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

4. Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie statystyki policyjnej, uzupełnianej informacjami o śledztwach własnych prowadzonych w prokuraturach i o postępowaniach wobec nieletnich w sądach rodzinnych.

5. **Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw** jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. **Dorośli skazani** są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. The chapter presents data concerning the activity of the State Fire Department, the Police and the courts of law.

2. Data concerning ascertained crimes and adults convicted were prepared according to the classification of the Criminal Code of 1997 valid since 1 Sep 1998 (the law dated 6 Jun 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 Oct 1999 (the law dated 10 Sep 1999, Journal of Laws No. 83, item 930, with later amendments) or other specific laws.

3. **Ascertained crime** is an event which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, crime is a felony or misdemeanour pursued by public prosecution or private prosecution by a public prosecutor. Moreover, it is every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

4. Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police statistics, supplemented with information on investigations conducted by the public prosecutor's offices and on juvenile proceedings in family courts.

5. **Rate of detectability of delinquents** is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. **Adults sentenced** are persons who were over 17 at the time of committing the crime.

TABL. 1 (35). **ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**
REGISTERED ACTIVITY OF THE STATE FIRE DEPARTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń					Number of events
Požary	5218	5426	4869	3699	<i>Fires</i>
małe	4385	4840	4415	3426	<i>small</i>
średnie	734	553	420	255	<i>medium</i>
duże	86	31	31	14	<i>big</i>
bardzo duże	13	2	3	4	<i>very big</i>
w tym:					<i>of which:</i>
obiektów użyteczności publicznej	110	95	85	83	<i>general purpose public buildings</i>
obiektów mieszkalnych	820	1058	1123	1102	<i>residential buildings</i>
obiektów produkcyjnych i magazynowych	158	149	89	101	<i>manufacturing and warehouse facilities</i>
środków transportu	221	249	248	233	<i>transport equipment</i>
lasów	867	388	283	114	<i>forests</i>
upraw	1148	1019	773	579	<i>crops</i>
Miejscowe zagrożenia	2403	6232	8271	10639	<i>Local threats</i>
w tym spowodowane przez:					<i>of which caused by:</i>
katastrofy naturalne ^a	321	1461	2680	5505	<i>natural catastrophes^a</i>
awarie techniczne ^b	161	551	604	536	<i>technical failures^b</i>
środki transportu ^c	881	1643	1644	1918	<i>transport equipment^c</i>
Wyjazdy do fałszywych alarmów	195	195	291	282	<i>False alarms</i>
Wypadki z ludźmi	949	1953	1779	1703	Casualties
ofiary śmiertelne	137	170	175	201	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	812	1783	1604	1502	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	29	17	18	14	<i>of which rescue personnel</i>
W tym przy pożarach	113	205	143	122	<i>Of which during fires</i>
ofiary śmiertelne	32	49	30	28	<i>fatalities</i>
ranni i poparzeni	81	156	113	94	<i>injured and burn victims</i>
w tym ratownicy	24	13	11	10	<i>of which rescue personnel</i>

^a Silne wiatry, przybór wód, opady śniegu i deszczu. ^b Chemiczne, ekologiczne, radiologiczne, budowlane, infrastruktury komunalnej. ^c Wypadki w komunikacji: drogowej, kolejowej, lotniczej.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku.

^a Strong winds, water rise, snow and rain precipitation. ^b Chemical, environmental, radiological, building and municipal infrastructure. ^c Transportation accidents: road, rail, air.

Source: data of the Voivodship Headquarters of the State Fire Department in Białystok.

TABL. 2 (36). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	33570	31873	25819	24670	T O T A L
miasta	25698	22982	18864	18115	urban areas
wieś	7872	8891	6955	6555	rural areas
W tym przestępstwa o charakterze:					Of which crimes:
kryminalnym	29014	20533	16086	15306	criminal
gospodarczym	2644	1982	2561	3055	economic

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (37). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH WEDŁUG WYBRANYCH RODZAJÓW PRZESTĘPSTW**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS BY SELECTED TYPE OF CRIME

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2009	2010	TYPE OF CRIME
Przeciwko życiu i zdrowiu	1433	1174	1015	941	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	49	25	14	16	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1340	1082	924	860	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ..	691	7684	5736	5170	Against public safety and safety in transport
w tym drogowe	7636	5696	5152	of which traffic
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	}1556	1003	811	682	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności		111	110	102	Against sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	76	68	45	46	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	1575	946	923	791	Against the family and custody
Przeciwko mieniu	21779	15161	11940	11904	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 4 (38). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

RODZAJE PRZESTĘPSTW	2000	2005	2009	2010	TYPE OF CRIME
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	55,7	67,3	68,7	69,0	T O T A L
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu	86,5	83,3	81,4	84,5	Against life and health
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji ..	86,9	99,1	99,1	99,3	Against public safety and safety in transport
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	92,6	93,3	92,7	93,7	Against freedom, freedom of conscience and religion
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności					
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	99,9	100,0	100,0	Against the family and custody
Przeciwko czci i netykalności cielesnej ..	98,4	97,7	94,2	90,2	Against good name and personal integrity
Przeciwko mieniu	37,6	38,1	40,1	42,5	Against property

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.
 S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 5 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO**
ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PURSUED BY PUBLIC PROSECUTION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	6635	16568	13106	12306	T O T A L
w tym mężczyźni	6230	15497	12121	11437	of which men
w tym rodzaje przestępstw:					of which type of crime:
Przeciwko życiu i zdrowiu	861	1573	1324	1234	Against life and health
w tym:					of which:
zabójstwo	18	29	10	9	homicide
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	716	932	781	635	damage to health, participation in violence or assault
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	.	6659	4725	4350	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	6239	4434	4072	of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	294	419	321	247	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	30	33	36	27	of which rape
Przeciwko rodzinie i opiece	880	729	784	679	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	391	496	417	361	of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person
Przeciwko mieniu	2797	3996	3106	2991	Against property
w tym:					of which:
kradzież rzeczy	584	950	701	717	property theft
kradzież z włamaniem	906	668	377	415	burglary
rozbój	389	430	234	235	robbery

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.
 S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

U w a g a. Poczynając od danych za 2000 r. bilans stanu i struktury ludności oraz wszystkie współczynniki demograficzne są opracowywane przy uwzględnieniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. Liczbę ludności dla lat 2000 i 2001 obliczono zgodnie z podziałem administracyjnym obowiązującym w dniu 31 XII 2002 r.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet – 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się **ludność w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez **ludność w wieku nieprodukcyjnym** rozumie się **ludność w wieku przedprodukcyjnym**, tj. do 17 lat oraz **ludność w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano w następujący sposób:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem),

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary residence for a period of more than 3 months (until 2005 – more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in the gmina and the number of people actually living in the gmina;
 - 2) the registers of the Ministry of Interior and Administration on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of these data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of the Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

N o t e. Since 2000 data regarding the population and its structure as well as all demographic indices have been compiled on the basis of the Population and Housing Census 2002. The number of population for 2000 and 2001 was calculated according to the administrative division valid as of 31 Dec 2002.

2. Working age population refers to males aged 18-64 and females aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. **Non-working age population** is defined as **pre-working age population**, i.e. up to the age of 17 and **post-working age population**, i.e. 65 and more for males and 60 and more for females.

3. Data regarding the vital statistics according to the territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in case when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used),

- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża),
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka),
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka,
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym takich jak: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzic z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

- *separations – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used; in case of the unanimous petition of both persons, the husband's place of residence is used),*
- *divorces – according to the plaintiff's place of residence (in case when the person filling petition resides abroad, the spouse's place of residence is used),*
- *births – according to the mother's place of permanent residence,*
- *deaths – according to the deceased's place of permanent residence.*

Data on **marriages** refer to marriages contracted according to lawful rules in the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 Jul 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Association contracted in the presence of clergyman, are registered in the local civil status offices. Marriages contracted on the basis of canonic laws on marriages subordinate to the Polish civil laws and result in the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted only in ten Churches and Religious Association such as: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women at the reproductive age (15-49). Besides total rate, there are also published age specific fertility rates, calculated as the ratios of the number of live births from women in a given age group and the number of these women in the same age group. Births from mothers aged under 15 are included in the group 15-19 and from mothers aged 50 and more – in the group 45-49.

Reproduction rates of the population:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be borne by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e. assuming that age specific fertility rates for this period are constant,
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be borne by a woman assuming that the woman during her reproductive age will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

4. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

5. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

6. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

7. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI).

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

4. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age of x still is to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

5. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

6. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding cancelled registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

7. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population registered for permanent residence (as of 30 Jun).

TABL. 1 (40). **LUDNOŚĆ**
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 JUN					
OGÓŁEM	1211571	1201000	1190828	1189175	TOTAL
mężczyźni	593205	586353	579758	579087	males
kobiety	618366	614647	611070	610088	females
Miasta	710347	710542	716476	718102	Urban areas
Wieś	501224	490458	474352	471073	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 DEC					
OGÓŁEM	1210688	1199689	1189731	1188329	TOTAL
mężczyźni	592671	585596	579247	578687	males
kobiety	618017	614093	610484	609642	females
miasta	709976	709950	715761	717781	urban areas
wieś	500712	489739	473970	470548	rural areas
Kobiety na 100 mężczyzn	104	105	105	105	Females per 100 males
Ludność w miastach w % ogółu ludności	58,6	59,2	60,2	60,4	Urban population in % of total population
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej	60	59	59	59	Population per 1 km ² of total area

TABL. 2 (41). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 Dec

WIEK AGE	2000	2005	2009	2010					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	z ogółem of grand total			
						miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM TOTAL	1210688	1199689	1189731	1188329	578687	717781	340849	470548	237838
0-2 lata	37055	32178	35124	36042	18877	21561	11160	14481	7717
3-6	58540	46530	42843	43351	22291	25527	13014	17824	9277
7-12	110323	87683	72328	69346	35514	39247	20091	30099	15423
13-15	63529	54589	44545	42314	21717	23264	11960	19050	9757
16-18	66385	58780	52187	49534	25438	29922	15028	19612	10410
19-24	110842	126000	117674	113753	58429	68944	35049	44809	23380
25-29	84637	90014	100136	103181	53385	65503	33286	37678	20099
30-34	78681	82115	85617	86594	44685	57023	28542	29571	16143
35-39	84132	77378	79367	80230	40748	50519	25044	29711	15704
40-44	95196	82782	76375	76114	38460	46262	22435	29852	16025
45-49	84589	93202	83763	81147	40769	50280	23877	30867	16892
50-54	68526	82027	90553	90512	44896	58867	27494	31645	17402
55-59	50213	65575	76313	78730	37851	50959	23217	27771	14634
60-64	53509	47321	57406	61819	28146	38527	16875	23292	11271
65-69	53236	49179	44563	43680	18796	24878	10308	18802	8488
70-74	49483	46867	44607	43921	17800	24081	9281	19840	8519
75-79	32791	40820	40386	39250	15042	19806	7274	19444	7768
80 lat i więcej and more	29021	36649	45944	48811	15843	22611	6914	26200	8929

TABL. 3 (42). **LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OGÓŁEM	1210688	1199689	1189731	1188329	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	314899	259795	228714	223343	Pre-working age
mężczyźni	161514	133296	117469	114993	males
kobiety	153385	126499	111245	108350	females
Miasta	184249	148594	131484	129207	Urban areas
mężczyźni	94294	76051	67122	66081	males
kobiety	89955	72543	64362	63126	females
Wieś	130650	111201	97230	94136	Rural areas
mężczyźni	67220	57245	50347	48912	males
kobiety	63430	53956	46883	45224	females
W wieku produkcyjnym	702035	740354	754096	755651	Working age
mężczyźni	365497	384207	394102	396213	males
kobiety	336538	356147	359994	359438	females
Miasta	437320	464055	474715	475546	Urban areas
mężczyźni	217598	231359	239580	240991	males
kobiety	219722	232696	235135	234555	females
Wieś	264715	276299	279381	280105	Rural areas
mężczyźni	147899	152848	154522	155222	males
kobiety	116816	123451	124859	124883	females
W wieku poprodukcyjnym	193754	199540	206921	209335	Post-working age
mężczyźni	65660	68093	67676	67481	males
kobiety	128094	131447	139245	141854	females
Miasta	88407	97301	109562	113028	Urban areas
mężczyźni	27432	30842	33181	33777	males
kobiety	60975	66459	76381	79251	females
Wieś	105347	102239	97359	96307	Rural areas
mężczyźni	38228	37251	34495	33704	males
kobiety	67119	64988	62864	62603	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	72,5	62,0	57,8	57,3	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	62,2	52,4	47,0	46,1	Males
Kobiety	83,6	72,4	69,6	69,6	Females

TABL. 4 (43). **PROGNOZA LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM DO 2035 R.**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION PROJECTION UNTIL 2035
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2015	2020	2025	2030	2035	SPECIFICATION
	w tys. in thous.						
O G Ó Ł E M	1180,9	1169,0	1153,5	1133,4	1105,6	1072,3	T O T A L
mężczyźni	574,6	568,5	561,1	551,3	537,8	521,6	males
kobiety	606,3	600,5	592,5	582,1	567,9	550,7	females
Miasta	706,6	704,4	702,1	696,2	684,5	668,6	Urban areas
mężczyźni	335,2	333,4	331,7	328,5	322,6	315,0	males
kobiety	371,4	371,0	370,3	367,6	361,8	353,6	females
Wieś	474,3	464,6	451,5	437,2	421,2	403,7	Rural areas
mężczyźni	239,4	235,1	229,4	222,8	215,1	206,6	males
kobiety	234,9	229,5	222,1	214,4	206,0	197,1	females
W wieku przedprodukcyjnym	219,0	209,8	208,8	205,0	186,9	165,0	Pre-working age
mężczyźni	112,4	107,8	107,5	105,6	96,4	85,1	males
kobiety	106,6	102,0	101,3	99,4	90,6	79,9	females
Miasta	125,8	123,3	125,5	125,3	116,2	104,4	Urban areas
mężczyźni	64,3	63,1	64,3	64,4	59,7	53,7	males
kobiety	61,5	60,2	61,2	60,9	56,4	50,7	females
Wieś	93,2	86,5	83,3	79,7	70,8	60,6	Rural areas
mężczyźni	48,1	44,7	43,1	41,2	36,6	31,4	males
kobiety	45,1	41,8	40,2	38,5	34,2	29,2	females
W wieku produkcyjnym	750,8	732,0	691,0	651,4	627,1	603,4	Working age
mężczyźni	394,8	388,0	370,0	348,3	335,7	326,0	males
kobiety	356,0	343,9	321,0	303,1	291,4	277,5	females
Miasta	466,7	450,2	421,7	397,9	385,8	374,7	Urban areas
mężczyźni	237,1	231,3	219,6	206,6	200,6	196,7	males
kobiety	229,6	218,9	202,1	191,2	185,2	178,0	females
Wieś	284,1	281,7	269,3	253,6	241,3	228,7	Rural areas
mężczyźni	157,7	156,8	150,5	141,7	135,2	129,3	males
kobiety	126,4	124,9	118,9	111,9	106,2	99,4	females
W wieku poprodukcyjnym	211,1	227,2	253,7	277,0	291,6	303,8	Post-working age
mężczyźni	67,4	72,6	83,6	97,4	105,7	110,5	males
kobiety	143,7	154,6	170,1	179,6	185,9	193,3	females
Miasta	114,1	130,9	154,8	173,1	182,5	189,5	Urban areas
mężczyźni	33,7	39,0	47,8	57,5	62,3	64,6	males
kobiety	80,4	91,9	107,0	115,5	120,2	124,9	females
Wieś	97,0	96,3	98,9	103,9	109,1	114,4	Rural areas
mężczyźni	33,7	33,6	35,8	39,9	43,4	46,0	males
kobiety	63,3	62,7	63,1	64,0	65,7	68,4	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM							NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni	45,5	46,5	51,6	58,3	60,2	60,0	Males
Kobiety	70,3	74,6	84,6	92,0	94,9	98,5	Females

Źródło: Prognoza demograficzna na lata 2008-2035, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2009.
Source: Demographic Projection of Poland 2008-2035, Central Statistical Office, Warsaw 2009.

TABL. 5 (44). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 Dec

L A T A Y E A R S GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION	Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M 2005	36	709950	59,2
T O T A L 2009	38	715761	60,2
..... 2010	39	717781	60,4
Poniżej 2000 <i>Below</i>	6	9884	0,8
2000-4999	14	41323	3,5
5000-9999	6	45702	3,9
10000-19999	5	70229	5,9
20000-49999	5	122697	10,3
50000-99999	2	132748	11,2
200000 i więcej <i>and more</i>	1	295198	24,8

TABL. 6 (45). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 Dec

L A T A Y E A R S GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
O G Ó Ł E M 2005	105	489739	40,8
T O T A L 2009	105	473970	39,8
..... 2010	105	470548	39,6
Poniżej 2000 <i>Below</i>	5	6687	0,6
2000-4999	69	247367	20,8
5000-6999	21	123479	10,4
7000-9999	7	57503	4,8
10000 i więcej <i>and more</i>	3	35512	3,0

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
a Rural and urban-rural.

TABL. 7 (46). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeństwa Marriages		Separacje Separations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase
		ogółem total	w tym wyznaniowe of which religious				ogółem total	w tym niemowląt of which infants	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2000	6471	4866	67	1397	12080	11802	88	278
TOTAL	2005	6498	4895	418	2178	11009	11854	62	-845
	2009	7557	5563	117	2040	12202	12165	57	37
	2010	7003	5114	105	1937	11928	11814	54	114
Miasta	2000	3629	2584	53	1140	6442	5395	42	1047
Urban areas	2005	3751	2699	301	1777	6347	5544	40	803
	2009	4572	3231	74	1631	7305	5836	35	1469
	2010	4316	3025	76	1535	7133	5735	34	1398
Wieś	2000	2842	2282	14	257	5638	6407	46	-769
Rural areas	2005	2747	2196	117	401	4662	6310	22	-1648
	2009	2985	2332	43	409	4897	6329	22	-1432
	2010	2687	2089	29	402	4795	6079	20	-1284
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION									
OGÓŁEM	2000	5,3	4,0	5,5 ^a	1,2	9,9	9,7	7,3 ^b	0,2
TOTAL	2005	5,4	4,1	34,7 ^a	1,8	9,1	9,8	5,6 ^b	-0,7
	2009	6,3	4,7	9,8 ^a	1,7	10,2	10,2	4,7 ^b	0,0
	2010	5,9	4,3	8,8^a	1,6	10,0	9,9	4,5^b	0,1
Miasta	2000	5,1	3,7	7,5 ^a	1,6	9,1	7,6	6,5 ^b	1,5
Urban areas	2005	5,3	3,8	42,5 ^a	2,5	9,0	7,8	6,3 ^b	1,1
	2009	6,4	4,5	10,4 ^a	2,3	10,2	8,2	4,8 ^b	2,1
	2010	6,0	4,2	10,6^a	2,1	10,0	8,0	4,8^b	2,0
Wieś	2000	5,6	4,5	2,8 ^a	0,5	11,1	12,6	8,2 ^b	-1,5
Rural areas	2005	5,5	4,4	23,6 ^a	0,8	9,4	12,7	4,7 ^b	-3,3
	2009	6,2	4,9	9,0 ^a	0,9	10,2	13,2	4,5 ^b	-3,0
	2010	5,7	4,4	6,1^a	0,9	10,1	12,8	4,2^b	-2,7

a Na 100 tys. ludności. b Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 100 thous. population. b Per 1000 live births.

TABL. 8 (47). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Małżeń- stwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved					Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dis- solved mar- riages ^a	Małżeń- stwa istnie- jące w tys. (stan w dniu 31 XII) Existing marriages in thous. (as of 31 Dec)	
			ogółem total		przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce			
			w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	na 1000 istnie- jących mał- żeństw per 1000 existing marriages	męża husband	żony wife	w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers			na 1000 istnie- jących mał- żeństw per 1000 existing marriages
OGÓŁEM	2005	6498	7308	26,4	3873	1257	2178	7,9	-1239	276,4
TOTAL	2009	7557	7269	26,4	3922	1307	2040	7,4	-245	275,4
	2010	7003	6956	25,3	3746	1273	1937	7,0	-434	275,0
Miasta	2005	3751	4214	26,0	1830	607	1777	11,0	-816	162,1
Urban areas	2009	4572	4202	26,0	1922	649	1631	10,1	-11	161,5
	2010	4316	4040	25,0	1879	626	1535	9,5	-201	161,3
Wieś	2005	2747	3094	27,1	2043	650	401	3,5	-423	114,3
Rural areas	2009	2985	3067	26,9	2000	658	409	3,6	-234	113,9
	2010	2687	2916	25,7	1867	647	402	3,5	-233	113,7

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 9 (48). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2010 R. WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW
 MARRIAGES CONTRACTED IN 2010 BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

MĘCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	7003	346	2620	2776	719	211	178	95	58
19 lat i mniej and less	56	45	11	–	–	–	–	–	–
20-24	1444	201	1014	210	17	2	–	–	–
25-29	3377	80	1349	1768	158	17	5	–	–
30-34	1267	15	210	651	321	59	10	1	–
35-39	379	4	25	108	148	67	25	2	–
40-49	270	1	9	35	74	57	79	14	1
50-59	119	–	1	4	1	8	52	42	11
60 lat i więcej and more	91	–	1	–	–	1	7	36	46
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	4316	133	1471	1913	448	130	113	66	42
19 lat i mniej and less	21	15	6	–	–	–	–	–	–
20-24	785	79	572	125	7	2	–	–	–
25-29	2139	30	754	1242	104	8	1	–	–
30-34	817	9	118	445	200	36	8	1	–
35-39	239	–	17	72	96	43	11	–	–
40-49	168	–	4	26	40	35	52	10	1
50-59	83	–	–	3	1	5	36	31	7
60 lat i więcej and more	64	–	–	–	–	1	5	24	34
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	2687	213	1149	863	271	81	65	29	16
19 lat i mniej and less	35	30	5	–	–	–	–	–	–
20-24	659	122	442	85	10	–	–	–	–
25-29	1238	50	595	526	54	9	4	–	–
30-34	450	6	92	206	121	23	2	–	–
35-39	140	4	8	36	52	24	14	2	–
40-49	102	1	5	9	34	22	27	4	–
50-59	36	–	1	1	–	3	16	11	4
60 lat i więcej and more	27	–	1	–	–	–	2	12	12

TABL. 10 (49). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2010 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW**
MARRIAGES CONTRACTED IN 2010 BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM GRAND TOTAL	7003	6409	109	485
Kawalerowie <i>Single</i>	6413	6132	45	236
Wdowcy <i>Widowers</i>	72	16	30	26
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	518	261	34	223
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM TOTAL	4316	3926	64	326
Kawalerowie <i>Single</i>	3884	3725	17	142
Wdowcy <i>Widowers</i>	53	13	22	18
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	379	188	25	166
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM TOTAL	2687	2483	45	159
Kawalerowie <i>Single</i>	2529	2407	28	94
Wdowcy <i>Widowers</i>	19	3	8	8
Rozwidzeni <i>Divorced</i>	139	73	9	57

TABL. 11 (50). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ZAWARTE W 2010 R.**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES CONTRACTED IN 2010

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM TOTAL	5114	3025	2089
w tym: <i>of which:</i>			
Kościół Katolicki	4690	2754	1936
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	415	264	151
Kościół Chrześcijan Baptystów	4	3	1
Kościół Zielonoświątkowy	3	2	1

TABL. 12 (51). **ROZWOODY W 2010 R. WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA**
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILLING PETITION FOR DIVORCE IN 2010

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej and less	20-24	25-29	30-34	35-39	40-49	50-59	
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM GRAND TOTAL	1937	8	167	376	345	320	431	246	44
19 lat i mniej and less	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20-24	77	2	60	11	3	–	1	–	–
25-29	283	4	85	171	18	5	–	–	–
30-34	378	2	17	157	155	42	5	–	–
35-39	338	–	3	30	132	143	29	1	–
40-49	476	–	1	7	34	118	290	26	–
50-59	307	–	–	–	3	10	101	185	8
60 lat i więcej and more	77	–	–	–	–	2	5	34	36
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM TOTAL	1535	5	124	306	264	257	343	198	38
19 lat i mniej and less	1	–	1	–	–	–	–	–	–
20-24	59	1	47	9	1	–	1	–	–
25-29	218	3	59	141	11	4	–	–	–
30-34	308	1	15	127	128	33	4	–	–
35-39	263	–	2	24	99	115	22	1	–
40-49	378	–	–	5	22	95	238	18	–
50-59	246	–	–	–	3	9	76	150	8
60 lat i więcej and more	62	–	–	–	–	1	2	29	30
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	402	3	43	70	81	63	88	48	6
20-24	18	1	13	2	2	–	–	–	–
25-29	65	1	26	30	7	1	–	–	–
30-34	70	1	2	30	27	9	1	–	–
35-39	75	–	1	6	33	28	7	–	–
40-49	98	–	1	2	12	23	52	8	–
50-59	61	–	–	–	–	1	25	35	–
60 lat i więcej and more	15	–	–	–	–	1	3	5	6

TABL. 13 (52). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNIH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2178	2040	1937	TOTAL
rozwoody małżeństw:				divorces:
Bez dzieci	671	769	775	Marriages without children
Z dziećmi	1507	1271	1162	Marriages with children
o liczbie dzieci:				by number of children:
1	795	828	684	1
2	501	338	381	2
3	159	84	78	3
4 i więcej	52	21	19	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below 18.

TABL. 14 (53). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM	11063	12257	11972	7155	4817	TOTAL
Urodzenia żywe	11009	12202	11928	7133	4795	Live births
Małżeńskie	9768	10590	10299	6035	4264	Legitimate
chłopcy	4933	5454	5535	3166	2369	males
dziewczęta	4835	5136	4764	2869	1895	females
Pozamałżeńskie	1241	1612	1629	1098	531	Illegitimate
chłopcy	635	835	887	583	304	males
dziewczęta	606	777	742	515	227	females
Urodzenia martwe	54	55	44	22	22	Stillbirths

TABL. 15 (54). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI**
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	11009	5454	3420	1273	429	218	212
TOTAL	2009	12198	6018	4146	1297	438	146	153
	2010	11928	5786	4082	1340	424	158	138
19 lat i mniej and less		520	478	42	–	–	–	–
20-24		2380	1647	589	120	22	2	–
25-29		4399	2483	1493	311	83	21	8
30-34		3167	939	1447	518	164	53	46
35-39		1202	209	456	325	106	54	52
40 lat i więcej and more		260	30	55	66	49	28	32

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.

a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 15 (54). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI (dok.)
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER (cont.)

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	49,5	31,1	11,6	3,9	2,0	1,9
TOTAL	2009	100,0	49,3	34,0	10,6	3,6	1,2	1,3
	2010	100,0	48,5	34,2	11,2	3,6	1,3	1,2
19 lat i mniej and less		100,0	91,9	8,1	–	–	–	–
20-24		100,0	69,2	24,8	5,0	0,9	0,1	–
25-29		100,0	56,4	33,9	7,1	1,9	0,5	0,2
30-34		100,0	29,6	45,7	16,4	5,2	1,7	1,4
35-39		100,0	17,4	37,9	27,1	8,8	4,5	4,3
40 lat i więcej and more		100,0	11,5	21,2	25,4	18,8	10,8	12,3

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (55). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓLCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15-49	39,18	35,46	40,40	39,87	37,64	43,72
15-19	13,13	11,18	14,12	12,65	11,27	14,46
20-24	81,77	55,48	53,63	48,94	39,83	62,90
25-29	99,46	88,78	91,41	89,04	83,90	98,45
30-34	57,59	63,21	76,94	75,52	73,17	80,39
35-39	24,54	23,75	28,13	30,57	30,97	29,85
40-44	5,75	6,12	5,70	6,56	6,42	6,79
45-49	0,14	0,37	0,26	0,32	0,26	0,43
Współczynniki Rates						
Dzietności ogólnej	1,4178	1,2451	1,3461	1,3127	1,2220	1,4663
Total fertility						
Reprodukcji brutto	0,6902	0,6154	0,6523	0,6060	0,5797	0,6489
Gross reproduction						
Dynamiki demograficznej	1,0236	0,9287	1,0030	1,0096	1,2438	0,7888
Demographic dynamics						

Uwaga do tablic 17 i 18

Ze względu na dwuetapowy sposób opracowywania danych z kart statystycznych do kart zgonów, dane w tablicach zawierających liczbę zgonów według płci i wieku zmarłych oraz zgonów według przyczyn mogą się różnić.

Note to tables 17 and 18

Due to a two-stage way of data compilation from statistical cards to death cards, data in tables containing number of deaths by sex and age of deceased as well as deaths by causes may differ.

TABL. 17 (56). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem total	męż- czyźni males	kobiety females	razem total	męż- czyźni males	kobiety females
OGÓŁEM	2005 11854	6511	5343	5544	3024	2520	6310	3487	2823
TOTAL	2009 12165	6673	5492	5836	3175	2661	6329	3498	2831
	2010 11814	6413	5401	5735	3088	2647	6079	3325	2754
0-4 lata	64	38	26	41	26	15	23	12	11
5-9	3	1	2	1	–	1	2	1	1
10-14	9	6	3	3	3	–	6	3	3
15-19	42	37	5	16	14	2	26	23	3
20-24	77	62	15	43	35	8	34	27	7
25-29	80	67	13	45	35	10	35	32	3
30-34	96	75	21	62	48	14	34	27	7
35-39	126	94	32	69	53	16	57	41	16
40-44	158	126	32	84	67	17	74	59	15
45-49	310	239	71	157	114	43	153	125	28
50-54	588	455	133	365	269	96	223	186	37
55-59	728	558	170	412	308	104	316	250	66
60-64	793	570	223	442	302	140	351	268	83
65-69	808	540	268	448	289	159	360	251	109
70-74	1174	702	472	626	346	280	548	356	192
75-79	1731	956	775	791	426	365	940	530	410
80-84	2186	981	1205	933	401	532	1253	580	673
85 lat i więcej <i>and more</i>	2841	906	1935	1197	352	845	1644	554	1090

TABL. 18 (57). ZGONY WEDŁUG PRZYCZYN
DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2008	2009					
	ogółem total			na 100 tys. ludności per 100 thous. popu- lation	z ogółem of total			
					męż- czyźni males	kobiety females	miasta urban areas	wieś rural areas
O G Ó Ł E M – z orzeczoną przyczyną zgonu^a T O T A L – with stated cause of death^a	11854	11641	12165	1018,9	6673	5492	5836	6329
w tym: of which:								
Choroby zakaźne i pasożytnicze	46	37	33	2,8	22	11	14	19
<i>Infectious and parasitic diseases</i>								
Nowotwory	2813	2790	2821	236,3	1674	1147	1528	1293
<i>Neoplasms</i>								
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych ^Δ	23	13	16	1,3	7	9	5	11
<i>Diseases of blood and blood-forming organs^Δ</i>								
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej	292	347	304	25,5	122	182	149	155
<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>								
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania <i>Mental and behavioural disorders</i>	213	117	46	3,9	43	3	25	21
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	201	200	192	16,1	103	89	104	88
<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>								
Choroby układu krążenia	4416	4871	5377	450,4	2657	2720	2386	2991
<i>Diseases of the circulatory system</i>								
Choroby układu oddechowego	688	699	778	65,2	457	321	330	448
<i>Diseases of the respiratory system</i>								
Choroby układu trawiennego	493	519	543	45,5	314	229	306	237
<i>Diseases of the digestive system</i>								
Choroby skóry i tkanki podskórnej	2	3	–	–	–	–	–	–
<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>								
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej	24	14	11	0,9	4	7	7	4
<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>								
Choroby układu moczowo-płciowego	146	159	110	9,2	53	57	56	54
<i>Diseases of the genitourinary system</i>								
Ciąża, poród i połóg	1	–	–	–	–	–	–	–
<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>								
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	33	35	29	2,4	19	10	17	12
<i>Conditions originating in the perinatal period</i>								
Wady rozwojowe wrodzone ^Δ	39	24	22	1,8	13	9	13	9
<i>Congenital anomalies^Δ</i>								
Objawy i stany niedokładnie określone ^Δ	1449	1010	1021	85,5	503	518	465	556
<i>Symptoms and ill-defined conditions^Δ</i>								
Urazy i zatrucia według zewnętrznej przyczyny <i>Injuries and poisonings by external cause</i>	975	802	862	72,2	682	180	431	431

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 Revision).

TABL. 19 (58). ZGONY NIEMOWLAŃ WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Na 1000 urodzeń żywych Per 1000 live births	Z ogółem Of total				
			chłopcy males	dziewczęta females	miasta urban areas	wieś rural areas	
OGÓŁEM	2005	62	5,6	28	34	40	22
TOTAL	2009	57	4,7	40	17	35	22
	2010	54	4,5	34	20	34	20
0 dni		14	1,2	7	7	10	4
days							
1-6		12	1,0	10	2	5	7
7-29 dni		9	0,8	5	4	8	1
days							
1-2 miesiące		7	0,6	5	2	6	1
months							
3-11 miesięcy		12	1,0	7	5	5	7
months							

TABL. 20 (59). ZGONY NIEMOWLAŃ WEDŁUG PRZYCZYŃ
 INFANT DEATHS BY CAUSES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2008	2009					
	ogółem total	na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	z ogółem of total					
			chłopcy males	dziew- częta females	miasta urban areas	wieś rural areas		
OGÓŁEM – z orzeczoną przyczyną zgonu^a TOTAL – with stated cause of death^a	62	63	57	4,7	40	17	35	22
w tym: of which:								
Choroby układu krążenia	–	2	–	–	–	–	–	–
Diseases of the circulatory system								
Choroby układu oddechowego	3	2	5	0,4	4	1	4	1
Diseases of the respiratory system								
w tym zapalenie płuc	3	1	5	0,4	4	1	4	1
of which pneumonia								
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	33	35	28	2,3	18	10	16	12
Conditions originating in the perinatal period								
w tym zaburzenia związane z czasem trwania ciąży	21	24	23	1,9	16	7	14	9
of which disorders relating to length of gestation and fetal growth								
Wady rozwojowe wrodzone ^a	25	20	18	1,5	12	6	11	7
Congenital anomalies ^a								
w tym: of which:								
wrodzone wady serca	9	7	9	0,7	6	3	6	3
congenital anomalies of heart								
inne wrodzone wady układu krążenia	1	8	0,7	6	2	4	4
other congenital diseases of the circulatory system								

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD – 10 revision).

TABL. 21 (60). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mę- czyźni of which males	
OGÓŁEM	242	223	251	234	198	TOTAL
w tym dokonane	205	181	173	168	145	of which committed
Miasta	131	131	150	133	111	Urban areas
Wieś	111	91	101	101	87	Rural areas
Wiek samobójców						Age of suicidal persons
14 lat i mniej	5	1	3	3	1	14 and less
15-19	18	21	17	14	12	15-19
20-29	34	48	54	48	42	20-29
30-49	105	80	80	77	68	30-49
50-69	58	59	80	75	62	50-69
70 lat i więcej	22	13	15	17	13	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale na miasto, wieś nie uwzględniono przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia oraz w podziale według wieku – samobójców o nieustalonym wieku.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku.

^a Attempted and committed; data by urban and rural areas exclude cases, in which place of incident is unknown as well as data by age – cases of suicidal persons for whom age is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Białystok.

TABL. 22 (61). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2000	70,49	56,29	42,02	28,75	17,58
TOTAL	2005	71,04	56,69	42,63	29,18	18,01
	2009	71,91	57,53	43,30	29,82	18,32
	2010	72,51	58,00	43,83	30,16	18,69
Miasta		73,46	59,01	44,72	30,95	19,21
Urban areas						
Wieś		71,29	56,71	42,71	29,18	18,13
Rural areas						
KOBIETY FEMALES						
OGÓŁEM	2000	79,14	64,96	50,23	35,85	22,53
TOTAL	2005	80,41	66,13	51,36	36,82	23,40
	2009	81,48	66,81	52,08	37,56	24,08
	2010	81,90	67,35	52,55	38,01	24,35
Miasta		82,19	67,59	52,78	38,19	24,48
Urban areas						
Wieś		81,43	66,94	52,16	37,72	24,16
Rural areas						

TABL. 23 (62). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	12624	6736	5426	462	14565	8300	5700	565	-1941
TOTAL	2009	11373	6126	4847	400	13094	7405	5220	469	-1721
	2010	12252	6713	5018	521	13768	7682	5665	421	-1516
Miasta	2005	6871	2824	3704	343	8439	4035	3860	544	-1568
Urban areas	2009	6121	2603	3211	307	7568	3654	3497	417	-1447
	2010	6543	2719	3389	435	8232	3875	3979	378	-1689
Wieś	2005	5753	3912	1722	119	6126	4265	1840	21	-373
Rural areas	2009	5252	3523	1636	93	5526	3751	1723	52	-274
	2010	5709	3994	1629	86	5536	3807	1686	43	173
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2005	10,5	5,6	4,5	0,4	12,1	6,9	4,7	0,5	-1,6
TOTAL	2009	9,5	5,1	4,1	0,3	11,0	6,2	4,4	0,4	-1,4
	2010	10,3	5,6	4,2	0,4	11,5	6,4	4,8	0,4	-1,3
Miasta	2005	9,7	4,0	5,2	0,5	11,9	5,7	5,5	0,8	-2,2
Urban areas	2009	8,6	3,6	4,5	0,4	10,6	5,1	4,9	0,6	-2,0
	2010	9,1	3,8	4,7	0,6	11,5	5,4	5,6	0,5	-2,4
Wieś	2005	11,6	7,9	3,5	0,2	12,4	8,6	3,7	0,0	-0,8
Rural areas	2009	11,0	7,3	3,4	0,2	11,5	7,8	3,6	0,1	-0,6
	2010	12,0	8,4	3,4	0,2	11,6	8,0	3,5	0,1	0,4

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 24 (63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM	2005	12162	9868	2294	14000	9868	4132
TOTAL	2009	10973	8864	2109	12625	8864	3761
	2010	11731	9469	2262	13347	9469	3878
Miasta	2005	6528	5165	1363	7895	5229	2666
Urban areas	2009	5814	4550	1264	7151	4749	2402
	2010	6108	4744	1364	7854	5216	2638
Wieś	2005	5634	4703	931	6105	4639	1466
Rural areas	2009	5159	4314	845	5474	4115	1359
	2010	5623	4725	898	5493	4253	1240

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 24 (63). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW (dok.)**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innego województwa from other voivodship	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innego województwa to other voivodship	
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION							
OGÓŁEM	2005	10,1	8,2	1,9	11,6	8,2	3,4
TOTAL	2009	9,2	7,4	1,8	10,6	7,4	3,2
	2010	9,8	7,9	1,9	11,2	7,9	3,3
Miasta	2005	9,2	7,3	1,9	11,1	7,4	3,8
Urban areas	2009	8,1	6,4	1,8	10,0	6,6	3,4
	2010	8,5	6,6	1,9	11,0	7,3	3,7
Wieś	2005	11,4	9,5	1,9	12,3	9,4	3,0
Rural areas	2009	10,8	9,0	1,8	11,4	8,6	2,8
	2010	11,8	9,9	1,9	11,5	8,9	2,6

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 (64). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU
MIGRANTÓW**
**INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX
AND AGE OF MIGRANTS**

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odptyw ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration			
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
OGÓŁEM	2005	12162	5482	6680	14000	6264	7736	-1838	-782	-1056
TOTAL	2009	10973	4737	6236	12625	5446	7179	-1652	-709	-943
	2010	11731	5111	6620	13347	5757	7590	-1616	-646	-970
0-4 lata		1121	551	570	1231	611	620	-110	-60	-50
5-9		774	388	386	804	404	400	-30	-16	-14
10-14		463	232	231	496	249	247	-33	-17	-16
15-19		600	252	348	632	258	374	-32	-6	-26
20-24		1475	420	1055	1707	508	1199	-232	-88	-144
25-29		2346	887	1459	3084	1160	1924	-738	-273	-465
30-34		1564	720	844	1890	864	1026	-326	-144	-182
35-39		891	454	437	1012	510	502	-121	-56	-65
40-44		499	256	243	518	272	246	-19	-16	-3
45-49		411	207	204	408	204	204	3	3	0
50-54		432	235	197	434	226	208	-2	9	-11
55-59		393	177	216	372	165	207	21	12	9
60-64		273	129	144	264	127	137	9	2	7
65 lat i więcej and more		489	203	286	495	199	296	-6	4	-10

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 26 (65). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

LATA YEARS WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	462	205	257	565	270	295	-103	-65	-38
TOTAL 2009	400	232	168	469	198	271	-69	34	-103
..... 2010	521	266	255	421	189	232	100	77	23
0-4 lata	255	109	146	13	4	9	242	105	137
5-9	19	10	9	14	6	8	5	4	1
10-14	4	2	2	20	9	11	-16	-7	-9
15-19	9	4	5	17	7	10	-8	-3	-5
20-24	31	18	13	29	17	12	2	1	1
25-29	41	28	13	67	27	40	-26	1	-27
30-34	41	29	12	69	28	41	-28	1	-29
35-39	14	6	8	50	19	31	-36	-13	-23
40-44	16	8	8	29	15	14	-13	-7	-6
45-49	22	16	6	31	15	16	-9	1	-10
50-54	15	6	9	36	19	17	-21	-13	-8
55-59	18	8	10	22	9	13	-4	-1	-3
60-64	22	13	9	12	9	3	10	4	6
65 lat i więcej and more	14	9	5	12	5	7	2	4	-2

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 27 (66). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2010 R.**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2010
As of the end of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Wierni, wyznawcy Adherents, faithful	Duchowni Clergy	Kościóły, kaplice, domy modlitwy Churches, chapels, prayer houses	Jednostki kościelne ^a Church units ^a
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1113327	1290	.	393
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^c	403500	276	272	127
Wschodni Kościół Staroobrzędowy	1043	4	3	3

a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. b Dane dotyczą diecezji białostockiej, drohiczyńskiej i łomżyńskiej. c Dane dotyczą diecezji warszawsko-bielskiej i białostocko-gdańskiej.

a Including i.a. parishes, congregations, religious communities, centres. b Data concern Białostocka, Drohiczyńska and Łomżyńska Dioceses. c Data concern Warszawsko-Bielska and Białostocko-Gdańska Dioceses.

TABL. 27 (66). **NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE W 2010 R. (dok.)**
Stan w końcu roku
SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS IN 2010 (cont.)
As of the end of the year

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>	Wierni, wyznawcy <i>Adherents, faithful</i>	Duchowni <i>Clergy</i>	Kościóły, kaplice, domy modlitwy <i>Churches, chapels, prayer houses</i>	Jednostki kościelne ^a <i>Church units^a</i>
Protestanckie i tradycji protestanckiej <i>Protestant and Protestant-tradition</i>				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^d	4316	14	44	15
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny	15	–	–	–
Kościół Chrześcijan Baptystów	562	6	.	8
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	423	4	4	8
Kościół Boży w Chrystusie	117	6	–	3
Kościół Zielonoświątkowy	792	16	4	9
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	56	5	–	2
Nowoapostolski Kościół w Polsce	24	–	–	1
Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP ^e	490	8	4	2
Kościół Chrystusowy ^f	51	1	–	–
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich	22	4	–	1
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny ...	200	1	–	1
Islamskie <i>Muslim</i>				
Muzułmański Związek Religijny	776	10	4	3
Dalekiego Wschodu <i>Far Eastern Religions</i>				
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtzang	55	–	–	–
Inne <i>Others</i>				
Związek Wyznania Świadców Jehowy	2471	–	17	39

^a Obejmują m.in. parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^d Dane dotyczą diecezji mazurskiej w 2009 r. ^e Dane dotyczą 2008 r. ^f Dane dotyczą 2006 r.

^a Including i.a. parishes, congregations, religious communities, centres. ^d Data concern Mazurska Diocese in 2009. ^e Data concern 2008. ^f Data concern 2006.

DZIAŁ VI RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych powyżej 3 miesięcy (do IV kwartału 2006 r. – powyżej 2 miesięcy), jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje ludności zamieszkałej w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od I kwartału 2003 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, w związku z czym nie są w pełni porównywalne z danymi z lat poprzednich.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

1) do **pracujących** zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:

a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
– z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
– z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia;

2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

a) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
b) w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
c) były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

CHAPTER VI LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in tables 1 and 2 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is surveyed each week during the course of every quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for longer than 3 months (until the fourth quarter 2006 – for longer than 2 months) except for persons whose absence results from the type of their job. The survey does not include the population inhabited in collective accommodation establishments.

Since the 1 quarter of 2003 the results of the LFS have been generalized on the basis of the balances of the population compiled on the results of the National Population and Housing Census 2002. Due to this fact, the data are not fully comparable to the data for previous years.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive persons is a job, i.e. the fact of performing, holding or looking for a job.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

1) **employed persons** are persons who during the reference week:

a) performed for at least one hour any work generating earnings or income, i.e. were employed as a paid employee, worked on their own (or leased) agricultural farm, conducted own economic activity beyond agriculture, or assisted (without wages or salaries) in conducting a family agricultural farm or family economic activity beyond agriculture,

b) had work but did not perform it:
– due to illness, maternity leave or vacation,
– due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the current wages and salaries;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74 who simultaneously fulfil three conditions:

a) were not employed within the reference week,
b) actively sought work within a 4-week period (the last week being the reference week),
c) were available for work within a fortnight after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period.

Economically inactive persons are persons who are not classified either as employed or unemployed.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w tabl. 1 i 2 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych z pewnymi wyłączeniami w latach 2002-2009; patrz ust. 5 na str. 109,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
 - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych, innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną i spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub w przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia.

Niepełnozatrudnieni są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

3. Activity rate is calculated as the share of economically active persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

Employment rate is calculated as the share of employed persons in the total population (aged 15 and more) or in a given group.

Unemployment rate for a survey period was calculated as the relation of the number of unemployed persons to the total economically active population or to a given group.

4. Due to rounding-off results of the Labour Force Survey (LFS), sums of components in tables 1 and 2 may differ from the amount given in the item "total".

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.e. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employed persons** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and self-employed workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), i.e. working on private farms (with area up to 1 ha and more than 1 ha of agricultural land) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land, with some exceptions in 2002-2009; see item 5 on page 109,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,
 - c) other self-employed workers, e.g. persons doing freelance work;
- 3) outworkers;
- 4) agents (including contributing family workers and persons employed by agents);
- 5) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives, other cooperatives engaged in agricultural production and agricultural farmers' cooperatives);
- 6) clergy fulfilling priestly obligations.

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions or a longer work-time period, e.g. property caretaker.

Part-time paid employees are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Dane dotyczące **pracujących** według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane o pracujących uwzględniają **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** wyznaczonych: do 2001 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 1996; w latach 2002-2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) w 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach rolnych** w czerwcu 2010 r. opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie zaliczono osoby pracujące wyłącznie lub głównie w swoim/rodzinnym gospodarstwie rolnym.

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie w 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Do **osób wykonujących pracę nakładczą** zalicza się osoby, z którymi zawarto umowę o wykonanie określonych czynności na rzecz jednostki zlecającej pracę poza jej terenem.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonywanych usług).

4. *Data concerning **employed persons** as of 31 Dec are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main workplace**.*

5. *Data regarding employment concern **persons employed on private farms in agriculture** estimated: until 2001 – on the basis of the Agricultural Census 1996; in 2002-2009 – on the basis of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, in 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) *in 2002-2009 are not included the following employed persons:*
 - a) *on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,*
 - b) *on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;*
- 2) *in 2010 are included all employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).*

*Data concerning **persons employed in agricultural holdings** in July 2010 were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010.*

The employed on private farms in agriculture in 2010 include persons employed exclusively or mainly on their/family agricultural farm.

Data regarding employed persons on private farms in agriculture in 2010 are not fully comparable to the data for the previous years.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) ***employment as of 31 Dec** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main workplace without converting them into full-time paid employees;*
- 2) ***average paid employment** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.*

7. ***Outworkers** are persons who are bound by a contract defining the scope of activity to be performed for the entity providing work and which is performed outside its facilities.*

8. ***Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, whose scope of activity is described in the agreement.*

Agents employed on the basis of agency agreements receive agency and commission wages and salaries in the form of sales commissions (wages and salaries of these persons are dependent on the value of transactions conducted or on the value of services rendered).

Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.

9. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

10. Dane grupowane według sekcji opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o pracujących według stanu w dniu 31 XII, które do 2000 r. opracowywano zaliczając do odpowiednich sekcji części składowe jednostek prawnych zgodnie z ich rodzajem działalności.

11. W tabl. 3 dane prezentowane są według faktycznego miejsca pracy pracownika, natomiast w pozostałych tablicach – według siedziby zarządu jednostki.

12. Dane w tabl. 5-10 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

13. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo). Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny.

Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy, łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII roku poprzedniego.

14. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo).

Agents managing entities on the basis of order agreements receive all income obtained from entity activity and are obligated to pay the contractor a lump sum payment established either as a defined sum or as a percentage of turnover.

9. Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

*10. Data grouped according to sections were compiled using the **enterprise method**, excluding information regarding employment as of 31 Dec, which until 2000 was compiled by component parts of legal entities, based on the kind of activity, in the appropriate sections.*

11. In table 3 data are presented by actual workplace of employed person, however, in other tables – by seat of management of unit.

12. Data in tables 5-10 do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, private farms in agriculture, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.

*13. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees). The data concern the **number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be higher than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time.

Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of agreements between entities as well as persons returning to and leaving work within the framework of childcare leaves and unpaid vacations and rehabilitation.

Hire (termination) rate was calculated as the ratio of the number of hires reduced in the number of persons returning to work from childcare leaves and until 2008 from unpaid vacations (or the number of terminations reduced in the number of persons granted childcare leaves and until 2008 unpaid vacations) during a survey period to the number of full-time paid employees as of 31 Dec of the previous year.

*14. Data regarding **school leavers starting work for the first time** concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees).*

Bezrobocie

1. Dane o **liczbie bezrobotnych zarejestrowanych**, zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami, obejmują osoby niezatrudnione i niewykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępujące do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych (do 2006 r. wieczorowych, zaocznych lub eksternistycznych), zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- ukończyły 18 lat,
- nie ukończyły: kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat,
- nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego,
- nie są właścicielami lub posiadaczami (samoistnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe,
- nie posiadają wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlegają – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności,
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego,
- nie pobierają, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Do 31 V 2004 r. obowiązywała ustawa z 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jednolity Dz. U. 2003 Nr 58, poz. 514, z późniejszymi zmianami).

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons, in accordance with the Law on Promotion of Employment and Labour Market Institutions dated 20 Apr 2004, in force since 1 Jun 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments include persons who are not employed and not performing any other kind of paid work, able and ready to take full-time paid employment obligatory for a given job or service (or in case of disabled persons – able and ready to take work comprising not less than a half of working time), are not attending a school with the exception of schools for adults (or taking an extramural exam with the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme (until 2006 in the evening, weekend or extramural education system) and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence, and seeking employment or other kind of paid work if they, among others:*

- *are aged 18 or more,*
- *are aged less than 60 – women, less than 65 – men,*
- *did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social pension, family pension, are not receiving a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation benefit, a sick or maternity benefit,*
- *are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha,*
- *are not entered in the register rolls of economic activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers,*
- *are not temporarily under arrest or not serving a prison sentence,*
- *do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimal remuneration for work, excluding income generated from money gathered on bank accounts,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit,*
- *do not receive, on the basis of the regulation concerning family allowances, a nursing allowance or an allowance supplementary to a family benefit due to single parenthood,*
- *do not receive a training allowance after termination of employment.*

Until 31 May 2004 the obligatory was the Law on Employment and Combating Unemployment dated 14 Dec 1994 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 58, item 514, with later amendments).

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników spisów. Dane do 2001 r., w latach 2002-2009 i w 2010 r. nie są w pełni porównywalne; patrz ust. 5 na str. 109.

Dane o bezrobotnych oraz pracujących wykorzystywane do obliczenia stopy bezrobocia pochodzą ze źródeł różniących się metodą zbierania, co może powodować pewne nieścisłości. Dla bezrobotnych miejscem lokalizacji jest ich miejsce zamieszkania lub pobytu, zaś dla pracujących – lokalizacja miejsca pracy.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami. Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o wypadkach przy pracy obejmują również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane opracowano na podstawie statystycznych kart wypadków przy pracy oraz sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) w przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia,
- w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działającą u pracodawcy organizację związkową.

2. Registered unemployment rate was calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. The unemployment rate is given considering employed persons on private farms in agriculture (as a part of the economically active civilian population) estimated on the basis of the results of censuses. Until 2001, in 2002-2009 and in 2010 data are not fully comparable; see item 5 on page 109.

The data on the unemployed are collected according to their place of residence or stay, while the data on the employed – according to address of their place of work. Therefore the unemployment rates are not exactly precise.

3. Information concerning Labour Fund expenditure is given according to the Law dated 20 Apr 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 Jun 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001) with later amendments. Pre-retirement benefits and allowances since 1 Aug 2004 have been financed from the state budget (on the basis of the Law dated 30 Apr 2004 on Pre-retirement Benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31 Jul 2004 were financed from the Labour Fund means.

Work conditions

1. Information regarding accidents at work includes also accidents treated equally to accidents at work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data were compiled on the basis of statistical reports of accidents at work as well as on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) in case of persons injured on private farms in agriculture.

Accident at work is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employer, even without instructions,
- when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of employment contract.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the Law on Social Insurance by Virtue of Accidents at Work and Occupational Diseases if the employee had such an accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- while performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Za wypadek przy pracy uważa się również nagle zdarzenie powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe,
- wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,
- pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie,
- sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej,
- odbywania – na podstawie skierowania wydanego przez powiatowy urząd pracy – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium,
- wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni,
- wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy-zlecenia lub umowy o świadczenie usług,
- wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej,
- wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi,
- odbywania zastępczych form służby wojskowej,
- nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie rejestrowane przez oddziały KRUS dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy (do 2004 r. określane jako wydarzenia bezpośrednie powodujące urazy) pogrupowano od 2005 r. zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

Accident at work is also understood as a sudden incident causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- practising sports during competitions and trainings by a person receiving a sports scholarship,
- performance of paid work in the time of serving a prison sentence or being temporarily under arrest,
- carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries,
- serving the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland,
- undergoing – on the basis of appointment issues by powiat labour office – training or internship connected with a scholarship received by school-leavers,
- performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives,
- performance or cooperation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services,
- performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or cooperation at conducting them,
- clergy performance of religious activities or activities connected with entrusted priestly or monastic functions,
- serving supplementary forms of military service,
- education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.

Each accident, regardless whether the person was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

Accidents at work on private farms in agriculture, registered by branches of the ASIF concern only those accidents for which the person injured received a one-off compensation within a given year due to permanent or long-term health damage.

2. Serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e. loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems disrupting primary bodily functions as well as incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. Fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e. according to contact – mode of injury which directly causes them (describing the type of contact of the person with the factor which caused the accident) as well as according to their causes (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but the most frequently it is the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact – Mode of Injury (until 2004 defined as events directly causing injury) since 2005 has been grouped according to the EUROSTAT recommendation.

5. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych; łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy; działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych; pozostałego sprzątnięcia); edukacja (w zakresie szkolnictwa wyższego); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwiłkniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 21 podaje się od 2003 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VII 2002 r. (Dz. U. Nr 132, poz. 1115), w związku z czym dane według rodzajów chorób od 2003 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

7. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

5. *Information regarding persons working in hazardous conditions with factors harmful to health is compiled on the basis of reports. Data concern persons:*

- 1) *employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture; hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in regard to scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in regard to rental and leasing activities; travel agency, tour operator reservation service and related activities; other cleaning activities); education (in regard to higher education); human health and social work activities (in regard to human health activities); other service activities (in regard to repair of computers and personal and household goods);*
- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold microclimates etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

6. *A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the work environment or properties of performed work.*

Occupational diseases in table 21 have been given since 2003 in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 30 Jul 2002 (Journal of Laws No. 132, item 1115), so data by the type of diseases since 2003 have not been comparable to the data for previous years.

7. *Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series "Statistical Information and Report" – "Accidents at Work" and "Working Conditions".*

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (67). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010				SPECIFICATION	
	przeciętne roczne annual averages		kwartaly quarters					
			I	II	III	IV		
LUDNOŚĆ w tys.	895	972	991	982	981	1004	997	POPULATION in thous.
Mężczyźni	433	464	480	473	476	490	480	Men
Kobiety	463	508	511	509	506	514	517	Women
Aktywni zawodowo	502	533	544	523	539	568	544	Economically active persons
mężczyźni	276	292	298	288	295	312	297	men
kobiety	226	242	246	235	244	256	248	women
Pracujący	430	496	488	464	481	512	495	Employed persons
mężczyźni	240	271	266	251	261	280	271	men
kobiety	190	225	222	213	219	232	225	women
Bezrobotni	72	38	56	60	58	56	49	Unemployed persons
mężczyźni	36	21	32	37	33	32	26	men
kobiety	37	17	23	22	25	24	23	women
Bierni zawodowo	393	439	447	459	442	436	452	Economically inactive persons
Mężczyźni	157	172	182	185	181	178	183	Men
Kobiety	236	266	266	273	262	258	269	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %	56,1	54,8	54,9	53,3	54,9	56,6	54,6	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni	63,7	62,9	62,1	60,9	62,0	63,7	61,9	men
kobiety	48,8	47,6	48,1	46,2	48,2	49,8	48,0	women
Miasta	55,2	55,0	56,3	55,1	56,0	57,8	56,2	Urban areas
Wieś	57,3	54,5	52,4	50,3	53,1	54,4	51,9	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w %	48,0	51,0	49,2	47,3	49,0	51,0	49,6	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	55,4	58,4	55,4	53,1	54,8	57,1	56,5	men
kobiety	41,0	44,3	43,4	41,8	43,3	45,1	43,5	women
Miasta	45,3	50,3	49,7	48,3	49,0	51,2	50,6	Urban areas
Wieś	51,6	52,2	48,4	45,4	49,0	50,9	48,1	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	14,3	7,1	10,3	11,5	10,8	9,9	9,0	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni	13,0	7,2	10,7	12,8	11,2	10,3	8,8	men
kobiety	16,4	7,0	9,3	9,4	10,2	9,4	9,3	women
Miasta	17,6	8,7	11,7	12,4	12,5	11,5	10,2	Urban areas
Wieś	9,9	4,7	7,7	9,7	7,7	6,9	7,3	Rural areas

TABL. 2 (68). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2010 R.**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN THE FOURTH QUARTER OF 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Population					Współ- czynnik aktywności zawodowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Employ- ment rate	Stopa bezrobocia Unemploy- ment rate
	ogółem grand total	aktywni zawodowo economically active			bierni zawodowo economy- cally inactive			
		razem total	pracujący employed	bezro- botni unem- ployed				
	w tys. in thous.							
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	997	544	495	49	452	54,6	49,6	9,0
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
w tym w wieku produkcyjnym ^a of which at working age ^a	736	533	484	49	203	72,4	65,8	9,2
15-24 lata	173	53	40	12	120	30,6	23,1	22,6
25-34	171	145	131	14	26	84,8	76,6	9,7
35-44	151	136	128	8	15	90,1	84,8	5,9
45-54	179	149	138	10	31	83,2	77,1	6,7
55 lat i więcej	322	62	57	5	260	19,3	17,7	8,1
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe	178	143	134	9	35	80,3	75,3	6,3
Tertiary								
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	247	165	149	15	82	66,8	60,3	9,1
Średnie ogólnokształcące	95	44	38	6	51	46,3	40,0	13,6
General secondary								
Zasadnicze zawodowe	190	128	116	12	62	67,4	61,1	9,4
Basic vocational								
Gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego ..	287	64	57	7	222	22,3	19,9	10,9
Lower secondary, primary, incomplete primary and without school education								

^a Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

U w a g a. Ze względu na reprezentacyjną metodę badania, zalecana jest ostrożność w posługiwaniu się danymi o wartości mniejszej niż 15 tys.

^a Men aged 18-64, women aged 18-59.

N o t e. Due to the representative method of the survey it is advisable to use the data concerning values up to 15 thous. with due care.

Pracujący Employment

TABL. 3 (69). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010			
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	z ogółem – kobiety of total – women
OGÓŁEM TOTAL	387933	409005	398005	92715	305290	187357
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	139559	138788	126703	1479	125224	54615
w tym rolnictwo <i>of which agriculture</i>	.	136068	124208	120	124088	54187
Przemysł <i>Industry</i>	59243	62179	61541	4920	56621	19717
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	501	789	947	–	947	101
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	52402	54869	53763	630	53133	18284
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3371	3562	3575	1802	1773	707
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2969	2959	3256	2488	768	625
Budownictwo <i>Construction</i>	13271	18886	19679	532	19147	1915
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	50596	55038	55102	123	54979	28939
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	15502	16476	16339	7891	8448	3739
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	4440	5125	4776	493	4283	3310
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	3065	3400	3464	203	3261	1142
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	7051	6706	6711	1145	5566	4756
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	3766	3833	3820	751	3069	1878
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	6636	7272	7461	955	6506	3761
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	5632	6065	6120	214	5906	2474
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	18405	20871	21407	21392	15	12599
Edukacja <i>Education</i>	31784	33368	33583	31760	1823	25770
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	21109	22454	22638	17619	5019	18061
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3305	3658	3874	3221	653	2232
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	4851	4886	4787	17	4770	2449

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe (w latach 2005 i 2009 – na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, w 2010 r. – na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010; dane nie są w pełni porównywalne); patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 109.

^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data (in 2005 and 2009 – on the basis of the Population and Housing Census 2002 and the Agricultural Census 2002, in 2010 – on the basis of the Agricultural Census 2010; data are not fully comparable); see general notes, item 5 on page 109.

TABL. 4 (70). **PRACUJĄCY WYŁĄCZNIE LUB GŁÓWNIEM W GOSPODARSTWACH ROLNYCH^a**
W CZERWCU 2010 R.
PERSONS EMPLOYED EXCLUSIVELY OR MAINLY IN AGRICULTURAL HOLDINGS^a
IN JUNE 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms			W gospodarstwach osób prawnych – pracownicy najemni ^b stali On farms of legal persons – permanent paid employees ^b
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b stali permanent paid employees ^b	
W TYSIĄCACH IN THOUSAND						
OGÓŁEM	123,7	54,2	123,0	122,1^d	0,9	0,7
TOTAL						
W ODSETKACH IN PERCENT						
w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: on farms with agricultural land of:						
Do 1,00 ha Up to 1,00 ha	3,8	4,6	3,8	3,8	1,8	3,2
1,01-1,99	3,3	3,7	3,3	3,3	3,9	0,3
2,00-4,99	10,7	11,1	10,8	10,8	10,3	0,7
5,00-9,99	21,9	21,6	22,0	22,1	11,8	2,0
10,00-14,99	21,8	21,3	21,7	21,8	6,7	34,5
15,00-19,99	14,3	14,1	14,4	14,4	3,4	0,7
20,00-49,99	21,5	21,3	21,6	21,6	17,4	5,5
50,00 ha i więcej and more	2,7	2,3	2,4	2,1	44,6	53,2

a Na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin. d Z tego w gospodarstwach indywidualnych pracowało wyłącznie 90,7% osób, a głównie – 9,3%.

a On the basis of the Agricultural Census. b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers. d Of which 90,7% persons were exclusively employed on private farms, while 9,3% were mainly employed.

TABL. 5 (71). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				
		kobiety women	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwłaściciele i pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2000	197527	102263	194016	1068	1953
TOTAL	2005	179113	92536	176684	427	1821
	2009	182873	94921	180487	316	1928
	2010	183384	95202	181019	272	1927
sektor publiczny public sector		84892	56521	84891	–	–
sektor prywatny private sector		98492	38681	96128	272	1927

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit.

TABL. 5 (71). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total			
		kobiety women	zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	agenci agents	właściciele, współwła- ściciele i pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2575	667	2399	-	29
Przemysł <i>Industry</i>	48312	16434	47672	67	561
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	795	78	#	-	#
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	42924	15497	42290	67	555
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	1681	291	1681	-	-
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2912	568	#	-	#
Budownictwo <i>Construction</i>	10473	1258	10222	-	251
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	25433	12264	24702	26	705
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	5189	806	5103	-	86
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2613	1910	2515	-	92
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1143	482	1129	-	14
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3488	2749	#	179	#
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2785	1385	2777	-	7
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Profesjonalna, scientific and technical activities	2154	1198	2093	-	61
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3399	996	3379	-	20
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	20627	12067	20627	-	-
Edukacja <i>Education</i>	32740	25326	32732	-	8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	18785	15384	18716	-	69
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	3293	2007	#	-	#
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	375	269	356	-	19

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit.

TABL. 6 (72). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010
OGÓŁEM TOTAL	173387	179070	177785
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2297	1924	1911
Przemysł <i>Industry</i>	48255	49239	46698
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	434	649	694
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	42121	42691	41472
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3340	3240	1688
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	2360	2660	2844
Budownictwo <i>Construction</i>	6827	9284	10089
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	21640	24546	24415
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	7692	5318	5148
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	2021	2383	2423
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	1744	1048	1103
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	4448	3483	3277
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	2983	2779	2686
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	1297	1974	2024
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3957	2928	3113
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	17756	20237	20597
Edukacja <i>Education</i>	31782	32331	32340
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	17705	18421	18558
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2551	2891	3070
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	432	285	334

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as entities of the budgetary sphere regardless of the number of employees; excluding persons employed abroad; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit.

TABL. 7 (73). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a
Stan w dniu 31 XII
FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYEES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees		
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	
OGÓŁEM	2000	183834	95388	10182	5426
TOTAL	2005	165219	85369	11465	6233
	2009	167741	86964	12746	7022
	2010	168920	87428	12099	6921
sektor publiczny		77943	52218	6948	4302
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		90977	35210	5151	2619
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1832	500	567	121
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł		46053	15466	1619	761
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		779	75	11	#
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		40837	14578	1453	712
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		1664	279	17	#
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		2773	534	138	34
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		9884	1070	338	126
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		23686	11399	1016	628
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		4963	726	140	48
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2221	1662	294	205
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		1056	442	73	37
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		3180	2512	126	98
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2544	1258	233	124
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1889	1054	204	131
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		2829	793	550	198
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		19673	11637	954	430
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		28328	22433	4404	2887
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		17834	14706	882	630
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>		2759	1644	532	362
Pozostała działalność usługowa		189	126	167	135
<i>Other service activities</i>					

^a W głównym miejscu pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a In the main workplace; excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. ^b Including seasonal and temporary employees.

TABL. 8 (74). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych ^b persons re- turning from childcare leaves and unpaid vacations ^b		
OGÓŁEM	2000	34387	14057	4501	15065	1148	17,5
TOTAL	2005	35322	14276	6419	15300	723	21,4
.....	2009	27885	11759	4407	14077	577	16,0
.....	2010	28925	11274	5186	14789	521	17,1
sektor publiczny		7860	4712	1381	4016	205	9,8
public sector							
sektor prywatny		21065	6562	3805	10773	316	23,4
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		327	140	114	133	#	18,0
Przemysł		9791	2970	2197	4203	167	21,7
Industry							
górnictwo i wydobywanie		292	18	36	237	#	46,7
mining and quarrying							
przetwórstwo przemysłowe		8945	2843	2029	3709	162	22,3
manufacturing							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		100	25	12	51	-	5,9
electricity, gas, steam and air conditioning supply							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste ma- nagement and remediation activities		454	84	120	206	#	16,5
Budownictwo		3301	199	440	1905	9	34,9
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		5072	2229	768	3055	109	20,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		882	112	79	504	#	17,3
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		513	342	97	234	11	22,0
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		185	89	53	117	#	17,1
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities		263	178	45	140	13	7,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		189	94	#	95	-	7,3
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		309	160	71	157	#	15,7
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		1066	207	35	613	#	41,2

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. b Od 2009 r. bez urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. b Since 2009 excluding unpaid vacations.

TABL. 8 (74). **PRZYJĘCIA DO PRACY^a** (dok.)
HIRES^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %
		kobiety women	podjmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	zmieniający pracę persons changing work	powracający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych ^b persons re- turning from childcare leaves and unpaid vacations ^b	
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2783	1383	488	1277	53	14,0
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	2266	1774	288	1301	52	7,8
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1494	1132	386	782	78	7,9
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	462	248	90	263	15	17,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	22	17	#	10	-	10,9
<i>Other service activities</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. b Od 2009 r. bez
urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. b Since 2009 excluding
unpaid vacations.

TABL. 9 (75). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a**
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	kobiety women	Z ogółem Of total				Współ- czynnik zwolnień w % Termi- nation rate in %	
			zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowaw- czych i bez- płatnych ^b taking childcare leaves and unpaid vacations ^b		
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee				
OGÓŁEM	2000	41749	17750	10986	3825	2419	1641	21,1
TOTAL	2005	32089	12998	3867	3151	1961	1333	19,0
	2009	29968	11515	5929	1961	1481	787	17,1
	2010	27322	10789	3658	1990	1084	660	16,0
sektor publiczny		7873	4427	639	191	628	228	9,8
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		19449	6362	3019	1799	456	432	21,5
<i>private sector</i>								

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. b Od 2009 r. bez
urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. b Since 2009 excluding
unpaid vacations.

TABL. 9 (75). ZWOLNIENIA Z PRACY^a (cd.)
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termi- nation rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowaw- czych i bezpłat- nych ^b taking childcare leaves and unpaid vacations ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	292	105	16	16	15	#	16,0
Przemysł <i>Industry</i>	8980	2855	1558	753	309	205	19,7
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	131	12	15	5	10	#	20,7
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	8309	2766	1495	734	249	200	20,6
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	116	18	18	-	19	-	6,9
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	424	59	30	14	31	#	15,4
Budownictwo <i>Construction</i>	2844	145	216	178	59	13	30,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	5077	2298	846	604	103	175	20,7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	1009	106	167	56	75	5	19,7
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	579	387	108	39	11	17	24,6
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	192	95	26	47	#	#	17,9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	274	192	39	27	12	7	8,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	247	107	29	#	26	5	9,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	347	166	60	72	#	5	17,5
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	818	187	126	24	7	5	31,5

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. b Od 2009 r. bez urlopów bezpłatnych.

a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic entities employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. b Since 2009 excluding unpaid vacations.

TABL. 9 (75). **ZWOLNIENIA Z PRACY^a (dok.)**
TERMINATIONS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z ogółem Of total					Współ- czynnik zwolnień w % Termi- nation rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment contract		przeniesieni na emerytu- rę, rentę z tytułu nie- zdolności do pracy, rehabilitację retired or granted pension due to an inability to work or due to re- habilitation	korzystający z urlopów wychowaw- czych i bezpłat- nych ^b taking childcare leaves and unpaid vacations ^b	
			przez zakład pracy by em- ployer	przez pra- cownika by em- ployee			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	2643	1268	44	35	137	58	13,2
Edukacja Education	2206	1593	299	69	155	46	7,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ... Human health and social work activities	1486	1111	101	54	149	98	7,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	293	153	15	#	19	14	10,8
Pozostała działalność usługowa Other service activities	35	21	8	-	#	#	16,8

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki. ^b Od 2009 r. bez
urlopów bezpłatnych.

^a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit. ^b Since 2009 excluding
unpaid vacations.

TABL. 10 (76). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a**
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers				
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawo- dowych post- secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational	
OGÓŁEM	2000	4057	1856	1176	1303	494	1084
TOTAL	2005	5460	2468	1963	1713	797	987
	2009	3380	1706	1536	808	430	606
	2010	3865	1680	1668	1002	516	679
sektor publiczny public sector	1166	754	820	164	116	66	
sektor prywatny private sector	2699	926	848	838	400	613	

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit.

TABL. 10 (76). **ABSOLWENCI PODEJMUJĄCY PIERWSZĄ PRACĘ^a** (dok.)
SCHOOL LEAVERS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z ogółem – absolwenci szkół Of total – school leavers			
			wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawo- dowych post- secondary and vocational secondary	liceów ogólno- kształcą- cych general secondary	zasad- niczych zawodo- wych basic vocational
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo .. <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	76	32	25	32	4	15
Przemysł	1593	490	431	518	252	392
<i>Industry</i>						
górnictwo i wydobywanie	11	3	2	3	2	4
<i>mining and quarrying</i>						
przetwórstwo przemysłowe	1489	470	403	503	239	344
<i>manufacturing</i>						
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	9	1	8	–	1	–
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...	84	16	18	12	10	44
<i>water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>						
Budownictwo	279	35	108	51	17	103
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	538	222	164	186	106	82
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	41	12	26	10	1	4
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	68	40	10	33	9	16
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja	43	25	27	15	–	1
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...	36	28	24	7	5	–
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	28	15	21	3	3	1
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	55	33	45	5	2	3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	24	10	6	11	5	2
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	417	253	261	56	56	44
Edukacja	225	183	186	14	18	7
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	364	262	283	52	21	8
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	77	39	51	9	17	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	1	1	–	–	–	1
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych (od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 110; według siedziby zarządu jednostki.

^a Data concern full-time paid employees (since 2009 including seasonal and temporary employees); excluding economic enti-
ties employing up to 9 persons; see general notes, item 12 on page 110; by seat of management of unit.

TABL. 11 (77). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE^a
 JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 Dec)			nowo utworzone newly created		zlikwidowane liquidated	
	ogółem total	w tym nowo utworzo- ne of which newly created	z ogółem w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM 2009 TOTAL 2010	949 1526	270 433	531 1107	10071 17460	6194 8714	8608 10126	6313 5493
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	19	–	6	214	126	113	71
Przemysł <i>Industry</i>	537	317	394	5039	2778	2119	1631
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	19	–	–	288	274	25	2
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	507	317	383	4576	2358	1999	1557
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	7	–	7	32	26	42	30
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>	4	–	4	143	120	53	42
Budownictwo <i>Construction</i>	163	–	31	2822	899	2812	551
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	308	10	308	5162	2145	2152	1161
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	22	15	22	511	185	399	306
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	37	–	2	238	106	256	108
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	37	18	10	195	112	158	134
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	–	–	–	91	45	84	45
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	13	–	13	98	57	89	72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	2	–	2	353	89	312	105
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... <i>Administrative and support service activities</i>	2	–	2	250	190	298	229
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	213	46	213	878	875	468	466
Edukacja <i>Education</i>	5	2	5	756	710	351	345
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	67	7	60	427	186	142	90
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	56	15	36	314	190	147	92
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	45	3	3	112	21	226	87

^a Według siedziby zarządu jednostki.

^a By seat of management of unit.

Bezrobocie

Unemployment

TABL. 12 (78). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE
AS WELL AS JOB OFFERS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS					
Bezrobotni zarejestrowani	79232	73193	61169	63761	Registered unemployed persons
mężczyźni	37689	36374	33020	33551	men
kobiety	41543	36819	28149	30210	women
Oferty pracy	63	193	286	214	Job offers
Bezrobotni na 1 ofertę pracy	1258	379	214	298	Unemployed persons per job offer
W % OGÓŁU BEZROBOTNYCH IN % OF TOTAL UNEMPLOYED PERSONS					
Dotychczas niepracujący	23,8	27,4	26,0	25,9	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6,2	2,3	2,9	2,2	Terminated for company reasons
Posiadający prawo do zasiłku	18,5	11,5	14,1	11,8	Possessing benefit rights
Pozostający bez pracy ^a dłużej niż 1 rok	44,5	46,7	27,8	34,0	Out of job ^a for longer than 1 year
W % IN %					
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b	13,8	15,6	12,8	13,8	Registered unemployment rate ^b

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. b Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 112.

a From the date of registering in a labour office. b See general notes, item 2 on page 112.

TABL. 13 (79). **BEZROBOTNI NOWO ZAREJESTROWANI I WYREJESTROWANI^a**
NEWLY REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS AND PERSONS REMOVED
FROM UNEMPLOYMENT ROLLS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Bezrobotni nowo zarejestrowani	75208	81066	90955	88386	Newly registered unemployed persons
z liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych:					of number of newly registered unemployed persons:
Kobiety	33777	37308	40915	41167	Women
Dotychczas niepracujący	22407	28997	28507	27853	Previously not employed
Zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	5500	702	2148	1405	Terminated for company reasons
Bezrobotni wyrejestrowani	68729	83998	75607	85794	Persons removed from unemployment rolls
z liczby bezrobotnych wyrejestrowanych:					of number of persons removed from unemployment rolls:
Kobiety	30944	38427	35861	39106	Women
Z tytułu podjęcia pracy	30952	32691	26906	32794	Received jobs

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 14 (80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY**
Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2009		2010	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM TOTAL								
OGÓŁEM TOTAL	79232	41543	73193	36819	61169	28149	63761	30210
WEDŁUG WIEKU BY AGE								
24 lata i mniej and less	23262	12324	18318	9369	14946	7224	15250	7681
25-34	21084	12336	19297	10783	16891	8693	18040	9401
35-44	19573	10550	14595	8009	10250	4940	10694	5335
45-54	13281	5997	16927	7788	13236	5877	12998	5916
55 lat i więcej and more	2032	336	4056	870	5846	1415	6779	1877
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL								
Wyższe Tertiary	2502	1577	5321	3536	6699	4119	7853	4965
Policealne i średnie zawodowe Post-secondary and vocational secondary	18648	12370	17677	10612	14047	7346	14644	7791
Średnie ogólnokształcące General secondary	5748	4540	6430	4541	7299	4528	7895	4937
Zasadnicze zawodowe Basic vocational	26819	12088	20930	8844	15259	5508	15555	5802
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe Lower secondary, primary and incomplete primary	25515 ^a	10968	22835	9286	17865	6648	17814	6715
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^b BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^b								
3 miesiące i mniej months and less	18560	7116	18341	7967	20357	8623	20175	8855
3-6	12207	6434	10483	5490	11260	5303	10682	5401
6-12	13198	6689	10170	4742	12541	5556	11202	5317
12-24	16119	8366	10119	5048	8792	4259	12411	5902
Powyżej 24 miesięcy More than 24 months	19148	12938	24080	13572	8219	4408	9291	4735

^a Bez wykształcenia gimnazjalnego. ^b Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a Excluding lower secondary education. ^b From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3-6 interval.

TABL. 14 (80). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000		2005		2009		2010	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY								
Bez stażu pracy <i>No work seniority</i>	18873	10664	20024	10977	15928	8183	16519	8606
Ze stażem pracy ^c : <i>With work seniority^c:</i>								
1 rok i mniej <i>year and less</i>	22361	12167	11467	6493	9280	5006	9979	5331
1-5	13388	6499	14044	6456	13055	5732	13753	6312
5-10	7941	4165	8764	4307	6912	2978	7213	3207
10-20	10762	5825	10757	5611	8189	3711	8297	3887
20-30	5571	2204	7126	2809	6002	2090	6149	2325
powyżej 30 lat <i>more than 30 years</i>	336	19	1011	166	1803	449	1851	542

c Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1-5 uwzględniono osoby ze stażem pracy 1 rok i 1 dzień do 5 lat.

c Intervals were shifted upward, e.g. persons with work seniority from 1 year and 1 day to 5 years were included in the 1-5 interval.

TABL. 15 (81). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Podejmujący zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5127	2404	1970	2196	<i>Persons undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	2410	1285	1233	1285	<i>of which women</i>
Podejmujący zatrudnienie przy robotach publicznych	993	1716	1881	2503	<i>Persons undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	358	786	813	1127	<i>of which women</i>
Rozpoczynający szkolenie	3484	3387	4274	4960	<i>Persons starting training</i>
w tym kobiety	1689	1550	1599	1840	<i>of which women</i>

a W ciągu roku.

a During the year.

TABL. 16 (82). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURE OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent	
O G Ó Ł E M	118819,5	206293,8	265012,6	100,0	TOTAL
w tym:					of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	59771,0	66381,2	76361,5	28,8	Unemployment benefits
w tym składka na ubezpieczenia społeczne	14587,2	12976,3	15322,6	5,8	of which social security fees
Szkolenia	3879,3	8909,7	7524,7	2,8	Training
Pożyczki oraz środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy ...	9781,1	41618,2	59263,8	22,4	Loans and means for starting economic activity and equipping workstations
Prace interwencyjne	6513,4	8487,1	11013,2	4,2	Intervention works
Roboty publiczne	7536,9	12332,1	17754,5	6,7	Public works
Stáže	17905,9	46045,4	66887,7	25,2	Interships

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 112.
a See general notes, item 3 on page 112.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 17 (83). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym w wypadkach Of which in				Z ogółem – w wypadkach ciężkich Of total – in serious accidents	SPECIFICATION	
		śmier- telnych fatal accidents	powodujących niezdolność do pracy accidents resulting in an inability to work					
			1-3 dni days	4-29 ^b	30 dni i więcej ^c days and more ^c			
O G Ó Ł E M	2000	2421	9	28	1058	1244	52	TOTAL
2005	2122	13	10	927	1092	37		
2009	2083	9	19	917	1062	22		
2010	2198	20	19	1034	1025	10		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33	2	–	14	17	–	Agriculture, forestry and fishing	
Przemysł	853	4	3	421	410	4	Industry	
górnictwo i wydobywanie	14	–	–	2	12	–	mining and quarrying	
przetwórstwo przemysłowe ...	764	4	3	385	361	4	manufacturing	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	37	–	–	19	17	–	electricity, gas, steam and air conditioning supply	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	38	–	–	15	20	–	water supply; sewerage, waste management and remediation activities	
Budownictwo	195	8	2	68	113	5	Construction	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	303	2	1	149	135	–	Trade; repair of motor vehicles ^Δ	
Transport i gospodarka magazynowa	131	–	–	66	62	1	Transportation and storage	

a Zgłoszonych w danym roku. b, c W 2000 r.: b – 4-28 dni, c – 29 dni i więcej.
a Registered in a given year. b, c In 2000: b – 4-28 days, c – 29 days and more.

TABL. 17 (83). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym w wypadkach <i>Of which in</i>				Z ogółem – w wypadkach ciężkich <i>Of total – in serious accidents</i>	SPECIFICATION
		śmiertelnych <i>fatal accidents</i>	powodujących niezdolność do pracy <i>accidents resulting in an inability to work</i>				
			1-3 dni <i>days</i>	4-29 ^b	30 dni i więcej ^c <i>days and more^c</i>		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	14	–	–	8	6	–	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	3	–	–	2	1	–	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	1	–	11	6	–	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ ..	27	–	–	8	17	–	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	16	1	–	5	9	–	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	36	1	–	20	14	–	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	135	–	5	67	53	–	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	179	–	6	84	75	–	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	223	1	1	97	93	–	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	16	–	1	8	7	–	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	14	–	–	6	7	–	<i>Other service activities</i>

^a Zgłoszonych w danym roku. ^b, ^c W 2000 r.: ^b – 4-28 dni, ^c – 29 dni i więcej.

^a Registered in a given year. ^b, ^c In 2000: ^b – 4-28 days, ^c – 29 days and more.

TABL. 18 (84). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospodarka magazynowa <i>transportation and storage</i>	opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>human health and social work activities</i>
			razem <i>total</i>	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY
 CONTACT – MODE OF INJURY

OGÓŁEM	2005	2122	39	832	744	152	274	125	222
TOTAL	2009	2083	28	749	664	173	319	145	228
	2010	2198	33	853	764	195	303	131	223
w tym: <i>of which:</i>									
Kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		68	1	33	30	4	8	3	4
<i>Contact with electrical voltage, temperature, hazardous substances and chemicals</i>									

^a Zgłoszonych w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 18 (84). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (cd.)
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities	
			razem total	w tym przetwór- stwo prze- mysłowe of which manu- facturing					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.) CONTACT – MODE OF INJURY (cont.)									
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie <i>Drowned, buried, enveloped</i>	8	1	2	1	3	–	1	–	
Zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt <i>Horizontal or vertical impact with or against a stationary object (the victim is in motion)</i>	677	9	197	175	55	103	50	90	
Uderzenie przez obiekt w ruchu <i>Struck by object in motion, collision with</i>	444	4	202	186	48	67	23	23	
w tym: of which:									
spadający obiekt <i>falling object</i>	203	1	104	94	23	32	4	11	
obracający się, poruszający się, transportowany obiekt <i>rotating, moving, transported object</i>	73	2	31	30	9	12	3	5	
kolizja z poruszającym się obiektem, włączając pojazdy, kolizja z osobą <i>collision with an object, including vehicles, collision with a person</i>	57	–	12	10	6	10	7	2	
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym <i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>	372	5	201	190	34	52	13	21	
Uwięzienie, zmiżdżenie <i>Trapped, crushed etc.</i>	138	1	84	75	10	19	5	5	
Obciążenie fizyczne lub psychiczne <i>Physical or mental stress</i>	253	6	80	65	26	32	11	32	
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia <i>Bite, kick etc. (animal or human)</i>	50	1	12	8	–	5	4	13	
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	4151	80	1775	1607	319	552	230	384
TOTAL	2009	4064	54	1608	1439	342	645	228	433
	2010	4401	73	1845	1680	425	589	244	404
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material agents</i>	407	10	184	169	48	43	32	21	
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy <i>work</i>	209	6	92	84	31	30	6	19	
stanowiska pracy <i>work post</i>	257	3	114	106	40	37	6	21	

a Zgłoszonych w danym roku.
a Registered in a given year.

TABL. 18 (84). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (dok.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo agri- culture, forestry and fishing	przemysł industry		budow- nictwo construc- tion	handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ trade; repair of motor vehicles ^Δ	transport i gospo- darka maga- zynowa transporta- tion and storage	opieka zdrowotna i pomoc społeczna human health and social work activities
			razem total	w tym przetwó- rstwo prze- mysłowe of which manu- facturing				
PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.) CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)								
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym <i>Absence or inappropriate use of material agents</i>	360	4	187	169	37	48	15	24
Nieuzywanie sprzętu ochronnego .. <i>Not using protective equipment</i>	73	1	33	29	16	6	3	5
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	280	4	153	138	18	37	18	14
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>	118	2	24	22	14	10	4	34
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	2411	34	1012	931	200	342	122	219
Inna przyczyna <i>Other cause</i>	286	9	46	32	21	36	38	47

^a Zgłoszonych w danym roku. ^b Spowodowany m.in. nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.a. sudden action, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (85). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3544	1803	1566	1459	T O T A L
w tym wypadki śmiertelne	16	8	10	5	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Contact – Mode of Injury:</i>
upadek osób	1753	817	650	637	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygniecenie przez spadające przedmioty	249	148	126	100	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	84	51	36	27	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	416	236	174	159	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygniecenie, pogryzienie przez zwierzęta	638	388	383	352	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie:					<i>influence of:</i>
skrajnych temperatur	21	9	5	7	<i>extreme temperatures</i>
materiałów szkodliwych	5	3	2	2	<i>hazardous materials</i>
inne wydarzenia	378	151	190	175	<i>other events</i>

TABL. 20 (86). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie związane Hazard connected with						
			ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions		z maszynami szczególnie niebezpiecznymi particularly dangerous machinery		
	ogółem grand total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jed- ną grupę czynników of which one group of factors	
	na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 employees of total surveyed								
OGÓŁEM	2000	94,7	77,3	57,3	43,2	27,4	25,3	10,0	8,8
TOTAL	2005	78,0	58,1	42,7	29,1	22,1	20,2	13,2	8,8
	2009	63,6	55,7	30,8	26,5	23,8	22,4	9,0	6,8
	2010	55,2	47,2	26,8	22,5	19,8	18,7	8,6	5,9
sektor publiczny		85,4	77,0	29,4	24,3	50,1	49,2	6,0	3,5
public sector									
sektor prywatny		44,3	36,5	25,9	21,9	9,0	7,8	9,5	6,8
private sector									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		63,3	44,2	35,2	24,6	12,1	12,1	16,1	7,5
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł		65,2	54,0	37,6	32,7	12,1	10,3	15,5	11,1
Industry									
górnictwo i wydobywanie		9,2	9,2	9,2	9,2	-	-	-	-
mining and quarrying									
przetwórstwo przemysłowe		73,5	60,9	42,5	37,0	13,8	11,7	17,2	12,2
manufacturing									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ ...		8,0	8,0	5,0	5,0	-	-	3,0	3,0
electricity, gas, steam and air conditioning supply									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		35,3	26,6	15,5	12,3	7,9	5,6	11,9	8,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities									
Budownictwo		34,5	30,7	13,0	10,1	15,7	15,5	5,8	5,0
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		12,8	11,3	10,1	9,0	1,2	0,8	1,5	1,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		150,7	128,8	21,7	12,4	115,4	112,4	13,6	4,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		11,5	11,5	4,6	4,6	-	-	6,9	6,9
Administrative and support service activities									
Edukacja		22,3	22,3	20,7	20,7	-	-	1,5	1,5
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		86,2	78,4	38,0	30,2	47,8	47,8	0,4	0,4
Human health and social work activities									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^Δ Listed only once by predominant factor, i.e. the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 21 (87). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

CHOROBY	2000	2005	2009	2010	DISEASES
OGÓŁEM	255	183	111	113	TOTAL
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa		1	–	–	<i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Pylice płuc		1	–	–	<i>Pneumoconioses</i>
Astma oskrzelowa		3	1	2	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych		4	5	–	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa		2	1	1	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		29	11	7	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive voice effort</i>
Choroby skóry		2	2	1	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy		–	4	–	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		–	2	2	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem		1	–	2	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		140	85	98	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (88). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH
DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**

Stan w dniu 15 XII

*PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS
CONDITIONS^a*

As of 15 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- -time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szczegól- nych wa- runkach lub w szczegól- nym cha- rakterze <i>Entitle- ments arising from work in particular conditions or character</i>
OGÓŁEM	2000	16799	37146	5277	23997	2090	1312	16202
TOTAL	2005	10067	27696	1764	15914	892	123	8383
	2009	10120	20448	1572	9242	1205	56	215
	2010	10013	21172	1072	9258	792	189	136
sektor publiczny <i>public sector</i>		2844	4170	416	3077	675	136	85
sektor prywatny <i>private sector</i>		7169	17002	656	6181	117	53	51

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 22 (88). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a (dok.)

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a (cont.)

As of 15 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Posiłki profilaktyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnienia wynikające z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze <i>Entitlements arising from work in particular conditions or character</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	736	208	–	–	–	–	7
Przemysł <i>Industry</i>	5028	14073	966	5752	97	60	49
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	291	249	–	201	–	–	5
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	3392	11275	651	3494	88	57	30
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ .. <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	794	1851	149	1733	4	3	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	551	698	166	324	5	–	14
Budownictwo <i>Construction</i>	2085	1888	–	276	8	1	13
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1280	2309	5	872	1	2	7
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	766	1929	101	2175	6	73	32
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	20	37	–	84	–	32	–
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	–	–	–	11	–	–	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	40	77	–	–	–	–	4
Edukacja <i>Education</i>	18	244	–	–	7	6	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	40	407	–	88	673	15	24

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 23 (89). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Occupational accidents and occupational diseases compensations				
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
	liczba świadczeń number of benefits		w zł na 1 świadczenie in zł per benefit		
OGÓŁEM	2000	915	807	2699,6	2434,8
TOTAL	2005	719	700	1896,7	1851,0
.....	2009	770	740	2358,6	2364,7
.....	2010	784	768	2557,7	2546,6
sektor publiczny		217	209	2383,9	2349,3
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		567	559	2624,2	2620,4
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		12	8	3650,0	3562,5
Przemysł		392	384	2604,1	2582,0
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		6	6	3483,3	3483,3
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		351	346	2578,1	2571,7
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		15	13	2720,0	2276,9
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		20	19	2710,0	2694,7
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>					
Budownictwo		71	71	3011,3	3011,3
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		120	119	2425,0	2430,3
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		45	44	2688,9	2722,7
<i>Transportation and storage</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		5	5	1680,0	1680,0
Edukacja		18	18	2905,6	2905,6
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		121	119	2100,0	2120,2
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, a ponadto w tabl. 2 i 4 nie obejmują pracowników fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatki wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do **wynagrodzeń osobowych** zalicza się m.in. wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przeście płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzem, realizatorem filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887) z późniejszymi zmianami.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. **Wages and salaries** include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety. Moreover, data in tables 2 and 4 do not include employees in foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a. basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g. for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, outworkers as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. **Average monthly (nominal) wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of outworkers as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g. to journalists, film producers, radio and television programme producers.

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, whose wages and salaries have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in **gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes and since 1999 also contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced by the Law on the Social Security System, dated 13 Oct 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887) with later amendments.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa – w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa – w ramach odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa i dotacji celowej (do 2006 r. w ramach dotacji celowej), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (renty kombatanckie i socjalne), w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu (do 28 VI 2002 r. – Urzędu Ochrony Państwa), Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
- 9) rolnicy indywidualni;
- 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, osoby represjonowane (od 1991 r.) oraz kombatancki.

Świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2005 r. podawane są łącznie z kwotą jednorazowej wypłaty dla osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w kwocie nie wyższej niż kwota najniższej emerytury lub renty.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wypłacane także na podstawie ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt od 1) do 10).

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych). Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i rencistom na członków ich rodzin.

4. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

5. Dane o świadczeniach podaje się w **ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund and the state budget – within the scope of separate division of the state budget expenditures and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget – within the scope of separate division of the state budget expenditure and within the appropriated allocations of the state budget (until 2006 only from the appropriated allocation) as well as from the source of the Social Insurance Fund and the state budget (combatant and social pensions), in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pension benefits:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency (until 28 Jun 2002 – the Office of State Protection), the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Department and the Penitentiary Staff;
- 9) farmers;
- 10) war and military invalids, repressed persons (since 1991) as well as combatants.

In 2005 benefits from non-agricultural social security system have been given together with one-off compensation for persons receiving retirement pay and pension benefits not higher than the lowest retirement pay or pension benefit.

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid on the basis of the Law on Benefits from Work-related Accidents and Illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 10).

3. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory). Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pension for their families.

4. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** were calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

5. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

TABL. 1 (90). **WYNAGRODZENIA BRUTTO^a**
GROSS WAGES AND SALARIES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł		
O G Ó Ł E M	6864349,3	7094504,6	T O T A L
sektor publiczny	3281171,7	3443635,2	public sector
sektor prywatny	3583177,6	3650869,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	101416,7	107785,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1653518,8	1613146,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	26874,2	30936,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1354970,1	1393390,7	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	177134,6	83979,3	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	94539,9	104839,8	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	416665,9	457753,9	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	914565,1	940638,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	206433,2	208212,5	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	69021,0	73866,9	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	56513,7	63497,9	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	178699,5	178647,3	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	113847,8	115340,4	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	115474,7	116960,9	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	72819,3	77634,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	916355,7	968790,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	1219212,4	1311050,6	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	671506,5	694356,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	105899,2	114663,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	52399,8	52158,2	Other service activities

a Obejmują tylko składniki wynagrodzeń wymienione w ust. 2 uwag ogólnych na str. 139.

a Data include only components of wages and salaries mentioned in item 2 of general notes on page 139.

TABL. 2 (91). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wypłaty z tytułu udziału w zysku w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in cooperatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
OGÓŁEM 2009	6456931,3	6071320,6	4658,0	134310,3	244622,9	2019,5
TOTAL 2010	6762343,5	6286771,6	1892,5	153123,1	318703,9	1852,4
sektor publiczny public sector	3569956,7	3288580,7	1557,3	153123,1	126544,1	151,5
sektor prywatny private sector	3192386,8	2998190,9	335,2	–	192159,8	1700,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	101834,6	99501,2	–	–	2333,4	–
Przemysł Industry	1590262,5	1525157,9	1527,2	1903,8	60806,5	867,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	28818,4	28291,0	–	–	527,4	–
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	1372923,1	1315597,2	117,0	–	56341,8	867,1
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	84457,6	82341,8	620,9	65,5	1429,4	–
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	104063,4	98927,9	789,3	1838,3	2507,9	–
Budownictwo Construction	418289,9	380246,4	–	124,6	37785,7	133,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	743246,8	711022,7	39,6	–	31637,5	547,0
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	167331,3	160808,1	–	505,9	5992,7	24,6
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	61713,3	55283,6	–	1029,5	5291,3	108,9
Informacja i komunikacja Information and communication	53015,5	47741,7	–	–	5273,8	–

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of outworkers; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 2 (91). WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Osobowe ^b Personal ^b	Wyплаты z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach Payments from profit and balance surplus in cooperatives	Dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej Annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities	Pozostałe ^c Other ^c	Uczniów Apprentices
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	173903,0	168029,7	136,8	–	5736,5	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	106543,1	100459,9	–	1312,5	4760,9	9,8
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	74282,8	67754,2	–	1088,6	5439,6	0,4
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	84916,8	66110,1	188,9	34,9	18582,9	–
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1015406,6	908504,6	–	60485,1	46416,9	–
Edukacja Education	1351720,8	1227215,7	–	75545,5	48828,4	131,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	690625,0	658138,7	–	8642,5	23839,1	4,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	122384,1	104286,8	–	2377,0	15720,3	–
Pozostała działalność usługowa Other service activities	6867,4	6510,3	–	73,2	258,4	25,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących. b Łącznie z wynagrodzeniami osób wykonujących pracę nakładczą; bez wynagrodzeń uczniów. c Wynagrodzenia bezosobowe, agencyjno-prowizyjne, honoraria.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees. b Including wages and salaries of outworkers; excluding wages and salaries of apprentices. c Impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

TABL. 3 (92). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	2085,12	2721,99	2854,02	T O T A L
sektor publiczny	2451,50	3254,34	3418,49	public sector
sektor prywatny	1797,96	2367,37	2469,41	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2739,17	3336,91	3770,36	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1986,41	2553,90	2654,37	Industry
górnictwo i wydobywanie	2116,46	2971,76	3266,25	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	1893,14	2395,16	2570,36	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	3081,51	4518,14	4097,11	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2219,01	2823,17	2939,65	water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities
Budownictwo	1828,66	2444,52	2686,33	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1619,11	2156,10	2239,94	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	2026,83	2249,90	2283,33	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	1335,30	1686,53	1839,79	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3115,71	3354,57	3479,87	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	2950,81	3902,83	3975,13	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2370,50	2988,13	3082,25	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1967,51	2452,38	2496,67	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1256,06	1766,86	1797,14	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2892,53	3769,09	3915,27	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2403,44	3122,49	3356,54	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1865,69	2885,46	2945,30	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2031,69	2793,76	2845,95	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa ...	2125,10	2236,67	2261,69	Other service activities

TABL. 4 (93). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI
 AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010
	w zł in zł		
OGÓŁEM TOTAL	2192,77	2884,68	3019,83
sektor publiczny public sector	2451,50	3254,36	3418,50
sektor prywatny private sector	1923,77	2557,91	2663,20
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	3133,14	3935,22	4338,97
Przemysł Industry	2049,19	2636,53	2727,45
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	2189,50	3124,79	3397,09
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	1954,90	2471,69	2643,67
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	3085,67	4533,83	4098,94
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2239,42	2851,05	2971,76
Budownictwo Construction	2069,06	2886,93	3116,85
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	1778,35	2351,31	2427,62
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	2217,45	2515,67	2611,19
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	1444,15	1781,87	1936,76
Informacja i komunikacja Information and communication	3349,32	3633,74	3752,33
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3073,27	4088,48	4276,37
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2402,65	3048,10	3155,48
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	2071,77	2756,46	2819,67

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees.

TABL. 4 (93). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG SEKCJI (dok.)
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES^a BY SECTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010
	w zł in zł		
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1204,63	1728,45	1775,73
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2893,96	3771,40	3917,63
Edukacja <i>Education</i>	2408,86	3129,31	3364,28
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1890,10	2923,22	2993,80
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2032,28	2842,02	2901,98
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	1869,66	1561,99	1642,59

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons as well as budgetary sphere entities regardless of the number of employees.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych Social security benefits

TABL. 5 (94). EMERYCI I RENCISTI^a
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	291695	279096	278088	276277	TOTAL
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych	164006	164324	176844	178299	<i>Covered by the non-agricultural social security system</i>
pobierający:					<i>persons receiving:</i>
emerytury	83463	98800	125268	127442	<i>retirement pay</i>
renty z tytułu niezdolności do pracy	55913	39686	25904	25167	<i>pensions resulting from an inability to work</i>
renty rodzinne	24630	25838	25672	25690	<i>family pensions</i>
Rolnicy indywidualni	127689	114772	101244	97978	<i>Farmers</i>
w tym pobierający emerytury	80609	94071	84833	82074	<i>of which receiving retirement pay</i>

^a Przeciętna liczba w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual average number; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

Source: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 6 (95). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^a
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w tys. zł	2384697,9	3014119,4	3948182,9	4165245,2	Benefits in thous. zł
Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH FROM NON-AGRICULTURAL SOCIAL SECURITY SYSTEM					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	1502764,4	2017827,9	2886087,6	3084909,3	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	763,57	1023,31	1360,00	1441,83	Average monthly retirement pay and pensions in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	840909,4	1316588,4	2166706,0	2332870,7	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	839,60	1110,49	1441,38	1525,45	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w tys. zł	452353,7	412633,5	348489,1	357071,2	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	674,19	866,47	1121,10	1182,35	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w tys. zł	209501,3	288606,0	370892,5	394967,4	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	708,84	930,83	1203,95	1281,21	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH FARMERS					
R a z e m T o t a l					
Świadczenia w tys. zł	881933,5	996291,5	1062095,3	1080335,9	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	575,58	723,38	874,20	918,86	Average monthly retirement pay and pension in zł
W tym emerytury Of which retirement pay					
Świadczenia w tys. zł	574196,4	838890,2	912863,3	928682,8	Benefits in thous. zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	593,60	743,14	896,72	942,93	Average monthly retirement pay in zł

^a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.
Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełącząca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

Wyniki z badania przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002.

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłaty za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e. the level and structure of available income, expenditure and consumption as well as furnishing the households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. All groups of households, excluding those living in institutional households are included in the survey. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. **One-person** household is understood as an individual maintaining independently, i.e. income is not combined with the income of others, regardless of the fact whether the individual lives alone or with other persons. **Multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

Data obtained from the household budget survey were weighted with data on the structure of households by number of persons and place of residence coming from the Population and Housing Census 2002.

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditure, i.e. on purchase of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator etc.), on payments for services (medical, dental etc.) as well as on furnishing the households with durable goods.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e. households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e. source deriving the greatest income:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również członków spółdzielni produkcji rolniczej (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin),
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu;
- 2) osoby pobierające emeryturę lub rentę, których głównym źródłem utrzymania jest otrzymywana emerytura lub renta;
- 3) osoby utrzymujące się z niezarobkowych źródeł innych niż emerytura lub renta, których głównym źródłem utrzymania są: świadczenia z ubezpieczeń społecznych, dochód ze świadczeń pozostałych, dochody z tytułu własności, dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, pozostałe dochody oraz inne przychody (podjęte lokaty i sprzedane papiery wartościowe, sprzedaż majątku, zaciągnięte pożyczki i kredyty);
- 4) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) są utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego gospodarstwa domowego.

4. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz ze świadczeń pozostałych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 3 na str. 139) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts etc.). Members of agricultural production cooperatives (including contributing family workers) were also included in this group of employees,*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons doing freelance work;*
- 2) *persons receiving retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is the retirement pay or pension;*
- 3) *persons maintained from non-earned sources other than retirement pay or pension, for whom the main source of maintenance is: social security benefits, income from other benefits, income from owning, income from leasing buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducting economic activity, other income as well as other revenue (deposits withdrawn and securities sold, the sale of assets, extended loans and credits);*
- 4) *dependents (without their own source of maintenance) are maintained by other persons being members of the same household.*

4. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e. consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid with income (from hired work and social security benefits as well as from other benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes in the chapter "Wages and salaries. Social security benefits", item 3 on page 139) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 139), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń społecznych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi bieżącymi nakładami na nią (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszony o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie (w tym dochód z wynajmu budynków i budowli) oraz z wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy, dochody z dzierżawy ziemi) oraz dochody z wynajmu budynków (w tym mieszkań) i budowli (w tym garaży) niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, który stanowi różnicę między przychodami a poniesionymi nakładami i podatkami;
- 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, który obejmuje emerytury, renty i zasiłki (chorobowe – po ustaniu stosunku pracy, świadczenia rehabilitacyjne);
- 6) dochód ze świadczeń pozostałych, który obejmuje m.in. zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki i świadczenia przedemerytalne, świadczenia rodzinne, rentę społeczną, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 7) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Available income comprises:

- 1) *income from hired work – obtained in all workplaces by a given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes all income obtained from hired work, including: wages and salaries (see general notes in the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 139), payments not included in wages and salaries (e.g. severance pay, the monetary equivalent for the use of personal instead of company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);*
- 2) *income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditure borne on it (i.e. the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees). This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and increased by subsidies for agriculture;*
- 3) *income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity excluding a private farm in agriculture (including income from leasing buildings and structures) as well as income from doing freelance work. This portion was designated for purchasing consumer goods and services to satisfy household needs as well as for investments with a residential character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or a house);*
- 4) *income from property (interest, shares in company profits, including dividends, income from land leasing) as well as income from rental of buildings (including dwellings) and structures (including garages) not connected with conducted economic activity, measured as a difference between revenues and investment and taxes;*
- 5) *income from social security benefits, which includes retirement pay, pensions and benefits (sick benefits – after termination of employment, rehabilitation benefits);*
- 6) *income from other benefits, which includes, i.a. unemployment benefits, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, social pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 7) *other income, which includes, i.a. gifts (of which private alimony), insurance indemnities, winnings from gambling games and lotteries.*

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

5. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty; niektóre podatki, np. od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

6. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

7. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

Available income is designated for expenditure as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income reduced by other expenditure. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

5. Expenditure includes expenditure on consumer goods and services as well as other expenditure.

Expenditure on consumer goods and services is designated for meeting household needs. It includes expenditure on goods and services purchased for cash and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g. food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g. clothing, books, toys) and durable goods (e.g. cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditure includes, i.a. amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g. on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

6. Household revenues and expenses are classified in accordance with national accounts, of which expenditure on consumer goods and services was aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

7. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

TABL. 1 (96). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1102	1208	1204	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,05	3,06	2,95	Average number of persons in a household
w tym:				of which:
pracujących	0,99	1,20	1,13	employed
pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i świadczenia pozostałe ^a	0,92	0,84	0,88	receiving social security benefits and other benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,80	0,74	0,77	of which retirement pay and pension
pozostających na utrzymaniu	1,04	0,94	0,89	dependents

a W 2005 r. – świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.
a In 2005 – social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (97). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY AVAILABLE INCOME PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	724,68	1018,77	1103,20	T O T A L
w tym:				of which:
z pracy najemnej	256,88	485,34 ^a	463,31	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	89,29	154,18	208,42	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek	53,61 ^b	61,54 ^c	67,45 ^d	from self-employment
ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i świadczeń pozostałych ^e	265,74	267,97	312,80	from social security benefits and other benefits ^e
W tym dochód do dyspozycji	691,45	978,20	1067,28	Of which disposable income

a – d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,14%, b – 16,82%, c – 24,01%, d – 14,73%. e W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a – d Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 10,14%, b – 16,82%, c – 24,01%, d – 14,73%. e In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (98). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY EXPENDITURE PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	650,06	823,56	850,56	T O T A L
W tym towary i usługi konsumpcyjne	616,83	782,99	814,64	Of which consumer goods and services
w tym:				of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	198,41	235,02	245,26	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ...	18,42	19,83	22,80	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	35,60	46,09 ^a	42,36	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	130,20	150,14	167,51	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	31,01	46,29 ^b	52,72	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	32,52	41,18	40,92	health
transport	52,04	80,02	78,83 ^c	transport
łączność	31,65	38,39	37,90	communications
rekreacja i kultura	38,82	60,13 ^d	54,22	recreation and culture
edukacja ^e	9,92 ^f	10,18	11,07 ^g	education ^e
inne towary i usługi	29,55	41,79 ^h	39,52	miscellaneous goods and services

a – d, f – h Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 13,50%, b – 11,09%, c – 12,07%, d – 12,33%, f – 14,63%, g – 21,95%, h – 11,42%. e Łącznie z wychowaniem przedszkolnym.

a – d, f – h Relative error of estimates exceeds 10% and is: a – 13,50%, b – 11,09%, c – 12,07%, d – 12,33%, f – 14,63%, g – 21,95%, h – 11,42%. e Including pre-primary education.

TABL. 4 (99). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKULÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS PER CAPITA IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	8,33	6,80	6,93	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,68	4,47	4,44	of which bread
Mięso w kg	6,88	6,43	6,93	Meat in kg
Ryby ^a w kg	0,54	0,59	0,57	Fish ^a in kg
Mleko ^b , napoje mleczne i jogurty w l	6,10	4,91	5,18	Milk ^b , milk-based beverages and yoghurt in l
w tym mleko	5,56	4,24	4,42	of which milk
Sery w kg	0,74	0,82	0,81	Cheese in kg
Jaja w szt.	16,32	12,99	12,40	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,58	1,38	1,50	Oils and fats in kg
Owoce w kg	4,02	3,78	3,41	Fruit in kg
Warzywa w kg	14,66	10,27	10,59	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	9,02	5,35	5,56	of which potatoes
Cukier w kg	1,58	1,42	1,35	Sugar in kg

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk.

TABL. 5 (100). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households			
Chłodziarka	95,7	98,7	97,9	Refrigerator
Zamrażarka	46,4	41,2	42,0	Freezer
Automat pralniczy	70,8	82,0	82,9	Automatic washing machine
Kuchenka mikrofalowa	38,2	57,4	56,7	Microwave oven
Samochód osobowy	44,0	59,7	58,0	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	36,7	42,2	36,5	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	97,6	98,5	98,4	Television set
Magnetowid, odtwarzacz wideo	35,2	30,3	24,7	Videorecorder, video player
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej ^b	36,3	50,5	50,7	Satellite television equipment ^b
Komputer osobisty	30,6	59,6	59,9	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	19,7	51,5	52,6	of which with access to the Internet

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. b Łącznie z telewizją kablową.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters. b Including cable television.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw. Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 22.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą przewodów ulicznych bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów. Informacje o sieci gazowej uwzględniają dane o sieci przesyłowej oraz sieci rozdzielczej.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe i kanalizacyjne** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) oraz **połączenia gazowe** prowadzące do budynków (łącznie z budynkami niemieszkalnymi) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

Zdrój uliczny jest to urządzenie zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

3. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e. according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method. The definition of the **enterprise method** is given in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

2. Information regarding the **length of the water-line and gas-line systems** concerns street conduits excluding connections leading to residential buildings and other constructions. Information on the gas-line system includes data on the transmission network and the distribution network.

Data regarding the **length of the sewerage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e. conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water-line and sewerage connections leading to residential buildings (including collective accommodation facilities, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) and **gas-line connections** leading to buildings (including non-residential buildings) are understood as branches linking individual buildings with the distribution network or, in case of the sewerage system – with the main drainage system.

Street outlet is a device connected with the water supply system, used by the population as a direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households include quantity of water collected from the water-line system by facilities installed in building.

3. Data regarding the **users of water-line and sewerage systems** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using the water-line system through common courtyards or street outlets (devices connected to the street water-line conduit) and in case of sewerage – sewerage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas-line system.

Data regarding the population using the water-line, sewerage and gas-line systems include also the population in collective accommodation facilities.

4. Dane o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** do 2004 r. nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

5. Informacje z zakresu **ciepłownictwa** obejmują budynki mieszkalne oraz urzędów i instytucji ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służących do przesyłania i dystrybucji czynnika grzejącego do odbiorcy.

Kotłownia – budynek lub pomieszczenie wraz z urządzeniami w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

6. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i między-miastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw Państwowej Komunikacji Samochodowej obsługujących niektóre miasta oraz linii i tras komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

7. Dane o **odpadach komunalnych** dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych (budynków mieszkalnych), budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku, gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

4. Data regarding the **number of consumers and consumption of electricity** until 2004 do not include households, in which the main source of maintenance was income from a private farm in agriculture.

Consumption of electricity and gas from the gas-line system in households (of which consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.

5. Information within the range of **heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within the transmission network considered as a system of conduits used to lead and distribute heating medium to consumer.

Boiler house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

6. Information regarding **urban ground transport** concerns **bus communications** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. Express buses and minibuses as well as suburban and intercity service have been also included in the data regarding bus service; data do not include the activity of the Państwowa Komunikacja Samochodowa enterprises serving some urban areas as well as transport lines and routes exclusively serving companies.

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles designated with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolleybus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

7. Data on **municipal waste** concern the waste produced in households and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.

Information on municipal waste is quoted according to the regulation of the Minister of Environment, dated 27 Sep 2001 on the catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. Data on **liquid waste** concern waste coming from households (dwellings), public buildings and buildings of units running a business – in case it is not discharged by sewerage system.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotelu pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię, jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby użytkowane stale i wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** podano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu bieżącej sprawozdawczości, tj. przyrostów i ubytków zasobów mieszkaniowych.

4. Do przeliczeń na 1 osobę (1000 ludności itp.) liczby mieszkań, izb lub powierzchni użytkowej mieszkań (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) od 2002 r. przyjęto ogólną liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** (na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych) uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

Dwellings

1. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and space not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

Dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary space, built or remodelled for residential purposes for a single family, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

Room is space in a dwelling separated from other space by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e. with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** include also rooms used regularly and exclusively to conduct economic activity if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have additional separate access from street, courtyard or from common space in the building.

Usable floor space of dwelling is the total usable floor space of rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 Dec, in each administrative division.

3. The balances of dwelling stocks are estimated for the periods between censuses on the basis of results from the last census with regard to the current reporting, i.e. increase and decrease in dwelling stocks.

4. Since 2002 total number of population as of 31 Dec has been used in calculations per capita (1000 population etc.) regarding number of dwellings, number of rooms or dwelling usable floor space (based on balances of dwelling stocks).

5. Data regarding the **number of dwellings fitted with installations** (on the basis of balances of dwelling stocks) include the modernization of dwellings belonging to housing cooperatives, gminas, companies, condominiums and public building society as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. Informacje o **mieszkaniach, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni,
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym),
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego),
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego,
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące działalność gospodarczą i nieprowadzące działalności gospodarczej), kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

6. Information regarding **dwellings, usable floor space of dwellings** as well as **rooms completed** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the expanded portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential space.

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives,
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in whole from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character),
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction),
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit granted by the National Housing Fund,
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), churches and religious associations, designed for the own use of investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (101). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
Stan w dniu 31 XII
WATER-LINE AND SEWERAGE SYSTEMS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km					Distribution network in km
Wodociągowa	8904,5	11006,4	11937,5	12321,5	Water-line
Kanalizacyjna ^a	1354,0	2030,3	2410,4	2556,9	Sewerage ^a
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych					Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	139121	164313	174841	179019	Water-line system
miasta	56402	64540	67742	69298	urban areas
wieś	82719	99773	107099	109721	rural areas
Kanalizacyjne	33360	56415	71225	74479	Sewerage system
miasta	25704	39859	51441	54020	urban areas
wieś	7656	16556	19784	20459	rural areas
Zdroje uliczne	295	177	141	131	Street outlets
Miasta	145	95	84	80	Urban areas
Wieś	150	82	57	51	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	34,3	35,4	36,9	37,0	Consumption of water from water-line system in households (during the year) in hm³
Miasta:					Urban areas:
w hm ³	24,4	21,7	21,9	21,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,3	30,5	30,6	30,1	per capita in m ³
Wieś w hm ³	9,9	13,7	15,0	15,4	Rural areas in hm ³

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2 (102). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	.	466,5	469,0	469,9	Consumers (as of 31 Dec) in thous.
Miasta	244,8	256,7	267,3	270,0	Urban areas
Wieś	209,8	201,7	199,9	Rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h	806,8	867,9	893,1	In GW-h
miasta	383,9	432,0	462,9	473,7	urban areas
wieś	374,8	405,0	419,3	rural areas
W kW-h:					In kW-h:
miasta: na 1 mieszkańca	540,4	608,0	646,7	659,7	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	1581,0	1682,9	1732,0	1754,6	per consumer ^b
wieś – na 1 odbiorcę ^b	1786,5	2007,6	2098,1	rural areas – per consumer ^b

a W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. b Do przeliczeń przyjęto: w 2000 r. – przeciętną liczbę odbiorców w roku, od 2005 r. – liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

a In 2000 excluding households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture. b In calculations in 2000 the average number of consumers during the year was used, since 2005 – the number of consumers as of 31 Dec.

TABL. 3 (103). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS-LINE SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS-LINE SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Sieć gazowa w km	1299,4	1345,5	1365,0	Gas-line system in km
miasta	674,9	695,5	711,0	urban areas
wieś	624,5	650,0	654,0	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	21212	22686	23230	Connections leading to residential and non-residential buildings
miasta	17714	19007	19438	urban areas
wieś	3498	3679	3792	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci w tys.	115,0	114,2	116,5	Consumers of gas from gas-line system in thous.
miasta	110,8	110,0	111,6	urban areas
wieś	4,2	4,2	4,9	rural areas
Zużycie gazu z sieci ^a (w ciągu roku) w hm ³	40,3	42,5	46,6	Consumption of gas from gas-line system ^a (during the year) in hm ³
miasta:				urban areas:
w hm ³	36,4	38,0	41,5	in hm ³
na 1 mieszkańca ^b w m ³	71,9	53,1	57,8	per capita ^b in m ³
wieś w hm ³	3,9	4,5	5,2	rural areas in hm ³

a W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami. b Miast, w których istniała sieć gazowa.
a In natural units on the basis of which settlements with clients occur. b Urban areas where gas-line system existed.

TABL. 4 (104). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km	684	732	712	682	31	Heating network in km
w tym przesyłowa	406	483	483	462	21	of which transmission
Kotłownie	359	363	379	330	49	Boiler houses
Sprzedaż energii cieplnej ^a (w ciągu roku) w GJ	6728723	6804647	7344328	7308401	35927	Sale of heating energy ^a (during the year) in GJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	56683	65442	67328	66593	736	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	37938	42726	42727	42284	443	of which residential buildings

a Na cele komunalno-bytowe.
a For municipal and living purposes.

TABL. 5 (105). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION USING WATER-LINE, SEWERAGE AND GAS-LINE SYSTEMS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:				Population in thous. – using ^a :
wodociągu	1034,2	1040,4	1042,8	water-line system
miasta	680,0	686,5	688,6	urban area
wieś	354,2	353,9	354,2	rural area
kanalizacji	692,9	713,9	718,0	sewerage system
miasta	620,8	636,5	639,9	urban area
wieś	72,1	77,4	78,1	rural area
gazu	313,7	322,2	323,9	gas-line system
miasta	301,1	307,7	308,7	urban area
wieś	12,6	14,5	15,2	rural area
Ludność – w % ludności ogółem – korzystająca ^b z:				Population – in % of total population – using ^b :
wodociągu	86,2	87,4	87,8	water-line system
miasta	95,8	95,9	95,9	urban area
wieś	72,3	74,7	75,3	rural area
kanalizacji	57,8	60,0	60,4	sewerage system
miasta	87,4	88,9	89,1	urban area
wieś	14,7	16,3	16,6	rural area
gazu	26,2	27,1	27,3	gas-line system
miasta	42,4	43,0	43,0	urban area
wieś	2,6	3,1	3,2	rural area

a Dane szacunkowe. b Ludność korzystająca – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Estimated data. b Population using – estimated data, total population – based on balances.

TABL. 6 (106). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Miasta obsługiwane przez zakłady komunikacji miejskiej	13	11	12	13	Towns served by urban transport companies
Ludność ^b w miastach obsługiwanych przez zakłady komunikacji miejskiej w tys.	580	544	549	564	Population ^b in urban areas served by urban transport companies in thous.
Długość linii komunikacyjnych w km ...	1134	1113	1134	1108	Length of transport lines in km
Tabor autobusowy	471	428	397	388	Bus fleet

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 7 (107). **ODPADY KOMUNALNE I NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
MUNICIPAL WASTE AND LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010			SPECIFICATION
			ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Odpady komunalne zebrane^b (w ciągu roku) w t	267990,5	246551,7	242937,3	.	.	Municipal waste collected^b (during the year) in t
w tym z gospodarstw domo- wych	195123,8	174738,4	182087,5	.	.	of which from households
Zmieszane	263204,6	235887,6	232576,1	181614,0	50962,1	Mixed
w tym z gospodarstw domo- wych	192234,9	167527,3	175203,2	134778,8	40424,4	of which from households
Selektywnie	4785,9	10664,1	10361,2	.	.	Separately
w tym:						of which:
papier i tektura	1887,5	2724,6	2384,2	.	.	paper and cardboard
szkło	923,8	2112,2	1953,0	.	.	glass
tworzywa sztuczne	518,0	1479,5	2235,6	.	.	plastic
metale	125,9	284,8	126,3	.	.	metals
tekstylia	646,8	847,0	814,6	.	.	textile
wielkogabarytowe	683,9	1276,6	940,4	.	.	bulky waste
biodegradowalne	1775,7	1768,1	.	.	biodegradable
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII)						Controlled landfill areas in operation (as of 31 Dec)
Liczba	80	69	42	8	34	Number
Powierzchnia w ha	143,7	136,5	92,4	19,1	73,3	Area in ha
Nieczystości ciekłe^c wywiezio- ne (w ciągu roku) w dam³	331,7	486,3	523,5	286,3	237,2	Liquid waste^c removed (dur- ing the year) in dam³
W tym z gospodarstw domo- wych	176,9	283,8	330,6	192,8	137,8	Of which from households

a Patrz uwagi ogólne ust. 7 i 8 na str. 155. b Dane szacunkowe. c Gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
a See general notes, item 7 and 8 on page 155. b Estimated data. c Collected temporarily in cesspools.

TABL. 8 (108). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE GREEN BELTS IN URBAN AREAS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M: w hektarach	1033,1	1071,9	1083,4	1071,7	T O T A L: in hectares
w % powierzchni miast	1,1	1,2	1,2	1,1	in % of urban area space
na 1 mieszkańca miast w m ²	14,5	15,1	15,1	14,9	per capita in urban areas in m ²
Tereny zieleni ogólnodostępnej w ha:					Generally accessible green belts in ha:
parki spacerowo-wypoczynkowe	319,0	321,2	320,7	303,8	strolling-recreational parks
zieleńce	94,6	93,9	111,5	116,7	lawns
Tereny zieleni osiedlowej w ha	619,5	656,8	651,2	651,2	Estate green belts in ha

Mieszkania

Dwellings

TABL. 9 (109). **ZASOBY MIESZKANIOWE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLING STOCKS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		SPECIFICATION
			ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
Mieszkania w tys.	399,4	414,0	417,4	265,4	Dwellings in thous.
Izby w tys.	1571,1	1634,4	1648,5	1009,8	Rooms in thous.
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29007,5	30542,8	30875,3	17245,3	Usable floor space of dwellings in thous. m ²
Przeciętna:					Average:
liczba izb w mieszkaniu	3,93	3,95	3,95	3,80	number of rooms in a dwelling
powierzchnia użytkowa w m ² :					usable floor space in m ² per:
1 mieszkania	72,6	73,8	74,0	65,0	dwelling
na 1 osobę	24,2	25,7	26,0	24,0	person
liczba osób na:					number of persons per:
1 mieszkanie	3,00	2,87	2,85	2,70	dwelling
1 izbę	0,76	0,73	0,72	0,71	room

TABL. 10 (110). **MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE^a**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu mieszkań in % of total dwellings			
Miasta				Urban areas
Wodociąg	97,9	97,7	97,7	Water-line system
Ustęp	94,9	94,7	94,7	Lavatory
Łazienka	94,1	93,9	94,0	Bathroom
Gaz z sieci	45,0	45,6	45,6	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	89,8	89,8	89,9	Central heating
Wieś				Rural areas
Wodociąg	79,0	79,8	79,9	Water-line system
Ustęp	59,8	61,0	61,2	Lavatory
Łazienka	61,9	63,1	63,3	Bathroom
Gaz z sieci	2,8	3,2	3,4	Gas from gas-line system
Centralne ogrzewanie	48,3	49,9	50,1	Central heating

^a Dane szacunkowe.

^a Estimated data.

TABL. 11 (111). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Mieszkania	3798	3163	4222	4326	Dwellings
miasta	3286	2169	3288	3023	urban areas
wieś	512	994	934	1303	rural areas
Spółdzielcze	1326	696	683	229	Cooperative
Komunalne (gminne)	29	133	–	123	Municipal (gmina)
Zakładowe	118	–	21	3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1102	577	1659	1999	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	167	50	134	135	Public building society
Indywidualne	1056	1707	1725	1837	Private
miasta	644	805	824	764	urban areas
wieś	412	902	901	1073	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	586,9	486,8	558,7	618,0	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	905,5	578,2	719,2	700,0	Urban areas
Wieś	180,2	361,8	312,9	485,0	Rural areas
Izby	14013	14012	17311	18400	Rooms
miasta	11364	8489	12014	11562	urban areas
wieś	2649	5523	5297	6838	rural areas
Spółdzielcze	3850	2116	2205	811	Cooperative
Komunalne (gminne)	97	192	–	390	Municipal (gmina)
Zakładowe	285	–	74	11	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	3529	1797	4971	6115	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	457	78	374	405	Public building society
Indywidualne	5795	9829	9687	10668	Private
miasta	3383	4624	4528	4379	urban areas
wieś	2412	5205	5159	6289	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	287077	349150	402143	433763	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	218314	200955	268863	260908	urban areas
wieś	68763	148195	133280	172855	rural areas
Spółdzielcze	60571	33533	36382	12020	Cooperative
Komunalne (gminne)	1268	4384	–	5735	Municipal (gmina)
Zakładowe	4892	–	1591	340	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	59423	33287	102440	125699	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	7295	2120	6426	6308	Public building society
Indywidualne	153628	275826	255304	283661	Private
miasta	88710	132625	125151	123193	urban areas
wieś	64918	143201	130153	160468	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	75,6	110,4	95,2	100,3	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	66,4	92,6	81,8	86,3	urban areas
wieś	134,3	149,1	142,7	132,7	rural areas
Spółdzielcze	45,7	48,2	53,3	52,5	Cooperative
Komunalne (gminne)	43,7	33,0	–	46,6	Municipal (gmina)
Zakładowe	41,5	–	75,8	113,3	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	53,9	57,7	61,7	62,9	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	43,7	42,4	48,0	46,7	Public building society
Indywidualne	145,5	161,6	148,0	154,4	Private
miasta	137,7	164,8	151,9	161,2	urban areas
wieś	157,6	158,8	144,5	149,6	rural areas

TABL. 12 (112). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>			
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more
OGÓŁEM 2000	3798	1056	0,2	4,0	10,9	84,9	2742	1,6	25,2	51,1	22,1
TOTAL 2005	3163	1707	0,4	2,6	5,6	91,4	1456	9,7	22,9	42,6	24,8
2009	4222	1725	0,9	2,1	5,4	91,6	2497	4,0	24,6	42,3	29,1
2010	4326	1837	0,4	0,8	3,8	95,0	2489	2,2	24,1	44,5	29,2
Miasta 2000	3286	644	0,3	5,6	13,5	80,6	2642	1,3	23,9	52,2	22,5
Urban areas 2005	2169	805	0,5	2,9	5,0	91,6	1364	10,3	24,4	41,3	24,0
2009	3288	824	0,9	2,5	6,2	90,4	2464	4,0	24,8	42,5	28,7
2010	3023	764	0,4	1,1	3,9	94,6	2259	2,4	19,6	46,3	31,7
Wieś 2000	512	412	–	1,5	6,8	91,7	100	8,0	60,0	22,0	10,0
Rural areas 2005	994	902	0,2	2,5	6,1	91,2	92	0,0	0,0	63,0	37,0
2009	934	901	0,9	1,6	4,8	92,7	33	–	6,1	36,3	57,6
2010	1303	1073	0,4	0,7	3,6	95,3	230	0,4	68,3	27,4	3,9

DZIAŁ X EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, realizowane jest w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz. 38).

Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 – 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie **gimnazja**, w których nauka jest obowiązkowa (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych),
- od roku szkolnego 2002/03 – **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 – szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne,
- **szkoły ponadpodstawowe** (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) i ich oddziały będące w strukturze szkół ponadgimnazjalnych działające do zakończenia cyklu kształcenia, które ujmują się odpowiednio w ponadgimnazjalnych zasadniczych szkołach zawodowych, liceach ogólnokształcących oraz technikach.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

2. Dane dotyczące **ogólnokształcących szkół artystycznych** podaje się od roku szkolnego 2007/08, a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07, z wyłączeniem szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne; dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z rokiem szkolnym 2007/08.

3. Prezentowane w dziale dane dotyczą: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

CHAPTER X EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act of 7 Sep 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Act of 27 Jul 2005 – Higher Education Law (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

Pre-primary education as a first stage of education is realized in nursery schools and pre-primary sections of primary schools; and since 2008/09 school year also in pre-primary education groups and pre-primary points according to the regulation of the Minister of National Education dated 10 Jan 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38).

Schools covered by the educational system include:

- since 1999/2000 school year – 6-year compulsory **primary schools** and 3-year compulsory **lower secondary schools**, which replaced 8-year primary schools, where education is compulsory,
- since 2002/03 school year – **upper secondary schools**, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools as well as since 2004/05 school year – schools for graduates of basic vocational schools (2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools) and 3-year special job-training schools. Upper secondary schools include also general art schools leading to professional certification and post-secondary schools,
- **upper secondary (post-primary) schools** (for graduates from 8-year primary schools) and their sections operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools, which are included respectively in basic vocational schools, general secondary schools and technical secondary schools.

Moreover since 1 Sep 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as from the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points; until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

2. Data on **general art schools** have been presented since 2007/08 school year, and for graduates – since 2006/07 school year excluding art schools providing art education only; data for previous years are presented in conditions comparable with 2007/08 school year.

3. Data presented in the chapter are related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

4. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

5. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej i niepubliczne. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkoły publicznej. Szkoły wyższe publiczne i niepubliczne (do roku akademickiego 2004/05 określane jako szkoły państwowe i niepaństwowe) od roku akademickiego 2005/06 działają na podstawie ustawy z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami. Uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

6. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły z oddziałami przysposabiającymi do pracy;
- 3) szkoły specjalne przysposabiające do pracy;
- 4) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 5) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 6) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 7) licea profilowane;
- 8) technika;
- 9) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 10) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

7. **Szkoły policealne** – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) policealne szkoły zawodowe (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

4. Data include schools and establishments managed by central (government) entities, local self-government entities (gminas, powiats and voivodships) as well as by other legal and natural persons.

5. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public with the competence of a public school and non-public. A non-public school can obtain the competence of a public school if it implements the programme minimum as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) entities and local self-government entities can only administer public schools. Primary schools and lower secondary schools can only be public or non-public with the competence of a public school. Public and non-public tertiary education (until 2004/05 academic year defined as state and non-state) since 2005/06 academic year has operated on the basis of the Law of 27 Jul 2005 – Higher Education Act (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments. Non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

6. **Schools for children and youth** (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) branch schools (excluding special schools),
 - c) art schools (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which:
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),
 - b) schools with job-training sections;
- 3) special job-training schools;
- 4) basic vocational schools;
- 5) general secondary schools, including sports schools and athletic schools (excluding special schools);
- 6) supplementary general secondary schools based on the programme of basic vocational school;
- 7) specialized secondary schools;
- 8) technical secondary schools;
- 9) supplementary technical secondary schools based on the programme of basic vocational school;
- 10) general art schools leading to professional certification.

7. **Post-secondary schools** – educating in day, evening, weekend, full-time and for distance form – include:

- 1) post-secondary vocational schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;
- 2) foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive Bachelor's degree;
- 3) colleges of social work (3-year) – since 2005/06 school year.

8. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 – dziennych) i niestacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych). Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą.

Studentów, absolwentów i nauczycieli akademickich wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, wydziałami i instytutami zamiejscowymi oraz punktami konsultacyjnymi. Dane nie obejmują szkół resortu obrony narodowej oraz szkół resortu spraw wewnętrznych i administracji.

9. Szkoły dla dorosłych – kształące w formie dziennej i wieczorowej oraz zaocznej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;
- 7) technika dla dorosłych;
- 8) technika uzupełniające dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

10. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne, ogólnodostępne, terapeutyczne i wyrównawcze) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych lub zakładach opieki zdrowotnej (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

11. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

12. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

13. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

8. Tertiary education (university level) includes full-time programmes (until 2005/06 academic year – day study system) and part-time programmes (until 2005/06 academic year – evening, weekend and extramural study systems).

Data regarding tertiary education:

- 1) include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;
- 2) include foreigners studying in Poland;
- 3) do not include Poles studying abroad.

Data on students, graduates and academic teachers are given according to the seats of higher education institutions including branches, faculties and institutes operating in a place different than the place of their seat as well as advisory. Data do not include Academies of the Ministry of National Defence and Academies of the Ministry of Interior and Administration.

9. Schools for adults – educating in day and evening as well as weekend form – include:

- 1) primary schools for adults;
- 2) lower secondary schools for adults;
- 3) basic vocational schools for adults;
- 4) general secondary schools for adults;
- 5) supplementary general secondary schools for adults based on the programme of a basic vocational school;
- 6) specialized secondary schools for adults;
- 7) technical secondary schools for adults;
- 8) supplementary technical secondary schools for adults based on the programme of a basic vocational school.

10. Special schools are organized for children and youth with special educational needs, including handicapped youth. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special departments or integration, mainstream, therapeutic and compensatory classes are established) as well as in special educational centres or health care institutions (including health resorts).

11. Special educational centres are facilities for handicapped children and youth, aged 3 and more who, due to their disability, are not able to attend nursery schools or regular schools.

12. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life in accordance with legal and social norms.

13. Youth sociotherapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

16. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze, przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych,
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

17. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.

18. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego oraz szkół (poza szkołami wyższymi) podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych – prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z roku akademickiego (np. dla roku akademickiego 2009/10 absolwenci z roku akademickiego 1 X 2009 – 30 IX 2010); do roku akademickiego 2000/01 wykazywani byli w roku kalendarzowym.

19. Współczynnik skolaryzacji brutto – jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określanej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

20. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

21. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwijaniu zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych.

Do **placówek wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

22. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

15. Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions of: senior lecturer, lecturer, lector, instructor, and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

16. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 until beginning education in a primary school, providing children with care and aimed at preparation to education in school.

Pre-primary education establishments include:

- nursery schools,
- pre-primary sections in primary schools,
- pre-primary education groups,
- pre-primary points.

17. Classrooms do not include classrooms in special schools.

18. Data regarding:

- 1) pre-primary education as well as schools (excluding higher education institutions) concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 Nov; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown according to the academic year (e.g. for 2009/10 academic year, graduates from 1 Oct 2009 – 30 Sep 2010 academic year); until 2000/01 academic year graduates were shown according to the calendar year.

19. Gross enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) on a given educational level (regardless of age) to the population (as of 31 Dec) in the age group defined as corresponding to this educational level.

20. Boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational secondary schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an interschool facility serving as a boarding school.

21. Extracurricular education is aimed at offering young people favorable conditions to develop interests and aptitudes as well as recreation and rest during free time.

Extracurricular education institutions include: youth centres, youth community centres, extracurricular interest groups, interschool sports centres and other public and non-public institutions.

22. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the school year 2007/08 (in the case of graduates – since the school year 2006/07), have been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (113). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	625	502	450	449	primary
gimnazja	195	219	222	222	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	10	10	10	special job-training
zasadnicze zawodowe	75	53	51	50	basic vocational
licea ogólnokształcące	72	75	76	74	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	2	–	2	supplementary general secondary
licea profilowane	x	60	27	17	specialized secondary
technika	150	75	70	68	technical secondary
technika uzupełniająca	x	13	4	4	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	3	3	3	4 ^b	general art ^a
policealne	80	124	118	110	post-secondary
wyższe	12	19	17	17	tertiary
dla dorosłych	115	154	126	128	for adults
gimnazja	x	4	3	4	lower secondary
zasadnicze zawodowe	8	2	2	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	47	55	49	50	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	40	41	42	supplementary general secondary
licea profilowane	x	3	1	–	specialized secondary
technika	60	21	12	11	technical secondary
technika uzupełniająca	x	29	18	21	supplementary technical secondary
POMIESZCZENIA SZKOLNE CLASSROOMS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	5909	5324	5542	5566	primary
gimnazja	1512	2184	2468	2475	lower secondary
ponadgimnazjalne	2939	2965	3232	3206	upper-secondary
w tym licea ogólnokształcące	1048	1066	1186	1137	of which general secondary
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^c	15460	11580	9614	9271	Pre-primary education ^c
Szkoły:					Schools:
podstawowe	110002	85238	69763	67355	primary
gimnazja	40610	53873	43437	41056	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	173	325	323	special job-training
zasadnicze zawodowe	14356	5774	5697	5238	basic vocational
licea ogólnokształcące	32794	25312	23369	22975	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	29	–	40	supplementary general secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 165. b Ponadto 5 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych, ujętych również w tabl. 30 na str. 188.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 165. b Moreover, 5 art schools providing art education only. c Concerns children aged 6 attending nursery schools and pre-primary sections in primary schools, also described in table 30 on page 188.

TABL. 1 (113). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					Schools (cont.):
licea profilowane	x	7201	1698	1126	specialized secondary
technika	32906	19327	20479	20190	technical secondary
technika uzupełniająca	x	189	139	111	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	519	426	441	430 ^b	general art ^a
policealne	6015	11458	11443	13460	post-secondary
wyższe	44516	53306	54846	53963	tertiary
dla dorosłych	11892	10392	7563	7656	for adults
gimnazja	x	226	123	98	lower secondary
zasadnicze zawodowe	570	29	24	–	basic vocational
licea ogólnokształcące	5610	5679	3934	4003	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	1444	2263	2451	supplementary general secondary
licea profilowane	x	235	39	–	specialized secondary
technika	5712	2293	500	388	technical secondary
technika uzupełniająca	x	486	680	716	supplementary technical secondary
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	19502	16137	12971	.	primary
gimnazja	x	17970	14942	.	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	x	1	68	.	special job-training
zasadnicze zawodowe	4780	1872	1914	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	6744	8062	7677	.	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	28	–	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	2553	757	.	specialized secondary
technika	6748	4173	4459	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	x	36	.	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^a	85	93	102 ^c	.	general art ^a
policealne	2101	3642	3394	.	post-secondary
wyższe	8049	10693	15056	.	tertiary
dla dorosłych	3281	3516	2007	.	for adults
gimnazja	x	85	69	.	lower secondary
zasadnicze zawodowe	259	16	–	.	basic vocational
licea ogólnokształcące	1657	1789	841	.	general secondary
uzupełniająca licea ogólnokształcące	x	355	756	.	supplementary general secondary
licea profilowane	x	51	37	.	specialized secondary
technika	1365	1220	189	.	technical secondary
technika uzupełniająca	x	x	115	.	supplementary technical secondary

a Dające uprawnienia zawodowe; patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 165. b Ponadto 267 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne. c Ponadto 32 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a Leading to professional certification; see general notes item 2 on page 165. b Moreover, 267 students of art schools providing art education only. c Moreover, 32 graduates of art schools providing art education only.

TABL. 2 (114). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH W ROKU SZKOLNYM 2010/11
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY IN 2010/11 SCHOOL YEAR

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Uczniowie i studenci Pupils and students	Absolwenci ^a Graduates ^a	SPECIFICATION
Szkoły podstawowe	449	67355	12971	Primary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	405	65253	12641	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	35	1416	221	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	4	340	72	Religious organizations
Pozostałe	5	346	37	Others
Gimnazja	222	41056	14942	Lower secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	1	14	9	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	197	39432	14455	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	15	999	281	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	3	377	118	Religious organizations
Pozostałe	6	234	79	Others
Zasadnicze szkoły zawodowe^b	60	5561	1982	Basic vocational^b schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	223	103	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	47	4488	1568	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	8	850	311	Social organizations and associations
Licea ogólnokształcące^c	76	23015	7677	General secondary schools^c
Jednostki samorządu terytorialnego	67	22359	7513	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	5	347	97	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	258	47	Religious organizations
Pozostałe	2	51	20	Others
Licea profilowane	17	1126	757	Specialized secondary schools
Jednostki samorządu terytorialnego	16	1083	706	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	1	43	51	Social organizations and associations
Technika^d	76	20731	4597	Technical secondary schools^d
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	10	2079	500	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	57	18089	4053	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	6	307	27	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	1	72	–	Religious organizations
Pozostałe	2	184	17	Others
Szkoły policealne	110	13460	3394	Post-secondary schools
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	204	86	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	30	3362	1313	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	11	634	250	Social organizations and associations
Organizacje wyznaniowe	2	14	8	Religious organizations
Pozostałe	64	9246	1737	Others
Szkoły wyższe	17	53963	15056	Tertiary education
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	37946	9094	Central (government) administration entities
Pozostałe	12	16017	5962	Others
Szkoły dla dorosłych	128	7656	2007	Schools for adults
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	5	158	24	Central (government) administration entities
Jednostki samorządu terytorialnego	42	2663	677	Local self-government entities
Organizacje społeczne i stowarzyszenia	32	993	378	Social organizations and associations
Pozostałe	49	3842	928	Others

a Z roku szkolnego 2009/10. b – d Łącznie z: b – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a For 2009/10 school year. b – d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 3 (115). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI BRUTTO^a**
GROSS ENROLMENT RATE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06	2009/10	2010/11			SPECIFICATION
		ogółem total			mężczyźni males	kobiety females	
		w % in %					
Wychowanie przedszkolne	6	95,5	91,2	88,1	88,5	87,7	<i>Pre-primary education</i>
Szkoły:							<i>Schools:</i>
podstawowe	7-12	97,2	96,5	97,1	97,0	97,2	<i>primary</i>
gimnazja	13-15	99,1	97,8	97,3	98,7	95,7	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe ^b	16-18	10,2	11,6	11,2	16,1	6,1	<i>basic vocational^b</i>
licea ogólnokształcące ^c	16-18	55,2	56,7	59,5	47,3	72,3	<i>general secondary^c</i>
technika i licea profilowane ^d	16-18	51,9	45,9	46,4	57,4	34,7	<i>technical and specialized secondary^d</i>
policealne	19-21	17,8	20,4	24,6	16,8	32,8	<i>post-secondary</i>
wyższe ^e	19-24	41,4	45,2	45,6	36,0	55,7	<i>tertiary^e</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 168. b – d Łącznie z: b – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Bez studentów cudzoziemców.

a See general notes, item 19 on page 168. b – d Including: b – special job-training schools, c – supplementary general secondary schools, d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Excluding foreign students.

TABL. 4 (116). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH W ROKU SZKOLNYM 2010/11**

PERSONAL COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS IN 2010/11 SCHOOL YEAR

SZKOŁY SCHOOLS	Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with personal computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratories	Komputery ^a w szkołach <i>Personal computers^a in schools</i>				
			ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and students			
				razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with the Internet access		
					razem total	w tym szerokopasmowego of which broadband connection	
Podstawowe	97,3	481	9178	7071	6169	3678	
<i>Primary</i>							
Gimnazja	86,0	226	5026	3766	3603	2441	
<i>Lower secondary</i>							
Zasadnicze zawodowe	36,0	20	364	325	321	240	
<i>Basic vocational</i>							
Licea ogólnokształcące ^b	78,9	97	3022	2287	2255	1368	
<i>General secondary^b</i>							
Licea profilowane	35,3	9	151	131	131	131	
<i>Specialized secondary</i>							
Technika ^c	73,7	135	3778	3014	2909	1884	
<i>Technical secondary^c</i>							
Policealne	44,5	42	835	709	687	547	
<i>Post-secondary</i>							

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 5 (117). UCZĄCY SIĘ JEZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH

Stan w dniu 31 XII

PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

As of 31 Dec

LATA YEARS JEZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school students									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^a basic vocational ^a	liceach ogólnokształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-secondary	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION											
Angielski <i>English</i>	2009/10 2010/11	159204 155669	93,8 95,3	95,4 96,3	91,1 93,7	94,7 96,9	70,6 71,3	96,5 98,8	96,5 96,6	96,0 96,5	38,7 30,9^d
Francuski <i>French</i>	2009/10 2010/11	4224 4776	0,2 0,2	0,2 0,4	0,1 –	1,8 3,7	0,6 –	11,3 11,4	– –	3,1 2,3	0,1 –
Niemiecki <i>German</i>	2009/10 2010/11	39405 41523	2,4 2,2	3,3 3,0	0,8 0,9	24,3 35,8	6,1 5,7	50,5 50,9	50,8 45,7	65,9 61,3	2,5 0,6^d
Rosyjski <i>Russian</i>	2009/10 2010/11	20210 21961	2,6 1,9	1,3 0,8	4,9 3,9	12,6 19,7	7,8 ^e 7,4	23,6 24,0	47,5 56,8	28,6 28,6	0,8 0,7
Pozostałe <i>Others</i>	2009/10 2010/11	1981 2227	0,5 ^e 0,6	– 0,1	1,3 ^e 1,4	0,1 0,1	– –	6,6 7,1	– –	0,2 0,5	0,4 0,4^d
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski <i>English</i>	2009/10 2010/11	5770 3393	4,1 3,0	3,1 2,4	5,9 4,2	3,5 1,1	– –	3,3 1,0	– –	0,3 1,1	5,5 3,3^d
Francuski <i>French</i>	2009/10 2010/11	1554 1333	0,7 0,7	1,0 0,9	– 0,4	1,7 1,1	– –	1,5 1,7	– –	0,1 0,1	– –
Niemiecki <i>German</i>	2009/10 2010/11	13210 10717	3,6 4,3	3,1 3,5	4,5 5,6	21,7 15,0	– 0,2	4,5 5,1	– –	0,8 2,3	– 0,1^d
Pozostałe <i>Others</i>	2009/10 2010/11	10620 9656	5,7 6,2	3,8 4,2	9,0 9,7	12,5 9,5	– –	4,8 6,2	– –	0,4 0,9	– –

a – c Łącznie z: a – szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. e Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły oraz w ramach programu Ministra Edukacji Narodowej w zakresie języka angielskiego w klasach pierwszych szkoły podstawowej.

a – c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work. e Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson and also within the Minister of National Education English language programme in the first classes of primary school.

TABL. 6 (118). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH^a W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH**
Stan w dniu 31 XII
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES^a IN SCHOOLS FOR ADULTS
As of 31 Dec

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach <i>In % of all school students</i>					
		gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych <i>basic vocational</i>	liceach ogólnokształ- cących ^b <i>general secondary^b</i>	liceach profilowanych <i>specialized secondary</i>	technikach ^c <i>technical secondary^c</i>	
Angielski <i>English</i>	2009/10 2010/11	5676 6116	100,0 100,0	– –	77,1 82,8	100,0 –	62,4 61,2
Niemiecki <i>German</i>	2009/10 2010/11	260 155	– –	100,0 –	1,4 0,6	– –	12,5 10,7
Rosyjski <i>Russian</i>	2009/10 2010/11	1309 1342	– –	– –	16,8 16,4	– –	22,7 25,5

a Jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego. b, c Łącznie z: b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi.

a As a compulsory and additional subject. b, c Including: b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools.

TABL. 7 (119). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2009/10	2010/11	2005/06	2008/09	2009/10	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>			absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	2367	1855 ^b	1940	442	465	463	<i>Primary schools</i>
w tym specjalne	746	473	490	115	153	71	<i>of which special</i>
Gimnazja	1904	1550 ^b	1546	629	547	449	<i>Lower secondary schools</i>
w tym specjalne	788	637	606	267	198	149	<i>of which special</i>
Szkoły specjalne przysposabia- jące do pracy	173	325	323	1	69	68	<i>Special job-training schools</i>
Zasadnicze szkoły zawodowe ..	455	357	318	129	108	106	<i>Basic vocational schools</i>
w tym specjalne	424	312	271	120	99	101	<i>of which special</i>
Licea ogólnokształcące ^c	142	90	97	56	28	24	<i>General secondary schools^c</i>
Licea profilowane	85	65	38	33	14	24	<i>Specialized secondary schools</i>
Technika ^d	41	72	74	6	6	4	<i>Technical secondary schools^d</i>
Szkoły policealne	9	–	–	2	–	2	<i>Post-secondary schools</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 167. b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. c Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi. d Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

a See general notes, item 10 on page 167. b Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. c Including supplementary general secondary schools. d Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

TABL. 8 (120). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII I OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE**

Stan w dniu 30 IX

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AS WELL AS REFORMATION AND EDUCATION CENTRES FOR THE DELINQUENTS

As of 30 Sep

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000 ^a	2005 ^a	2009	2010	SPECIFICATION
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze					Special educational centres
Ośrodki	6	5	5	5	Centres
Miejsca	433	334	424	404	Places
Wychowankowie	491	257	244	269	Residents
z upośledzeniem umysłowym	393	214	227	249	mentally disabled
z zaburzeniami sprzężonymi	66	43	17	20	with associated defects
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	19	–	–	–	socially maladjusted
z autyzmem	13	–	–	–	with autism
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze					Youth education centres
Ośrodki	1	2	3	3	Centres
Miejsca	45	130	256	256	Places
Wychowankowie	38	123	173	171	Residents
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii					Youth social therapy centres
Ośrodki	–	–	1	1	Centres
Miejsca	–	–	16	16	Places
Wychowankowie	–	–	16	16	Residents
Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze					Reformation and education centres for the delinquents
Ośrodki	–	–	4	4	Centres
Miejsca	–	–	85	96	Places
Wychowankowie	–	–	60	52	Residents
w tym:					of which:
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	–	–	16	20	deeply mentally disabled
z zaburzeniami sprzężonymi	–	–	36	32	with associated defects
z autyzmem	–	–	6	–	with autism

^a Stan w dniu 31 X.

^a As of 31 Oct.

TABL. 9 (121). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE^a**
Stan w dniu 30 IX
EXTRACURRICULAR EDUCATION^a
As of 30 Sep

LATA YEARS RODZAJE PLACÓWEK KIND OF INSTITUTIONS	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^b <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^b</i>					
		ogółem <i>total</i>	artystycznych <i>art</i>	technicznych <i>technical</i>	sportowych <i>sports</i>	pozostałych <i>others</i>	
OGÓŁEM	2000	6	14875	7229	336	4510	2800
TOTAL	2005	8	9841	4147	277	4161	1256
	2009	7	11646	4077	642	5047	1880
	2010	8	10198	4012	758	4426	1002^c
Młodzieżowe domy kultury <i>Youth community centres</i>		2	5052	3749	758	96	449
Ogniska pracy pozaszkolnej <i>Extracurricular interest groups</i>		1	255	255	–	–	–
Międzyszkolne ośrodki sportowe <i>Inter-school sports centres</i>		2	4320	–	–	4320	–
Pozostałe placówki <i>Other institutions</i>		3	571	8	–	10	553

a W latach 2000 i 2005 – stan w dniu 31 X. b Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w latach 2000 i 2005 – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w latach 2000 i 2005 – do 31 X) roku badanego. c Z tego uczestnicy zajęć: informatycznych – 198, przedmiotowych – 192, turystyczno-krajoznawczych – 214 i innych – 398.

a In 2000 and 2005 – as of 31 Oct. b Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 Oct (in 2000 and 2005 – from 1 Nov) of the year preceding the surveyed year to 30 Sep (in 2000 and 2005 – to 31 Oct) of the surveyed year. c Of which participants of pursuits: computing – 198, subject – 192, tourist – 214 and other – 398.

TABL. 10 (122). **INTERNATY I BURSY SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKÓŁ POLICEALNYCH
(bez szkół specjalnych)**
Stan w dniu 31 X
**BOARDING SCHOOLS AND DORMITORIES OF SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH
AS WELL AS POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)**
As of 31 Oct

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01 ^a	2005/06	2009/10 ^b	2010/11	SPECIFICATION
OGÓŁEM TOTAL					
Placówki	55	49	42	42	<i>Facilities</i>
Miejsca	8105	6043	4811	4663	<i>Beds</i>
Korzystający	6206	4157	3493	3454	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	76,6	68,8	72,6	74,1	<i>per 100 beds</i>
INTERNATY BOARDING SCHOOLS					
Placówki	45	38	32	32	<i>Facilities</i>
Miejsca	5653	4132	3082	2858	<i>Beds</i>
Korzystający	4399	2805	2150	2058	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	77,8	67,9	69,8	72,0	<i>per 100 beds</i>
BURSY DORMITORIES					
Placówki	10	11	10	10	<i>Facilities</i>
Miejsca	2452	1911	1729	1805	<i>Beds</i>
Korzystający	1807	1352	1343	1396	<i>Boarders</i>
na 100 miejsc	73,7	70,7	77,7	77,3	<i>per 100 beds</i>

a Stan w listopadzie. b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a As of November. b Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 11 (123). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
Stan w dniu 30 XI
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS
As of 30 Nov

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	8	10	10	11	Dormitories
Miejsca	3412	3456	3621	3559	Beds
Liczba studentów:	3221 ^a	2188	2380	2508	Students of:
studiów stacjonarnych uprawniających do zakwaterowania w domach studenckich	4788 ^a	9130 ^a	8021	8259	full-time programmes entitled to accommodation in student dormitories
zakwaterowanych w domach studenckich	3221 ^a	2188 ^a	2380	2508	accommodated in student dormitories
w tym studiów stacjonarnych	.	.	2351	2503	of which full-time programmes
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	3	4	4	4	Canteens
Miejsca konsumenckie	616	221	221	221	Seats

^a Dane dotyczą studentów studiów dziennych.
^a Data concern students of the day study system.

TABL. 12 (124). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
Stan w dniu 30 XI
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS^a
As of 30 Nov

SZKOŁY	2000/01 ^b	2005/06	2009/10	2010/11			SCHOOLS
				ogółem total	w tym studiów stacjonarnych of which full-time programmes	otrzymujący stypendia w % ogółu studentów scholarship recipients in % of total students	
OGÓŁEM	5466	19330	17065	17563	10167	33,3	TOTAL
Uniwersytety	2099	4874	4916	4992	3319	33,2	Universities
Wyższe szkoły techniczne	2315	4704	3979	4345	3496	32,2	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	25	1554	876	883	506	52,9	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne ...	110	3287	1893	1952	264	34,9	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	13	208	397	395	42	22,1	Teacher education schools
Akademie medyczne	904	1535	1366	1487	1338	33,8	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe	–	3168	3638	3509	1202	32,5	Other higher education institutions

^a Bez cudzoziemców. ^b Studenci studiów dziennych.
^a Excluding foreigners. ^b Students of the day study system.

TABL. 13 (125). **SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2009/10			2010/11		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	610	140	470	484	110	374	433	115	318	432	117	315
Schools												
w tym filialne	45	–	45	29	–	29	15	–	15	15	–	15
of which branch												
Pomieszczenia szkolne ..	5909	2294	3615	5324	2172	3152	5542	2468	3074	5566	2498	3068
Classrooms												
Oddziały	5305	2741	2564	4269	2149	2120	3769	1935	1834	3714	1915	1799
Sections												
Uczniowie	108798	68165	40633	84492	51495	32997	69290	43514	25776	66865	42390	24475
Pupils												
w tym I klasa	16491	10049	6442	12262	7508	4754	10981	6938	4043	10560	6739	3821
of which the 1st												
grade												
w tym kobiety	52650	32976	19674	41013	24963	16050	33673	21094	12579	32725	20752	11973
of which females												
w tym szkoły filialne ...	854	–	854	471	–	471	263	–	263	256	–	256
of which branch												
schools												
Absolwenci	19374	12487	6887	16022	9993	6029	12900	8165	4735	.	.	.
Graduates												
w tym kobiety	9433	6109	3324	7720	4804	2916	6162	3872	2290	.	.	.
of which females												
w tym szkoły filialne ...	49	–	49	–	–	–	29	–	29	.	.	.
of which branch												
schools												
Liczba uczniów na: Number of pupils per:												
1 szkołę	178	487	86	175	468	88	160	378	81	155	362	78
school												
1 pomieszczenie szkolne	18	30	11	16	24	10	13	18	8	12	17	8
classroom												
1 oddział	21	25	16	20	24	16	18	22	14	18	22	14
section												

TABL. 14 (126). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2009/10			2010/11		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	180	93	87	200	102	98	204	112	92	204	113	91
Lower secondary												
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	2	2	–	4	4	–	6	6	–	6	6	–
sports and athletic												
z oddziałami przyspo- sabiającymi	2	2	–	6	6	–	6	6	–	6	6	–
do pracy ^a												
with job-training												
sections ^a												
Pomieszczenia szkolne ..	1512	1060	452	2184	1415	769	2463	1632	831	2470	1654	816
Classrooms												
Oddziały	1597	1108	489	2135	1393	742	1844	1215	629	1777	1183	594
Sections												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 14 (126). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01			2005/06			2009/10			2010/11		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Uczniowie	40043	28397	11646	53085	35649	17436	42800	29232	13568	40450	27947	12503
<i>Pupils</i>												
w tym I klasa of which the 1st grade	19949	14169	5780	17070	11306	5764	13842	9397	4445	13105	9083	4022
w tym kobiety ... of which females	19462	13875	5587	25630	17214	8416	20755	14222	6533	19474	13429	6045
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	496	496	–	1115	1115	–	2099	2099	–	1930	1930	–
<i>sports and athletic</i> z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a	112	112	–	648	648	–	610	610	–	622	622	–
<i>with job-training</i> <i>sections^a</i>												
Absolwenci	x	x	x	17703	11991	5712	14793	10300	4493	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety ... of which females	x	x	x	8595	5813	2782	7257	5092	2165	.	.	.
w tym szkoły: of which schools:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	x	x	x	352	352	–	751	751	–	.	.	.
<i>sports and athletic</i> z oddziałami przyspo- sabiającymi do pracy ^a	x	x	x	186	186	–	353	353	–	.	.	.
<i>with job-training</i> <i>sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	222	305	134	265	350	178	210	261	147	198	247	137
1 pomieszczenie szkolne	26	27	26	24	25	23	17	18	16	16	17	15
<i>classroom</i>												
1 oddział	25	26	24	25	26	23	23	24	22	23	24	21
<i>section</i>												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.
a Based on the 6th grade of primary school.

TABL. 15 (127). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11
Szkoły	66	45	44	43
<i>Schools</i>				
Oddziały	512	213	257	249
<i>Sections</i>				
Uczniowie	13779	5350	5385	4967
<i>Students</i>				
w tym I klasa of which the 1st grade	4457	2091	1992	1786
w tym kobiety of which females	4119	1220	1306	1206
Absolwenci	4621	1752	1813	.
<i>Graduates</i>				
w tym kobiety of which females	1452	453	469	.

TABL. 16 (128). **UCZNIOWIE I ABSLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2009/10	2010/11	2005/06	2008/09	2009/10	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			abslwenci graduates			
OGÓŁEM	5350	5385	4967	1752	1702	1813	TOTAL
w tym:							of which:
Artystyczne	9	2	2	5	3	–	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	312	229	187	142	111	99	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	2322	2350	2115	700	683	773	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1180	913	784	375	295	286	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	369	716	655	118	131	230	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	221	146	145	62	50	44	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	937	1029	1079	350	429	381	Personal services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 17 (129). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE I UZUPEŁNIAJĄCE LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY AND SUPPLEMENTARY GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	
	ogółem total			w tym miasta of which urban areas	
Szkoły	72	77	75	74	70
Schools					
Oddziały	1115	864	826	823	811
Sections					
Uczniowie	32794	25341	23369	22999	22731
Students					
w tym I klasa	9282	8727	7889	7752	7659
of which the 1st grade					
w tym kobiety	21032	15885	14838	14547	14389
of which females					
Abslwenci	6744	8090	7677 ^b	.	.
Graduates					
w tym kobiety	4514	5101	4866 ^c	.	.
of which females					

a W roku szkolnym 2000/01 bez uzupełniających liceów ogólnokształcących. b, c W tym absolwentów w miastach: b – 7586, c – 4807.

a In 2000/01 school year excluding supplementary general secondary schools. b, c Of which graduates in urban areas: b – 7586, c – 4807.

TABL. 18 (130). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
Szkoły	60	27	17	Schools
Oddziały	268	74	49	Sections
Uczniowie	7201	1698	1126	Students
w tym I klasa	1990	364	325	of which the 1st grade
w tym kobiety	4112	1053	667	of which females
Absolwenci	2553	757	.	Graduates
w tym kobiety	1415	474	.	of which females

TABL. 19 (131). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI LICEÓW PROFILOWANYCH DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
STUDENTS AND GRADUATES OF SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2009/10	2010/11	2005/06	2008/09	2009/10	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	7201	1698	1126	2553	1097	757	TOTAL
Artystyczne	206	33	14	48	18	14	Arts
Ekonomiczne i administracyjne ..	4488	903	502	1592	687	446	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	325	55	48	145	32	12	Engineering and engineering trades
Architektury i budownictwa	474	–	–	200	–	–	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	306	81	56	83	63	44	Agriculture, forestry and fishery
Opieki społecznej	370	263	273	144	66	82	Social services
Usług dla ludności	974	231	147	323	103	73	Personal services
Usług transportowych	58	–	–	18	–	–	Transport services
Ochrona środowiska	–	132	86	–	128	86	Environmental protection

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 20 (132). **TECHNIKA I TECHNIKA UZUPEŁNIAJĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY AND SUPPLEMENTARY TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS
FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11
Szkoły	150	88	74	72
Schools				
Oddziały	1190	741	867	866
Sections				
Uczniowie	32906	19516	20618	20301
Students				
w tym I klasa	8814	6053	5936	5429
of which the 1st grade				
w tym kobiety	13735	6509	7230	7195
of which females				
Absolwenci	6748	4173	4495	.
Graduates				
w tym kobiety	2998	1400	1541	.
of which females				

a W roku szkolnym 2000/01, a w przypadku absolwentów również w roku szkolnym 2005/06 bez techników uzupełniających.

a In 2000/01 school year and in case of graduates also in 2005/06 school year excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 21 (133). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW I TECHNIKÓW UZUPEŁNIAJĄCYCH**
DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL AND SUPPLEMENTARY TECHNICAL
SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2009/10	2010/11	2005/06 ^b	2008/09	2009/10	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students			absolwenci graduates			
OGÓŁEM	19516	20618	20301	4173	4216	4495	TOTAL
Artystyczne	30	48	23	–	9	11	Arts
Społeczne	2917	2133	1845	650	641	668	Social and behavioural science
Ekonomiczne i administracyjne	1091	749	935	188	75	117	Business and administration
Informatyczne	433	2518	2637	–	293	428	Computing
Inżynierjno-techniczne	5937	4672	4501	1543	1047	983	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	2100	1223	961	596	424	367	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1008	1839	1958	219	207	256	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	2175	2489	2317	355	617	741	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	291	241	225	45	88	68	Veterinary
Usług dla ludności	2811	4278	4579	456	649	728	Personal services
Usług transportowych	73	102	107	18	10	11	Transport services
Ochrony środowiska	650	326	213	103	156	117	Environmental protection

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Bez techników uzupełniających.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 22 (134). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENI ZAWODOWYCH ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły – kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	14	19	29	23	Schools – schooling only in art subjects
Uczniowie	1822	1910	1554	1378	Students
w tym kobiety	1119	1132	1021	889	of which females
Absolwenci	209	337	224	.	Graduates
w tym kobiety	134	196	153	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły	6	8	9	9	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	5	6	5	of which schooling only in art subjects
Uczniowie	805	747	767	697	Students
w tym kobiety	523	499	547	488	of which females
Absolwenci	121	114	134	.	Graduates
w tym kobiety	84	87	101	.	of which females
W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne Of which general art schools					
Szkoły	3	3	3	4	Schools
Uczniowie	519	426	441	430	Students
w tym kobiety	363	318	343	322	of which females
Absolwenci	85	93	102	.	Graduates
w tym kobiety	59	74	81	.	of which females

TABL. 23 (135). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych) WEDŁUG FORM KSZTAŁCENIA**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY TYPE OF EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11				SPECIFICATION
				ogółem total	dziennie day	zaoczne weekend	stacjo- narne full-time	
Szkoły	80	124	118	110 ^a	17	96	5	Schools
Oddziały	265	507	502	526	87	429	10	Sections
Uczniowie	6015	11458	11443	13460	1886	11467	107	Students
w tym I klasa	3177	6679	7555	9296	1014	8234	48	of which the 1st grade
w tym kobiety	3994	5966	7115	8730	1329	7319	82	of which females
Absolwenci ^b	2101	3642	3394	.	703	2657	34	Graduates ^b
w tym kobiety	1493	2178	2150	.	509	1623	18	of which females

a Dane według form kształcenia nie sumują się na ogółem, ponieważ jedna szkoła może prowadzić kształcenie w kilku formach.
b W podziale według form kształcenia – z roku szkolnego 2009/10.

a Data by type of education do not add up to total because one school may lead training in several forms. b According to type of education – for 2009/10 school year.

TABL. 24 (136). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
*STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION*

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2009/10	2010/11	2005/06	2008/09	2009/10	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie	students		absolwenci	graduates		
O G Ó Ł E M	11458	11443	13460	3642	3337	3394	T O T A L
Pedagogiczne	1555	591	908	524	217	392	<i>Education science and teacher training</i>
Artystyczne	93	106	104	30	16	8	<i>Arts</i>
Społeczne	797	284	234	268	131	78	<i>Social and behavioural science</i>
Dziennikarstwa i informacji	10	–	8	5	–	–	<i>Journalism and information</i>
Ekonomiczne i administracyjne	1586	2778	3373	433	518	535	<i>Business and administration</i>
Fizyczne	27	–	–	–	–	–	<i>Physical sciences</i>
Informatyczne	2156	886	983	674	345	262	<i>Computing</i>
Inżynierjno-techniczne	55	269	120	22	96	16	<i>Engineering and engineering trades</i>
Architektury i budownictwa	6	280	288	6	71	56	<i>Architecture and building</i>
Rolnicze, leśne i rybactwa	370	878	793	36	362	370	<i>Agriculture, forestry and fishery</i>
Medyczne	1435	1390	1491	528	506	580	<i>Health</i>
Opieki społecznej	438	358	451	189	123	93	<i>Social services</i>
Usług dla ludności	1610	1988	2151	463	531	485	<i>Personal services</i>
Usług transportowych	111	–	–	39	4	–	<i>Transport services</i>
Ochrony i bezpieczeństwa	1164	1188	2076	405	226	262	<i>Security services</i>
Pozostałe	45	447	480	20	191	257	<i>Others</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

TABL. 25 (137). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	Y E A R S TYPE OF SCHOOLS
O G Ó Ł E M					T O T A L
2000/01	12	2470	44516	8049	
2005/06	19	2941	53306	10693	
2009/10	17	3133	54846	15056	
2010/11	17	3078	53963	.	
Uniwersytety	1	892	15668	4054	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	1	675	13600	3183	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	1	42	1717	381	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne ..	3	241	5686	2181	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ..	1	49	1785	694	<i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne	1	743	4660	939	<i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe	9	436	10847	3624	<i>Other higher education institutions</i>

^a Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełnozatrudnionych, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2009/10.

^a Full-time and part-time employees converted into full-time employees, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces. ^b According to type of schools – for 2009/10 academic year.

TABL. 26 (138). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
O G Ó Ł E M	2000/01	44516	18854 ^a	25662 ^b GRAND TOTAL
	2005/06	53306	24047 ^a	29259 ^b
	2009/10	54846	26285	28561
	2010/11	53963	26978	26985
Uniwersytety		15668	8941	6727 <i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		13600	9723	3877 <i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		1717	278	1439 <i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		5686	713	4973 <i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1785	135	1650 <i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		4660	3911	749 <i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		10847	3277	7570 <i>Other higher education institutions</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
R A Z E M	2000/01	24757	10073 ^a	14684 ^b TOTAL
	2005/06	29264	13353 ^a	15911 ^b
	2009/10	31760	15462	16298
	2010/11	31956	16144	15812
Uniwersytety		11491	6473	5018 <i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		5198	4230	968 <i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		733	112	621 <i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		3508	375	3133 <i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1123	113	1010 <i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		3493	2911	582 <i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		6410	1930	4480 <i>Other higher education institutions</i>

a, b Dane dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaoczných, eksternistycznych.

a, b Data concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (139). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

L A T A TYPY SZKÓŁ	Ogółem <i>Total</i>	Formy studiów <i>Study forms</i>		Y E A R S <i>TYPE OF SCHOOLS</i>
		stacjonarne <i>full-time programmes</i>	niestacjonarne <i>part-time programmes</i>	
O G Ó Ł E M T O T A L				
O G Ó Ł E M	2000/01	8049	3293 ^a	3895 ^b GRAND TOTAL
	2005/06	10693	5003	5690
	2008/09	12014	5031	6983
	2009/10	15056	6928	8128
Uniwersytety		4054	2212	1842 <i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		3183	2361	822 <i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		381	54	327 <i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		2181	306	1875 <i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		694	61	633 <i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		939	855	84 <i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		3624	1079	2545 <i>Other higher education institutions</i>
W tym KOBIETY <i>Of which FEMALES</i>				
R A Z E M	2000/01	5205	1971 ^a	2606 ^b TOTAL
	2005/06	6545	2961	3584
	2008/09	7511	3159	4352
	2009/10	9561	4347	5214
Uniwersytety		3130	1693	1437 <i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		1295	1049	246 <i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze		200	29	171 <i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		1439	171	1268 <i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		424	45	379 <i>Teacher education schools</i>
Akademie medyczne		739	668	71 <i>Medical academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		2334	692	1642 <i>Other higher education institutions</i>

a, b Dane dotyczą studiów: a – dziennych, b – wieczorowych, zaoczných, eksternistycznych.

a, b Data concern: a – day study system, b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (140). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females		
O G Ó Ł E M	2000/01	355	251	73	57	TOTAL
	2005/06	420	281	91	61	
	2009/10	1017	557	138	88	
	2010/11	1186	600	.	.	
studia: stacjonarne		1032	488	116	69	full-time programmes
niestacjonarne		154	112	22	19	part-time programmes
Uniwersytety		618	334	91	62	Universities
Wyższe szkoły techniczne		121	52	7	1	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		49	19	–	–	Agricultural universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		89	29	15	9	Academies of economics
Akademie medyczne		262	139	20	12	Medical academies
Pozostałe szkoły wyższe		47	27	5	4	Other higher education institutions

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2009/10.

a Also shown in other tables regarding students and graduates. b According to study forms and type of schools – for 2009/10 academic year.

TABL. 29 (141). **SZKOŁY DLA DOROSŁYCH**
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoly Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Gimnazja	2005/06	4	9	226	57	85	22
Lower secondary schools	2009/10	3	7	123	22	69	.
	2010/11	4	7	98	27	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe	2000/01	8	21	570	214	259	106
Basic vocational schools	2005/06	2	2	29	3	16	1
	2009/10	2	2	24	–	–	–
	2010/11	–	–	–	–	.	.
Licea ogólnokształcące i uzupełniające licea ogólnokształcące ^a	2000/01	47	186	5610	2460	1657	771
General secondary and supplementary general secondary schools ^a	2005/06	95	303	7123	3124	2144	1034
	2009/10	90	268	6197	2599	1597	746
	2010/11	92	279	6454	2875	.	.
Licea profilowane	2005/06	3	9	235	109	51	30
Specialized secondary schools	2009/10	1	1	39	12	37	11
	2010/11	–	–	–	–	.	.
Technika i technika uzupełniająca ^b	2000/01	60	205	5712	2210	1365	582
Technical secondary and supplementary technical secondary schools ^b	2005/06	50	119	2779	778	1220	365
	2009/10	30	69	1180	223	304	70
	2010/11	32	65	1104	177	.	.

a W roku szkolnym 2000/01 bez uzupełniających liceów ogólnokształcących. b W roku szkolnym 2000/01, a w przypadku absolwentów również w roku szkolnym 2005/06 bez techników uzupełniających.

a In 2000/01 school year excluding supplementary general secondary schools. b In 2000/01 school year and in case of students also in 2005/06 school year excluding supplementary technical secondary schools.

TABL. 30 (142). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE**
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000/01	2005/06	2009/10	2010/11	SPECIFICATION
Placówki	661	554	571	609	Establishments
miasta	198	185	223	239	urban areas
wieś	463	369	348	370	rural areas
Przedszkola	177	157	178	183	Nursery schools
w tym specjalne	3	–	1	1	of which special
miasta	151	136	150	154	urban areas
wieś	26	21	28	29	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	484	397	356	361	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	18	18	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	19	47	Pre-primary points ^a
Miejsca					Places
Przedszkola	19246	17649	20200	21141	Nursery schools
w tym specjalne	186	–	5	3	of which special
miasta	17824	16435	18617	19312	urban areas
wieś	1422	1214	1583	1829	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	272	288	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	356	929	Pre-primary points ^a
Dzieci	27364	23648	28175	30073	Children
miasta	20286	18150	21817	23259	urban areas
wieś	7078	5498	6358	6814	rural areas
w tym w wieku 6 lat	15460	11580	9614	9271	of which aged 6
Przedszkola	19253	17079	20839	21798	Nursery schools
w tym specjalne	265	–	5	3	of which special
miasta	18038	15976	19269	20069	urban areas
wieś	1215	1103	1570	1729	rural areas
w tym w wieku 6 lat	7945	5856	4826	4471	of which aged 6
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8111	6569	6760	7237	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	7515	5724	4788	4800	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego ^a	x	x	224	222	Pre-primary education groups ^a
Punkty przedszkolne ^a	x	x	352	816	Pre-primary points ^a
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku					Children in pre-primary education establishments per 1000 children aged
3-6 lat	455	489	635	668	3-6
3-5	262	325	544	600	3-5
6 lat	980	955	912	881	6
Dzieci w przedszkolach na					Children in nursery schools per
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	319	356	469	480	3-6
6 lat	503	483	458	425	6
1 przedszkole	109	109	117	119	Nursery school
100 miejsc	100	97	103	103	100 places

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 165.

U w a g a. W latach szkolnych 2009/10 i 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w zakładach opieki zdrowotnej.

a See general notes, item 1 on page 165.

N o t e. In 2009/10 and 2010/11 school years – excluding pre-primary education in health care institutions.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane obejmują informacje z obszaru ochrony zdrowia w publicznych i niepublicznych jednostkach opieki zdrowotnej, z wyłączeniem jednostek resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji, a także ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

- 1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (tekst jednolity Dz. U. 2007 Nr 14, poz. 89, z późniejszymi zmianami), na mocy której mogą być tworzone **publiczne** i **niepubliczne** zakłady opieki zdrowotnej;
- 2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 151, poz. 1217, z późniejszymi zmianami), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;
- 3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami), na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i grupowe**. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności.

Dane o praktykach lekarskich obejmują te podmioty, które świadczą usługi zdrowotne **wyłącznie w ramach środków publicznych**;

- 4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od dnia 1 X 2004 r., w miejsce ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia z dnia 23 I 2003 r.

3. Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w głównym miejscu pracy. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Lekarzy, pielęgniarki, położne oraz farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż podyplomowy.

4. **Porady udzielone** przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykazano łącznie z poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich, a także w izbach przyjęć szpitali ogólnych. Od 2009 r. porady ambulatoryjne nie uwzględniają działalności orzeczniczek lekarzy medycyny pracy.

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter within the scope of health care include information concerning public and non-public activities of the health care services, excluding health care service of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as health care in prisons.

2. The legal bases of changes in the health care system are:

- 1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 Aug 1991 (uniform text Journal of Laws 2007 No. 14, item 89, with later amendments), on the basis of which **public** and **non-public** health care facilities can be established;
- 2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 5 Jul 1996 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 151, item 1217, with later amendments), on the basis of which a nurse or midwife may establish an individual practice or individual specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and midwives;
- 3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 Dec 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments), on the basis of which **individual medical practices, individual specialized medical practices and group practices** are established. These forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population.

Data concerning medical practices include those entities that render health care services **exclusively within the framework of public funds**;

- 4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 Aug 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 Oct 2004, in place of the Law on Common Insurance in the National Health Fund, dated 23 Jan 2003.

3. Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work in main workplace. These persons are counted once regardless of the time worked.

Doctors, nurses, midwives and pharmacists were listed together with interns.

4. **Consultations provided** by doctors and dentists within the scope of out-patient health care are presented together with consultations provided within the framework of medical practices as well as in admissions of general hospitals. Since 2009 out-patient consultations do not include medical certification activities of occupational medicine doctors.

5. Informacje o szpitalach podano łącznie z zamiejscowymi oddziałami szpitalnymi; oznacza to, że oddziały te nie są wykazane jako odrębne zakłady, a dane o ich działalności zaliczono do macierzystego szpitala.

6. Dane o łóżkach w szpitalach oraz pozostałych zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują łóżek na oddziałach dziennego pobytu, a ponadto do 2007 r. – łóżek i inkubatorów dla noworodków.

7. W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 16 VII 2004 r. (Dz. U. Nr 170, poz. 1797) z późniejszymi zmianami. Dane o oddziałach chorób wewnętrznych wykazano łącznie z oddziałami kardiologicznymi; o oddziałach gruźlicy i chorób płuc – łącznie z oddziałami pulmonologicznymi. Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, naczyniową, onkologiczną, plastyczną, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękowo-twarzową i kardiochirurgię; do oddziałów zakaźnych – oddziały obserwacyjno-zakaźne.

8. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne. Dane nie obejmują zakładów o profilu psychiatrycznym.

9. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

10. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej (ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami; za 2005 r. – ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami) obejmują jednostki zgłoszone do systemu ratownictwa (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe) oraz świadczenia zdrowotne w nagłych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia (z wyjątkiem zachorowań) udzielone przez zespoły ratownictwa medycznego i lotnicze pogotowie ratunkowe w miejscu zdarzenia.

Szpitalne oddziały ratunkowe od 29 III 2007 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 15 III 2007 r. (wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej).

11. Działalność aptek i punktów aptecznych unormowana jest ustawą z dnia 6 IX 2001 r. Prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz. U. 2008 Nr 45, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

5. Information regarding hospitals is given together with hospital branches; i.e. these branches are not listed as separate facilities, and data concerning their activity are included in the main hospital.

6. Data regarding beds in hospitals and other in-patient health care facilities concern permanent beds in patient wards (fully equipped) either occupied or prepared to receive patients.

Data regarding beds in general hospitals do not include beds in day wards and moreover until 2007 – beds and incubators for newborns.

7. Types of wards in general hospitals (table 5) were given in accordance with the regulation of the Minister of Health, dated 16 Jul 2004 (Journal of Laws No. 170, item 1797) with later amendments. Data regarding internal diseases wards are shown together with cardiological wards; tubercular and pulmonary wards – with pulmonology wards. Surgical wards include: general surgery, paediatric surgery, vascular surgery, oncological surgery, plastic surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, oral and maxillofacial surgery as well as cardiosurgery; communicable diseases wards – monitoring-communicable diseases wards.

8. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitation of persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials. Data do not include facilities with psychiatric profile.

9. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the treatment, rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

10. Data concerning emergency medical services and first aid (the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 Sep 2006, Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments; data for 2005 – the Law dated 25 Jul 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments) include units reported to the rescue system (emergency medical services, hospital emergency wards, medical air rescue) and health care services rendered by emergency medical services and medical air rescue in emergency situations with risk to life or health (except cases of illness) in the place of occurrence.

Hospital emergency wards since 29 Mar 2007 have operated on the basis of the regulation of the Ministry of Health, dated 15 Mar 2007 (earlier operated on the basis of regulations of the health care facilities).

11. The activity of pharmacies and pharmaceutical outlets is normalized by the Pharmaceutical Law, dated 6 Sep 2001 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271, with later amendments).

Public pharmacies do not include hospital pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with one-year's work experience or pharmaceutical technician with three-years' work experience in public pharmacies.

12. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podaje się zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” obowiązującą od dnia 1 I 1997 r. (X Rewizja).

13. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

Placówka zapewnia dziecku całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także zapewnia korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Wyróżnia się placówki:

- **interwencyjne** – zapewniające na czas trwania sytuacji kryzysowej doraźną opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych, przygotowujące diagnozę dziecka i jego sytuacji rodzinnej oraz ustalające wskazania do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** – tworzące wielodzietną rodzinę, umożliwiające całodobową opiekę i wychowanie np. licznemu rodzeństwu, zapewniające kształcenie, wyrównywanie opóźnień rozwojowych i szkolnych,
- **sojalizacyjne** – zapewniające całodobową opiekę, wychowanie i kształcenie oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb dziecka, zapewniające zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące brak wychowania w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym – odpowiednią rehabilitację i zajęcia specjalistyczne,
- **wielofunkcyjne** – zapewniające dzienną i całodobową opiekę oraz wychowanie poprzez realizację zadań przewidzianych dla placówki: wsparcia dziennego, interwencyjnej i sojalizacyjnej, a także łączące dzienne i całodobowe działania terapeutyczne, interwencyjne i sojalizacyjne skierowane na dziecko i rodzinę dziecka,
- **wsparcia dziennego** – działające w najbliższym środowisku dziecka, wspierające funkcje opiekuńcze rodziny, w tym:
 - opiekuńcze – prowadzone w formie kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych, które pomagają dzieciom w pokonywaniu trudności szkolnych i organizowaniu czasu wolnego,
 - specjalistyczne – realizujące program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w tym terapię pedagogiczną, psychologiczną, rehabilitację, resocjalizację.

14. Rodzina zastępcza zapewnia opiekę i wychowanie dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

15. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

12. Data regarding incidence of infectious diseases are given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems", valid since 1 Jan 1997 (ICD-10 Revision).

13. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

Centre provides the child with 24-hour permanent or temporary care and upbringing as well as meets the child's living and developmental needs, including emotional, social and religious, and provides also the use of treatment benefits and education reserved on the basis of separate regulations.

Such centres are differentiated:

- **intervention** – providing for the period of a crisis situation immediate care and upbringing as well as education adapted to age and developmental abilities, diagnosing the child and the child's living conditions as well as recommending the further course of working with the child,
- **family** – forming numerous family, providing 24-hour care and upbringing of e.g. numerous siblings as well as education and compensating for the developmental and school retardation,
- **socialization** – providing 24-hour care, upbringing and education as well as satisfying the child's essential needs, providing such activities as: corrective, compensatory, speech-therapy, therapeutic, compensating for the lack of upbringing in the family and preparing for social life and providing disabled children with appropriate rehabilitation and specialized activities,
- **multipurpose** – providing daytime and 24-hour care and upbringing by realization of activities anticipated for day-support, intervention and socialization centres, as well as combining daytime and 24-hour therapeutic, intervention and socialization activities directed to the child and the child's family,
- **day-support** – operating in the immediate vicinity of the child, supporting the family in its protective functions, including:
 - care – carried out in the form of special interests groups, after-school clubs, clubs and childcare centres helping children to overcome school difficulties and to organize free time,
 - specialized – realizing psychocorrective and psychoprotective programme, including pedagogical and psychological therapy, rehabilitation, resocialization.

14. Foster family provides care and upbringing of the child deprived completely or partly of parental care.

15. Data regarding social welfare homes and facilities are related to the institutions managed by: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of homes and facilities are presented in accordance with the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

16. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się do 30 IV 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 29 XI 1990 r. (tekst jednolity Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami), od 1 V 2004 r. zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami), według której dokonano podziału na świadczenia pieniężne i niepieniężne. Do świadczeń pieniężnych zalicza się m.in.:

- **zasilek stały** – wypłacany jest z tytułu całkowitej niezdolności do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności,
- **zasilek okresowy** – przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego,
- **zasilek celowy** – przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

16. Data on **social assistance benefits** until 30 Apr 2004 are presented according to the Law on Social Help, dated 29 Nov 1990 (uniform text Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments), from 1 May 2004 according to the Law on Social Help, dated 12 Mar 2004 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments), by which the division into monetary and non-monetary assistance is made. Monetary assistance includes i.a.:

- **permanent benefit** – paid on account of the total incapacity to work due to age or disability,
- **temporary benefit** – entitled to a person or a family on account of long-term illness, disability, unemployment, possibility of keeping or getting the right to benefits from other systems of social security,
- **appropriated benefit** – granted in order to fulfil necessary existential needs, to cover part or all expenses for health benefits, to buy food, fuel, clothing, essential household articles, to make small renovations and repair in dwellings, to cover funeral cost. It can be granted to a person or a family that incurred losses in result of a random incident, a natural or ecological disaster.

TABL. 1 (143). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Lekarze	3388	2694	2813	2809	Doctors
w tym kobiety	1907	1495	1771	1762	of which women
Lekarze dentyści	236	384	455	516	Dentists
w tym kobiety	179	318	384	430	of which women
Farmaceuci ^b	646	579	648	702	Pharmacists ^b
w tym kobiety	576	492	563	615	of which women
Fizjoterapeuci ^c	338	530	507	Physiotherapist ^c
Pielęgniarki	6640	5931	6247	6224	Nurses
w tym mgr pielęgniarstwa	136	295	513	595	of which Masters of Nursing
Położne ^d	907	794	854	834	Midwives ^d

^a Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^b Dane obejmują mgr farmaceutów pracujących zarówno w aptekach ogólnodostępnych, jak i aptekach szpitalnych. ^c Dane obejmują mgr fizjoterapii i rehabilitacji, techników fizjoterapii i masażystów. ^d Łącznie z mgr położnictwa.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie farmaceutów – łącznie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego.

^a Since 2005 working directly with a patient, i.e. excluding persons for whom the primary workplace is university, social welfare, units of state or local self-government administration or the National Health Fund. ^b Data include Masters of Pharmacy working in public pharmacies as well as hospital pharmacies. ^c Data include Masters of Physiotherapy and Rehabilitation, physiotherapy and massage technicians. ^d Including Masters of Midwifery.

Source: data of the Ministry of Health, with regard to pharmacists – including data of the Central Statistical Office.

TABL. 2 (144). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA**
OUT-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zakłady opieki zdrowotnej (stan w dniu 31 XII)	359	441	605	628	Health care institutions (as of 31 Dec)
miasta	223	346	466	481	urban areas
wieś	136	95	139	147	rural areas
Praktyki lekarskie ^a (stan w dniu 31 XII)	243	328	329	334	Medical practices ^a (as of 31 Dec)
miasta	203	251	254	263	urban areas
wieś	40	77	75	71	rural areas
Porady udzielone ^b w tys.	8123,8	9002,5	9794,0	9452,0	Consultations provided ^b in thous.
lekarskie	7230,2	8050,1	8721,5	8327,7	doctors
w tym specjalistyczne	2615,5	3059,7	3270,5	3115,5	of which specialized
stomatologiczne	893,6	952,4	1072,5	1124,3	dental

a Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakt „praktyka lekarska – Narodowy Fundusz Zdrowia” lub „praktyka lekarska – zakład opieki zdrowotnej” (patrz uwagi ogólne, ust. 2, pkt 3) na str. 189); od 2009 r. bez praktyk lekarskich przeprowadzających badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy. b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 189. W 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne).

a Data concern entities that have signed "a medical practice – National Health Fund" contract or "a medical practice – health care facility" contract (see general notes, item 2, point 3) on page 189); since 2009 excluding medical practices conducting preventive examinations within the framework of occupational medicine. b See general notes, item 4 on page 189. In 2000 data refer to consultations refunded by health fund (public funds) as well as paid by patients (non-public funds).

TABL. 3 (145). **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
OCCUPATIONAL MEDICINE SERVICE
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	SPECIFICATION
Jednostki podstawowe służby medycyny pracy ^a	182	163	Primary occupational medicine service units ^a
zakłady opieki zdrowotnej	109	95	health care institutions
publiczne	23	23	public
niepubliczne	86	72	non-public
praktyki lekarskie	73	68	medical practices
Badania profilaktyczne (w ciągu roku) w tys. ...	144,8	137,7	Prophylactic examinations (during the year) in thous.
wstępne	68,8	58,7	pre-employment
okresowe	68,3	70,6	periodic
kontrolne	7,7	8,4	control

a Pojęcie jednostki podstawowej określa art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy o służbie medycyny pracy z dnia 27 VI 1997 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 593) z późniejszymi zmianami.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

a Primary unit is defined by art. 2 item 2 point 1) of the Law on Occupational Medicine Service, dated 27 Jun 1997 (Journal of Laws No. 96, item 593) with later amendments.

S o u r c e: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 4 (146). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA
IN-PATIENT HEALTH CARE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
ZAKŁADY ^a – stan w dniu 31 XII FACILITIES ^a – as of 31 Dec					
Szpital ogólny	24	26	30	30	General hospitals
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	2	5	10	10	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	2	7	8	9	Nursing homes ^b
Hospicja	1	2	3	4	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	1	1	1	1	Health resort treatment – sanatoria
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES – as of 31 Dec					
Szpital ogólny ^c	6348	6109	6230 ^d	5970 ^d	General hospitals ^c
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	54	140	215	232	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	46	250	239	242	Nursing homes ^b
Hospicja	5	36	36	45	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – sanatoria ...	170	195	195	195	Health resort treatment – sanatoria
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpital ogólny ^e	198146	223430	246168	231984	General hospitals ^e
Zakłady opiekuńczo-lecznicze	176	271	620	684	Chronic medical care homes
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^b	117	624	605	727	Nursing homes ^b
Hospicja	30	339	436	442	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze w sanatoriach	2302	3541	4144	4060	Health resort treatment – patients in sanatoria

a Bez filii. b W 2000 r. łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. c W latach 2009 i 2010 łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. d W tym liczba łóżek i inkubatorów dla noworodków: w 2009 r. – 268, w 2010 r. – 203. e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Excluding branches. b In 2000 including treatment and education homes. c In 2009 and 2010 including beds and incubators for newborns. d Of which amount of beds and incubators for newborns: in 2009 – 268, in 2010 – 203. e Excluding interward patient transfers.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (147). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Szpital (stan w dniu 31 XII)	24	26	30	30	Hospitals (as of 31 Dec)
Publiczne	23	23	23	23	Public
Niepubliczne	1	3	7	7	Non-public
Łóżka^a (stan w dniu 31 XII)	6348	6109	6230^b	5970^b	Beds^a (as of 31 Dec)
w szpitalach: publicznych	6338	5989	6067	5807	in: public hospitals
niepublicznych ..	10	120	163	163	non-public hospitals
na 10 tys. ludności	52,4	50,9	52,4	50,2	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:					of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1268	1208	1115	1097	Internal diseases
w tym kardiologicznych	209	185	170	168	of which cardiological
Chirurgicznych	1553	1393	1374	1354	Surgical
Pediatrycznych	645	512	519	507	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	722	608	570	551	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	184	172	172	172	Oncological
Intensywnej terapii	69	79	101	94	Intensive therapy
Zakaźnych	337	313	270	271	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	332	353	357	317	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	73	53	53	53	Dermatology
Neurologicznych	266	267	252	252	Neurological
Psychiatrycznych	41	161	161	161	Psychiatric

a W latach 2009 i 2010 łącznie z łóżkami i inkubatorami dla noworodków. b W tym liczba łóżek i inkubatorów dla noworodków: w 2009 r. – 268, w 2010 r. – 203.

a In 2009 and 2010 including beds and incubators for newborns. b Of which amount of beds and incubators for newborns: in 2009 – 268, in 2010 – 203.

TABL. 5 (147). **SZPITALA OGÓLNE (dok.)**
GENERAL HOSPITALS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Ruch chorych					Patients
Leczeni ^c w tys.	198,1	223,4	246,2	232,0	<i>In-patients^c in thous.</i>
w tym na oddziałach ^d :					<i>of which in specified wards^d:</i>
chorób wewnętrznych	41,6	44,8	45,5	44,2	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych	7,2	8,6	8,8	9,3	<i>of which cardiological</i>
chirurgicznych	49,0	58,4	63,0	59,3	<i>surgical</i>
pediatrycznych	24,4	25,2	25,1	21,7	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-polożniczych	30,3	32,3	36,8	34,8	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	6,4	8,1	10,1	9,3	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	2,0	1,8	1,7	1,8	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	10,5	10,9	10,8	9,8	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	8,1	8,7	8,8	8,5	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	1,7	1,5	1,6	1,6	<i>dermatology</i>
neurologicznych	6,8	7,4	7,4	7,4	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	0,6	2,2	2,1	2,0	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	189,8	215,5	238,6	224,8	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	4,9	5,0	5,1	4,8	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	1635,4	1860,4	2067,2	1950,8	<i>In-patients^c per: 10 thous. population</i>
1 łóżko	31,1	36,7	39,9	38,6	<i>bed</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	8,8	6,8	5,8	5,7	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	289,3	257,0	242,7	231,3	<i>Average bed use in days</i>

^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia.

^c Excluding interward patient transfers. ^d Including interward patient transfers.

S o u r c e: data of the Ministry of Health.

TABL. 6 (148). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego	48	53 ^b	53	<i>Emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	29	29	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	24	24	<i>specialization</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	2	2	2	<i>Medical air rescue^c</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	–	11	11	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^d	13	13	14	<i>Admissions^d</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^e	135183	113138	93495	<i>Departures to accident place^e</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^e	135537	113342	94273	<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^e</i>
w tym dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat ...	9892	7885	14846	<i>of which children and youth aged 0-18</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 190. ^b Ponadto działało 9 zespołów innych typów. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratownicze. ^d Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^e W ciągu roku.

^a See general notes, item 10 on page 190. ^b Moreover 9 teams of other types. ^c An airplane or helicopter, including crew, i.e. a pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d Organization cells of hospitals applied to cooperate with emergency medical system. ^e During the year.

TABL. 7 (149). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Apteki	258	296	322	337	Pharmacies
w tym prywatne	215	296	321	335	of which private
w tym na wsi	36	41	39	36	of which in rural areas
Punkty apteczne	29	60	64	65	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	24	56	59	61	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Number of population per:
1 aptekę i punkt apteczny	4233	3370	3082	2956	pharmacy and pharmaceutical outlet
1 aptekę	4693	4053	3695	3526	pharmacy
w tym na wsi	13909	11945	12153	13071	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	455 ^b	541	610	661	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 190. b W przeliczeniu na pełne etaty.

a See general notes, item 11 on page 190. b Calculated as full-time employment.

TABL. 8 (150). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 Dec)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	9	6	4	4	Local branches (as of 31 Dec)
Krwiodawcy	12589	21490	26992	30030	Blood donors
w tym honorowi	12578	21459	26992	29885	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^a	28657	34440	43778	46052	Blood taken in units of whole blood ^a
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^b	32651	34005	71875	72682	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^b

a Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. b Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

U w a g a. Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ź r ó d ł o: do 2009 r. – dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, w 2010 r. – dane Narodowego Centrum Krwi.

a One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. b One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

N o t e. Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration.

S o u r c e: until 2009 – data of the Haematology and Transfusiology Institute, in 2010 – data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (151). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Krztusiec	250	173	454	271	20,6	14,4	38,1	22,8	Whooping cough
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	2	3	17	3	0,2	0,3	1,4	0,3	type A
typ B	64	31	20	13	5,3	2,6	1,7	1,1	type B
typ C	25	28	18	30	2,1	2,3	1,5	2,5	type C
Różyczka	1332	193	1622	91	109,9	16,1	136,2	7,7	Rubella
AIDS ^a	3	3	2	2	0,3	0,3	0,2	0,2	AIDS ^a
Salmonellozy	1051	562	340	464	86,6	46,8	28,6	39,0	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	9	–	1	1	0,7	x	0,1	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	17	321	35	70	1,4	26,7	2,9	5,9	Other bacterial foodborne intoxications
Gruźlica	271	191	181	158	22,2	15,9	15,2	13,3	Tuberculosis
Biegunki u dzieci do lat 2 ^b	738	755	1335	1055	295,1	350,5	558,6	435,6	Diarrhoea and gastroenteritis of presumed of infections origin (under 2 years) ^b
Szkarlatyna (płonica)	212	180	244	222	17,5	15,0	20,5	18,7	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	62	46	24	35	5,1	3,8	2,0	2,9	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	38	133	23	50	3,1	11,1	1,9	4,2	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	77	104	144	139	6,4	8,7	12,1	11,7	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne)	444	951	103	96	36,6	79,2	8,6	8,1	Mumps
Toksoplazmoza ^c	35	105	.	.	2,9	8,7	x	x	Toxoplasmosis ^c
Tasiemczyce ^c	45	23	.	.	3,7	1,9	x	x	Cestode infestations ^c
Włośnica	–	1	–	7	x	0,1	x	0,6	Trichinellosis
Świerzb ^c	658	668	.	.	54,3	55,6	x	x	Scabies ^c
Grypa i podejrzenia zachorowań na grypę	63410	6995	29483	18171	5233,7	582,4	2475,8	1528,0	Influenza and suspected influenza
Szczepieni przeciw wściekliznie	516	253	223	221	42,6	21,1	18,7	18,6	Rabies vaccinations

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Od 2009 r. nie ma obowiązku zgłaszania zachorowania na toksoplazmozę, tasiemczyce i świerzby.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Since 2009 there is no obligation to inform about incidence of toxoplasmosis, cestode infestations and scabies.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (152). **ŻŁOBKI**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Żłobki	6	6	8	8	Nurseries
Oddziały żłobkowe	7	7	8	8	Nursery wards
Miejsca w żłobkach ^a	663	666	942	1128	Places in nurseries ^a
Dzieci przebywające w żłobkach ^a (w ciągu roku)	1143	1198	1522	1669	Children staying in nurseries ^a (during the year)
Miejsca w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	33	36	46	52	Places in nurseries ^a per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach ^a na 1000 dzieci w wieku do lat 3	15	19	28	32	Children staying in nurseries ^a per 1000 children up to the age of 3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Including nursery wards.

TABL. 11 (153). **PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE

A. PLACÓWKI CAŁODOBOWE
ROUND-THE-CLOCK CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	liczba placówek number of centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII			as of 31 Dec						
OGÓŁEM	17	18	17	718	497	469	107	175	139	TOTAL
Interwencyjne	1	1	1	14	14	14	6	–	–	Intervention
Rodzinne	4	5	4	20	27	27	–	–	2	Family
Socjalizacyjne	6	3	2	296	106	54	58	10	10	Socialization
Wielofunkcyjne	6	9	10	388	350	374	43	165	127	Multipurpose

B. PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO^a
DAY-SUPPORT CENTRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	liczba placówek (stan w dniu 31 XII) number of centres (as of 31 Dec)			wychowankowie residents			
OGÓŁEM	77	74	72	3550	3927	3850	TOTAL
w tym placówki pracujące minimum 5 dni w tygodniu i 20 godzin tygodniowo	49	49	53	2490	3228	3347	of which centres working mini- mum 5 days and 20 hours a week
Opiekuńcze	69	66	62	3185	3653	3543	Care
Specjalistyczne	8	8	10	365	274	307	Specialized

a Ponadto w 2010 r. 4 spośród całodobowych placówek wielofunkcyjnych (ujętych w tabl. 11A) pełniło również funkcję placówek wsparcia dziennego; w ciągu roku przebywało w nich 244 wychowanków.

a Moreover, in 2010 four of multipurpose round-the-clock centres (presented in table 11A) also had the function of day-support centres; there were 244 residents during the year.

TABL. 12 (154). **RODZINY ZASTĘPCZE**
Stan w dniu 31 XII
FOSTER FAMILIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1005	891	915	893	<i>Foster families</i>
Dzieci w rodzinach zastępczych.....	1147	1354	1437	1418	<i>Children in foster families</i>
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności	49	77	122	128	<i>of which children with legal confirma- tion of disability</i>
Dzieci usamodzielnione w ciągu roku ^a	101	14	5	8	<i>Children who gained independence during the year^a</i>

^a Dzieci, które opuściły rodzinę zastępczą.
^a *Children who left foster families.*

TABL. 13 (155). **PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE FACILITIES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^a	26	39	42	43	<i>Homes and facilities (excluding branches)^a</i>
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
Osoby w podeszłym wieku	7	11	15	16	<i>Aged persons</i>
Przewlekłe somatycznie chorzy	8	9	8	8	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ^b ...	7	2	2	3	<i>Adults mentally retarded^b</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ^b	–	5	5	5	<i>Children and young mentally retarded^b</i>
Przewlekłe psychicznie chorzy	1	3	5	5	<i>Chronically mentally ill</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	–	2	2	2	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	3	7	8	8	<i>Homeless</i>
Inne osoby	–	–	2	2	<i>Other persons</i>
Miejsca	2144	3100	3027	3043	<i>Places</i>
Na 10 tys. ludności	18	26	25	26	<i>Per 10 thous. population</i>

^a W podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkań-
ców. ^b W 2000 r. – umysłowo upośledzeni.

^a *In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for a few groups of residents. ^b In
2000 – mentally disabled.*

TABL. 13 (155). **PLACÓWKI POMOCY SPOŁECZNEJ (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
SOCIAL WELFARE FACILITIES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Mieszkańcy	2110	2919	2878	2964	Residents
w tym umieszczeni w ciągu roku ...	406	1338	748	681	<i>of which placed during the year</i>
na 10 tys. ludności	17	24	24	25	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby w podeszłym wieku	219	358	583	658	<i>Aged persons</i>
Przewlekle somatycznie chorzy	893	968	653	695	<i>Chronically ill with somatic disorders</i>
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie ^b ...	917	193	141	145	<i>Adults mentally retarded^b</i>
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ^b	–	533	507	508	<i>Children and young mentally retarded^b</i>
Przewlekle psychicznie chorzy	33	543	604	598	<i>Chronically mentally ill</i>
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	–	36	60	35	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomni	48	288	318	308	<i>Homeless</i>
Inne osoby	–	–	12	17	<i>Other persons</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	374	149	310	318	<i>Persons awaiting a place</i>

^b W 2000 r. – umysłowo upośledzeni.

^b In 2000 – mentally disabled.

TABL. 14 (156). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM			TOTAL
2000	71964	86791,8	
2005	79990 ^c	82275,6	
2009	78383 ^c	127182,9	
2010	77348	126293,1	
Pomoc pieniężna	66070	97388,9	<i>Monetary assistance</i>
w tym zasiłki:			<i>of which benefits:</i>
Stały	5210	18497,2	<i>Permanent</i>
Okresowy	23698	38349,6	<i>Temporary</i>
Celowy	33954	21901,1	<i>Appropriated</i>
Pomoc niepieniężna	40198	28904,2	<i>Non-monetary assistance</i>
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	121	281,9	<i>Shelter</i>
Posiłek	37417	17405,7	<i>Meal</i>
Ubranie	23	5,2	<i>Clothing</i>

^a Organizowanej i świadczonej przez administrację rządową i jednostki samorządu terytorialnego. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. ^c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a Organized and rendered by government administration and local self-government entities. ^b According to kind of benefits, beneficiaries may be shown several times. ^c Data have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

DZIAŁ XII KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych i lalkowych**,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo).

Turystyka

1. Termin **turystyka** – zgodnie z definicją Światowej Organizacji Turystyki – obejmuje czynności osób podróżujących w celach innych niż podjęcie pracy zarobkowej, tj. głównie w celach wypoczynkowych, służbowych, religijnych itp. i pozostających poza swoim codziennym środowiskiem nie dłużej niż 1 rok.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; nie obejmuje pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych.

CHAPTER XII CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

***Borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- the activity of **dramatic and puppet theatres**,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**.

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e. established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape).*

Tourism

1. ***Tourism**, in accordance with the definition of the World Tourism Organization (WTO), includes activities of persons travelling for purposes other than those connected with earning income, i.e. mainly for recreational, work-related, religious and etc. and remaining outside their usual environment not longer than a year.*

2. ***Tourist accommodation facilities** include collective tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar facilities as well as other facilities; they do not include rooms for rent and agrotourism lodgings.*

W ramach:

- obiektów hotelowych do grupy „inne obiekty hotelowe” zalicza się te, które nie spełniają wymagań dla hoteli, moteli i pensjonatów, ale świadczą usługi hotelarskie (np. zajazdy, gościnice) oraz obiekty w trakcie kategoryzacji,
- pozostałych obiektów do grupy „inne obiekty” zalicza się te, które nie odpowiadają warunkom przewidzianym dla domów wycieczkowych, schronisk, kempingów, pól biwakowych i domków turystycznych oraz obiekty wykorzystywane dla potrzeb turystyki (np. domy studenckie, internaty, hotele robotnicze), a ponadto ośrodki kolonijne i zakłady uzdrowiskowe.

3. W informacjach o **obiekтах i miejscach noclegowych turystyki** nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. **Placówki gastronomiczne** w obiektach turystycznych zbiorowego zakwaterowania obejmują zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe. Do barów zaliczono także: kawiarnie, winiarnie, piwiarnie, jadalnie itp.; do punktów gastronomicznych – także smażalnie, pijalnie, lodziarnie, bufety itp.

5. **Turyści zagraniczni** korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Informacje o działalności klubów sportowych opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

2. Dane o **klubach sportowych** obejmują zarówno działalność klubów sportowych zajmujących się głównie sportem (w tym wyczynowym), jak i wybranych organizacji, których działalność ma przede wszystkim charakter rekreacji ruchowej (uczniowskie kluby sportowe, wyznaniowe kluby sportowe).

3. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczone są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych dyscyplin sportowych stosuje się różne granice wieku.

4. Dziedziny i dyscypliny sportowe podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 X 2003 r. (Dz. U. Nr 193, poz. 1888).

Within:

- *hotels and similar facilities, the group "other hotel facilities" has covered facilities which do not meet requirements for hotels, motels and boarding houses, but which provide hotel services (e.g. road houses, inns) as well as other hotel facilities during categorization,*
- *other facilities, the group "miscellaneous facilities" includes facilities which do not correspond to conditions expected in excursion hostels, shelters, camping sites, tent camp sites and tourist cottages, and other facilities used by the tourism industry (e.g. student dormitories, boarding schools, employee boarding houses) and holiday youth centres as well as health establishments.*

3. *In data regarding facilities and number of beds for tourists, facilities and places in temporarily inactive facilities due to expansion, renovation etc. are not included.*

4. *Catering establishments in collective tourist accommodation establishments include permanent and seasonal catering facilities and outlets. Bars also include: cafes, wine houses, beer halls, canteens etc.; catering outlets also include fry houses, drink bars, ice-cream parlours, snack bars etc.*

5. *Foreign tourists using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. Foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.*

Sport

1. *Information regarding the activity of sports clubs was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

2. *Data regarding sports clubs cover the activity of sports clubs dealing mainly with sport (including professional sport) as well as the activity of selected organizations focused mainly on physical recreation (student sports clubs, religious sports clubs).*

3. *Depending on the age exercisers are included in the junior or senior category; different age limits are used for individual sports disciplines.*

4. *Sports fields and disciplines have been presented according to the regulation of the Minister of National Education and Sport, dated 29 Oct 2003 (Journal of Laws No. 193, item 1888).*

Kultura Culture

TABL. 1 (157). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	267	256	246	243	<i>Libraries (as of 31 Dec)</i>
w tym na wsi	200	189	176	172	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	122	68	35	50	<i>Library service points (as of 31 Dec)</i>
w tym na wsi	104	45	18	27	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	4291,3	4478,9	4612,7	4630,6	<i>Collection (as of 31 Dec) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2018,2	2010,8	1939,3	1902,0	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	199,8	185,6	162,4	159,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	56,8	51,2	41,6	40,8	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} : w tysiącach woluminów	4017,2	3487,1	3187,0	3216,3	<i>Loans^{ab}: in thousand volumes</i>
w tym na wsi	1326,6	1157,4	953,5	922,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	20,1	18,8	19,6	20,2	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	23,4	22,6	22,9	22,6	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.
a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 2 (158). **MUZEA^a**
MUSEUMS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Muzea ^b <i>Museums^b</i>	Muzealia ^{bc} w tys. <i>Museum exhibits^{bc} in thous.</i>	Wystawy czasowe <i>Temporary exhibitions</i>		Zwiedzający muzea i wystawy w tys. <i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>		SPECIFICATION
			własne ^d <i>own^d</i>	obce ^e <i>external^e</i>	ogółem <i>total</i>	w tym młodzież szkolna ^f <i>of which primary and secondary school students^f</i>	
OGÓŁEM							TOTAL
2000	22	137,3	72	24	335,7	186,3	
2005	26	181,8	98	27	419,7	165,5	
2009	24	178,9	71	37	359,2	91,3	
2010	26	173,3	78	55	351,9	94,3	
Artystyczne	5	91,3	16	6	64,0	13,7	<i>Art</i>
Biograficzne	1	–	3	–	9,1	5,0	<i>Biographical</i>
Etnograficzne	4	1,9	–	–	30,3	11,3	<i>Ethnographic</i>
Historyczne	3	–	14	17	76,0	29,5	<i>Historical</i>
Przyrodnicze	1	4,5	1	7	10,8	5,2	<i>Natural history</i>
Militarne	1	14,3	4	1	16,1	6,6	<i>Military</i>
Martyrologiczne	1	0,1	–	–	0,3	0,2	<i>Martyrological</i>
Interdyscyplinarne	2	9,8	3	4	4,7	1,6	<i>Interdisciplinary</i>
Skansenowskie	1	–	13	12	36,9	3,8	<i>Open-air</i>
Inne	7	51,4	24	8	103,7	17,4	<i>Others</i>

a Łącznie z oddziałami muzealnymi. b Stan w dniu 31 XII. c Muzealia znajdujące się w oddziałach muzealnych w podziale według rodzajów muzeów wykazano w muzeach macierzystych. d W kraju. e Krajowe i z zagranicy. f Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a Including museum branches. b As of 31 Dec. c Museum exhibits in museum branches, in division by type of museums, were shown in parent museums. d In Poland. e Domestic and foreign. f Visiting museums in organized groups.

TABL. 3 (159). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010			SPECIFICATION
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector	
Galerie (stan w dniu 31 XII)	7	10	9	9	8	1	Galleries (as of 31 Dec)
Wystawy ^a	83	105	97	108	107	1	Exhibitions ^a
w tym:							of which:
zagraniczne	–	9	11	8	8	–	foreign
międzynarodowe	4	3	2	2	–	international
Ekspozycje ^a	88	109	97	110	109	1	Expositions ^a
Zwiedzający w tys.	34,8	60,5	54,4	58,2	58,1	0,1	Visitors in thous.

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 4 (160). TEATRY I INSTYTUCJE MUZYCZNE
THEATRES AND MUSIC INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a Institutions ^a	Miejsca na widowni w stałej sali ^a Seats in fixed halls ^a	Przedstawienia i koncerty ^b Performances and concerts ^b	Widzowie i słuchacze ^b w tys. Audience ^b in thous.	SPECIFICATION
OGÓŁEM					TOTAL
2000	5	1929	2061	352,6	
2005	5	1553	1801	287,8	
2009	7	2244	2712	377,3	
2010	7	2246	2419	353,7	
Teatry	5	1206	1281	148,0	Theatres
dramatyczne	2	682	424	58,3	dramatic
laikowe	3	524	857	89,7	puppet
Filharmonie	2	1040	1138	205,7	Philharmonic halls

a Stan w dniu 31 XII. b Według siedziby.

a As of 31 Dec. b By the seat.

TABL. 5 (161). DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Instytucje	160	166	174	169	61	108	Institutions
domy kultury	26	29	29	32	22	10	cultural establishments
ośrodki kultury	71	77	79	73	25	48	cultural centres
kluby	26	21	12	12	10	2	clubs
światlice	37	39	54	52	4	48	community centres
Pracownie specjalistyczne	171	197	205	222	139	83	Specialized workshops
Imprezy (w ciągu roku)	7375	7588	7158	9221	6130	3091	Events (during the year)
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1257,0	1429,5	1233,9	1514,0	1094,8	419,2	Event participants (during the year) in thous.

TABL. 5 (161). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES (cont.)

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2003	2005	2007	2009			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Kursy (w ciągu roku)	136	225	239	224	179	45	Courses (during the year)
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	2142	4512	4043	3635	3010	625	Course graduates (during the year)
Zespoły artystyczne	595	715	633	645	452	193	Artistic ensembles
Członkowie zespołów artystycznych	8272	9379	9209	9155	6461	2694	Members of artistic ensembles
Koła (kluby)	169	329	313	334	223	111	Groups (clubs)
Członkowie kół (klubów)	4524	7621	6721	6720	4246	2474	Members of groups (clubs)

TABL. 6 (162). **KINA STAŁE**

FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	20	19	15	14	Cinemas (as of 31 Dec)
w tym w miastach	18	17	13	13	of which in urban areas
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	21	20	29	29	Screens (as of 31 Dec)
w tym w miastach	19	18	27	28	of which in urban areas
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) w tys.	5,3	4,5	6,2	6,0	Seats (as of 31 Dec) in thous.
w tym w miastach	5,0	4,2	5,8	5,8	of which in urban areas
Seanse:					Screenings:
w tysiącach	13,5	10,8	38,0	36,0	in thousand
w tym w miastach	13,3	10,7	37,9	35,9	of which in urban areas
na 1 kino	674	569	2530	2572	per cinema
Widzowie:					Audience:
w tysiącach	389,2	304,2	793,6	814,2	in thousand
w tym w miastach	384,2	301,9	790,9	813,5	of which in urban areas
na 1 kino	19459	16013	52909	58160	per cinema
na 1 seans	29	28	21	23	per screening

TABL. 7 (163). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	266,6	262,6	191,1	187,2	220,2	218,9	160,6	157,5	Radio subscribers
miasta	168,7	170,7	128,3	125,7	237,6	240,4	179,3	175,1	urban areas
wieś	97,9	91,9	62,8	61,5	195,5	187,7	132,4	130,7	rural areas
Abonenci telewizyjni	260,3	254,1	184,9	181,1	215,0	211,8	155,4	152,4	Television subscribers
miasta	164,7	164,4	123,6	121,0	232,0	231,6	172,7	168,6	urban areas
wieś	95,6	89,7	61,3	60,1	190,8	183,1	129,4	127,8	rural areas

Ź r ó d ł o: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

S o u r c e: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka

Tourism

TABL. 8 (164). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	223	180	168	182	Facilities (as of 31 Jul)
w tym całoroczne	99	115	132	of which open all year
Obiekty hotelowe	29	36	51	68	Hotels and similar facilities
hotele	21	22	23	23	hotels
motele	5	2	2	2	motels
pensjonaty	3	4	3	4	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	8	23	39	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	194	144	117	114	Other facilities
domy wycieczkowe	9	5	6	3	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	24	26	19	14	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	3	8	6	of which school youth shelters
kempingi	2	2	1	2	camping sites
pola biwakowe	19	12	7	8	tent camp sites
ośrodki wczasowe	29	18	9	7	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	19	14	11	12	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	26	15	13	14	complexes of public tourist cottages
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	4	3	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	1	1	hostels
inne obiekty	60	47	48	51	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	15814	11769	11424	11409	Number of beds (as of 31 Jul)
w tym całoroczne	6891	6109	6754	7409	of which open all year
Obiekty hotelowe	2311	3078	3934	4634	Hotels and similar facilities
hotele	1943	2292	2291	2596	hotels
motele	184	53	55	91	motels
pensjonaty	184	131	60	146	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	602	1528	1801	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	13503	8691	7490	6775	Other facilities
domy wycieczkowe	492	212	211	121	excursion hostels
schroniska	14	14	11	11	shelters
schroniska młodzieżowe	834	1334	1136	826	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	215	447	331	of which school youth shelters
kempingi	248	270	200	240	camping sites
pola biwakowe	1915	905	534	615	tent camp sites
ośrodki wczasowe	3357	1962	1402	982	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	1852	1230	977	1103	training-recreational centres
domy pracy twórczej	110	123	96	99	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	1582	504	953	610	complexes of public tourist cottages ^b
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	119	177	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	51	45	hostels
inne obiekty	2980	1960	1919	2123	miscellaneous facilities

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". ^b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 8 (164). **TURYSTYCZNE OBIEKTY ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	388662	398271	437853	456571	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	79900	85981	68892	72141	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	149408	234758	282852	309955	Hotels and similar facilities
hotele	125245	172182	175082	203846	hotels
motele	18745	10533	9332	9253	motels
pensjonaty	5418	5901	2908	4389	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	46142	95530	92467	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	239254	163513	155001	146616	Other facilities
domy wycieczkowe	24677	16433	20545	18265	excursion hostels
schroniska	369	109	105	160	shelters
schroniska młodzieżowe	10446	8417	9234	8560	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	191	3471	3110	of which school youth shelters
kempingi	2416	3105	2056	2556	camping sites
pola biwakowe	23493	6484	3157	2677	tent camp sites
ośrodki wczasowe	26095	14650	13629	10024	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	36302	24143	20497	25241	training-recreational centres
domy pracy twórczej	3054	4750	3323	3497	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	12042	5518	8009	10876	complexes of public tourist cottages ^b
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	689	1332	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	4582	7317	hostels
inne obiekty	99671	78572	69864	57443	miscellaneous facilities
Udzielone noclegi	910570	806138	862916	903286	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym ..	119789	131948	106571	108038	of which by foreign tourists
Obiekty hotelowe	248444	354719	444336	488119	Hotels and similar facilities
hotele	206376	259902	275941	314936	hotels
motele	23561	13197	12804	12689	motels
pensjonaty	18507	9008	3844	9646	boarding houses
inne obiekty hotelowe ^a	72612	151747	150848	other hotel facilities ^a
Pozostałe obiekty	662126	451419	418580	415167	Other facilities
domy wycieczkowe	38465	18415	21661	19890	excursion hostels
schroniska	407	353	537	486	shelters
schroniska młodzieżowe	25047	27032	30198	23734	youth shelters
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	1822	8789	6374	of which school youth shelters
kempingi	6723	6485	2993	3634	camping sites
pola biwakowe	29729	13341	8837	13071	tent camp sites
ośrodki wczasowe	169392	97338	84272	48703	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	133018	60329	52695	80433	training-recreational centres
domy pracy twórczej	9256	11533	9046	10309	creative arts centres
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	40789	11878	23724	27027	complexes of public tourist cottages ^b
ośrodki do wypoczynku sobotnio- niedzielnego i świątecznego	2981	7245	–	–	weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	–	–	6419	9694	hostels
inne obiekty	206319	197470	178198	178186	miscellaneous facilities

^a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. ^b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". ^b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

TABL. 9 (165). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W TURYSTYCZNYCH OBIEKTACH ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS
As of 31 Jul

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary <i>Bars</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2000 46	83	66	33	TOTAL
	2005 48	70	35	15	
	2009 65	54	28	7	
	2010 68	45	18	13	
Obiekty hotelowe	51	29	3	7	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	23	13	–	1	<i>hotels</i>
motele	1	3	–	–	<i>motels</i>
pensjonaty	3	2	1	–	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	24	11	2	6	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	17	16	15	6	<i>Other facilities</i>
kempingi	–	–	1	–	<i>camping sites</i>
schroniska	1	–	–	–	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe – szkolne schroniska młodzieżowe	–	–	2	–	<i>youth shelters – school youth shelters</i>
pola biwakowe	–	–	–	1	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	–	2	4	2	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3	4	4	1	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1	1	–	–	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych	–	3	–	–	<i>complexes of public tourist cottages</i>
inne obiekty	12	6	4	2	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 10 (166). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z TURYSTYCZNYCH OBIEKTÓW ZBIOROWEGO ZAKWATEROWANIA**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	79900	85981	68892	72141	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	28535	68064	57419	60512	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	24661	49479	42641	44822	<i>hotels</i>
motele	3775	887	2707	3823	<i>motels</i>
pensjonaty	99	240	208	271	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	17458	11863	11596	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	51365	17917	11473	11629	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	7547	3642	2688	1713	<i>excursion hostels</i>
schroniska	262	32	2	3	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	610	843	844	978	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	–	505	492	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	735	785	667	901	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	279	394	31	336	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	224	158	149	94	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	1939	674	546	534	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	288	764	135	231	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	105	232	247	390	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	–	7	–	–	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
hostele	–	–	836	1731	<i>hostels</i>
inne obiekty	39376	10386	5328	4718	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	119789	131948	106571	108038	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	46809	103625	89430	88361	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	42215	75577	67071	64308	<i>hotels</i>
motele	4340	1280	3939	5629	<i>motels</i>
pensjonaty	254	1124	314	543	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe ^a	25644	18106	17881	<i>other hotel facilities^a</i>
Pozostałe obiekty	72980	28323	17141	19677	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	9874	3743	2690	1713	<i>excursion hostels</i>
schroniska	299	32	2	3	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	1665	1730	1922	1906	<i>youth shelters</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	–	1391	1260	<i>of which school youth shelters</i>
kempingi	1163	1263	812	1187	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	330	464	33	449	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	731	750	912	531	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	3367	1237	780	983	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1010	1480	314	636	<i>creative arts centres</i>
zespoły ogólnodostępnych domków turystycznych ^b	198	297	330	513	<i>complexes of public tourist cottages^b</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio-niedzielnego i świątecznego	–	10	–	–	<i>weekend and holiday accommodation establishments</i>
hostele	–	–	1135	1986	<i>hostels</i>
inne obiekty	54343	17317	8211	9770	<i>miscellaneous facilities</i>

a W 2000 r. ujęte w pozycji „inne obiekty” w „pozostałych obiektach”. b Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a In 2000 contained in "miscellaneous facilities" in "other facilities". b Including camping sites if they exist in the territory of the public tourist cottages.

Sport

Sport

TABL. 11 (167). **KLUBY SPORTOWE**
Stan w dniu 31 XII
SPORTS CLUBS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2006	2008	2010	SPECIFICATION
Jednostki organizacyjne	242	404	449	442	Organizational entities
Sekcje	619	969	1114	1021	Sections
Członkowie	21962	30020	28538	28191	Members
Ćwiczący	19067	27891	29135	28694	Exercisers
w tym kobiety	6078	9124	9722	9185	of which females
Zawodnicy ^a	5735	8652	8589	10326	Competitors ^a
w tym kobiety	1025	1693	1722	2052	of which females
w tym młodzież do 18 lat	4187	6492	6212	7265	of which youth up to age of 18
Trenerzy	243	326	368	466	Coaches
Instruktorzy	449	688	756	831	Instructors

a Zarejestrowani w polskich lub okręgowych związkach sportowych.

a Registered in Polish or local sports associations.

TABL. 12 (168). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH**
SPORTOWYCH W 2010 R.
Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2010
As of 31 Dec

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje Sections	Ćwiczący ^a Exercisers ^a			Trenerzy ^b Coaches ^b	Instruktorzy ^b Instructors ^b	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem total	z ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
OGÓŁEM	1021	31648	10193	26054	491	1010	TOTAL
w tym:							of which:
Badminton	24	563	242	481	7	29	Badminton
Bieg na orientację	6	102	34	99	–	4	Orienteering
Jeździectwo ^c	18	277	188	166	13	26	Equestrian sport ^c
Karate ^c	19	955	216	739	8	41	Karate ^c
Kolarstwo ^c	8	131	20	98	5	6	Cycling ^c
Koszykówka	75	2411	916	2223	55	70	Basketball
Kulturystryka i trójbój siłowy ^c	22	443	262	199	5	18	Body-building and strength triathlon ^c
Lekkoatletyka	126	3666	1771	3402	67	135	Athletics

a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

TABL. 12 (168). **WYBRANE DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE W KLUBACH SPORTOWYCH W 2010 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

*SELECTED SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES IN SPORTS CLUBS IN 2010 (cont.)**As of 31 Dec*

DZIEDZINY I DYSCYPLINY SPORTOWE	Sekcje <i>Sections</i>	Ćwiczący ^a <i>Exercisers^a</i>			Trenerzy ^b <i>Coaches^b</i>	Instruktorzy ^b <i>Instructors^b</i>	SPORTS FIELDS AND DISCIPLINES
		ogółem <i>total</i>	z ogółem <i>of total</i>				
			kobiety <i>females</i>	juniorzy i juniorki <i>juniors</i>			
Łyżwiarstwo szybkie ^c	6	212	103	192	13	8	<i>Speed skating^c</i>
Narciarstwo klasyczne	10	327	156	324	4	14	<i>Classic skiing</i>
Piłka nożna	179	7279	616	5645	132	145	<i>Football</i>
Piłka ręczna	47	1678	605	1617	23	46	<i>Handball</i>
Piłka siatkowa	152	3700	1949	3385	73	129	<i>Volleyball</i>
Pływanie	23	1379	694	1287	19	44	<i>Swimming</i>
Strzelectwo sportowe ^c	19	688	265	479	1	34	<i>Sports shooting^c</i>
Szachy	31	860	189	657	6	25	<i>Chess</i>
Taniec sportowy	10	225	170	204	–	14	<i>Sports dance</i>
Tenis	5	110	35	65	2	1	<i>Tennis</i>
Tenis stołowy	95	1815	705	1599	8	71	<i>Table tennis</i>
Unihokej	12	269	134	246	1	6	<i>Unihockey</i>
Zapasy ^c	9	417	42	392	8	10	<i>Wrestling^c</i>
Żeglarstwo regatowe	9	259	75	154	2	29	<i>Sailing</i>

a Osoba ćwicząca może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia więcej niż jedną dyscyplinę sportu. b Trenerzy, instruktorzy mogą być wykazywani wielokrotnie, jeżeli prowadzą zajęcia w kilku dyscyplinach sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych dyscyplin sportu).

a An exercising person may be indicated more than once depending upon the number of the practised sports disciplines. b Coaches, instructors may be indicated more than once depending upon the number of the taught sports disciplines. c A sports field (consists of a number of related sports disciplines).

DZIAŁ XIII NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania i eksperymentalne prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania podstawowe i stosowane oraz prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe** (tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych):
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. Nr 96, poz. 618),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki, zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe** – biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe;
- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – państwowe i samorządowe instytucje oraz niewymienione wcześniej instytucje niekomercyjne, m.in. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Dane dotyczące zatrudnienia w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Do zatrudnionych w działalności B+R zaliczani są również uczestnicy studiów doktoranckich prowadzący prace B+R.

CHAPTER XIII SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Science and technology

1. Research and development activity (i.e. research and experimental development work – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, of which knowledge about man, culture and society as well as to discover new uses of this knowledge.

Research and development activity includes **basic and applied research as well as experimental development**.

Information regarding research and development activity includes the following groups of entities:

- 1) **scientific, research and development units** (i.e. units involved mainly in carrying out research and development):
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences,
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 Apr 2010 (Journal of Laws No. 96, item 618),
 - c) others, i.e. other units classified according to NACE Rev. 2 to the division 72 "Scientific research and development";
- 2) **auxiliary scientific units** – libraries, archives, museums, auxiliary scientific units of the PAS (Polish Academy of Sciences), associations and foundations supporting research and development activity and experimental development;
- 3) **economic entities** (not classified according to NACE Rev. 2 to the division 72 "Scientific research and development") include mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main economic activity;
- 4) **higher education institutions**;
- 5) **other units** – state or local government institutions and non-profit institutions not mentioned above, i.a. hospitals, national parks, botanical gardens, state agencies and institutions.

2. Data regarding employment in R&D activity include exclusively persons employed directly in this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 percent of their normal work time on R&D.

Employment in R&D activity includes also participants of doctoral studies dealing with R&D activities.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

3. Nakłady na działalność badawczą i rozwojową obejmują nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwałe związane z działalnością B+R, niezależnie od źródła pochodzenia środków finansowych.

Nakłady bieżące od 2003 r. podaje się bez kosztów zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R, lecz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 4 sierpnia 2005 (Dz. U. Nr 161, poz. 1359) do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych jednostki. Koszty te ujmowane są w nakładach inwestycyjnych na środki trwałe.

4. Działalność innowacyjna w przemyśle polega na opracowywaniu i wdrażaniu nowych lub istotnie ulepszonych produktów (wyrobów, usług) i procesów, przy czym produkty te i procesy są nowe przynajmniej z punktu widzenia wprowadzającego je przedsiębiorstwa. Obejmuje szereg działań o charakterze badawczym (naukowym), technicznym, organizacyjnym, finansowym i handlowym.

5. Nakłady na działalność innowacyjną obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji (maszyny i urządzenia techniczne oraz budynki, budowle i grunty), prace wdrożeniowe poprzedzające uruchomienie produkcji na skalę przemysłową, szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną oraz marketing dotyczący nowych i istotnie ulepszonych produktów.

6. Środki automatyzacji procesów produkcyjnych są to urządzenia (lub zestawy maszyn i urządzeń) wykonujące określone czynności bez udziału człowieka, stosowane w celu samoczynnego sterowania, regulowania urządzeń technicznych oraz kontrolowania przebiegu procesów technologicznych.

7. Wynalazek podlegający opatentowaniu jest to nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, niewynikające w sposób oczywisty ze stanu techniki i mogące się nadawać do stosowania.

8. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development activity. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

3. Expenditure on research and development activity includes current expenditure borne on basic research, applied research and experimental development as well as capital expenditure on fixed assets connected with R&D regardless of the origin (source) of the financial funds.

Since 2003 **current expenditure** has been given excluding expenditure on purchase or manufacture of research equipment, meeting criteria for inclusion in fixed assets, necessary for performing particular R&D projects, but according to the regulation of the Ministry of Science and Information Society Technologies, dated 4 Aug 2005, Journal of Laws No. 161, item 1359, till completion of the projects mentioned above, not included in fixed assets of the entity. Expenditure on the equipment mentioned above has been included in the capital expenditure on fixed assets.

4. Innovation activity in industry consists in elaborating and implementing new or significantly improved products (goods and services) and processes which are novel at least for the enterprise. It comprises many different scientific, technological, organizational, financial and commercial steps.

5. Expenditure on innovation activity includes expenditure on: R&D activity (intramural and extramural), acquisition of disembodied technology and know-how (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of fixed assets required for introduction of innovations (instruments and equipment as well as buildings, constructions and land), other preparations for the implementation of innovations before starting industrial production, training of personnel linked directly to innovation activity and marketing for technologically new and significantly improved products.

6. Means for automating production processes include the equipment (or combinations of machinery and equipment) which performs defined tasks without human participation and is used in order to automatically control and regulate technical equipment as well as to control technological processes.

7. Patentable invention is any new solution of a technical character which does not obviously result from the prior art and which is capable of practical application.

8. Utility model eligible for protection is any new and useful solution of a technical character concerning shape, construction or permanent assembly of an object.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań reprezentacyjnych przeprowadzanych w ramach tematu „Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego”.

2. Dane dotyczące **przedsiębiorstw wyposażonych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne (ICT)** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, budownictwo, handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, transport i gospodarka magazynowa, działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, informacja i komunikacja, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i sprzętu komunikacyjnego).

3. Pojęcie **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)**, nazywanych też technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi lub teleinformatycznymi, odnosi się do rodziny technologii, które przetwarzają, gromadzą i przesyłają informacje w formie elektronicznej. „Technologie informatyczne” (IT) są pojęciem węższym, używanym do opisu technologii związanych z komputerami i oprogramowaniem, natomiast nie obejmują technologii komunikacyjnych i dotyczących sieci.

4. **Lokalna sieć komputerowa (LAN)** to rodzaj sieci zlokalizowanej na stosunkowo niedużym obszarze, często w obrębie jednego budynku lub grupy zabudowań. LAN może liczyć od dwóch do kilkuset komputerów. Sieć ta może być przewodowa lub bezprzewodowa.

5. **Intranet** to wewnętrzna, wydzielona sieć przedsiębiorstwa oparta na rozwiązaniach stosowanych w Internecie, tj. tych samych standardach, protokołach i programach, obejmująca swym zasięgiem wszystkie jednostki przedsiębiorstwa (biura, zakłady, filie).

Information society

1. *The presented information was compiled on the basis of generalized results of representative surveys conducted within the subject scope "Information society indicators".*

2. *Data regarding enterprises equipped with Information Communication Technology (ICT) concern economic entities employing more than 9 persons and belonging to sections: manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply, water supply, sewerage and waste management and remediation activities, construction, wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, real estate activities, professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities), administrative and support service activities, other service activities (repair of computers and communication equipment).*

3. **Information Communication Technology (ICT)** includes all technologies for the processing, storing and transmission of information in an electronic form. *Information Technology (IT)* is a narrower term for technologies connected with computers and software, which does not include communications and network technologies.

4. **Local area network (LAN)** is a type of network located on a relatively small area, often within one building or group of buildings. LAN can consist of from two to several hundred computers. This network can be wire-based or wireless.

5. **Intranet** is an inner, isolated enterprise network based on solutions used in the Internet, i.e. the same standards, protocols and programmes, covering all elements of an enterprise (offices, plants, branches).

Nauka i technika

Science and technology

TABL. 1 (169). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010	2000	2005	2009	2010				
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 Dec)				zatrudnieni ^a personnel ^a							
					ogółem total				pracownicy nauko-wo-badawczy re-searchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostały personel other supporting staff	
OGÓŁEM TOTAL	8	22	24	36	1458,9	1284,6	1555,4	1533,9	1258,7	128,2	147,0	
W tym podmioty gospodarcze Of which economic entities	3	12	14	17	16,2	77,7	138,6	162,8	31,5	63,8	67,5	

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In so-called full-time equivalents.

TABL. 2 (170). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Z wykształceniem Education					
		Ogółem Total	wyższym higher				pozostałym other
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawodowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
OGÓŁEM TOTAL	2005 2009 2010	2386 2483 2437		243 216 244	302 286 313		947 1051 #
W tym podmioty gospodarcze Of which economic entities	2005 2009 2010	90 165 210	— # #	— — —	— # #	75 156 189	15 # 18

a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post at university.

TABL. 3 (171). **NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2009	2010				
	ogółem grand total				nakłady expenditure			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital on fixed assets	
	razem total	w tym osobowe of which labour costs	razem total	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia przrządy, ruchomości i wyposażenie of which machinery, technical equipment and tools, instruments, movables and endow- ment				
w tys. zł		in thous. zł						
OGÓŁEM TOTAL	36283,6	61421,7	66251,9	103865,4	60279,4	26579,8	43586,0	23560,3
W tym podmioty gospodarcze <i>Of which economic entities</i>	8143,3	8426,7	15202,0	16264,1	11338,6	8316,2	4925,5	3800,5

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 213.
a See general notes, item 3 on page 213.

TABL. 4 (172). **NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ
WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURE^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace rozwojowe Experi- mental develop- ment	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stosowane applied			
		w tys. zł				in thous. zł
OGÓŁEM	2000	24299,2	12144,7	6320,4	5834,1	TOTAL
	2005	38419,2	25828,1	5800,1	6791,0	
	2009	46915,0	28790,1	#	#	
	2010	60279,4	#	#	14731,7	
W tym podmioty gospodarcze		11338,6	2467,3	943,8	7927,5	<i>Of which economic entities</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 213.
a See general notes, item 3 on page 213.

TABL. 5 (173). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
OGÓŁEM	67,6	74,3	95,5	#	TOTAL
Podmioty gospodarcze	–	6,2	61,4	60,6	<i>Economic entities</i>
Szkoły wyższe	67,6	75,2	96,7	89,9	<i>Higher education institutions</i>

TABL. 6 (174). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZETWÓRSTWIE PRZEMYSŁOWYM^a W 2010 R. (ceny bieżące)***EXPENDITURE ON INNOVATION ACTIVITY IN MANUFACTURING^a IN 2010 (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady <i>Of which expenditure</i>							
		na działalność badawczą i rozwojową <i>on research and development activity</i>	zakup wiedzy ze źródeł wewnętrznych <i>on the acquisition of knowledge from inner sources</i>	na oprogramowanie <i>on software</i>	inwestycyjne <i>capital</i>		na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną <i>on staff training connected with innovation activity</i>	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów <i>on the marketing for new or significantly improved products</i>	
					na budynki i budowle oraz grunty <i>on land and buildings</i>	na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>on the acquisition of instruments and equipment</i>			
						razem total			w tym z importu <i>of which import</i>
w tys. zł <i>in thous. zł</i>									
OGÓŁEM	181119	#	#	8252	18906	129604	80051	259	#
TOTAL									
w tym: <i>of which:</i>									
Produkcja artykułów spożywczych	88728	361	–	5160	14695	63248	43225	20	5208
<i>Manufacture of food products</i>									
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	6784	–	–	262	–	6523	113	–	–
<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>									
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10164	–	–	–	1905	8215	836	17	27
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>									
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2428	81	–	41	–	2306	140	–	–
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>									
Produkcja maszyn i urządzeń	14524	4100	501	1913	306	6517	2410	83	807
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>									

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 7 (175). **PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRZEMYSŁOWYCH^a W 2010 R.**
NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN INDUSTRIAL ENTERPRISES^a IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody netto ze sprzedaży produktów ^b nowych lub istotnie ulepszonych w % przychodów netto ze sprzedaży ogółem ^c Net revenues from sales of new or significantly improved products ^b in % of total turnover ^c			
	ogółem total	nowych lub istotnie ulepszonych dla rynku new or significantly improved for the market	nowych lub istotnie ulepszonych tylko dla przed- siębiorstwa new or significantly improved only for the enterprise	z ogółem – eksport of total – export
OGÓŁEM TOTAL	5,5	3,1	2,3	1,1
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	5,8	3,3	2,5	1,2
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	3,7	1,1	2,6	0,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych Manufacture of rubber and plastic products	4,7	–	4,7	0,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	4,2	4,2	0,0	0,3
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	10,2	7,2	3,0	1,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	15,8	6,6	9,2	7,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Wprowadzonych na rynek w latach 2008-2010. c Produktów, towarów i materiałów.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Introduced into the market during 2008-2010. c Products, goods and materials.

TABL. 8 (176). ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSLE^a W 2010 R.
 Stan w dniu 31 XII
 MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2010
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
OGÓŁEM TOTAL	212	336	145	170	140	570
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	200	289	145	170	140	376
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	108	112	3	17	14	109
Produkcja napojów	11	1	–	10	–	5
Produkcja wyrobów tekstylnych	3	39	–	1	1	10
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	11	12	7	–	–	69
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1	6	–	5	5	5
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2	–	–	–	–	2
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	27	31	7	111	102	11
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	14	28	–	1	1	26
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	–	6	9	–	–	–
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2	–	1	–	–	3
Produkcja urządzeń elektrycznych Manufacture of electrical equipment	5	2	6	2	2	13
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4	9	74	14	13	75

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons. ^b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 8 (176). **ŚRODKI AUTOMATYZACJI PROCESÓW PRODUKCYJNYCH W PRZEMYSŁE^a**
W 2010 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII
MEANS OF AUTOMATING PRODUCTION PROCESSES IN INDUSTRY^a IN 2010 (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Linie produkcyjne Production lines		Centra obróbkowe Processing centres	Roboty i manipulatory przemysłowe Industrial robots and manipulators		Komputery ^b Computers ^b
	automatyczne automatic	sterowane komputerem computer controlled		ogółem total	w tym roboty of which robots	
	w szt. in units					
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	–	2	2	–	–	1
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja mebli	9	5	10	–	–	35
<i>Manufacture of furniture</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	–	1	–	–	–
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	6	3	–	–	–	149
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	5	42	–	–	–	45
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
W tym pobór, uzdatnianie i dostar- czanie wody	5	40	–	–	–	30
<i>Of which water collection, treatment and supply</i>						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Komputery duże, minikomputery i mikrokomputery do sterowania i regulacji procesami technologicznymi.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Mainframe computers, minicomputers and microcomputers for the control and regulation of technological processes.

TABL. 9 (177). **WYNAZAKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE**
DOMESTIC PATENTS AND UTILITY MODELS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Wynalazki:					
zgłoszone	19	25	50	56	Patent applications
udzielone patenty	6	13	15	11	Patents granted
Wzory użytkowe:					
zgłoszone	–	12	15	31	Utility model applications
udzielone prawa ochronne	–	15	4	14	Rights of protection granted

Ź r ó ł o: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
S o u r c e: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 10 (178). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE INTERNET**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING INTERNET
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in % of total enterprises</i>		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:			<i>Enterprises using:</i>
dostęp do Internetu	85,3	95,8	<i>Internet access</i>
połączenie z Internetem przez:			<i>Internet access via:</i>
łącze szerokopasmowe ^b	58,7	74,6	<i>broadband connection^b</i>
modem analogowy (zwykła linia telefoniczna)	34,3	42,2	<i>analogue modem (connection over plain telephone line)</i>
łącze bezprzewodowe (np. GSM, GPRS, UMTS itp.)	16,0	14,9	<i>wireless connection (e.g. GSM, GPRS, UMTS)</i>
własną stronę internetową	49,7	60,8	<i>own website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W technologii z rodziny DSL (ADSL, SDSL itp.) lub inne łącze stałe (np. sieć telewizji kablowej, energetyczna – PLC).

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b DSL connections (ADSL, SDSL etc.) or other fixed broadband connections (e.g. via cable TV network, power supply traction – PCL).

TABL. 11 (179). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE TELEINFORMATYCZNE**
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED ICT SYSTEMS
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw <i>in % of total enterprises</i>		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące:			<i>Enterprises using:</i>
komputery	87,0	97,4	<i>computers</i>
sieć lokalną LAN – bezprzewodową	18,0	32,5	<i>local area network (LAN) – wireless</i>
Intranet	23,9	45,4	<i>Intranet</i>
bezpłatne oprogramowanie, systemy „open source” np. Linux	12,7	18,3	<i>free, open source software and operating systems, like Linux</i>
ERP – system informatyczny do planowania zasobów przedsiębiorstwa	8,7	14,1	<i>Enterprise Resource Planning system</i>
CRM – oprogramowanie do zarządzania informacjami o klientach zapewniające dostęp do nich innym komórkom przedsiębiorstwa	16,2	17,8	<i>Customer Relationship Management system</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

DZIAŁ XIV CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. 1600-2100 w różnych latach).

Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badania.

System wag opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Informacje o **cenach detalicznych** są wynikiem badania cen prowadzonego w zakresie:

- towarów i usług konsumpcyjnych,
- towarów i usług niekonsumpcyjnych nabywanych przez ludność na cele produkcyjno-inwestycyjne związane głównie z rolnictwem.

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono jako średnie ważone współczynnikami wyrażającymi udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych 25 targowiskach w województwie. Do 2004 r. źródłem informacji o cenach uzyskiwanych przez rolników była miesięczna sprawozdawczość korespondentów rolnych, którzy notowali również ceny uzyskiwane w bezpośrednich obrotach między poszczególnymi gospodarstwami. W związku z tym dane od 2005 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

CHAPTER XIV PRICES

General notes

1. The basis for compiling **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about 1600-2100 in various years).

Price indices of consumer goods and services were calculated applying the system of weights from the year preceding the surveyed year.

The weight system was based on the structure of households expenditure (excluding own consumption) on purchasing consumer goods and services, derived from the household budgets survey. The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. Information about **retail prices** comes from the following price surveys:

- consumer goods and services,
- non-consumer goods and services purchased by consumers for production and investment purposes, connected mainly with agriculture.

The information on retail prices of goods and services comes from price quotations conducted by interviewers in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices were calculated as arithmetic means of average monthly prices apart from annual prices of selected goods which were calculated as weighted averages of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected 25 marketplaces in the voivodship. Until 2004 the information on prices received by farmers was collected monthly from agricultural correspondents, whose reports also included prices of products traded between farms. Therefore data since 2005 have not been fully comparable with the data for the previous years.

Average annual prices were calculated as the arithmetic means of average monthly prices.

TABL. 1 (180). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100		previous year = 100		
OGÓŁEM	110,7	102,0	103,2	102,3	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	111,5	101,9	104,9	101,5	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,0	102,7	109,0	104,5	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	105,6	96,3	95,2	98,2	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,3	105,2	103,3	Dwelling
Zdrowie	110,1	102,5	103,8	102,5	Health
Transport	123,3	105,7	97,1	105,3	Transport
Rekreacja i kultura	109,4	99,8	101,6	100,6	Recreation and culture
Edukacja	112,0	101,3	102,4	101,8	Education

TABL. 2 (181). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,57	2,88	4,88	4,53	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,03	1,20	1,73	1,77	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Mąka pszenna – za 1 kg	1,43	1,87	1,75	Wheat flour – per kg
Kasza gryczana prażona cała – za 500 g	1,97	2,55	2,99	3,29	Buckwheat whole roasted – per 500 g
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	9,98	17,54	18,28	19,43	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	14,03	13,74	15,95	14,35	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	6,02	5,56	6,86	6,24	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	18,91	19,80	21,22	20,09	Pork ham, boiled – per kg
Kielbasa „Toruńska” – za 1 kg	13,19	13,65	14,64	13,84	Sausage "Toruńska" – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,56	11,93	16,65	16,13	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	9,56	10,67	12,43	11,76	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	5,44	7,32	8,57	9,01	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze 3-3,5% tłuszczu sterylizowane – za 1 l	2,16	2,46	2,81	2,80	Cows' milk, fat content 3-3,5% sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 ml	1,18	1,24	1,54	1,57	Sour cream, fat content 18% – per 200 ml
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	8,11	9,30	10,96	10,78	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający „Gouda” – za 1 kg ...	16,17	16,05	17,17	17,99	Ripening "Gouda" cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,33	0,44	0,45	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	2,88	3,37	3,52	4,11	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,15	4,61	5,71	5,57	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	3,70	4,54	5,45	5,22	Oranges – per kg
Jabłka ^{ab} – za 1 kg	2,34	1,79	1,80	2,21	Apples ^{ab} – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,10	1,12	1,33	1,51	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,18	1,29	1,84	1,72	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,64	0,80	0,97	1,33	Potatoes ^a – per kg
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,90	3,02	2,99	2,63	White sugar, crystallized – per kg
Czekolada mleczna – za 100 g	2,37	3,16	3,37	3,38	Milk chocolate – per 100 g
Kawa naturalna mielona „Tchibo Family Classic” – za 250 g	6,41	4,46	5,76	5,85	Natural coffee "Tchibo Family Classic", ground – per 250 g

a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku. b W 2000 r. – droższe.

a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing shares of purchases made by consumers in particular months of the year. b In 2000 – dessert apples.

TABL. 2 (181). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Herbata „Madras” – za 100 g	2,04	2,28	2,88	3,36	Tea "Madras" – per 100 g
Sok jabłkowy – za 1 l	3,32	2,90	3,80	3,66	Apple juice – per l
Wódka czysta „Polonaise – Polish Vodka” 40% ^c – za 0,5 l	24,86	20,30	18,86	19,04	Pure vodka "Polonaise – Polish Vodka" 40% ^c – per 0,5 l
Piwo jasne pełne 12,5% ekstraktu wagowego, butelkowane – za 0,5 l	2,67	2,69	3,04	3,03	Beer, full light, 12,5% of extract, bottled – per 0,5 l
Papierosy „Mars” – za 20 szt.	4,43	5,30	7,96	9,34	Cigarettes "Mars" – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowej – za 1 kpl	457,13	502,66	387,04	375,74	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Koszula męska z elanobawełny, rękaw długi – za 1 szt.	65,30	75,03	76,90	76,07	Men's shirt, polyester staple fibres and cotton, long sleeve – per 1 pc
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	128,66	147,15	149,49	148,05	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę	111,56	130,24	123,64	122,09	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	26,40	31,86	31,18	34,78	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciąagowej – za 1 m ³	1,37	2,00	2,42	2,55	Cold water from municipal water-line system – per m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^d – za 1 kW·h	0,29	0,44	0,58	0,61	Electricity for households (all-day tariff) ^d – per kW·h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowych ^e – za 1 m ³	0,90	1,47	2,36	2,38	Natural, high-methane gas from gas-line system ^e for households – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	393,70	471,92	668,58	683,64	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	11,44	14,18	14,57	15,71	Hot water – per m ³
Centralne ogrzewanie lokali miesz- kalnych – za 1 m ² powierzchni użytkowej	2,57	3,63	4,52	4,58	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Pralnia automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1530,51	1292,83	1266,54	1289,55	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	399,45	323,74	328,91	330,65	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	158,38	133,50	168,53	176,70	Steam iron
Rower turystyczny – za 1 szt.	419,65	478,10	552,30	615,00	Touring bike – per 1 pc
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	40,82	51,81	63,58	67,63	Consultation of a second-graduated physician in specialist practice
Bilet normalny na przejazd jedno- razowy autobusem miejskim	1,43	1,77	2,00	2,03	Regular ticket for travelling by intra- urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	12,41	11,74	13,22	13,43	Taxi daily fare – for 5 km distance
Kurs samochodowy kategorii „B”	667,25	1020,83	1174,00	1168,42	Car course "B"
Bilet normalny do kina	9,59	12,25	12,85	13,31	Regular cinema ticket
Gazeta – dziennik lokalny	0,93	1,20	1,46	1,58	Local daily newspaper
Ondulacja na zimno włosów damskich	42,44	47,66	51,10	53,62	Women's cold wave
Mydło toaletowe – za 100 g	1,38	1,40	1,68	1,86	Toilet soap – per 100 g
Ciągnik „Ursus 2812”	36050,00	63074,00	71736,00	77210,00	Tractor "Ursus 2812"
Siewnik zbożowy ciągnikowy, zawieszany	5805,39	12877,00	16421,20	16783,13	Tractor mounted grain drill Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	13,60	23,77	31,70	29,67	
Przemiał pszenicy – za 1 dt	15,45	20,63	22,00	22,00	Grinding of wheat – per dt
Badanie kliniczne krowy	14,63	19,87	28,77	30,67	Cows' clinical examination

c W 2000 r. – 50%. d Od 2001 r. zawiera opłatę za energię elektryczną, stawkę systemową, składnik stały i zmienny stawki sieciowej oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 100 kW·h energii elektrycznej. e Zawiera opłatę za gaz i usługę przesyłową (stałą i zmienną) oraz opłatę abonamentową przy zużyciu miesięcznym 18,25 m³ gazu.

c In 2000 – 50%. d Since 2001 including charge for electricity, system rate, standing and variable elements of electricity network rate and subscription fee with the monthly use of 100 kW·h of electricity. e Including charge for gas and gas transmitting (standing and variable) and subscription fee with the monthly use of 18,25 m³ of gas.

TABL. 3 (182). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż (bez siewnego) – za 1 dt:					<i>Cereal grain (excluding sowing seed) – per dt:</i>
pszenicy	51,08	36,03	47,82	63,48	<i>wheat</i>
żyta	36,91	25,68	31,31	43,33	<i>rye</i>
jęczmienia	54,33	34,51	38,37	49,69	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	41,80	25,04	27,92	30,25	<i>oats and mixed cereal</i>
pszennyta	49,77	30,33	35,57	43,71	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	15,98	17,97	17,99	18,65	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	40,39	47,05	42,89	69,61	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	11,55	17,22	12,59	10,68	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	80,64	77,21	102,80	130,28	<i>Industrial rape and agrimony – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	659,96	305,00	509,40	842,95	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	2,87	4,00	4,52	4,43	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	6,18	9,48	9,76	9,16	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,69	3,83	4,47	3,82	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,87	1,01	0,99	1,16	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze spożywcze – za 1 szt.	0,28	0,24	0,28	0,23	<i>Hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (183). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziemiopłody – za 1 dt					<i>Crops – per dt</i>
Ziarno zbóż: pszenicy	57,20	43,74	53,14	61,37	<i>Cereal grain of: wheat</i>
żyta	42,06	28,57	37,40	41,63	<i>rye</i>
jęczmienia	51,05	41,73	50,51	56,06	<i>barley</i>
owsa	44,53	30,56	39,50	40,72	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych)	35,12	51,92	70,48	69,61	<i>Potatoes (excluding edible early kinds)</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.					<i>Livestock – per head</i>
Krowa dojna	1347,13	2180,91	2490,11	2440,24	<i>Dairy cow</i>
Jałówka 1-rocza	839,54	1315,78	1454,16	1600,58	<i>One-year heifer</i>
Prosię na chów	83,87	132,28	180,80	132,74	<i>Piglet</i>
Koń roboczy	3055,17	3400,00	4016,95	3997,22	<i>Farm horse</i>
Żrebię 1-roczne	1710,18	2159,26	2467,17	2600,00	<i>One-year colt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg					<i>Animals for slaughter – per kg</i>
Bydło (bez cieląt) ^a	1,89	3,00	3,25	.	<i>Cattle (excluding calves)^a</i>
Cielęta	6,84	9,33	9,43	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	3,64	3,70	.	.	<i>Pigs</i>

^a Średnia ważona cena bydła rzeźnego obliczona przy przyjęciu struktury ilości skupu młodego bydła i krów rzeźnych.

^a Average weighted price of cattle for slaughter calculated with the adoption of the structure of procurement quantity of young cattle and cows for slaughter.

DZIAŁ XV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Dział zawiera dane dotyczące: nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, produkcji roślinnej, pogłowia zwierząt gospodarskich, produkcji zwierzęcej, skupu produktów rolnych oraz wyposażenia rolnictwa w środki produkcji.

2. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

3. **Gospodarstwo rolne** oznacza grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

4. **Gospodarstwa rolne** w użytkowaniu indywidualnym obejmują:

- 1) gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych, prowadzone przez rolników na gruntach własnych i niewłasnych (określone do 2001 r. jako indywidualne gospodarstwa rolne);
- 2) gospodarstwa indywidualne o powierzchni do 1 ha użytków rolnych (działki rolne, w tym np. działki służbowe) użytkowane rolniczo przez osoby fizyczne (określone do 2001 r. jako indywidualne działki rolne) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych.

5. Dane o **nakładach pracy w gospodarstwach rolnych** opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Prezentowane dane uwzględniają osoby wykonujące pracę w gospodarstwie w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, tj. w okresie od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r. (nawet jeżeli była to praca w minimalnym wymiarze godzin).

Nakłady pracy ogółem dla całego rolnictwa uwzględniają:

- 1) w gospodarstwach indywidualnych: właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin (rodzinna siła robocza), pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych, pomoc sąsiedzka,
- 2) w gospodarstwach osób prawnych: pracowników najemnych stałych i dorywczych, pracowników kontraktowych oraz pozostałe osoby (tj. członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, uczniów pracujących w szkolnych gospodarstwach rolnych, osoby pracujące, w tym duchowne w gospodarstwach prowadzonych przez zakony).

CHAPTER XV AGRICULTURE AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. This chapter contains data on: labour input in agricultural holdings, land use, sown area, crop output, live-stock population, animal output, procurement of agricultural products and means of production in farming.

2. The presented information has been compiled using the **kind of activity method** and concerns agricultural activity within the scope of crop and animal production conducted by economic entities, regardless of the sections of the NACE in which they are included.

3. **Agricultural holding** is understood as an agricultural area, including forest land, buildings or their parts, equipment and stock, if they constitute or may constitute an organized economic unit as well as rights and obligations related to running an agricultural holding.

4. **Agricultural holdings** in private use include:

- 1) private farms exceeding 1 ha of agricultural land, tended by farmers on their own or rented land (defined until 2001 as private farms);
- 2) private farms up to 1 ha of agricultural land (agricultural plots, of which e.g. company plots) used for agricultural purposes by natural persons (defined until 2001 as private agricultural plots) as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land.

5. Data of **labour input in agricultural holdings** were compiled on the basis of the Agricultural Census 2010. The presented data include persons performing any work on a farm in the period of 12 months preceding the survey, i. e. between 1 Jul 2009 and 30 Jun 2010 (even if it was minimal volume of work).

The total labour input for the whole agriculture include:

- 1) on private farms in agriculture: owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers (family labour force), permanent paid employees and temporary paid employees, contracted workers, mutual aid,
- 2) on farms of legal persons: permanent paid employees and temporary hired employees, contracted workers, as well as others persons (i.e. members of agricultural producers' cooperatives, students working on school agricultural holdings, employed persons, including clergymen working on holding run by monasteries).

Ze względu na duży udział pracy w niepełnym wymiarze godzin oraz sezonowego zatrudnienia pracowników dorywczych, nakłady pracy w rolnictwie zostały wyrażone w umownych **rocznych jednostkach pracy** (AWU). Umowna jednostka pracy (AWU) jest ekwiwalentem czasu przepracowanego w ciągu roku w gospodarstwie rolnym przez 1 osobę pełnozatrudnioną w rolnictwie. W Polsce przyjęto 2120 godzin przepracowanych w ciągu roku jako równoważnik pełnego etatu (roczną jednostkę pracy). Jednocześnie zgodnie z metodologią EUROSTAT-u zachowano warunek, że na 1 osobę nie może przypadać więcej niż 1 roczna jednostka pracy nawet jeżeli w rzeczywistości pracuje ona dłużej.

6. Dane o powierzchni użytków rolnych ogółem oraz według rodzajów użytków od 2002 r. prezentuje się bez gruntów niestanowiących gospodarstw rolnych. Dane za 2000 r. podano w warunkach porównywalnych.

Zgodnie z metodologią EUROSTAT-u, **użytki rolne w dobrej kulturze** – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 III 2007 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 46, poz. 306) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe; dane za 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonych na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmiaru.

*Because of the high share of part-time and seasonal employment of temporary paid employees, the labour input in agriculture was expressed in conventional **Annual Work Unit** (AWU). The conventional Annual Work Unit (AWU) means the equivalent of worked time over a year on agricultural holdings by 1 full-time paid employee in agriculture. In Poland it equals 2120 working hours over a year as an equivalent of full-time employment (annual work unit). In accordance with the EUROSTAT methodology, the assumption is that more than 1 AWU cannot be attributed to 1 person, even if the actual amount of work was higher.*

6. Data regarding the total area of agricultural land and area by land type since 2002 have been presented excluding non-farm land. Data for 2000 are presented in comparative conditions.

According to EUROSTAT methodology, **agriculture land in good agricultural condition** – maintained in accordance with norms defined in the regulation of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 12 Mar 2007 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 46, item 306) with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures; data for 2010 are not comparable with the data for the previous years.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries, nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not smaller than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

7. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywa rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu oraz na targowiskach.

8. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują strączkowe konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorja).

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniuczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydżę na pasze.

9. Dane o ciągnikach rolniczych dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

10. Skup produktów rolnych dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

11. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemioplodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdawczości, wyników badań reprezentacyjnych, szacunków oraz ocen prowadzonych przez rzeczoznawców szczebla terenowego dla danych nieobjętych sprawozdawczością.

7. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) plant products (harvests for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) animal products as well as the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd), which includes: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories of plant and animal products and the increase in farm animal stocks (livestock – basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sowing material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on market-places.

8. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oil-bearing plants concern grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale do not include cereal mixed, unless otherwise indicated.

Pulses for grain include edible pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oil-bearing crops (rape, agrimony, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e. tobacco, hop, chicory).

Feed plants include: feed pulses, legumes (of which perennial: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses as well as root plants (mangold, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip etc.) and maize for feeds.

9. Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.

10. Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal) purchased by economic entities directly from producers.

11. Data regarding the land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, estimation and evaluations made by field experts for data not included in reports.

12. Dane za 2010 r. w zakresie nakładów pracy w gospodarstwach rolnych, użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

13. Do przeliczeń wyników i czynników produkcji na jednostkę powierzchni przyjęto użytki rolne rozliczane według siedziby użytkownika gospodarstwa – stan w czerwcu.

14. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2009/10 oznacza okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.).

15. **Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych oraz Agencję Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa),
 - b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
 - a) osób fizycznych,
 - b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - c) spółdzielni produkcyjnych i kółek rolniczych oraz lasów oddanych im w zarząd i bezpłatne użytkowanie,
 - d) innych osób prawnych.

2. **Powierzchnia gruntów leśnych** obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (powierzchnia niezalesiona).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej, stanowiące rezerваты przyrody lub wchodzące w skład parków narodowych, ewentualnie wpisane do rejestrów zażytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

12. *Data for 2010 in terms of labour input in agricultural holdings, land use, sown area, livestock, tractors, agricultural machines and equipment, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 as of 30 Jun.*

13. *Agricultural land calculated by the land user's seat was assumed for calculation of results and production factors per area unit – as of June.*

14. *Farming years cover the period from 1 Jul to 30 Jun (e.g. the 2009/10 farming year covers the period from 1 Jul 2009 to 30 Jun 2010).*

15. *Data, unless otherwise indicated, are presented by the land user's seat.*

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

- 1) **public forests** owned by:
 - a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:
 - the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,
 - nature protection units (national parks),
 - organizational units supervised by other ministers, voivods, gminas or municipal associations as well as the Agricultural Property Agency (until 15 Jul 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury),
 - b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);
- 2) **private forests** owned by:
 - a) natural persons,
 - b) land held in common by all or part of the residents of a village,
 - c) production cooperatives and farmers' associations as well as forests given them into administration and free use,
 - d) other legal persons.

2. **Forest land** includes forest area as well as land connected with silviculture.

Forest area includes land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered with forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (non-wooded area).

These areas are designated for silviculture production, which are nature reserves or comprise portions of national parks or eventually are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas etc.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Plazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na gruntach leśnych z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną, tj. gruntach nieleśnych.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Najczęściej występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Lesistość (wskaźnik lesistości) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. Dane o pozyskaniu drewna w układzie sortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług PKWiU 2008, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years, and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years, as well as crops and greenwoods in the I age category, with plantings less than 0,5 (full plantings – 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the II age category (21-40 years) with plantings up to 0,3 inclusive or planted with trees in the III or higher age category (41 years or more) with plantings up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal class and to be renewed.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed on forest land through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture, i.e. non-forest land.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs on public and private areas outside the forest and green areas in cities. The most frequently the term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes forests and forest land, land designated by legally binding decisions for afforestation, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. Forest cover (forest cover indicator) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

4. Data on removals in assortment order were presented according to the quality and size classification defined by the Polish Norms and with respect of the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 Oct 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293), replacing the PKWiU classification used until 31 Dec 2008.

Rolnictwo Agriculture

TABL. 1 (184). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Użytki rolne ^{ab} (stan w czerwcu) w tys. ha	1188,7	1089,3	1147,0	1070,4	Agricultural land ^{ab} (as of June) in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne	1135,8	1061,2	1122,5	1050,8	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^{bc} w %:					Share in total sown area (as of June) ^{bc} in %:
zbóż podstawowych	43,6	44,4	44,4	43,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	42,2	44,0	44,1	43,6	of which private farms
ziemniaków	10,3	4,8	3,2	2,9	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	10,3	4,9	3,2	2,9	of which private farms
rzepaku i rzepiku	0,1	0,4	0,7	1,4	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	0,0	0,2	0,5	1,1	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	15,8	26,8	27,1	29,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	15,5	25,7	26,9	29,0	of which private farms
ziemniaków	194	172	161	203	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	194	172	161	203	of which private farms
rzepaku i rzepiku	22,9	28,4	28,8	23,9	rape and agrimony
w tym gospodarstwa indywidualne	19,2	27,2	26,4	23,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bd} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	60,0	67,6	72,8	75,5	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bd} (as of June) per 100 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	62,8	68,9	72,6	76,5	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %	54,1	52,9	51,6	52,1	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	54,2	52,9	51,6	52,1	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	8,5	9,7	9,2	9,4	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne	8,5	9,7	9,1	9,3	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^e na 1 ha użytków rolnych w kg ..	153,5	166,9	177,2	193,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^e per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych	1035	1482	1854	1840	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	1089	1516	1879	1870	of which private farms
na 1 krowę	3426	4163	4547	4303	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	3422	4160	4545	4302	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	7,1 ^f	8,8	8,9	9,6 ^g	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne	7,4 ^f	9,0	8,9	9,7 ^g	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^h w kg	75,2	87,1	93,3	105,0	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^h in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	75,9	86,7	92,7	104,7	of which private farms

a Według granic administracyjnych; w 2010 r. według siedziby użytkownika. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c W 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 242; trzoda chlewna – stan w końcu lipca. e Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczy i dziczyzny; w wadze poubojowej łącznie. f Stan w dniu 31 XII. g W gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą. h Dane dotyczą odpowiednio lat gospodarczych: 1999/2000, 2004/05, 2008/09, 2009/10; w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

a By administrative borders; in 2010 by the land user's seat. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c In 2010 excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). d See note to table 11 on page 242; pigs – as of the end of July. e Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. f As of 31 Dec. g On farms conducting agricultural activity. h Data concern respectively 1999/2000, 2004/05, 2008/09 and 2009/10 farming years; in 2010 data of the Agricultural Census.

TABL. 2 (185). **NAKLADY PRACY W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2009/10 R.**^a
LABOUR INPUT IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2009/10^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		W gospodarstwach indywidualnych On private farms				W gospodarstwach osób prawnych On farms of legal persons		
	ogółem grand total	w tym kobiety of which women	razem total	w tym of which			razem total	w tym pracownicy najemni ^b of which paid employees ^b	
				rodzinna siła robocza ^c family labour force ^c	pracownicy najemni ^b paid employees ^b			stali permanent	dorywczy temporary
					stali permanent	dorywczy temporary			

W ROCZNYCH JEDNOSTKACH PRACY (AWU) w tys.
 IN ANNUAL WORK UNIT (AWU) in thous.

OGÓŁEM	112,7	43,8	111,8	109,7	0,7	0,8	0,9	0,6	0,1
TOTAL									

W ODSETKACH
 IN PERCENT

w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych: on farms with agri- cultural land of:									
Do 1,00 ha	1,2	1,4	1,2	1,2	1,0	0,5	2,1	2,9	0,0
Up to 1,00 ha									
1,01-1,99	3,0	3,2	3,1	3,1	1,9	1,3	0,1	0,2	0,0
2,00-4,99	10,5	10,4	10,6	10,6	8,6	6,0	0,2	0,3	0,0
5,00-9,99	22,5	21,7	22,7	22,8	9,5	13,6	0,7	0,9	0,0
10,00-14,99	22,5	22,3	22,4	22,6	6,5	11,1	27,4	37,8	0,0
15,00-19,99	14,7	15,0	14,8	14,9	3,2	10,8	0,3	0,5	0,0
20,00-49,99	22,2	22,9	22,4	22,4	16,3	23,0	3,2	4,0	0,8
50,00 ha i więcej	3,3	3,1	2,8	2,3	53,1	33,6	65,9	53,5	99,2
and more									

a Obejmuje okres od 1 VII 2009 r. do 30 VI 2010 r.; dane Powszechnego Spisu Rolnego; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 226.
 b Na podstawie umowy o pracę (pisemnej lub ustnej). c Właściciele, współwłaściciele i dzierżawcy, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin.

a Including the period from 1 Jul 2009 to 30 Jun 2010; data of the Agricultural Census; see general notes, item 5 on page 226.
 b On the basis of employment agreement (written or verbal). c Owners, co-owners and leaseholders, including contributing family workers.

TABL. 3 (186). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH^{ab} WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND^{ab} BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym gospodarstwa indywidualne	SPECIFICATION
	Grand total	Of which private farms	
	w ha	in ha	
OGÓŁEM			TOTAL
2000	1192693	1140298	
2005	1097480	1068906	
2009	1148773	1130765	
2010	1070353	1050769	
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej	1039840	1022973	Agricultural land in good agricultural condition
Pod zasiewami	606763	594191	Sown area
Grunty ugorowane	18222	17786	Fallow land
Uprawy trwałe	6214	6146	Permanent crops
w tym sady	5569	5564	of which orchards
Ogrody przydomowe	2067	2065	Kitchen gardens
Łąki	295537	292842	Meadows
Pastwiska	111037	109943	Pastures
Użytki rolne pozostałe	30513	27796	Other agricultural land

a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 227. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a By the land user's seat; see general notes, item 6 on page 227. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun.

TABL. 4 (187). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ**
(ceny stałe^a)
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2000	2005	2008	2009	2000	2005	2008	2009
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100 previous year = 100							
Produkcja globalna	90,5	100,4	105,4	107,6	90,2	100,4	105,6	107,9
Gross output								
roślinna	77,8	97,5	106,0	99,3	77,1	96,1	106,4	99,4
crop								
zwierzęca	99,9	101,9	105,1	111,7	99,9	102,8	105,1	112,2
animal								
Produkcja końcowa	94,5	99,9	103,7	109,0	94,1	100,4	103,8	109,5
Final output								
roślinna	67,9	81,9	98,7	93,5	64,5	78,6	98,7	93,1
crop								
zwierzęca	100,2	103,1	104,5	111,3	100,2	104,0	104,6	111,8
animal								
Produkcja towarowa	96,2	102,3	106,0	104,7	96,0	102,9	105,8	105,3
Market output								
roślinna	80,4	101,4	114,7	98,4	78,7	99,4	115,6	98,3
crop								
zwierzęca	99,5	102,4	104,9	105,6	99,3	103,3	104,7	106,1
animal								

a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 23.

a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23.

TABL. 5 (188). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA GROSS OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	36,7	34,4	34,1	31,1	Crop output
Zboża	10,0	13,3	15,2	14,1	Cereals
w tym zboża podstawowe	5,2	8,1	9,4	6,9	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	2,2	1,5	1,7	1,6	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,9	2,1	2,5	2,2	rye
jęczmień	0,5	0,7	0,8	0,8	barley
Ziemniaki	11,3	3,7	3,0	2,3	Potatoes
Przemysłowe	1,3	1,5	0,3	0,5	Industrial
w tym buraki cukrowe	0,7	1,1	0,0	0,0	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	2,4	2,1	1,9	1,7	Vegetables
Owoce	1,1	0,9	0,3	1,1	Fruit
Siano łąkowe	4,0	5,0	4,8	4,6	Meadow hay
Pozostałe	6,6	7,9	8,6	6,8	Others
Produkcja zwierzęca	63,3	65,6	65,9	68,9	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	29,0	24,1	21,9	20,4	Animals for slaughter ^b
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,1	4,7	6,0	5,4	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	2,0	1,6	1,8	1,5	calves
trzoda chlewna	15,8	11,9	8,1	7,6	pigs
owce	0,1	0,1	0,0	0,0	sheep
drób	4,7	5,2	5,3	5,3	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-1,1	1,4	0,1	3,1	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	28,4	35,0	39,6	40,3	Cows' milk
Jaja kurze	2,8	1,7	1,2	1,4	Hen eggs
Obornik	3,7	3,0	2,8	2,9	Manure
Pozostałe	0,5	0,4	0,3	0,8	Others

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 10, pkt 1) na str. 23. ^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.
^a See general notes to the Yearbook, item 10, point 1) on page 23. ^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 5 (188). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA TOWAROWA MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	14,1	11,8	12,0	11,2	Crop output
Zboża	3,7	4,6	5,2	5,4	Cereals
w tym zboża podstawowe	3,3	4,1	4,9	5,2	of which basic cereals
w tym: pszenica	2,0	1,3	1,4	1,5	of which: wheat
żyto	0,7	0,9	1,2	1,2	rye
jęczmień	0,1	0,3	0,5	0,5	barley
Ziemniaki	3,7	1,9	2,3	1,8	Potatoes
Przemysłowe	2,6	2,2	0,4	0,7	Industrial
w tym buraki cukrowe	1,1	1,7	0,0	0,0	of which sugar beets
Warzywa	2,5	2,0	2,3	2,0	Vegetables
Owoce	1,3	1,0	1,6	1,2	Fruit
Pozostałe	0,3	0,1	0,2	0,1	Others
Produkcja zwierzęca	85,9	88,2	88,0	88,8	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	42,0	32,9	30,7	28,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	7,8	6,6	8,4	7,9	cattle (excluding calves)
cielęta	2,4	1,8	2,2	1,8	calves
trzoda chlewna	22,2	15,7	10,7	9,8	pigs
owce	0,1	0,1	0,1	0,0	sheep
drób	7,4	7,6	8,1	8,4	poultry
Mleko krowie	39,9	52,8	55,8	57,4	Cows' milk
Jaja kurze	3,2	1,9	1,4	1,7	Hen eggs
Pozostałe	0,8	0,6	0,1	0,9	Others

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (189). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW**
Stan w czerwcu
SOWN AREA
As of June

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2009	2010 ^a		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
O G Ó Ł E M	742463	676806	716345	606763	594191	T O T A L
Zboża	569897	503853	534839	459672	450320	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	323376	300294	318108	266582	259162	<i>basic cereals</i>
pszenica	72288	39286	42909	37614	35098	<i>wheat</i>
żyto	132852	103919	101045	77570	76489	<i>rye</i>
jęczmień	27090	21295	23678	21840	20654	<i>barley</i>
owies	49032	53506	48350	52168	51312	<i>oats</i>
pszenżyto	42114	82288	102126	77389	75609	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	240076	194859	208656	184055	183528	<i>cereal mixed</i>
gryka i proso	4924	4426	3629	3618	3541	<i>buckwheat and millet</i>
kukurydza na ziarno ..	1521	4273	4446	4827	3500	<i>maize for grain</i>
Strączkowe	6581	8745	9416	3891	3752	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne	471	139	96	612	579	<i>edible</i>
pastewne ^b	6110	8606	9320	3279	3173	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	76238	32759	22718	17448	17396	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	7867	9372	6754	10792	8683	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	5468	5802	418	275	156	<i>sugar beets</i>
oleiste	1050	2504	5732	9501	7511	<i>oil-bearing</i>
w tym rzepak i rzepik	1010	2449	5124	8310	6379	<i>of which rape and agrimony</i>
Pastewne	72872	113690	133976	111707	110802	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	3602	650	283	165	164	<i>root plants</i>
kukurydza na paszę ..	11076	46190	63826	68599	68284	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c	9008	8387	8642	3347	3331	<i>Other crops^c</i>
w tym warzywa gruntowe	5315	4206	3407	1393	1392	<i>of which field vegetables</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI; bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie (nawozy zielone). b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun; excluding area of permanent crops other than orchards, kitchen gardens and crop for ploughing (green fertilizers). b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (190). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2000	2005	2009	2010		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	846814	1351688	1444846	1336642	1307093	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	511883	804321	863206	772006	750435	<i>basic cereals</i>
pszenica	132423	119372	132328	125637	116263	<i>wheat</i>
żyto	188346	243347	230839	185771	183574	<i>rye</i>
jęczmień	38975	60533	67317	73166	69719	<i>barley</i>
owies	55527	129500	125074	141975	140082	<i>oats</i>
pszenżyto	96613	251569	307648	245457	240797	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	324239	522170	557144	537650	536474	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	1479065	563506	365642	368385	367613	Potatoes
Buraki cukrowe	178256	240025	16741	12992	7020	Sugar beets
Rzepak i rzepik	2313	6957	14780	19260	15225	Rape and agrimony
Siano łąkowe	880205	1367874	1502994	1594905	1587204	Meadow hay
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	14,9	26,8	27,0	29,1	29,0	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe ...	15,8	26,8	27,1	29,0	29,0	<i>basic cereals</i>
pszenica	18,3	30,4	30,8	33,4	33,1	<i>wheat</i>
żyto	14,2	23,4	22,8	23,9	24,0	<i>rye</i>
jęczmień	14,4	28,4	28,4	33,5	33,8	<i>barley</i>
owies	11,3	24,2	25,9	27,2	27,3	<i>oats</i>
pszenżyto	22,9	30,6	30,1	31,7	29,0	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe ..	13,5	26,8	26,7	29,2	29,1	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	194	172	161	203	203	Potatoes
Buraki cukrowe	326	414	401	472	450	Sugar beets
Rzepak i rzepik	22,9	28,4	28,8	23,9	23,9	Rape and agrimony
Siano łąkowe	36,7	52,7	53,2	54,0	54,2	Meadow hay

TABL. 8 (191). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES

WARZYWA	2000	2005	2009	2010 ^a		VEGETABLES
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu <i>AREA^b in ha – as of June</i>						
O G Ó Ł E M	5315	4206	3407	2407	2407	T O T A L
Kapusta	1227	925	749	619	619	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	158	189	147	116	116	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	601	490	364	265	265	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	740	799	638	321	321	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	663	446	336	145	145	<i>Beetroots</i>
Ogórki	671	448	330	186	186	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	586	230	160	110	110	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^c	669	679	683	645	645	<i>Others^c</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
O G Ó Ł E M	81075	84480	79873	73002	72986	T O T A L
Kapusta	35884	37914	29823	30027	30024	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	1369	2586	2491	2560	2559	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	7004	5784	5683	7562	7561	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	12231	16668	20067	10577	10573	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	10264	7971	8125	4644	4642	<i>Beetroots</i>
Ogórki	4670	3610	2546	3669	3669	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	4834	2377	1462	2157	2157	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^c	4819	7571	9676	11806	11801	<i>Others^c</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Kapusta	292	410	398	485	485	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	87	137	169	220	220	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	117	118	156	285	285	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	165	209	314	330	330	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	155	179	242	321	321	<i>Beetroots</i>
Ogórki	70	81	77	197	197	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	82	104	91	196	196	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^c	72	111	142	183	183	<i>Others^c</i>

a Dane nieostateczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

a Non-final data. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (192). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010 ^a		SPECIFICATION
				ogółem grand total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu AREA ^b in ha – as of June						
O G Ó Ł E M	4930	2921	3128	2952	2946	T O T A L
Jabłonie	2674	1762	1859	1826	1821	Apples
Grusze	458	199	249	152	152	Pears
Śliwy	716	384	310	147	147	Plums
Wiśnie	911	431	388	182	181	Cherries
Czereśnie	137	98	110	53	53	Sweet cherries
Pozostałe ^c	34	47	212	592	592	Others ^c
ZBIORY w t PRODUCTION in t						
O G Ó Ł E M	7426	18507	17925	16111	16108	T O T A L
Jabłka	4734	15059	13880	13353	13350	Apples
Gruszki	405	603	928	758	758	Pears
Śliwki	976	1027	1225	930	930	Plums
Wiśnie	1195	1599	1647	870	870	Cherries
Czereśnie	105	192	205	160	160	Sweet cherries
Pozostałe ^c	11	27	40	40	40	Others ^c
PLONY z 1 ha w dt YIELDS per 1 ha in dt						
Jabłka	18	85	75	73	73	Apples
Gruszki	9	30	37	50	50	Pears
Śliwki	14	27	40	63	63	Plums
Wiśnie	13	37	42	48	48	Cherries
Czereśnie	8	20	19	30	30	Sweet cherries
Pozostałe ^c	3	5	2	7	7	Others ^c

a Dane nieostateczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie.

a Non-final data. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Peaches, apricots, walnuts.

TABL. 10 (193). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT

O W O C E	2000	2005	2009	2010 ^a		F R U I T
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
POWIERZCHNIA ^b w ha – stan w czerwcu <i>AREA^b in ha – as of June</i>						
O G Ó Ł E M	4595	4064	4691	4000	3999	T O T A L
Truskawki	2736	1979	2032	1357	1357	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	124	56	94	195	195	<i>Raspberries^c</i>
Porzeczki	1570	1651	1796	1619	1618	<i>Currants</i>
Agrest	110	28	41	49	49	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	55	350	728	780	780	<i>Others^d</i>
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
O G Ó Ł E M	8953	12703	14963	12072	12072	T O T A L
Truskawki	3646	6791	6400	5120	5120	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	73	45	164	341	341	<i>Raspberries^c</i>
Porzeczki	4596	4310	5591	4050	4050	<i>Currants</i>
Agrest	490	303	236	176	176	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	148	1254	2572	2385	2385	<i>Others^d</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Truskawki	13	34	32	38	38	<i>Strawberries</i>
Maliny ^c	6	8	17	18	18	<i>Raspberries^c</i>
Porzeczki	29	26	31	25	25	<i>Currants</i>
Agrest	45	108	58	36	36	<i>Gooseberries</i>
Pozostałe ^d	27	36	35	31	31	<i>Others^d</i>

a Dane nieostateczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. c Łącznie z jeżyną bezkolcową, d Aronia, borówka wysoka, leszczyna i inne.

a Non-final data. b In 2010 data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Including thornless blackberry. d Chokeberry, high-bush blueberry, hazel and others.

TABL. 11 (194). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
W SZTUKACH IN HEADS				
Bydło	2000	667490	664138	Cattle
	2005	737797	735795	
	2009	900742	898281	
	2010^a	879273	877179	
w tym krowy	2000	361139	359876	of which cows
	2005	390570	389568	
	2009	464927	463786	
	2010^a	457676	456792	
Trzoda chlewna ^b	2000	947899	916088	Pigs ^b
	2005	873838	849526	
	2009	604882	591787	
	2010^a	553363	534787	
w tym lochy	2000	80860	78102	of which sows
	2005	84525	82528	
	2009	55413	54042	
	2010^a	51788	49869	
Owce	2000	21270	21178	Sheep
	2005	23347	23347	
	2009	18135	18121	
	2010^a	22144	22109	
w tym maciorki	2000	13336	13276	of which ewes
	2005	14145	14145	
	2009	11877	11871	
	2010^a	13674	13651	
Konie ^c	2000	37857	37850	Horses ^c
	2005	20213	20200	
	2009	23769	23759	
	2010^a	20218	20133	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlew- na, owce i konie)	2000	715736	708267	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	741714	736452	
	2009	836546	820714	
	2010^a	808412	803863	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe.
a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b As of the end of July. c Estimated data.

TABL. 11 (194). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE (dok.)**
Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES (cont.)
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION	
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in heads				
Bydło	2000	56,0	58,9	Cattle
	2005	67,2	68,8	
	2009	78,4	79,4	
	2010^a	82,1	83,5	
w tym krowy	2000	30,3	31,9	of which cows
	2005	35,6	36,4	
	2009	40,5	41,0	
	2010^a	42,8	43,5	
Trzoda chlewna ^b	2000	79,5	81,2	Pigs ^b
	2005	79,6	79,5	
	2009	52,7	52,3	
	2010^a	51,7	50,9	
w tym lochy	2000	6,8	6,9	of which sows
	2005	7,7	7,7	
	2009	4,8	4,8	
	2010^a	4,8	4,7	
Owce	2000	1,8	1,9	Sheep
	2005	2,1	2,2	
	2009	1,6	1,6	
	2010^a	2,1	2,1	
w tym maciorki	2000	1,1	1,2	of which ewes
	2005	1,3	1,3	
	2009	1,0	1,0	
	2010^a	1,3	1,3	
Konie ^c	2000	3,2	3,4	Horses ^c
	2005	1,8	1,9	
	2009	2,1	2,1	
	2010^a	0,3	0,3	
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	2000	60,0	62,8	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)
	2005	67,6	68,9	
	2009	72,8	72,6	
	2010^a	75,5	76,5	

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Stan w końcu lipca. c Dane szacunkowe.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy wykorzystaniu następujących współczynników: dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

a Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. b As of the end of July. c Estimated data.

N o t e. The following ratios are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (195). **DRÓB^a**
Stan w końcu roku
POULTRY^a
As of the end of the year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010 ^b		SPECIFICATION
			ogółem <i>total</i>	w tym gospodar- stwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	
Kury w tys. szt.	4582,4	4001,8	7469,9	6548,0	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1341,6	865,8	1102,1	1102,1	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	225,8	64,3	615,8	603,7	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	172,1	55,0	277,6	277,6	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^c w tys. szt.	39,4	28,0	52,5	52,5	<i>Ducks^c in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych w szt.	417,5	348,4	697,9	623,2	<i>Hens per 100 ha of agricultural land in heads</i>
w tym nioski	122,2	75,4	103,0	104,9	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^c Łącznie z drobiem pozostałym.

a More than 2 weeks old. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun. c Including other poultry.

TABL. 13 (196). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH SZTUK IN THOUSAND HEADS					
Bydło (bez cieląt)	146,1	110,3	129,4	172,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	148,1	131,4	132,9	108,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	1199,8	1017,7	871,0	759,1	<i>Pigs</i>
Owce	19,9	14,3	16,7	16,0	<i>Sheep</i>
Konie	15,2	8,2	8,4	10,6	<i>Horses</i>
W TYSIĄCACH TON ŻYWEJ WAGI IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT					
Bydło (bez cieląt)	51,3	55,9	73,7	98,7	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	10,7	10,0	10,6	8,8	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	136,4	115,8	106,2	97,4	<i>Pigs</i>
Owce	0,6	0,4	0,5	0,5	<i>Sheep</i>
Konie	7,2	4,8	5,4	6,5	<i>Horses</i>
Drób	40,9	62,2	85,0	80,1	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,2	0,1	0,1	0,2	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy.

a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter.

TABL. 14 (197). **PRODUKCJA MIĘSA, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW^a**
PRODUCTION OF MEAT, FATS AND PLUCK^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami)	183,1	183,2	203,6	207,3	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	172,8	172,4	190,7	193,1	meat and fats
wołowe	26,8	29,2	38,4	51,6	beef
cielęce	6,4	6,0	6,4	5,3	veal
wieprzowe	106,4	90,3	82,8	76,0	pork
baranie	0,3	0,2	0,2	0,2	mutton
końskie	3,9	2,7	3,0	3,4	horseflesh
drobiowe	28,6	43,6	59,5	56,1	poultry
kozy i królicze ^b	0,4	0,4	0,4	0,5	goat and rabbit ^b
podroby	10,3	10,8	12,9	14,2	pluck
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w dt PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND in dt					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^c	153,5	166,9	177,2	193,6	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^c

a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup żywca rzeźnego (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu) oraz ubój gospodarczy. b Łącznie z dziczyzną. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny.

a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding) and farming slaughter. b Including game. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game.

TABL. 15 (198). **PRODUKCJA MLEKA I JAJ**
PRODUCTION OF MILK AND EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka krowiego:						Cows' milk production:
w milionach litrów	1234,3	1626,0	2130,2	1969,4	1964,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych w tys. l	103,5	148,2	185,4	184,0	187,0	per 100 ha of agricultural land in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3426	4163	4547	4105	4104	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj kurzych w mln szt.	316,3	228,8	234,6	216,8	216,8	Hen eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	176	188	251	240	240	Average annual number of eggs per laying hen in units

TABL. 16 (199). **MELIORACJE UŻYTKÓW ROLNYCH**
Stan w dniu 31 XII
DRAINAGE OF AGRICULTURAL LAND
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Użytki rolne zmeliorowane:					<i>Drained agricultural land:</i>
w tysiącach hektarów	358,8	359,3	350,3	350,5	<i>in thousand hectares</i>
grunty orne	183,4	184,6	185,0	185,2	<i>arable land</i>
w tym: zdrenowane	179,6	180,9	181,3	181,4	<i>of which: drained</i>
nawadniane	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>watered</i>
łąki i pastwiska	175,4	174,7	165,3	165,3	<i>meadows and pastures</i>
w tym: zdrenowane	29,0	29,3	29,6	29,7	<i>of which: drained</i>
nawadniane	65,7	65,5	59,9	61,1	<i>watered</i>
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	29,8	32,7	30,5	32,7	<i>in % of total agricultural land</i>

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
S o u r c e: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 17 (200). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>	SPECIFICATION
W sztukach			<i>In units</i>
2000 ^a	84230	83240	
2005	96389	96082	
2009	102524	101147	
2010^b	102245	101872	
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha			<i>Agricultural land per tractor in ha</i>
2000 ^a	14,2	13,6	
2005	11,4	11,1	
2009	11,2	11,2	
2010^b	10,5	10,3	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI, dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

a As of 31 Dec. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun, for farms conducting agricultural activity.

TABL. 18 (201). **CIĄGNIKI ORAZ WYBRANE MASZYNY I URZĄDZENIA ROLNICZE^a**
Stan w czerwcu
**AGRICULTURAL TRACTORS AND SELECTED AGRICULTURAL MACHINES
AND EQUIPMENT^a**
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2002		2010							
	ogółem <i>grand total</i>		w gospodarstwach rolnych o powierzchni użytków rolnych <i>on private farms with agricultural land</i>							
			do 1,00 ha <i>up to 1,00 ha</i>	1,01- -4,99	5,00- -9,99	10,00- -14,99	15,00- -19,99	20,00- -49,99	50,00- -99,99	100,00 ha i więcej <i>and more</i>
w sztukach <i>in units</i>										
Ciągniki rolnicze <i>Agricultural tractors</i>	87229	102245	931	8857	19638	22094	16765	29683	3023	1254
Kombajny: <i>Combine harvesters:</i>										
zbożowe <i>for cereals</i>	8399	10681	6	176	806	1849	2092	4952	562	238
ziemniaczane <i>for potatoes</i>	6043	3844	2	36	273	755	814	1794	146	24
buraczane <i>for beet</i>	645	294	-	7	24	48	53	127	16	19
Silosokombajny <i>Farage harvesters:</i>	1771	1696	-	13	52	208	292	927	157	47
Opryskiwacze polowe <i>Field crop sprayers</i>	32608	33174	59	1611	6486	8386	6129	9448	806	249
Opryskiwacze sado- wnicze <i>Orchard sprayers</i>	820	613	5	80	130	140	86	122	12	38

^a Dane powszechnych spisów rolnych według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 30 VI 2010 r., dla gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

^a Data of agricultural censuses as of 20 May 2002 and 30 Jun 2010, for farms conducting agricultural activity.

TABL. 19 (202). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AS WELL AS LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999/2000	2004/05	2008/09	2009/10 ^a		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	
W TONACH IN TONNES						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	89677	95606	107070	112402	110045	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	49196	52492	58330	64738	63399	nitrogenous
fosforowe	19486	20541	23634	24148	23681	phosphatic
potasowe	20995	22573	25106	23517	22965	potassic
Nawozy wapniowe ^c	73819	65863	15182	15252	13491	Lime fertilizers ^c
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in kg						
Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	75,2	87,1	93,3	105,0	104,7	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	41,2	47,8	50,8	60,5	60,3	nitrogenous
fosforowe	16,3	18,7	20,6	22,5	22,5	phosphatic
potasowe	17,6	20,6	21,9	22,0	21,9	potassic
Nawozy wapniowe ^c	61,9	60,0	13,2	14,2	12,8	Lime fertilizers ^c

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym.

a Data of the Agricultural Census 2010. b Including mixed fertilizers. c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.

TABL. 20 (203). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS						
OGÓŁEM	1625,1	2487,9	2684,8	3127,9	3086,4	TOTAL
Produkty: roślinne	157,8	152,5	126,5	166,6	147,5	Products: crop
zwierzęce	1467,3	2335,4	2558,3	2961,3	2938,9	animal
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND in zł						
OGÓŁEM	1349	2267	2337	2922	2937	TOTAL
Produkty: roślinne	131	139	110	155	140	Products: crop
zwierzęce	1218	2128	2227	2767	2797	animal

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT.

a Paid to suppliers; excluding VAT.

TABL. 21 (204). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
 PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2009	2010		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym od gospodarstw indywidualnych <i>of which from private farms</i>	
Zboża w t	83896	123819	123024	104880	89767	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe	79737	98772	112225	89689	77344	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	47836	41847	51408	44692	37627	<i>wheat</i>
żyto	21877	32858	38372	23819	21581	<i>rye</i>
jęczmień	4254	3348	4296	3031	2720	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1998	9411	6332	5901	5066	<i>oats and cereal mixed</i>
pszczężyto	3772	11308	11817	12246	10350	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	77888	123778	121143	102719	87652	<i>of which consumer and for feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe	73908	98731	110344	87529	75229	<i>of which basic cereals</i>
pszenica	44942	41806	50468	43729	36673	<i>wheat</i>
żyto	21016	32858	38343	23639	21413	<i>rye</i>
jęczmień	3640	3348	3984	2684	2373	<i>barley</i>
owies i mieszanki zbożowe	1386	9411	6062	5695	4860	<i>oats and cereal mixed</i>
pszczężyto	2924	11308	11487	11782	9910	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne w t	1	1	0	0	0	<i>Edible pulses in t</i>
Ziemniaki w t	190960	123429	117553	87906	87600	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	178255	240025	16741	5972	–	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik ^a w t	2313	7008	12136	20447	15310	<i>Rape and agrimony^a in t</i>
Warzywa w t	10149	13203	13792	21225	20527	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	10704	10045	6886	10925	10825	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^b w t	153397	183034	197159	237516	233126	<i>Animals for slaughter^b in t</i>
bydło (bez cieląt)	35541	43694	50861	82941	82750	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	1824	2094	1977	2253	2240	<i>calves</i>
trzoda chlewna	71436	77905	59666	70651	69128	<i>pigs</i>
owce	303	270	221	217	217	<i>sheep</i>
konie	5094	2875	2608	3064	3064	<i>horses</i>
drób	39199	56196	81826	78390	75727	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t	105889	125976	133190	156637	153480	<i>Animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in t</i>
Mleko krowie w tys. l	1056649	1625835	1732227	1719914	1715590	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurcze konsumpcyjne w tys. szt.	1803	2466	2669	3565	3565	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Bez materiału siewnego. b W wadze żywej. c Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej.

a Excluding sowing material. b In live weight. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 22 (205). **WARTOŚĆ SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2000	2005	2009	2010		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem grand total	w tym od gospo- darstw indywi- dualnych of which from private farms	
w tys. zł in thous. zł						
Zboża	39586,1	40346,1	49615,0	57932,3	49205,6	Cereals
w tym zboża podsta- wowe	37638,8	30456,1	44496,0	47683,5	40776,9	of which basic cereals
pszenica	24556,5	15078,1	24674,1	28510,2	24020,9	wheat
żyto	8081,3	8437,3	12075,9	10340,7	9192,2	rye
jęczmień	2294,0	1155,5	1672,9	1562,4	1439,2	barley
owies i mieszanki zbożowe	849,5	2356,1	1850,0	1826,7	1503,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	1857,5	3429,1	4223,0	5443,5	4620,7	triticale
w tym zboża konsump- cyjne i paszowe	36568,4	40316,3	48567,8	56453,3	47782,8	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podsta- wowe	34725,5	30426,2	43448,8	46205,7	39354,0	of which basic cereals
pszenica	22955,5	15048,2	24135,2	27757,2	23281,5	wheat
żyto	7757,8	8437,3	12006,2	10242,7	9105,3	rye
jęczmień	1977,5	1155,5	1528,7	1333,6	1210,4	barley
owies i mieszanki zbożowe	579,4	2356,1	1692,5	1722,5	1399,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	1455,3	3429,1	4086,3	5149,6	4357,1	triticale
Strączkowe konsumpcyjne	2,6	2,5	2,1	4,8	4,8	Edible pulses
Ziemniaki	30521,2	22184,8	21143,8	16397,4	16194,1	Potatoes
Buraki cukrowe	20583,6	41337,4	2107,6	637,9	–	Sugar beets
Rzepak i rzepik ^b	1865,2	5411,1	12475,3	26639,1	20047,1	Rape and agrimony ^b
Warzywa	23531,9	28125,5	13530,1	16190,7	13339,9	Vegetables
Owoce	14971,3	8415,1	17207,7	31296,5	31197,8	Fruit
Żywiec rzeźny	527203,4	693103,0	825761,2	944714,7	927227,8	Animals for slaughter
bydło (bez cieląt)	101998,0	174611,9	230004,5	367195,5	366427,3	cattle (excluding calves)
cielęta	11270,8	19847,7	19288,5	20636,2	20520,7	calves
trzoda chlewna	263294,7	298219,0	266547,8	270043,4	263793,8	pigs
owce	1601,6	1851,0	1601,6	1530,3	1530,3	sheep
konie	24447,4	17992,8	15298,2	17994,6	17994,6	horses
drób	124590,9	180580,6	293020,6	267314,8	256961,1	poultry
Mleko krowie	919566,6	1635139,0	1716819,0	1997399,2	1992478,7	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne ..	509,9	600,0	731,5	820,1	820,1	Consumer hen eggs

a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. b Bez materiału siewnego.
a Paid to suppliers; excluding VAT. b Excluding sowing material.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 23 (206). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	604477	614239	624026	626157	TOTAL in ha
Lasy	595609	604626	614088	616206	Forests
Publiczne	411097	414841	417146	417204	Public
zalesione	409393	411785	412940	412718	wooded
niezalesione	1705	3056	4206	4485	non-wooded
własność Skarbu Państwa	409975	413666	415818	415917	owned by the State Treasury
zalesione	408296	410654	411649	411472	wooded
niezalesione	1680	3012	4169	4445	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Pań- stwowych	372752	377074	379430	379722	managed by State Forests
zalesione	371442	374661	375808	375806	wooded
niezalesione	1311	2413	3622	3915	non-wooded
parki narodowe	32204	32352	32532	32637	national parks
zalesione	31937	31898	32086	32191	wooded
niezalesione	267	454	447	447	non-wooded
własność gmin ^a	1122	1175	1328	1286	owned by gminas ^a
zalesione	1097	1131	1291	1246	wooded
niezalesione	25	45	37	40	non-wooded
Prywatne	184512	189786	196942	199002	Private
zalesione	181071	186245	192737	194983	wooded
niezalesione	3442	3540	4205	4019	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	8868	9613	9938	9950	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	29,5	30,0	30,4	30,5	FOREST COVER in %
POWIERZCHNIA LASÓW NA 1 MIESZKANCA w ha	0,49	0,50	0,52	0,52	FOREST AREA PER CAPITA in ha

a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a It also concerns gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 24 (207). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATION AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^a <i>private forests^a</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkótek leśnych (stan w dniu 31 XII) ..	160	153	146	121	121	121	–	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 Dec)</i>
Odnowienia i zalesienia ^b	2961	2629	1832	2221	1746	1746	475	<i>Renewals and afforestation^b</i>
szuczne	2928	2595	1797	2153	1734	1734	419	<i>artificial</i>
zrębów ^c	958	1564	1512	1750	1689	1689	61	<i>felling sites^c</i>
halizn i płazowin ..	240	99	70	44	28	28	16	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
użytków rolnych ^d i nieużytków	1730	932	215	359	17	17	342	<i>agricultural land^d and wasteland</i>
naturalne	33	35	35	68	12	12	56	<i>natural</i>
Poprawki i uzupełnienia	619	300	164	121	95	95	26	<i>Corrections and supplements</i>
Pielęgnowanie ^e	14520	12385	10596	10792	10145	10145	647	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw ^f	8031	8642	7666	7598	6951	6951	647	<i>crops^f</i>
młodników	5384	3408	2837	3169	3169	3169	–	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^g	1093	330	93	25	25	25	–	<i>introduction of undergrowth^g</i>
Melioracje	1348	1894	1813	2028	2028	2028	–	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Bez dolesień luk w drzewostanach i wprowadzania II piętra. c Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. d Przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. e Bez cięć trzebieżowych. f Pielęgnowanie gleby i czyszczenia wczesne. g Sadzenie krzewów lub drzew stałe znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. b Excluding the afforestation of tree stand gaps and introduction of the second layer. c Including renewals protected by tree stands. d Designated for afforestation in a land development plan. e Without extirpation. f Tending soil and early tree cutting. g Planting bushes or trees remaining in a lower layer of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 25 (208). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	1454,5	1800,3	1838,6	1846,9	1751,3	1750,9	95,6	TOTAL in dam³
Grubizna	1391,8	1720,1	1773,8	1771,7	1676,1	1675,7	95,6	Timber
Grubizna iglasta	957,9	1267,9	1323,9	1381,5	1314,3	1314,2	67,2	<i>Coniferous</i>
w tym drewno: wielkowymiarowe średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	381,0	492,5	485,2	587,0	544,9	544,8	42,1	<i>of which: large-size wood medium-size wood for industrial uses</i>
Grubizna liściasta	433,8	452,2	449,9	390,1	361,7	361,5	28,4	<i>Non-coniferous</i>
w tym drewno: wielkowymiarowe średniowymiarowe do przerobu przemysłowego	158,0	135,7	112,4	108,7	99,1	98,9	9,6	<i>of which: large-size wood medium-size wood for industrial uses</i>
Drewno małowymiarowe	62,7	80,2	64,8	75,2	75,2	75,2	-	Slash
Do przerobu przemysłowego	31,1	35,1	13,5	10,3	10,3	10,3	-	<i>For industrial uses</i>
Opałowe	31,6	45,1	51,3	64,9	64,9	64,9	-	<i>For fuel</i>
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	233,7	284,5	288,9	287,5	401,8	402,9	48,0	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREA in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień; patrz tabl. 26.
a Excluding removals (timber) from plantings; see table 26.

TABL. 26 (209). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENI^a**
PLANTINGS AND REMOVALS FROM PLANTINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym na gruntach prywatnych <i>of which on private land</i>	
Sadzenie w szt.: drzew	9296	16689	11435	18136	4449	<i>Planting in units of: trees bushes</i>
krzewów	19264	4049	7397	16989	1126	
Pozyskanie drewna (grubizny) ^a w m ³	21358	46507	32608	39019	26827	<i>Removals (timber)^a in m³ coniferous</i>
grubizna iglasta	2702	10065	4672	4099	2748	
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	1417	5263	2249	2024	1511	<i>of which large-size gen- eral purpose wood</i>
grubizna liściasta	18656	36442	27936	34920	24079	<i>non-coniferous</i>
w tym drewno wielko- wymiarowe ogólnego przeznaczenia	7500	12653	8417	10879	8428	<i>of which large-size gen- eral purpose wood</i>

a Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
a Estimated data; excluded from the data on total removals (timber).

DZIAŁ XVI PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 1 i 4 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji), a ponadto w tabl. 4 dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż wyżej wymienione.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. Przedstawione w tabl. 4 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług, PKWiU 2008 obowiązującą od 1 I 2009 r. Wprowadzenie tej klasyfikacji, w miejsce obowiązującej do 31 XII 2008 r., nie wpłynęło na dotąd prezentowane dane.

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne, niż występujące w PKWiU, kryteria.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcja sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 23.

Jako **cenę stałą** od 2006 r. przyjęto ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

CHAPTER XVI INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

In tables 1 and 4 budgetary entities and establishments as well as auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) were presented. Moreover, data regarding the production of products, in table 4 include also the activity of entities producing industrial products included in sections other than above mentioned.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of products, which was compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. Products in table 4 are presented according to the Polish Classification of Products and Services PKWiU 2008 used since 1 Jan 2009. Introduction of this classification, instead of PKWiU, binding until 30 Dec 2008, has not influenced the data presented up to now.

In some cases the so-called "items inconsistent" with PKWiU codes were introduced. They comprise:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on criteria different than the ones in PKWiU.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e. both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) the value of finished products sold (regardless of the fact whether payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of work and services rendered for a payment, i.e. both industrial and non-industrial;
- 3) lump sum agent fees in case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 23.

As **constant prices** since 2006 have been adopted 2005 constant prices (2005 average current prices).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np. słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończeniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

2. Dane według działów PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 22.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zlecieniowym przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecieniodawców.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

Outwork in industry is the paid execution by natural persons – on the order and for the benefit of economic entities (outwork employers) – of activities consisting in the manufacture of products or their parts from materials supplied by the outwork employers as well as from raw materials of local origin, e.g. straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the outwork employers.

6. Data concerning **paid employment in industry** include employees hired on the basis of an employment contract.

Employees in industry do not include:

- 1) apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;
- 2) agents;
- 3) outworkers.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting part-time paid employees into full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section "Construction", employing more than 9 persons.

2. Data by NACE Rev. 2 divisions were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 22.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized within the country and includes construction work with an investment, restoration and conservation character as well as temporary construction on construction sites – realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

6. Data regarding **average paid employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e. persons employed on the basis of an employment contract (labour contract, call, appointment or election) and include full- and part-time paid employees, within the country, converted into full-time paid employees.

Przemysł Industry

TABL. 1 (210). **PODSTAWOWE DANE O PRZEMYSŁE**
BASIC DATA ON INDUSTRY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010		SPECIFICATION
			ogółem total	2009 = 100	
Produkcja sprzedana (ceny bieżące) w mln zł	12239,5	16315,3	16687,7	100,8 ^a	<i>Sold production (current prices) in mln zł</i>
Pracujący ^b	59243	62179	61541	99,0	<i>Employed persons^b</i>
Przeciętne zatrudnienie	52411	53954	50644	93,9	<i>Average paid employment</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w zł	1986,41	2553,90	2654,37	103,9	<i>Average monthly gross wages and salaries^c in zł</i>

a Ceny stałe. b Stan w dniu 31 XII; według faktycznego miejsca pracy. c Bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.
a Constant prices. b As of 31 Dec; by actual workplace. c Excluding wages and salaries of persons employed abroad.

TABL. 2 (211). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010		2009 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące current prices				
	w tys. zł in thous. zł		w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	11045876	15050270	15291656	100,0	100,2
TOTAL					
sektor publiczny	1089869	540616	541077	3,5	x
public sector					
sektor prywatny	9956007	14509654	14750579	96,5	x
private sector					
Górnictwo i wydobywanie	81035	162212	220247	1,4	145,4
Mining and quarrying					
Przetwórstwo przemysłowe	10049230	13529105	14219060	93,0	103,2
Manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych	4944791	7247990	8007025	52,4	103,9
Manufacture of food products					
Produkcja wyrobów tekstylnych	244773	142705	122950	0,8	91,8
Manufacture of textiles					
Produkcja odzieży	86717	121274	115830	0,8	98,4
Manufacture of wearing apparel					
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1048149	1070391	1239669	8,1	113,5
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ					
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	14049	47835	80086	0,5	165,6
Manufacture of paper and paper products					
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	129750	183948	165945	1,1	90,2
Printing and reproduction of recorded media					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	36907	85034	75791	0,5	84,1
Manufacture of chemicals and chemical products					

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (211). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010		2009 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	ceny bieżące <i>current prices</i>			w odsetkach <i>in percent</i>	
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>				
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	559592	1088354	1035646	6,8	97,7
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	223933	284560	302257	2,0	113,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	241476	346175	452856	3,0	131,0
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	50328	48927	66569	0,4	167,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>	599896	603544	683720	4,5	117,4
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	31500	#	174051	1,1	149,3
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	141368	88216	92166	0,6	151,0
Produkcja mebli <i>Manufacture of furniture</i>	355377	199260	217910	1,4	109,3
Pozostała produkcja wyrobów <i>Other manufacturing</i>	30971	101148	109753	0,7	135,8
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	128436	83977	70336	0,5	83,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	714347	1071461	517429	3,4	46,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	201264	287492	334920	2,2	116,2
W tym odprowadzanie i oczyszczanie ścieków <i>Of which sewerage</i>	#	158893	173192	1,1	109,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (212). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł			
O G Ó Ł E M	11045876	15050270	15291656	TOTAL
Podmioty o liczbie zatrudnionych:				Entities with following number of paid employees:
49 i mniej	1509251	1845186	1947176	49 and less
50-249	2969530	3623105	3818669	50-249
250-499	1480944	2313673	2776946	250-499
500-999	2913406	2480531	1897121	500-999
1000 i więcej	2172745	4787775	4851744	1000 and more

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (213). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a

WYROBY	2000	2005	2009	2010	udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	PRODUCTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers					
Świeże lub chłodzone mięso wołowe i cielęce w t	7720	6569	24744	31509	11,0	Fresh or chilled beef and veal meat in t
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w t:						Slaughter products ^b included in post-slaughter capacity in t:
bydła i cieląt	7138	5183	19942	26210	12,0	cattle and calves
trzody chlewnej	20965	23882	14484	21208	2,3	pigs
Mięso wieprzowe, świeże lub chłodzone w t	22690	38875	41597 ^c	46817	3,5	Fresh or chilled pork meat in t
Wędliny ^d w t	14111	28274	29844	19201	2,7	Meat products ^d in t
Mleko płynne przetworzone w hl	3012068	4789989	7296183	7573293	27,6	Processed liquid milk in hl
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w t ..	31981	37750	44380	52817	29,8	Butter and other fats from milk in t
Sery i twarogi w t	68160	118678	181644	193336	26,4	Cheese and curd in t
w tym:						of which:
sery podpuszczkowe dojrzewające	42584	73270	107833	105165	39,4	rennet ripening cheese
ser świeży niedojrzewający i twaróg w t	21399	41159	68034	72107	19,4	unripened fresh cheese and curd
Produkty stosowane w żywieniu zwierząt hodowlanych w t	283171	221873	414478 ^c	471582	6,0	Preparations used in farming animal feeding in t

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, produkty oraz części niejadalne (odpadki); w wadze poubojowej cieplej. c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. d Bez końskich i dziczyzny.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal and animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. c Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. d Excluding horseflesh and game.

TABL. 4 (213). **PRODUKCJA WAŻNIEJSZYCH WYROBÓW^a (dok.)**
PRODUCTION OF MAJOR PRODUCTS^a (cont.)

WYROBY	2000	2005	2009	2010		PRODUCTS
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				udział w produkcji krajowej w % share in domestic production in %	
Karma dla zwierząt domowych w t	551	947	8603	14051	4,0	Prepared pet foods in t
Mąka pszenna w t	42557	40905	40517	40151	1,8	Wheat flour in t
Tarcica iglasta w m ³	185642	164436	148954 ^c	221145	5,9	Coniferous sawnwood in m ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w m ²	674365	504435	141429	118143	0,8	Wooden windows and doors, frames and sills in m ²
Cegła w tys. ceg	71415	84622	28487	26467	5,5	Bricks in thous. bricks
Maszyny i urządzenia rolnicze i dla gospodarki leśnej w t	6790	13925	4477	5638	12,2	Machinery and equipment for agriculture and forestry in t

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (214). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA
BRUTTO W PRZEMYSLE^a**
**AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES
AND SALARIES IN INDUSTRY^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto average monthly gross wages and salaries		
O G Ó Ł E M	48366	46698	2639,59	2727,45	T O T A L
sektor publiczny	3708	4452	3301,69	3195,15	public sector
sektor prywatny	44658	42246	2584,62	2678,17	private sector
Górnictwo i wydobywanie	649	694	3124,79	3397,09	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	42691	41472	2471,69	2643,67	Manufacturing
w tym:					of which:
Produkcja artykułów spożywczych	13536	13482	2451,70	2640,11	Manufacture of food products
Produkcja napojów	523	462	4411,62	4834,42	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	1198	992	2249,98	2247,15	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1889	1609	1473,97	1622,50	Manufacture of wearing apparel
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	3585	3520	2583,00	2613,10	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	421	541	1955,70	1974,95	Manufacture of paper and paper products

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (214). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSLE^a (dok.)**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto average monthly gross wages and salaries		
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)					Manufacturing (cont.)
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	1003	944	2419,81	2558,77	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	405	335	2606,79	2342,36	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4897	4390	2285,58	2420,98	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1409	1394	2547,23	2520,36	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2571	2556	2508,99	2648,85	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	306	338	2595,59	2701,90	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	1311	1393	2540,17	2476,39	Manufacture of electrical equipment
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	4129	4039	2702,75	3107,77	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	541	903	2523,88	2454,77	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	850	783	2138,22	2535,74	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	1671	1622	1910,07	2114,25	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	667	736	2284,87	2485,54	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1003	537	2692,11	3528,32	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	3209	1688	4552,86	4098,94	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	1818	2844	3030,56	2971,76	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	125	846	2172,67	2667,79	Water collection, treatment and supply
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	952	1156	3344,84	3315,00	Sewerage
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	741	842	2771,52	2805,92	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo

Construction

TABL. 6 (215). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010	
	w tys. zł in thous. zł			w odsetkach in percent
O G Ó Ł E M	1003590,2	1935066,4	2108273,1	100,0
TOTAL				
sektor publiczny	45816,5	41488,0	20555,6	1,0
public sector				
sektor prywatny	957773,7	1893578,4	2087717,5	99,0
private sector				
Budowa budynków ^Δ	487446,2	873613,9	927418,6	44,0
Construction of buildings				
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ ..	317184,2	638352,6	670260,2	31,8
Civil engineering				
Roboty budowlane specjalistyczne	198959,8	423099,9	510594,3	24,2
Specialized construction activities				

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 7 (216). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW
BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	Roboty	Roboty	SPECIFICATION
		Total	o charakterze inwestycyjnym Investment work	o charakterze remontowym Restoration work	
		w tys. zł in thous. zł			
O G Ó Ł E M	2005	1003590,2	845386,0	158204,2	TOTAL
	2009	1935066,4	1502019,7	433046,7	
	2010	2108273,1	1611297,1	496976,0	
sektor publiczny		20555,6	20130,0	425,6	public sector
sektor prywatny		2087717,5	1591167,1	496550,4	private sector
Budynki		1124705,0	930368,5	194336,0	Buildings
Budynki mieszkalne		551895,1	485702,0	66193,1	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne		52065,3	36078,6	15986,7	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe		472255,3	435272,9	36982,4	two- and multi-dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania		27574,5	14350,5	13224,0	residences for communities

^a Zrealizowana systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a head office on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 7 (216). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS
(cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwestycyjnym <i>Investment work</i>	Roboty o charakterze remontowym <i>Restoration work</i>	SPECIFICATION
	w tys. zł <i>in thous. zł</i>			
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	572809,4	444666,5	128142,9	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	15421,9	10073,0	5348,9	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe	16349,3	11602,8	4746,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe	128786,3	87901,3	40885,0	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności	2330,4	291,0	2039,4	<i>transport and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazy- nowe	137195,7	108781,5	28414,2	<i>industrial buildings and ware- houses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze eduka- cyjnym, budynki szpitali i zakła- dów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	210790,0	178668,4	32121,6	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne	61935,8	47348,5	14587,3	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	983568,6	680928,6	302640,0	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	591145,0	392068,1	199076,9	<i>Transport infrastructure</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	509029,5	346728,0	162301,5	<i>highways, streets and roads</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i pod- ziemne	73902,7	37690,5	36212,2	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	8212,8	7649,6	563,2	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	324011,7	237442,5	86569,2	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	106263,5	58762,9	47500,6	<i>long-distance pipelines, com- munication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablówce rozdzielcze	217748,2	178679,6	39068,6	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych, budowle sportowe i rekreacyjne oraz obiekty inży- nierii lądowej i wodnej pozostałe	68411,9	51418,0	16993,9	<i>Complex constructions on industrial sites, sports and recreational constructions and other civil engineering works</i>

^a Zrealizowana systemem zleceńiowym przez podmioty budowlane; wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a head office on the territory of Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation.

TABL. 8 (217). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA
BUILDINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Budynki^a	1581	2516	2812	2870	Buildings^a
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	985	1664	1813	1987	of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings
miasta	836	1186	1298	1247	urban areas
wieś	745	1330	1514	1623	rural areas
W tym budynki indywidualne ^b	1371	2323	2354	2574	Of which private buildings ^b
miasta	647	1038	970	992	urban areas
wieś	724	1285	1384	1582	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	873	1601	1651	1813	one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings
niemieszkalne	498	722	701	759	non-residential
Kubatura^c w dam³	2468,5	3550,7	4151,2	4740,6	Cubic volume^c in dam³
w tym budynki mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	1370,7	1640,5	2020,4	2011,7	of which one-dwelling as well as two- and multi- dwelling residential buildings
miasta	1731,4	2018,4	2467,6	2445,6	urban areas
wieś	737,1	1532,3	1683,6	2295,0	rural areas
W tym budynki indywidualne ^b	1254,6	2401,4	2513,6	2672,8	Of which private buildings ^b
miasta	585,1	1131,7	969,8	966,7	urban areas
wieś	669,5	1269,7	1543,8	1706,1	rural areas
w tym:					of which:
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	710,1	1259,1	1232,3	1256,5	one-dwelling as well as two- and multi-dwelling residential buildings
niemieszkalne	544,5	1142,3	1276,0	1411,3	non-residential

a Nowo wybudowane. b Realizowane przez osoby fizyczne, kościoły i związki wyznaniowe. c Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a Newly built. b Realized by natural persons, churches and religious associations. c Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion).

TABL. 9 (218). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
BUDYNKI ^a BUILDINGS ^a					
Budynki mieszkalne	985	1664	1815	1989	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkania	985	1664	1813	1987	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	912	1618	1748	1920	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	2	2	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	596	852	997	881	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	38	23	12	8	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	9	10	11	12	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	87	137	191	137	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	2	2	1	1	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	101	175	222	158	Garage buildings
Budynki przemysłowe	32	37	24	37	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	45	109	46	67	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	7	2	–	9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	4	9	1	8	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	4	4	6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	1	7	12	16	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	266	326	455	413	Farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	1	8	2	3	Buildings used as places of worship and for religious activities

^a Nowo wybudowane.
^a Newly built.

TABL. 9 (218). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
KUBATURA ^b w dam ³ CUBIC VOLUME ^b in dam ³					
Budynki mieszkalne	1370,7	1640,5	2042,3	2030,6	Residential buildings
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańciewe	1370,7	1640,5	2020,4	2025,7	One-dwelling buildings as well as two- and multi-dwelling buildings
w tym jednorodzinne	725,4	1256,7	1262,2	1315,2	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	–	–	21,9	5,0	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	1097,8	1910,2	2108,9	2710,0	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	37,3	24,4	52,1	49,4	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	26,9	58,9	39,4	106,2	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	373,5	236,3	543,3	620,5	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0,1	0,5	0,0	0,1	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	15,7	32,6	32,5	36,7	Garage buildings
Budynki przemysłowe	148,8	175,9	235,0	626,9	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	82,0	477,9	300,9	204,8	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	19,5	4,5	0,1	22,9	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	62,0	124,3	3,8	70,4	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	16,4	45,2	11,8	15,6	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	0,1	83,1	50,4	140,9	Sports halls
Budynki gospodarstw rolnych	300,9	549,5	827,4	799,0	Farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	1,8	90,6	2,8	14,3	Buildings used as places of worship and for religious activities

^b Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^b Of newly built and expanded buildings (concerns only the expanded portion).

TABL. 10 (219). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ORAZ PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2009	2010	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie <i>average paid employment</i>		przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto <i>average monthly gross wages and salaries</i>		
O G Ó Ł E M	9220	10024	2889,69	3120,16	T O T A L
sektor publiczny	341	205	2668,72	3122,32	<i>public sector</i>
sektor prywatny	8879	9818	2898,17	3120,44	<i>private sector</i>
Budowa budynków ^Δ	4161	4468	3053,93	3451,89	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	2553	2894	3123,38	3190,25	<i>Civil engineering</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	2506	2661	2378,90	2488,13	<i>Specialized construction activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości linii kolejowych eksploatowanych w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. Linia kolejowa jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do dróg krajowych zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do dróg wojewódzkich zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do dróg powiatowych zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do dróg miejskich zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do dróg zamiejskich zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

3. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w kilometrach pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of railway lines operated on 31 Dec were established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and broad gauge railway lines (data concerning the length of these lines are given in terms of standard gauge lines) operating on that day. The railway line is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. National roads include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with each other.

Gmina roads include roads with local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Bus line is a permanent road link between two terminal locations as well as between selected intermediate locations which involves using one or several buses travelling regularly between these locations according to a defined schedule.

Length of a bus line is the length of the route in kilometres between two terminal locations regardless of the number of trips made by buses on that line.

4. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2003 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborom komunikacji miejskiej.

5. Dane o wypadkach drogowych obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

2. Placówki pocztowe obejmują placówki pocztowe, agencje, pośrednictwa, oddziały i kioski, a do 2001 r. uwzględniane były również placówki usług telekomunikacyjnych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: listy, kartki pocztowe, druki, druki bezadresowe, ankiety i pakietki nadawane jako przesyłki listowe w rozumieniu cenników za usługi pocztowe (w ruchu krajowym i zagranicznym).

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

4. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2003 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet.

5. Data regarding road accidents cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

Road accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

Person injured in a road accident is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunications network, i.e. the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Post offices include post offices, agencies, intermediaries, branches and kiosks as well as until 2001 telecommunications service offices.

3. Communications services include services paid for, free of charge and official.

Data concerning letters include: letters, post cards, forms, bulk mailings, questionnaires and small packets sent as letters in terms of the price rate for postal services (domestic and foreign mail).

4. Telephone main line includes standard main line and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e. a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Transport

Transport

TABL. 1 (220). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
	w km in km				
OGÓŁEM	783	682	760	759	TOTAL
Normalnotorowe ^a	783	682	760	759	Standard gauge ^a
w tym zelektryfikowane	217	220	220	220	of which electrified
jednotorowe	675	575	653	652	single track
dwu- i więcej torowe	108	107	107	107	double- and more track
Na 100 km² powierzchni ogólnej ...	3,9	3,4	3,8	3,8	Per 100 km² of total area

a Łącznie z szerokotorowymi, których długość w 2010 r. wynosiła 48 km.

a Including broad gauge, the length of which in 2010 was 48 km.

TABL. 2 (221). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which with improved surface	
w km in km						
OGÓŁEM	10569	11013	11848	11999	10629	TOTAL
miejskie	1445	1553	1698	1726	1633	urban
zamiejskie	9124	9460	10150	10273	8996	non-urban
Krajowe	979	977	977	977	977	National
miejskie	202	201	200	204	204	urban
zamiejskie	777	776	777	773	773	non-urban
Wojewódzkie	1216	1243	1241	1240	1240	Voivodship
miejskie	168	175	176	176	176	urban
zamiejskie	1048	1068	1065	1065	1065	non-urban
Powiatowe	5929	6452	6577	6624	5563	Powiat
miejskie	487	502	510	513	489	urban
zamiejskie	5442	5950	6067	6111	5074	non-urban
Gminne	2445	2341	3053	3157	2848	Gmina
miejskie	588	675	812	832	765	urban
zamiejskie	1857	1666	2241	2325	2084	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of Domestic Roads and Motorways.

TABL. 3 (222). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	407773	536637	669277	697228	T O T A L
w tym:					of which:
Samochody osobowe	259088	352351	450109	469392	Passenger cars
Autobusy	2044	2177	2258	2314	Buses
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	43832	61315	72882	77503	Lorries and truck tractors ^b
Ciągniki balastowe i rolnicze	77905	92942	110787	113395	Ballast and agricultural tractors
Motocykle	22590 ^c	25228	29977	31177	Motorcycles

^a W 2000 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodę, w latach 2005-2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Łącznie ze skuterami.

^a In 2000 according to the register maintained by the voivod, in 2005-2008 – by starosts, city mayors and mayors, from 2009 according to the central vehicle register maintained by the Ministry of Interior and Administration. ^b Including vans. ^c Including scooters.

TABL. 4 (223). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS LINES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1193	1128	844	829	National: number
długość w km	55747	56043	48441	48721	length in km
dalekobieżne: liczba	22	28	35	38	long distance: number
długość w km ...	6199	9416	12160	12921	length in km
regionalne: liczba	439	477	208	198	regional: number
długość w km	24960	25987	16000	15683	length in km
podmiejskie: liczba	719	607	596	586	suburban: number
długość w km	24488	20520	20245	20063	length in km
miejskie: liczba	13	16	5	7	urban: number
długość w km	100	120	36	54	length in km
Międzynarodowe: liczba	19	26	15	15	International: number
długość w km ..	14104	45375	23666	21442	length in km

^a Przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

^a Of entities employing more than 9 persons providing regular national and international connections; excluding municipal public transport services.

TABL. 5 (224). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
ROAD TRANSPORT FOR HIRE OR REWARD^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					Domestic transport
Przewozy ładunków w tys. t	844,0	728,9	937,4	1065,4	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	81,8	153,2	101,8	80,1	Average transport distance per 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób ^b	29731,0	21278,1	16293,7	16485,6	Transport of passengers ^b in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera ^b w km	33,9	38,3	52,6	54,5	Average transport distance per passenger ^b in km
Komunikacja międzynarodowa					International transport
Przewozy ładunków w tys. t	63,8	127,9	692,0	879,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1035,1	1131,7	1588,2	1326,9	Average transport distance per 1 t of goods in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	143,9	114,7	46,9	77,1	Transport of passengers in thous. persons
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	609	1325	794	1607	Average transport distance per passenger in km

a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. b Bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.
 a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Excluding municipal public transport services.

TABL. 6 (225). **WYPADKI DROGOWE^a**
ROAD ACCIDENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Wypadki	1538	1185	1041	847	Total road accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	37,7	22,1	15,6	12,1	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^b
Ofiary wypadków	2111	1701	1532	1271	Road accident casualties
Śmiertelne	201	211	179	146	Fatalities
Ranni	1910	1490	1353	1125	Injured

a Zarejestrowane przez Policję. b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
 a Registered by the Police. b Vehicles as of 31 Dec.
 Source: data of the General Police Headquarters.

Łączność

Communications

TABL. 7 (226). **WAŻNIEJSZE DANE O ŁĄCZNOŚCI^a**
MAJOR COMMUNICATIONS DATA^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Placówki pocztowe (stan w dniu 31 XII)	339 ^b	298	338	348	Post offices (as of 31 Dec)
miasta	107	106	113	120	urban areas
wieś	232	192	225	228	rural areas
Przesyłki listowe polecone nadane ^c w tys.	6107,3	6512,7	8854,8	8507,2	Registered letters mailed ^c in thous.
Paczki i listy wartościowe nadane ^c w tys.	494,4	436,8	524,0	458,3	Packages and insured letters mailed ^c in thous.
Przekazy pocztowe i telegraficzne wplacane ^c w tys.	3444,3	2343,9	1607,3	1069,3	Postal and telegraphic transfers paid ^c in thous.
Przekazy dla wpłat na rachunki bankowe w tys.	8455,6	6312,5	7122,6	2912,0	Orders of payments on bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą poczty publicznej. ^b Łącznie z placówkami usług telekomunikacyjnych. ^c W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX.

^a Data concern public post. ^b Including telecommunications service offices. ^c In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system.

TABL. 8 (227). **ABONENCI TELEFONICZNI ORAZ APARATY TELEFONICZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	337,1	364,2	252,0	231,3	Telephone main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	287,0	289,3	192,3	175,5	of which private subscribers ^b
miasta	238,0	272,7	183,2	167,2	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	196,5	207,5	132,0	119,5	of which private subscribers ^b
wieś	99,1	91,5	68,8	64,1	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	90,5	81,8	60,3	56,0	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej)	333,7	330,2	223,1	204,6	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta	234,8	243,7	157,2	143,2	urban areas
wieś	98,9	86,5	65,9	61,5	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samo- inkasujące	3617	2895	1490	1361	Public pay telephones
miasta	2796	2259	961	880	urban areas
wieś	821	636	529	481	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of the public telecommunications network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędów, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaż produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaż na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 22.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary niezwywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonerzy), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

CHAPTER XVIII TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise indicated, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section "Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles".

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods, both for the general public as well as for collective consumers, i.e. government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. However, marketplace sales made by salesmen paying only a stall fee (e.g. sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets) are not included.

Data concerning retail sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 22.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. Goods designated for agricultural production (e.g. agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feed, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials etc., were included in particular in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Data regarding **wholesale of commodities** include sales from own or leased warehouses, in which the stored commodities are the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers) as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 do 2499 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m², prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do **pozostałych sklepów** zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Dane dotyczące sklepów prezentowane są zgodnie z ich faktyczną lokalizacją.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów. Począwszy od 2006 r. badanie dotyczące magazynów handlowych prowadzone jest w cyklu trzyletnim.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek; do 2003 r. dane opracowywano na podstawie rejestru.

5. *The division of shops by organizational forms was made on the basis of the sales area and the types of goods sold.*

Department stores and trade stores are shops with multiple departments, selling a wide and universal range of non-foodstuff goods mainly, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are shops with a sales area from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system offering a wide range of foodstuff goods as well as frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are shops with a sales area from 2500 m², selling goods in a self-service system offering a wide range of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a car park.

Grocery shops are shops primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales area from 120 to 399 m².

Specialized shops are shops selling a wide range of articles to fully meet specific needs, e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods etc.

Other shops include stores with a sales area up to 119 m².

Data concerning shops are presented according to their actual location.

6. *Shops are presented including public pharmacies.*

7. *Catering establishments include permanent and seasonal catering establishments and outlets, whose scope of activity is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than 6 months in a calendar year.*

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. *Trade warehouses (wholesale and retail distribution) are the organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering amount and the changes in stocks. Since 2006 survey concerning trade warehouses has been conducted in a three-yearly cycle.*

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data have been generalized on the basis of the result of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations was compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities; until 2003 the data were compiled on the basis of the register.

10. Targowiska są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** uznano te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

10. Marketplaces are specific areas and structures (squares, streets, covered markets) with permanent or seasonal small-retail sales outlets or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where due to the increased demand from buyers (e.g. holiday seaside demand) trade outlets conduct activity for a period up to 6 months and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (228). **SPRZEDAŻ DETALICZNA (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	9676,8	10571,8	12339,3	11672,6	T O T A L in mln zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a w %	18,8	19,0	20,8	Of which share of trade enterprises ^a in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7987	8803	10362	9816	PER CAPITA in zł

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw handlowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a Data concern trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (229). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a (ceny bieżące)**
RETAIL SALES OF GOODS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	3817,8	4882,7	6712,9	7097,4	T O T A L
W ODSETKACH IN PERCENT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Towary konsumpcyjne	69,8	65,7	66,7	65,3	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	25,3	22,9	23,2	21,2	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	6,3	5,3	5,2	4,3	alcoholic beverages
nieżywnościowe	38,2	37,5	38,3	39,8	non-foodstuff
Towary niekonsumpcyjne	30,2	34,3	33,3	34,7	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) and employing more than 9 persons.

TABL. 3 (230). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE OF GOODS IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS				
OGÓŁEM	8464,1	9315,1	11274,1	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT				
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	31,7	22,3	24,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	9,0	5,9	6,8	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	59,3	71,8	68,4	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (231). **SKLEPY I STACJE PALIW**
Stan w dniu 31 XII
SHOPS AND PETROL STATIONS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Sklepy	10140	9788	10299	Shops
Domy towarowe	3	3	5	Department stores
Domy handlowe	20	10	10	Trade stores
Supermarkety	77	120	135	Supermarkets
Hipermarkety	8	9	10	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	263	247	264	Grocery shops
Sklepy wyspecjalizowane	581	898	931	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^a	9188	8501	8944	Other shops ^a
Stacje paliw	351	292	366	Petrol stations

a Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.
a Data concern economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (232). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII)	338	356	303	334	Number of catering establishments (as of 31 Dec)
w tym restauracje	67	78	90	107	of which restaurants
Przychody z działalności gastro- nomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	100539	144566	203373	223578	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	71179	95502	156207	169536	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholo- wych i wyrobów tytoniowych ..	17208	29061	28063	29850	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (233). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**
Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2009	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:					Secured warehouses:
liczba	720	746	790	721	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	461535	510985	544184	619748	storage space in thous. m ²
Magazyny zadaszone:					Roofed warehouses:
liczba	49	72	71	81	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	16126	32097	31215	51677	storage space in thous. m ²
Place składowe:					Storage sites:
liczba	121	112	116	134	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	333445	302146	311141	501506	storage space in thous. m ²
Silosy i zbiorniki:					Silos and reservoirs:
liczba	299	91	100	145	number
pojemność w dam ³	17885	6547	9889	32749	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Wholesale and retail distribution; data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 7 (234). **TARGOWISKA**
Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	77	82	79	79	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	61	64	61	61	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia targowisk w tys. m ²	772	808	849	850	area of marketplaces in thous. m ²
w tym sprzedażowa	576	550	564	564	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	3252	3648	3613	4055	permanent small-retail sales outlets
w tym na targowiskach czynnych codziennie	2757	2933	3035	2770	of which at marketplaces open daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	23	20	45	58	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	3609,2	4333,5	3716,8	3527,8	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług);
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów (łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku);
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z wynajmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżkę dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszt wytworzenia sprzedanych produktów powiększony o koszty sprzedaży (z podatkiem akcyzowym) i o koszty ogólnego zarządu (wariant kalkulacyjny) lub są to koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów (wariant porównawczy);
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);

CHAPTER XIX FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. *Financial results of enterprises are adjusted to the Law on Accounting, dated 29 Sep 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).*

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, insurance companies, brokerage houses and brokerage offices, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in agriculture.

2. *Revenues from total activity (sums received and due) include:*

- 1) *net sales revenues of products (goods and services);*
- 2) *net sales revenues of goods and materials (including sums due from the sale of reusable packages);*
- 3) *other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, in which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, fixed assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets received free of charge, including donated assets (cash), as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, income from social activities, income from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;*
- 4) *financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether totally or partially), surplus of foreign exchange gains over losses.*

3. *Costs of obtaining revenues from total activity include:*

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the manufacturing cost of products sold increased by selling cost (including excise tax) and by the cost of management and administration (calculation variant) or the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories (comparative variant);*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*

- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązanie (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży z uwzględnieniem opustów w postaci rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług.

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi, zaniechaniem lub zawieszeniem pewnego rodzaju działalności (w tym również istotną zmianą metod produkcji lub sprzedażą zorganizowanej części jednostki) oraz postępowaniem układowym lub naprawczym.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik finansowy na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego czy jednostka osiągnie zysk, czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymujemy po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

- 3) *other operating costs which comprise: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and fixed assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, damages, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition and restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets given free of charge;*

- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices taking into account discounts in the form of rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. Financial result on economic activity is the sum of the financial result on the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events, certain types of ceased or suspended activity (also including a significant change in the methods of production or the sale of an organized part of an entity) as well as negotiations or improvement.

7. Gross financial result (profit or loss) is the financial result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances of gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obliged to pay after considering abatements granted. It includes:

- *the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax at the end and at the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. Net financial result (profit or loss) is derived after decreasing gross financial result by obligatory encumbrances.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaznik rentowności obrotu**:
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaznik płynności finansowej**:
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzykresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych, bez funduszy specjalnych.

12. **Aktywa obrotowe** obejmują: zapasy, krótkoterminowe należności i roszczenia, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzykresowe czynne.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. **Kapitały (fundusze) własne** ujmują się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał (fundusz) rezerwowo z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach akcyjnych – kapitał akcyjny,
- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.) – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowy, jest pomniejszony o zadeklarowane, lecz niewniezione wkłady kapitałowe.

14. **Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce)** obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów bankowych i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate**:
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of**:
 - **the first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities, excluding special funds,
 - **the second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues and claims to short-term liabilities, excluding special funds,
 - **the third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues and claims, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities, excluding special funds.

12. **Current assets** include: inventories, short-term dues and claims, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term deferred expenditure.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. **Equity capital (fund)** is recorded in accounting ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. It includes: core capital (fund), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years as well as net financial result of the turnover year. Core capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- share capital – in joint stock companies,
- initial capital – in limited liability companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership and civil law partnership companies.

Core capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. **Liabilities of enterprises (outside capital)** include all liabilities, including liabilities from bank credits and loans. Total liabilities of enterprises are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (235). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w tys. zł in thous. zł		
Przychody z całokształtu działalności	30514165	40879252	39281796	1090168	38191628
<i>Revenues from total activity</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług)	17184290	22758498	22052247	836308	21215939
<i>Net sales revenues of products (goods and services)</i>					
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów ...	12661975	17083377	16338566	207465	16131101
<i>Net sales revenues of goods and materials</i>					
Przychody finansowe	228395	341406	266086	9336	256750
<i>Financial revenues</i>					
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	29437138	39332776	37982824	1079598	36903226
<i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług)	17658873	23692109	23393532	866730	22526802
<i>Cost of products sold (goods and services)</i>					
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	11120187	14538025	14112841	199300	13913541
<i>Value of goods and materials sold</i>					
Koszty finansowe	246983	596581	476451	13568	462883
<i>Financial costs</i>					
Wynik finansowy na działalności gospodarczej ...	1077027	1546476	1298972	10570	1288402
<i>Financial result on economic activity</i>					
Zyski nadzwyczajne	5854	3667	16758	7	16751
<i>Extraordinary profits</i>					
Straty nadzwyczajne	2263	5369	6763	8	6755
<i>Extraordinary losses</i>					
Wynik finansowy brutto	1080618	1544774	1308967	10569	1298398
<i>Gross financial result</i>					
Zysk brutto	1166610	1813158	1575139	41293	1533846
<i>Gross profit</i>					
Strata brutto	85992	268384	266172	30724	235448
<i>Gross loss</i>					
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	198949	224823	182370	10126	172244
<i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>					
W tym podatek dochodowy ^a	180323	224134	182370	10126	172244
<i>Of which income tax^a</i>					
Wynik finansowy netto	881669	1319951	1126597	443	1126154
<i>Net financial result</i>					
Zysk netto	967684	1584540	1380484	31408	1349076
<i>Net profit</i>					
Strata netto	86015	264589	253887	30965	222922
<i>Net loss</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 278.

a See general notes, item 9 on page 278.

TABL. 2 (236). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SELECTED SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finan- sowego brutto <i>Obligatory encumbrances of gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2005	30514165	29437138	1080618	198949	881669
TOTAL	2009	40879252	39332776	1544774	224823	1319951
	2010	39281796	37982824	1308967	182370	1126597
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		106935	91654	15286	629	14657
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Górnictwo i wydobywanie		223494	198294	25200	4439	20761
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe		16962711	16500958	471647	58588	413059
<i>Manufacturing</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		668024	583818	84206	16417	67789
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...		257270	342116	15155	4812	10343
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		3489525	3307861	181598	30332	151266
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		14916035	14466715	449320	51727	397593
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1104894	1099979	5052	669	4383
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95850	93252	2636	285	2351
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		198889	180987	17912	3893	14019
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		613132	580616	32509	6652	25857
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		82755	78855	3871	383	3488
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		179473	171691	7789	1976	5813
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		7463	7157	311	51	260
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		51390	51935	-545	211	-766
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 4 (238). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the		
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree
				w % in %		
OGÓŁEM	2005 96,5	3,5	2,9	24,3	93,5	138,1
TOTAL	2009 96,2	3,8	3,2	20,5	82,2	129,3
	2010	96,7	3,3	2,9	24,3	95,2
sektor publiczny	99,0	1,0	–	69,5	136,0	166,0
public sector						
sektor prywatny	99,6	3,4	2,9	22,8	93,8	147,8
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	85,7	14,3	13,7	60,7	190,3	291,2
Agriculture, forestry and fishing						
Górnictwo i wydobywanie	88,7	11,3	9,3	12,1	81,8	119,7
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	97,3	2,8	2,4	19,9	91,0	135,0
Manufacturing						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	87,4	12,6	10,1	37,3	167,4	263,3
Electricity, gas, steam and air conditioning supply						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...	95,8	4,2	2,9	88,0	156,5	175,2
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo	94,8	5,2	4,3	30,6	99,2	173,0
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	94,5	5,5	5,2	24,8	70,6	137,6
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa	99,6	0,5	0,4	26,6	102,8	118,1
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	97,3	2,8	2,5	95,8	144,2	158,7
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja	91,0	9,0	7,0	96,0	185,4	217,4
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	94,7	5,3	4,2	158,2	212,6	254,1
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	95,3	4,7	4,2	72,2	120,8	152,1
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ	95,7	4,3	3,2	69,4	153,6	192,4
Administrative and support service activities						
Edukacja	95,9	4,2	3,5	200,8	428,5	451,7
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	101,1	–1,1	–1,5	71,9	171,0	184,9
Human health and social work activities						

TABL. 5 (239). **AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

Lp. No.	WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy			
			razem <i>total</i>	w tym		
				materialy <i>materials</i>	półprodukty i produkty w toku <i>semi-finished products and products in progress</i>	
w tys. zł						
1	OGÓŁEM	2005	7359524	2279041	548526	319483
2	TOTAL	2009	10466466	3596264	695545	467674
3		2010	11039338	3711481	785887	455779
4	sektor publiczny		402118	62382	51260	3728
	<i>public sector</i>					
5	sektor prywatny		10637220	3649099	734627	452051
	<i>private sector</i>					
	w tym: <i>of which:</i>					
6	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybnactwo		51061	17408	5103	3618
	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
7	Górnictwo i wydobywanie		70006	19367	5530	402
	<i>Mining and quarrying</i>					
8	Przetwórstwo przemysłowe		4691092	1476541	599866	278535
	<i>Manufacturing</i>					
9	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		243382	83965	65783	492
	<i>Electricity, gas steam and air conditioning supply</i>					
10	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		132451	9835	7256	393
	<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
11	Budownictwo		1571261	580731	44792	142818
	<i>Construction</i>					
12	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>		3412037	1461711	41626	10445
13	Transport i gospodarka magazynowa		218577	20388	7208	68
	<i>Transportation and storage</i>					
14	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		18869	1367	484	6
	<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
15	Informacja i komunikacja		72100	9149	2962	1839
	<i>Information and communication</i>					
16	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		345421	18744	2063	16299
	<i>Real estate activities</i>					
17	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		40990	7738	2073	811
	<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
18	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		60948	3252	531	53
	<i>Administrative and support service activities</i>					
19	Edukacja		1635	81	–	–
	<i>Education</i>					
20	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		9600	453	353	–
	<i>Human health and social work activities</i>					

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 279.

a See general notes, item 12 on page 279.

<i>Inventories</i>		Krótkoterminowe należności i roszczenia		Inwestycje krótkoterminowe <i>Short-term investments</i>	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe czynne <i>Short-term deferred expenditure</i>	Lp. No.
<i>of which</i>		<i>Short-term dues and claims</i>				
produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>	razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług ^a <i>of which from deliveries and services^a</i>			
<i>in thous. zł</i>						
404454	985307	3685915	3230418	1295352	99216	1
648330	1697176	4997148	4355300	1656185	216869	2
626517	1712828	5274247	4578439	1807205	246405	3
3612	3398	161315	129238	168319	10102	4
622905	1709430	5112932	4449201	1638886	236303	5
7332	1337	22725	13907	10646	282	6
12575	244	40784	38507	7082	2773	7
454251	122458	2473565	2081640	690896	50090	8
7	17317	120239	112812	34476	4702	9
104	1944	51823	37120	66522	4271	10
125634	245771	622260	540316	278053	90217	11
22743	1304438	1613933	1476113	300477	35916	12
462	9259	141042	126536	49320	7827	13
–	877	5762	4077	11388	352	14
1067	3135	29629	27686	31855	1467	15
54	168	73914	49310	215091	37672	16
2276	2569	13095	11869	19451	706	17
5	2643	26702	21668	21975	9019	18
–	81	824	403	727	3	19
1	99	5145	4869	3733	269	20

TABL. 6 (240). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
EQUITY CAPITAL (FUND) OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	10674248	5689689	3107017	-122648	882506
TOTAL	2009	15012567	8081145	4881595	-208615	1319971
	2010	12633781	6007308	4689890	-197755	1131210
sektor publiczny		1200090	825162	242757	-42424	443
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		11433691	5182146	4447133	-155331	1130767
<i>private sector</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		88019	9981	44109	-	14657
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Górnictwo i wydobywanie		148221	90644	18288	-290	20761
<i>Mining and quarrying</i>						
Przetwórstwo przemysłowe		4854937	1974809	2170932	-227349	413814
<i>Manufacturing</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		806114	242655	232805	-10571	67789
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ ...		592178	393114	85263	-4176	10343
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		871458	204309	475217	-4362	155176
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		2104858	700329	857665	94830	397541
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		247249	156258	101466	-20866	4383
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		35857	22072	12076	-3472	2351
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		70300	3580	31402	2544	14019
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2617741	2118162	551515	147	25857
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		98097	13970	78176	2233	3488
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						

TABL. 6 (240). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
EQUITY CAPITAL (FUND) OF ENTERPRISES (cont.)
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		kapitał (fundusz) podstawowy core capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
w tys. zł in thous. zł					
Administrowanie i działalność wspierająca ^A <i>Administrative and support service activities</i>	63951	34641	19110	3429	5813
Edukacja <i>Education</i>	1851	301	889	-6	260
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	14713	10649	5494	-1297	-766

TABL. 7 (241). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW**
 Stan w dniu 31 XII
INITIAL (SHARE) CAPITAL OF ENTERPRISES
 As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of				
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób prawnych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagranicznych foreign persons	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	1979404	136795	107774	591486	201794
TOTAL	2009	4364787	88823	1996416	781623	266242
	2010	2468509	73178	55047	754091	270557
sektor publiczny <i>public sector</i>		825162	45637	20969	5117	-
sektor prywatny <i>private sector</i>		1643347	27541	34078	748974	270557
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		3627	-	2794	833	-
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>		70446	-	-	61546	-
Przetwórstwo przemysłowe <i>Manufacturing</i>		928872	31053	24648	254106	233726
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^A <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>		234516	5600	-	11	12832
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		393114	-	-	2527	-
Budownictwo <i>Construction</i>		139832	11188	4109	76428	1161

TABL. 7 (241). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY (AKCYJNY) PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
INITIAL (SHARE) CAPITAL OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of			
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób prawnych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagranicznych foreign persons
w tys. zł in thous. zł					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	389419	8702	6290	305741	3555
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	127894	13302	16656	9469	19190
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	16004	–	–	11821	–
Informacja i komunikacja Information and communication	3580	783	–	2702	–
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	74747	–	500	6393	43
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	10973	1500	50	4152	–
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ... Administrative and support service activities	34270	1050	–	9624	50
Edukacja Education	301	–	–	50	–
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	9452	–	–	1984	–

TABL. 8 (242). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowiązania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deliveries and services ^a
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM 2005	6719105	1287924	1110685	5431181	1065469	3069063
TOTAL 2009	10897925	2688745	1711508	8209180	2692151	3694309
	2010	3858233	2315519	7605339	1619779	3994389
sektor publiczny public sector	502358	204353	174869	298005	28043	91280
sektor prywatny private sector	10961214	3653880	2140650	7307334	1591736	3903109
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	25398	6840	6840	18558	5443	8420

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 279.
a See general notes, item 14 on page 279.

TABL. 8 (242). **ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES (cont.)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term		
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which	
					kredyty i pożyczki credits and loans	zobowiązania z tytułu dostaw i usług ^a liabilities from deliveries and services ^a
w tys. zł in thous. zł						
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	119644	57354	38847	62290	23120	13823
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	5992776	2469162	1167227	3523614	733354	1630552
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	113178	17204	16338	95974	10026	50509
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	101966	23378	21254	78588	11018	25205
Budownictwo Construction	1072992	156920	106859	916072	178777	500699
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	2816379	468881	422833	2347498	569713	1503464
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	265028	76455	59235	188573	43223	98271
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	70526	56643	53208	13883	2983	5199
Informacja i komunikacja Information and communication	40653	7074	6647	33579	5099	20832
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	625786	414345	388036	211441	19912	85101
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	30438	3429	2971	27009	1632	7320
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ .. Administrative and support service activities	60356	22657	20730	37699	8007	8791
Edukacja Education	418	–	–	418	–	67
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	8170	2663	1946	5507	990	2358

a Patrz uwagi ogólne, ust. 14 na str. 279.

a See general notes, item 14 on page 279.

DZIAŁ XX FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Przez finanse publiczne rozumie się procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysonowaniem, a w szczególności: gromadzeniem dochodów i przychodów publicznych, wydatkowaniem środków publicznych, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, finansowaniem potrzeb pożyczkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zaciąganiem zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzaniem środkami publicznymi, zarządzaniem długiem publicznym.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną określającą procesy związane z gromadzeniem i rozdysonowaniem środków publicznych stanowi ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104) z późniejszymi zmianami. Podstawę prawną gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowią również: ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami), ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1591, z późniejszymi zmianami), ustawy z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym i o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2001 Nr 142, poz. 1592 i 1590, z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu obejmują łącznie dochody i wydatki części gminnej i powiatowej.

5. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego grupuje się na podstawie klasyfikacji budżetowej, którą ustala Minister Finansów w drodze rozporządzenia. Prezentowane dane w podziale według działów opracowano zgodnie z klasyfikacją dochodów i wydatków budżetowych, obowiązującą na mocy rozporządzenia Ministra Finansów: w 2000 r. – z dnia 18 VII 2000 r. (Dz. U. Nr 59, poz. 688) z późniejszymi zmianami, w 2005 r. – z dnia 20 IX 2004 r. (Dz. U. Nr 209, poz. 2132) z późniejszymi zmianami, od 2006 r. – z dnia 14 VI 2006 r. (Dz. U. Nr 107, poz. 726) z późniejszymi zmianami.

CHAPTER XX PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finance is understood as processes connected with the accumulation and allocation of public funds, particularly: the accumulation of public revenue and income, spending public funds, financing loan needs of the state budget and the budgets of local self-government entities, committing funds, the management of public funds and public debt.

2. The presented data include information concerning the budgets of local self-government entities (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis defining the processes connected with the accumulation and allocation of public funds is the Law on Public Finances, dated 30 Jun 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104) with later amendments. The legal basis for the financial management of local self-government entities is: the Law on Revenue of Local Self-government Entities, dated 13 Nov 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 80, item 526, with later amendments), the Law on Gmina Self-government, dated 8 Mar 1990 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, item 1591, with later amendments), the Law on Powiat Self-government and the Law on Voivodship Self-government, dated 5 Jun 1998 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 142, items 1592 and 1590, with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the laws on local self-government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables, revenue and expenditure of gminas are given without revenue and expenditure of gminas being also cities with powiat status, but revenue and expenditure of cities with powiat status include revenue and expenditure of both gmina and powiat.

5. Revenue and expenditure of local self-government entities budgets are grouped on the basis of budget classification, introduced by the regulation of the Minister of Finance. The presented data, divided into divisions, were compiled in accordance with the classification of budget revenue and expenditure, obligatory on the basis of the regulation of the Minister of Finance: in 2000 – dated 18 Jul 2000 (Journal of Laws No. 59, item 688) with later amendments, in 2005 – dated 20 Sep 2004 (Journal of Laws No. 209, item 2132) with later amendments, since 2006 – dated 14 Jun 2006 (Journal of Laws No. 107, item 726) with later amendments.

6. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny, podatek od czynności cywilno-prawnych,
 - c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np. skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
 - d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. dochody z wynajmu i dzierżawy,
 - e) środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych;
- 2) dotacje celowe:
 - a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) otrzymane z funduszy celowych,
 - c) pozostałe dotacje, w tym na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) dotacje rozwojowe;
- 4) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej, regionalnej i uzupełnienia subwencji ogólnej.

7. Na wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się m.in.:

- 1) wydatki bieżące:
 - a) dotacje, w tym dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego, tj. zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych,
 - b) świadczenia na rzecz osób fizycznych,
 - c) wydatki bieżące jednostek budżetowych, w tym: wynagrodzenia, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, zakup materiałów i usług,
 - d) wydatki bieżące na obsługę długu publicznego,
 - e) wydatki bieżące z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji,
 - f) pozostałe wydatki bieżące;
- 2) wydatki majątkowe, w tym inwestycyjne.

8. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

6. Revenue of local self-government entities budgets comprises:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from the shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes established and collected on the basis of separate acts, i.e. the tax on real estate, the agricultural tax, the tax on means of transport, receipts from lump sum taxation, taxes on inheritance and gifts, the forest tax, tax on civil law transactions,
 - c) receipts from fees established and collected on the basis of separate acts, e.g. the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
 - d) revenue from property of local self-government entities, e.g. income from renting and leasing,
 - e) funds for additional financing own tasks from non-budgetary sources;
- 2) appropriated allocations
 - a) from the state budget of which for government administration tasks, own tasks, tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies;
 - b) allocations received from appropriated funds;
 - c) other allocations, of which for tasks realized on the basis of self-government agreements;
- 3) development allocations;
- 4) general subsidy from the state budget, consisting of the following parts: equalisation, educational, compensatory, balancing, regional and its supplement.

7. Expenditure of local self-government entities budgets includes among others:

- 1) current expenditure:
 - a) allocations, of which allocations for the organizational-legal entities operating in the budgets of local self-government entities, i.e. budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds;
 - b) benefits for natural persons;
 - c) current expenditure of budgetary entities, of which: wages and salaries, contributions to compulsory social security and the Labour Fund, purchase of materials and services;
 - d) current expenditure for public debt servicing,
 - e) current expenditure for providing guarantees,
 - f) other current expenditure;
- 2) property expenditure, of which investment expenditure.

8. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (243). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiaty	Voivodship
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2000	2090057,9	888057,7	714653,2	368442,5	118904,4
TOTAL	2005	2950304,3	1347341,7	1015782,7	418272,0	168907,9
	2009	4851106,4	1954555,6	1592896,1	626205,3	677449,4
	2010	4939332,2	2039527,8	1803781,5	653763,3	442259,5
Dochody własne		1860490,3	772287,8	810407,4	181056,0	96739,0
<i>Own revenue</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa – w podatku dochodowym <i>share in income from taxes comprising state budget revenue – in income tax</i>		673818,4	218409,9	320789,0	60058,1	74561,5
od osób prawnych		85350,2	8747,8	19455,2	1883,3	55263,9
<i>corporate income tax</i>						
od osób fizycznych		588468,2	209662,1	301333,8	58174,7	19297,6
<i>personal income tax</i>						
podatek od nieruchomości		412324,7	251758,9	160565,8	–	–
<i>tax on real estate</i>						
podatek rolny		34774,7	34594,7	180,1	–	–
<i>agricultural tax</i>						
podatek od środków transportowych		23032,3	13178,5	9853,7	–	–
<i>tax on means of transport</i>						
podatek od czynności cywilnoprawnych		35308,2	15128,0	20180,2	–	–
<i>tax on civil law transactions</i>						
opłata skarbową		12464,4	5591,4	6873,1	–	–
<i>treasury fee</i>						
dochody z majątku		166301,5	57015,8	99161,4	7913,3	2211,0
<i>revenue from property</i>						
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze <i>of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character</i>		82034,0	17137,5	60385,9	3901,9	608,7
Dotacje celowe z budżetu państwa		772629,0	413386,7	176296,2	127714,3	55231,8
<i>Appropriated allocations from the state budget</i>						
na zadania:						
<i>for tasks:</i>						
z zakresu administracji rządowej		525997,5	275210,7	122503,4	85101,5	43181,9
<i>for government administration tasks</i>						
własne		241772,9	136426,0	53429,1	39888,0	12029,9
<i>for own tasks</i>						
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej		4858,6	1750,0	363,7	2724,8	20,0
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>						
Dotacje otrzymane z funduszy celowych		18892,8	6337,7	1797,7	4640,0	6117,4
<i>Allocations received from appropriated funds</i>						
Dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego		37281,2	9905,8	12974,2	11737,0	2664,2
<i>Appropriated allocations for tasks realized on the basis of self-government agreements</i>						
Dotacje rozwojowe		551109,9	85392,3	310520,9	39177,3	116019,4
<i>Development allocations</i>						
Subwencje ogólne z budżetu państwa		1698929,0	752217,6	491785,1	289438,5	165487,8
<i>General subsidies from the state budget</i>						
w tym na zadania oświatowe		1128000,7	483118,8	442752,2	182999,2	19130,6
<i>of which for educational tasks</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 2 (244). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2010 R.**
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	4939332,2	2039527,8	1803781,5	653763,3	442259,5
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	84613,2	59279,1	57,4	2120,2	23156,5
<i>Agriculture and hunting</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	3508,9	3508,9	–	–	–
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	495249,7	70384,3	303813,9	84642,3	36409,2
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	212521,5	59745,5	137348,8	13503,2	1923,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	29475,3	758,6	20155,6	8136,9	424,2
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	72088,8	17614,0	16013,7	20814,2	17646,8
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	66275,9	2999,4	29726,0	33548,2	2,4
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych ...	1278320,6	586406,2	549210,8	67885,9	74817,6
<i>Corporate income tax and personal income tax</i>					
Oświata i wychowanie	66588,4	30601,5	15656,5	19892,3	438,1
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	37471,1	194,0	454,9	35848,7	973,5
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	484535,2	296717,4	143066,7	41478,1	3273,0
<i>Social assistance</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	26527,2	16608,7	6512,6	3073,8	332,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	84650,0	64979,9	18769,7	677,9	222,4
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	55962,0	9121,9	6068,6	124,2	40647,2
<i>Culture and protection of national heritage</i>					
Kultura fizyczna i sport	58989,1	17441,6	39143,4	2365,7	38,4
<i>Physical education and sport</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (245). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
		w tys. zł in thous. zł				
OGÓŁEM	2000	2170465,2	916577,7	765212,0	366215,6	122459,8
TOTAL	2005	2991602,1	1334696,9	1052882,2	421236,8	182786,2
	2009	5015177,2	2077945,7	1686279,9	634526,4	616425,2
	2010	5422261,8	2325544,7	2014525,3	670511,9	411679,9
w tym: of which:						
Dotacje		432400,6	109062,2	193547,8	31403,9	98386,6
<i>Allocations</i>						
w tym dotacje dla zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych		117528,3	27291,5	88062,1	774,7	1400,0
<i>of which allocations for budgetary establish- ments, auxiliary units, special funds and appropriated funds</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		534238,7	353399,0	158277,2	19688,9	2873,6
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		2775714,2	1198102,2	986468,8	440689,4	150453,8
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym: of which:						
wynagrodzenia		1520798,1	659277,6	538589,5	255095,2	67835,7
<i>wages and salaries</i>						
składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy		248062,3	112284,4	86587,5	38146,9	11043,5
<i>contributions to compulsory social security and the Labour Fund</i>						
zakup materiałów i usług		798682,3	317240,8	318605,7	96507,8	66328,1
<i>purchase of materials and services</i>						
Obsługa długu publicznego		38281,5	15423,9	17990,2	2909,3	1958,1
<i>Public debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		1632058,7	645887,6	656293,8	175346,1	154531,2
<i>Property expenditure</i>						
w tym inwestycyjne ^b		1623743,8	643212,6	652464,9	173625,1	154441,2
<i>of which investment expenditure^b</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, środków specjalnych i funduszy celowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations for financing investment tasks of budgetary establishments, auxiliary units, special funds and appropriated funds.

TABL. 4 (246). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2010 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISION IN 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
OGÓŁEM TOTAL	5422261,8	2325544,7	2014525,3	670511,9	411679,9
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo <i>Agriculture and hunting</i>	200952,6	168160,5	58,0	2114,5	30619,5
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę <i>Electricity, gas and water supply</i>	5174,8	3839,7	1335,1	–	–
Transport i łączność <i>Transport and communication</i>	1096550,2	310695,7	505668,3	170898,2	109287,9
Gospodarka mieszkaniowa <i>Dwelling economy</i>	152079,8	41951,4	105054,8	4797,3	276,4
Działalność usługowa <i>Service activity</i>	39040,1	4798,9	24994,0	6979,7	2267,6
Administracja publiczna <i>Public administration</i>	465238,0	227877,4	103648,9	75154,7	58557,0
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa <i>Public safety and fire care</i>	104836,6	28332,1	42070,3	34339,1	95,0
Obsługa długu publicznego ^b <i>Public debt servicing^b</i>	41982,7	15623,2	18010,2	3197,7	5151,6
Oświata i wychowanie <i>Education</i>	1558299,1	734699,6	626689,6	175817,9	21092,1
Ochrona zdrowia <i>Health care</i>	87878,7	13262,7	12439,4	42628,7	19547,8
Pomoc społeczna <i>Social assistance</i>	663229,8	352673,3	239702,1	66143,8	4710,6
Edukacyjna opieka wychowawcza <i>Educational care</i>	123882,4	33103,3	52610,7	35563,0	2605,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska <i>Municipal economy and environmental protection</i>	271730,3	197834,6	72521,2	994,3	380,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego <i>Culture and protection of national heritage</i>	239452,7	95457,1	51103,4	2228,1	90664,0
Kultura fizyczna i sport <i>Physical education and sport</i>	160651,2	48464,5	94108,6	5798,6	12279,5

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmuje wydatki na obsługę długu publicznego oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych związane z tą obsługą.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Includes expenditure on public debt servicing and current expenditure of budgetary entities connected with this servicing.

DZIAŁ XXI INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców).

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,

CHAPTER XXI INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts and the recommendations of "European System of Accounts ESA 1995".

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as land and water engineering constructions), of which construction and assembly works, design and cost estimate documentations among others,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Since 2002 due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease, being fixed assets of units using them (lessee), have been included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays were reported by units that had financed them (lessor).

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, sakralne i rekreacyjne nieprzystosowane do stałego zamieszkania – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonego w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z poboczami i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty i inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

2. **Wartość brutto środków trwałych** jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII należy rozumieć w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:

- przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
- po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. **Wartość zużycia środków trwałych** odpowiada wielkości odpisów amortyzacyjnych (umorzeniowych) dokonanych od chwili oddania środków trwałych do eksploatacji.

Stopień zużycia określa stosunek procentowy wartości zużycia do wartości brutto środków trwałych.

- *legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private construction residential, sacral and recreational not adapted for permanent residence – was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimation regarding the value of investment outlays on private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between unfinished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land and livestock (basic herd) as well as since 1 Jan 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognized as fixed assets since 1 Jan 1991, in accordance with the regulation of the Council of Ministers, dated 12 Dec 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land recognized as fixed assets since 1 Jan 2002, in accordance with the Law on Accounting, dated 29 Sep 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. **Gross value of fixed assets** is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

As gross value of fixed assets at current book-keeping prices as of 31 Dec within the scope of fixed assets designated for exploitation is understood:

- *before 1 Jan 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
- *after 1 Jan 1995 – the purchasing or manufacturing value at current prices.*

Gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 Jan 1995, in accordance with the decisions of the regulation of the Minister of Finance, dated 20 Jan 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. **Value of consumption of fixed assets** corresponds to the value of depreciation since the utilization of the fixed assets.

Degree of consumption of fixed assets is understood as the percentage relation of the value of consumption to the gross value of fixed assets.

4. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

5. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) – niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców).

6. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

4. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the **enterprise method**, i.e. all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g. in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care etc.) are included in the section "Manufacturing". Residential buildings on private farms in agriculture classified in the section "Real estate activities" are an exception.

5. Since 2002, due to the amendment to the Law on Accounting (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments), some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they were included into fixed assets of units that had financed them (lessor).

6. The gross value of fixed assets of:

- legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) employing more than 9 persons – was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, natural persons conducting economic activity employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (of natural persons) and recreational buildings not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures – was estimated.

7. Value of fixed assets by groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets.

The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 Jan 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e. long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (247). **NAKŁADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
		w tys. zł		<i>in thous. zł</i>	
O G Ó Ł E M	4634466	5050866	2382777	2668089	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	289855	300830	25848	274982	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	1071725	1292894	427133	865761	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	24956	26127	–	26127	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	632449	702883	995	701888	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	240255	204460	74403	130057	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	174065	359424	351735	7689	<i>water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities</i>
Budownictwo	176646	162459	6894	155565	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	418394	396325	284	396041	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	1014791	1247675	1105715	141960	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	52660	58538	2493	56045	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	45429	28248	688	27560	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	66027	29383	4673	24710	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	670559	637916	28085	609831	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna	88831	33406	6319	27087	<i>Professional, scientific and techni- cal activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	39345	18786	163	18623	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	152707	147385	146890	495	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	154865	220449	216678	3771	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	158298	182261	153949	28312	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	218406	263588	256512	7076	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ...	15928	30723	453	30270	<i>Other service activities</i>

^a Według lokalizacji inwestycji.
^a By investment location.

TABL. 2 (248). **NAKLĄDY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM TOTAL	1650582	1675856	1904132	465132	1439000
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	33173	17942	24065	20744	3321
Przemysł <i>Industry</i>	825195	877739	976465	156148	820317
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	5369	17598	23467	–	23467
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	659833	587596	664165	940	663225
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	130896	216143	190573	63776	126797
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	29097	56402	98260	91432	6828
Budownictwo <i>Construction</i>	52294	80617	105956	425	105531
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ... <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	196095	262114	318722	284	318438
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	335819	95998	140924	108067	32857
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	8325	23524	25834	25	25809
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	26543	28857	22480	522	21958
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	31335	28559	25565	4673	20892
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	69347	120711	70425	7176	63249
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	7140	12179	9747	5849	3898
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	3962	15184	7685	163	7522
Edukacja <i>Education</i>	10189	3372	14428	12381	2047
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	46821	94542	146779	135289	11490
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	4183	13971	14728	13386	1342
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	161	547	329	–	329

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

TABL. 3 (249). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
 INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	983079	469887	385273	109432
TOTAL	2005	1286104	473140	698769	109170
	2009	1480937	673530	652525	150605
	2010	1519036	579477	747123	189443
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	24766	16364	5917	2472	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	799699	255968	486606	55985	
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	21857	3533	12651	5673	
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	604887	136977	421923	44895	
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	78193	37670	40102	417	
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	94762	77788	11930	5000	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	107139	19862	60280	26161	
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	243705	109587	79594	54043	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	56396	11985	7086	37162	
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	21934	18178	2851	905	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	10213	4478	4716	843	
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8840	2941	4176	1695	
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	70190	67119	1549	1509	
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	4964	1659	1879	1407	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	5134	339	2531	2264	
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	14446	10980	2872	594	
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	137916	51019	82977	3845	
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	13379	8785	4016	529	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	315	213	73	29	
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 4 (250). **NAKLADY INWESTYCYJNE W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	470831	400808	45059	9252
TOTAL	2005	807700	698023	70121	35982
	2009	1506475	1354916	73106	75813
	2010	1915265	1686761	116322	103972
własność państwowa		620928	541407	58988	19622
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		1294337	1145354	57334	84350
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: of which:					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		5389	4015	638	736
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		645	154	448	43
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		14803	14150	267	386
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		4109	3479	466	108
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1709170	1538189	62966	100241
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		164522	116613	46107	1437
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		3600	825	2429	346
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		12405	8897	2818	675
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 5 (251). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010			SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
		w tys. zł	<i>in thous. zł</i>		
O G Ó Ł E M	63068962	66592872	26448621	40144251	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8073622	8260332	316592	7943740	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	14760662	15447957	3769835	11678122	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie	144227	186722	–	186722	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe	8180151	8650822	82741	8568081	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	4109985	3948433	1147762	2800671	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
dostawa wody; gospodarowa- nie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2326299	2661980	2539332	122648	<i>water supply; sewerage, waste management and remedia- tion activities</i>
Budownictwo	931853 ^b	1116305	117852	998453	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ	2958877	3215359	27122	3188237	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazy- nowa	13443097 ^b	14511410	13980231	531179	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ...	287094	341392	21412	319980	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	756672	775069	42234	732835	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	389434	396382	121413	274969	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	13776580	14229770	748392	13481378	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna	303312	342413	81418	260995	<i>Professional, scientific and tech- nical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	156231	156781	18809	137972	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	2784519 ^b	2789727	2778417	11310	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	2306066	2504968	2310926	194042	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1447920	1577360	1351430	225930	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	591759	810855	757026	53829	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa ...	101264	116792	5512	111280	<i>Other service activities</i>

^a Podziału środków trwałych według sekcji dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a The division of fixed assets by sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit. ^b Data have been corrected in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (252). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010		
			ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
			w tys. zł in thous. zł		
OGÓŁEM TOTAL	19079898	24272777	25034680	5711678	19323002
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	276478	352696	368149	282200	85949
Przemysł <i>Industry</i>	9244781	13225994	13626160	2335728	11290432
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	47829	138903	180838	–	180838
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	5036867	7887746	8328108	78792	8249316
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	3369805	4041000	3874245	1115106	2759139
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	790280	1158345	1242969	1141830	101139
Budownictwo <i>Construction</i>	363983	664663	797449	87124	710325
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .. <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1381173	2148453	2329967	25802	2304165
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	886170	1445451	1514364	1217157	297207
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	143880	225724	270699	2300	268399
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	997774	684128	695219	42234	652985
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	289376	361421	365011	121413	243598
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	4374816	3644506	3389808	228976	3160832
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	66747	67449	85900	33159	52741
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	38751	87381	73811	6988	66823
Edukacja <i>Education</i>	93957	125982	144794	31252	113542
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	834216	1084398	1186761	1138877	47884
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją <i>Arts, entertainment and recreation</i>	79105	143528	176124	157553	18571
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	8691	11003	10464	915	9549

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by sections was made according to the seat of local kind-of-activity unit.

TABL. 7 (253). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH (bieżące ceny ewidencyjne)**
Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS (current book-keeping prices)
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w tys. zł	in thous. zł		
OGÓŁEM	2000	3663748	3047489	451687	163297
TOTAL	2005	6519500	5409547	826875	280585
	2009	9946206	8259201	1194151	480343
	2010	11226809	9337921	1298178	578404
własność państwowa state ownership		2601606	1594299	771068	226669
własność jednostek samorządu terytorialnego local self-government entities ownership		8625203	7743622	527110	351735
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing		425	147	79	199
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities		1397502	1292761	72237	30274
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas steam and air conditioning supply		32656	23369	8731	556
Budownictwo Construction		30728	23583	3155	3990
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage		3322951	3216327	4202	102422
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ		19112	15347	3509	256
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities		518026	502317	9038	6659
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities		48259	32692	7825	7742
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities		11821	10297	572	952
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security		2778417	1690811	694841	303051
Edukacja Education		2279674	1841832	412771	24791
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		212446	160411	45709	6305
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation		564926	518795	34927	11155
Pozostała działalność usługowa Other service activities		4597	4005	540	52

TABL. 8 (254). **STOPIEŃ ŻUŻYCIA ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PAŃSTWOWYCH I SAMORZĄDOWYCH JEDNOSTKACH I ZAKŁADACH BUDŻETOWYCH**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF FIXED ASSETS IN BUDGETARY STATE AND LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES AND ESTABLISHMENTS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w %	in %		
OGÓŁEM	2000	36,4	30,7	65,7	63,1
TOTAL	2005	33,9	26,7	70,2	65,3
	2009	34,9	27,3	78,6	57,1
	2010	34,3	27,0	78,5	54,6
własność państwowa		45,8	27,5	79,1	63,1
<i>state ownership</i>					
własność jednostek samorządu terytorialnego		30,9	26,9	77,6	49,0
<i>local self-government entities ownership</i>					
w tym: <i>of which:</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		70,6	26,5	94,9	93,5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		35,7	21,4	71,1	80,8
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		34,3	32,5	58,5	53,6
<i>Electricity, gas steam and air conditioning supply</i>					
Budownictwo		59,1	54,2	74,1	76,4
<i>Construction</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		20,8	20,1	57,1	38,7
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		61,9	56,2	85,7	79,7
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		39,0	38,0	71,9	72,1
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>		45,5	26,2	89,4	82,6
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		31,8	26,7	57,0	72,4
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		46,3	31,0	78,9	55,5
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja		40,7	30,7	83,2	81,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		42,3	29,0	83,9	80,3
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		19,0	16,0	52,4	55,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa		39,2	31,0	94,6	100,0
<i>Other service activities</i>					

DZIAŁ XXII RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. **Rachunki regionalne** opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych.

2. **Produkt krajowy brutto (PKB)** przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

3. **Wartość dodana brutto** mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim i jest wyrażona w cenach bazowych.

4. **Produkcja globalna** obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. **Zużycie pośrednie** obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie rejestrowane jest jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. **Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych** składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

8. **Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych** powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

CHAPTER XXII REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. **Regional accounts** were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector.

2. **Gross domestic product (GDP)** presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

3. **Gross value added** measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. **Gross output** includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. **Intermediate consumption** includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. **Gross primary income in the households sector** is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfills the function of creating gross disposable income.

8. **Gross disposable income in the households sector** is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

9. Grupowanie danych w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe);
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową;
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa;
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł;
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od formy własności), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych według rodzajów działalności po raz pierwszy zostały obliczone w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007. Dane za lata 2007 i 2008 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika. Zmiany wynikają z weryfikacji danych na podstawie aktualizacji zaklasyfikowania jednostek.

W nowym układzie klasyfikacyjnym (PKD 2007) przealiczone będą również dane za lata 2000-2006, które zostaną opublikowane w 2012 r.

13. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (zasady metodologiczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2009 r.”.

9. *The grouping of data according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.*

10. *Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:*

- 1) *non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services);*
- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity;*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget;*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources;*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

11. *Estimation of "hidden economy" is included in regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (independently of the kind of ownership), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding co-operatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).*

12. *Data from regional accounts by kind of activity were, for the first time, calculated in accordance with the Polish Classification of Activities – NACE Rev. 2. Data for 2007 and 2008 were revised in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook. Changes result from data verification on the basis of updating classification of units.*

Data for 2000-2006 will be also recalculated and published according to the new classification (NACE Rev. 2) in 2012.

13. *Explanations concerning regional accounts (methodological principles, basic concepts) were placed in the publication "Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2009".*

TABL. 1 (255). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO^a (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	27321	29047	30903	x	x	x
W tym wartość dodana brutto Of which gross value added	23901	25427	27460	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw non-financial corporations	8997	9576	10496	37,6	37,7	38,2
instytucji rządowych i samorządowych general government	4563	5046	5443	19,1	19,8	19,8
gospodarstw domowych households	9389	9750	10666	39,3	38,3	38,8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2550	2441	2808	10,7	9,6	10,2
Przemysł Industry	4873	4804	5347	20,4	18,9	19,5
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	4177	4078	4520	17,5	16,0	16,5
Budownictwo Construction	1608	1897	2023	6,7	7,5	7,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	6541	7027	7726	27,4	27,6	28,1
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	2363	2676	2463	9,9	10,5	9,0
Pozostałe usługi ^b Other service ^b	5965	6582	7092	25,0	25,9	25,8
NA 1 MIESZKAŃCA ^c PER CAPITA ^c	22872	24370	25951	x	x	x

a Dane za lata 2007 i 2008 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 308. b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 2 na str. 21. c W złotych.

a Data for 2007 and 2008 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 308. b See the general notes to the Yearbook, item 2 on page 21. c In zlotys.

TABL. 2 (256). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW^a (ceny bieżące)**
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	55120	59510	60696	Gross output
Zużycie pośrednie	31219	34083	33236	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	23901	25427	27460	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	9383	10552	10940	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	14635	15031	16548	Gross operating surplus

^a Dane za lata 2007 i 2008 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 308.

^a Data for 2007 and 2008 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 308.

TABL. 3 (257). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH^a**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007	2008	2009	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	19507	20865	22089	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	16330	17505	18549	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	19731	21094	22576	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	16518	17697	18958	per capita in zł

^a Dane za lata 2007 i 2008 zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 308.

^a Data for 2007 and 2008 have been corrected in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 12 on page 308.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. **Proces prywatyzacji** przedsiębiorstw państwowych zapoczątkowany został 1 VIII 1990 r. na mocy ustawy z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, poz. 298) z późniejszymi zmianami, która zdefiniowała podstawowe kierunki i zasady przekształceń własnościowych w Polsce. Wymieniona ustawa obowiązywała do 7 IV 1997 r. Obecnie prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 118, poz. 561) z późniejszymi zmianami, obowiązującej od 8 IV 1997 r. oraz następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80) z późniejszymi zmianami,
- ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (tekst jednolity Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202) z późniejszymi zmianami.

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych (z wyłączeniem ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa) stosuje się trzy zasadnicze metody postępowania z przedsiębiorstwami państwowymi:

- 1) **komercjalizację**, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:
 - a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:
 - prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
 - wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
 - innym;
 - b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;
- 2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);
- 3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych (do 15 VII 2003 r. – Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa) w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. **Process of privatizing** state owned enterprises began on 1 Aug 1990 on the basis of the Law on the Privatization of State Owned Enterprises, dated 13 Jul 1990 (Journal of Laws No. 51, item 298) with later amendments, which defined basic directions and principles of ownership transformations in Poland. The above mentioned law was valid until 7 Apr 1997. At present, the privatization of state owned enterprises is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization of State Owned Enterprises, dated 30 Aug 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561) with later amendments, valid since 8 Apr 1997 as well as the following legal documents:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 Sep 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80) with later amendments,
- the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 Oct 1991, as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 Apr 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202) with later amendments.

2. On the basis of the legal acts mentioned above (excluding the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury) three basic methods are used relatively to state owned enterprises:

- 1) **commercialization**, i.e. the transformation of an enterprise:
 - a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:
 - indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
 - the transfer of shares or holdings to the national investment funds – NIF,
 - other;
 - b) until 30 Apr 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;
- 2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);
- 3) **liquidation** of an enterprise **due to economic reasons**.

3. According to the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury the assets of former state farms, being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency (until 15 Jul 2003 – the Agricultural Property Agency of the State Treasury) for the purpose of restructuring and privatization, are subject to separate processes.

Podmioty gospodarki narodowej

Prezentowane dane dotyczą **podmiotów gospodarki narodowej** zarejestrowanych w rejestrze REGON i obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Entities of the national economy

Presented data concern **entities of the national economy** recorded in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the regulation of the Council of Ministers dated 29 Jun 1995 on Public Statistics (Journal of Laws No. 88, item 439) with later amendments and the provisions of the regulation of the Council of Ministers dated 27 Jul 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

Prywatyzacja Privatization

TABL. 1 (258). **PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.**
STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	191	100,0	T O T A L
Skomercjalizowane	49	25,6	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	80	41,9	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	78	40,8	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	62	32,5	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	30	15,7	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.
^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

TABL. 2 (259). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIĄ W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.

STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wyniku As a result of		
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki transfer of assets to a company	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing
OGÓŁEM	78	21	14	43
TOTAL				
w tym: of which:				
Przetwórstwo przemysłowe	23	10	5	8
Manufacturing				
Budownictwo	20	6	3	11
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21	2	4	15
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3	1	-	2
Real estate activities				

TABL. 3 (260). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE ZLIKwidOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.

STATE OWNED ENTERPRISES LIQUIDATED FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa państwowe State owned enterprises	SPECIFICATION
OGÓŁEM	30	TOTAL
Przetwórstwo przemysłowe	10	Manufacturing
Budownictwo	5	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ..	9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	3	Transportation and storage
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3	Professional, scientific and technical activities

TABL. 4 (261). SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.

COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	49	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	31	privatization ^a
innym	18	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	18	Of which privatized by indirect (capital) method
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	4	of which with foreign capital participation

a Pośredniej (kapitałowej) oraz wniesienia do NFI.
a Indirect (capital) privatization and transfer to NIF.

TABL. 5 (262). **SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2010 R.**

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 AUG 1990 TO 31 DEC 2010

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	63	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	14	<i>Companies with State Treasury participation established from the transfer of assets of state owned enterprises</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3	<i>of which with foreign capital participation</i>
Spółki pracownicze ^a	49	<i>Employee companies^a</i>

^a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

^a *Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.*

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

TABL. 6 (263). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2009	2010	SPECIFICATION
OGÓŁEM	85845	88915	89578	91876	TOTAL
sektor publiczny	2714	3183	3051	3065	<i>public sector</i>
sektor prywatny	83131	85732	86527	88811	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przedsiębiorstwa państwowe	70	23	4	2	<i>State owned enterprises</i>
Spółki	9040	8316	8940	9281	<i>Companies</i>
w tym:					<i>of which:</i>
handlowe	2376	3698	4279	4492	<i>commercial companies</i>
cywilne	6565	4509	4549	4675	<i>civil law partnerships</i>
Spółdzielnie	560	525	473	474	<i>Cooperatives</i>
Fundacje	80	134	181	213	<i>Foundations</i>
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	1725	2492	2823	2924	<i>Associations and social organizations</i>
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	70324	72071	71541	73083	<i>Natural persons conducting economic activity</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a *Excluding persons tending private farms in agriculture.*

TABL. 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives
				spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives			
				razem total	w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation					
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury								
OGÓŁEM 2000	85845	15521	70	2376	10	345	6565	560	70324		
TOTAL 2005	88915	16844	23	3698	10	415	4509	525	72071		
..... 2009	89578	18037	4	4279	19	488	4549	473	71541		
2010	91876	18793	2	4492	17	529	4675	474	73083		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ... Agriculture, forestry and fishing	3582	447	–	58	1	7	59	113	3135		
Przemysł Industry	8246	1709	–	970	4	136	637	54	6537		
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	112	37	–	24	–	–	13	–	75		
przetwórstwo przemysłowe manufacturing	7802	1496	–	834	4	130	602	52	6306		
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ electricity, gas, steam and air conditioning supply	111	59	–	48	–	5	8	2	52		
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ water supply; sewerage, waste management and remediation activities	221	117	–	64	–	1	14	–	104		
Budownictwo Construction	11400	886	–	472	3	31	377	28	10514		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	26102	3738	–	1729	1	249	1899	107	22364		
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	6989	385	–	161	5	23	199	7	6604		
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	2089	455	–	117	–	16	286	2	1634		

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (264). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		razem total	w tym of which						
			przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	spółki handlowe commercial companies			spółki cywilne civil law partnerships	spółdzielnie cooperatives	
				razem total	w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation			
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-shareholder companies of the State Treasury						
Informacja i komunikacja Information and communication	1550	278	–	185	1	11	86	1	1272
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	3176	266	–	67	–	5	49	33	2910
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	2344	1775	–	108	1	7	91	110	569
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	6957	838	2	292	1	20	436	7	6119
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	1695	228	–	104	–	12	116	3	1467
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ... Public administration and defence; compulsory social security	1086	1086	–	–	–	–	–	–	–
Edukacja Education	2752	1561	–	38	–	1	51	1	1191
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	5467	601	–	137	–	3	227	3	4866
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	1676	998	–	27	–	4	67	–	678
Pozostała działalność usługowa Other service activities	6763	3540	–	27	–	4	95	5	3223
Organizacje i zespoły eksterytorialne Extra-territorial organizations and bodies	2	2	–	–	–	–	–	–	–

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (265). **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS
As of 31 Dec

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited	koman- dytowe limited	
OGÓŁEM	2000	2376	2329	115	2214	47	31	16
TOTAL	2005	3698	2827	118	2709	871	797	24
	2009	4279	3127	104	3023	1152	1030	61
	2010	4492	3298	105	3193	1194	1063	69
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		58	53	–	53	5	5	–
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		970	752	44	708	218	202	16
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		24	14	1	13	10	10	–
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		834	636	41	595	198	185	13
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		48	45	2	43	3	2	1
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		64	57	–	57	7	5	2
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		472	371	14	357	101	84	17
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		1729	1181	20	1161	548	526	22
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		161	114	3	111	47	45	2
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		117	75	2	73	42	41	1
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		185	165	5	160	20	18	2
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		67	52	6	46	15	13	2
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		108	75	5	70	33	32	1
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		292	242	3	239	50	37	5
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		104	91	1	90	13	13	–
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		38	31	–	31	7	7	–
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		137	50	–	50	87	32	1
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		27	25	2	23	2	2	–
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		27	21	–	21	6	6	–
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie podlaskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było: w 2005 r. – 50 spółek partnerskich, w 2009 r. – 61, natomiast w 2010 r. – 62.

^a In Podlaskie Voivodship among partnerships there were registered 50 professional partnerships in 2005, 61 – in 2009 and 62 – in 2010.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF PODLASKIE VOIVODSHIP IN 2010

As of 31 Dec

Nowogród

nazwy gmin
names of gminas

Augustowski

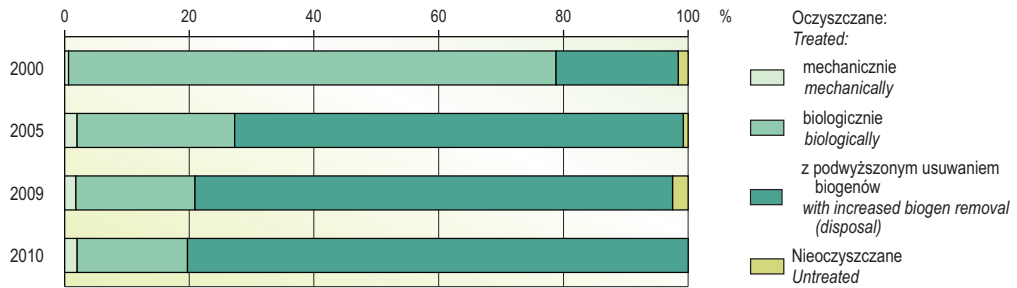
nazwy powiatów
names of powiatas

Białystok

nazwy miast na prawach powiatu
names of cities with powiat status

**STRUKTURA ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH I KOMUNALNYCH WYMAGAJĄCYCH OCZYSZCZANIA
ODPROWADZONYCH DO WÓD LUB DO ZIEMI**

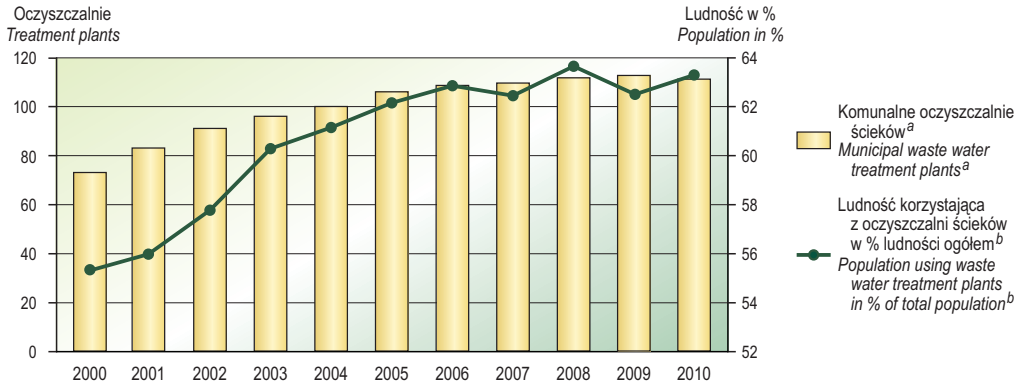
STRUCTURE OF INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTE WATER REQUIRING TREATMENT
DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

KOMUNALNE OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW I LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

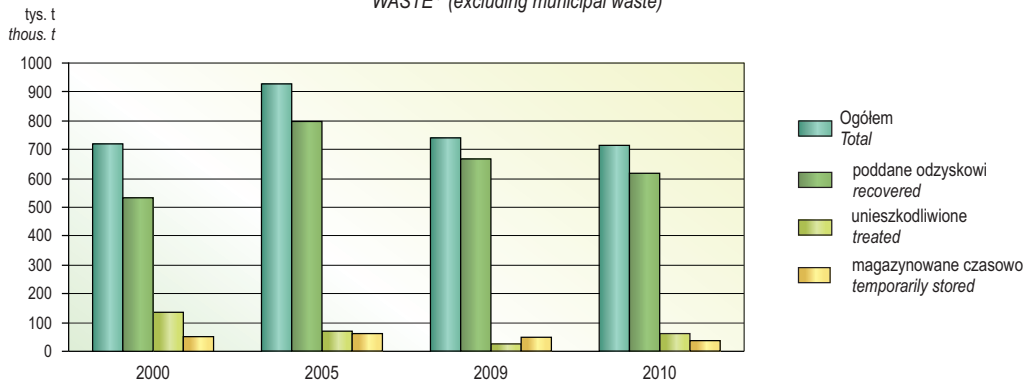
MUNICIPAL WASTE WATER TREATMENT PLANTS AND POPULATION USING WASTE WATER TREATMENT PLANTS
As of 31 Dec

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Working on sewerage system. b Population using waste water treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

ODPADY^a (z wyłączeniem odpadów komunalnych)

WASTE^a (excluding municipal waste)

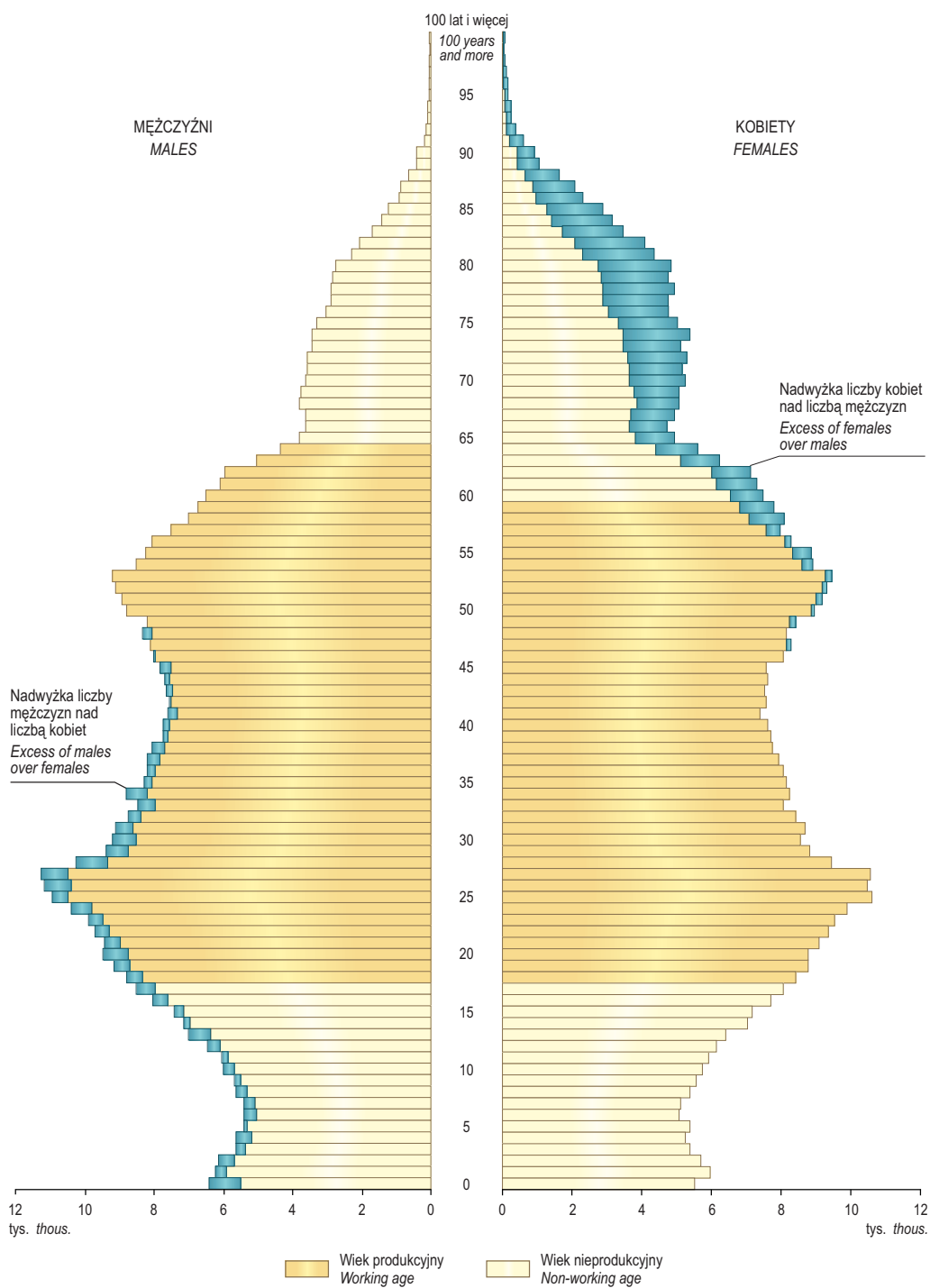
a Wytworzone w ciągu roku.
a Generated during the year.

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2010

As of 31 Dec

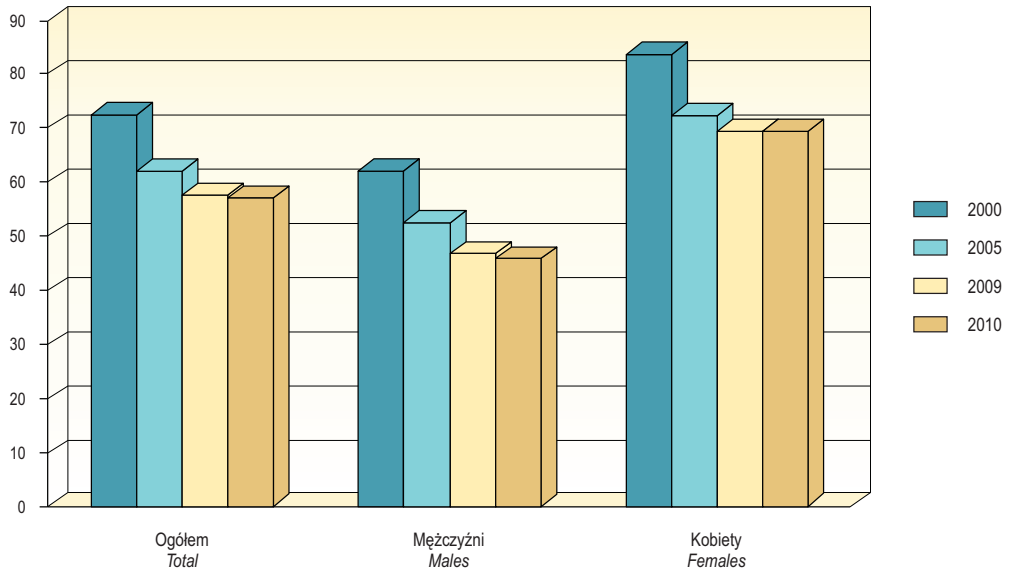

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

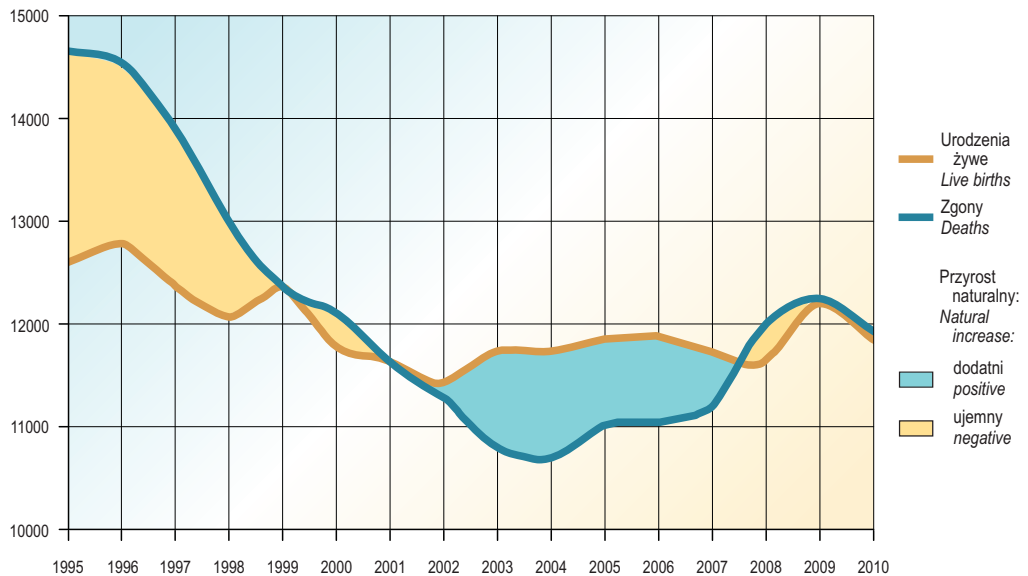
NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE

As of 31 Dec

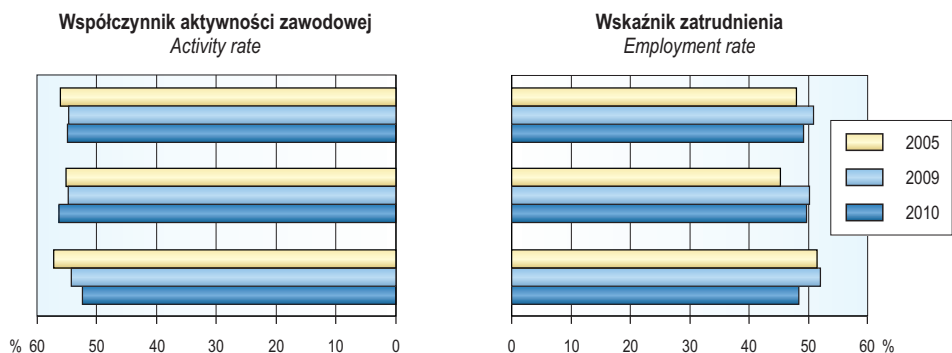

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

VITAL STATISTICS

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ I WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA^a
ACTIVITY RATE AND EMPLOYMENT RATE^a

^a Dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

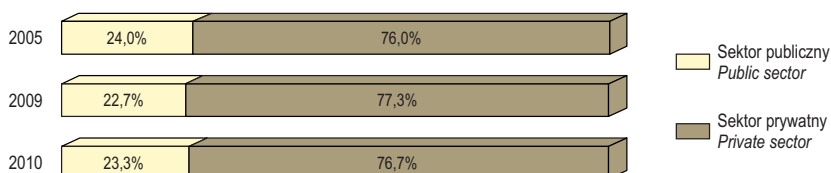
^a Data were compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS).

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY OWNERSHIP SECTORS

As of 31 Dec

^a Według faktycznego miejsca pracy; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

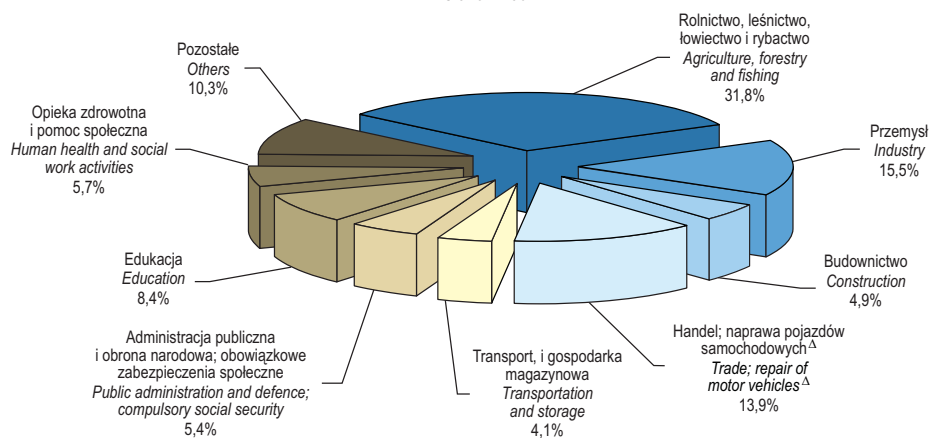
^a By the actual workplace; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data on the basis of the Agricultural Census 2010.

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS IN 2010

As of 31 Dec

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dla pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

^a By the actual workplace and kind of activity; for persons employed on private farms in agriculture – estimated data on the basis of the Agricultural Census 2010.

STRUKTURA ZAREJESTROWANYCH BEZROBOTNYCH W 2010 R.

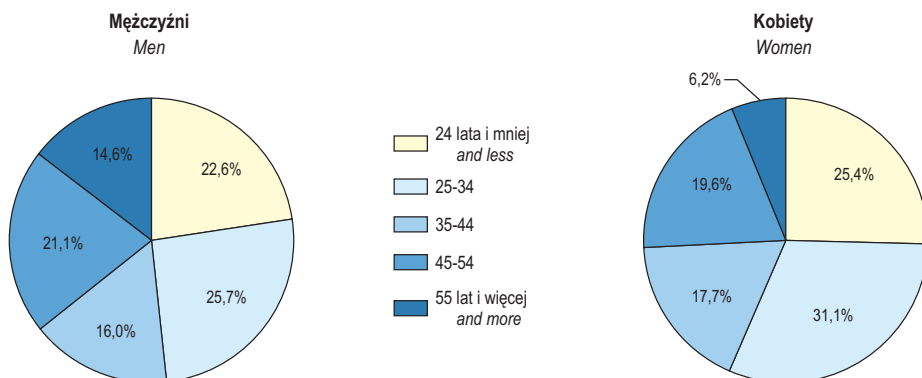
Stan w dniu 31 XII

STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS IN 2010

As of 31 Dec

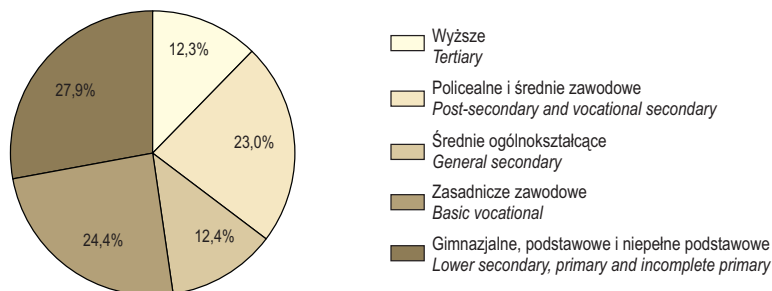
Według płci i wieku

By sex and age

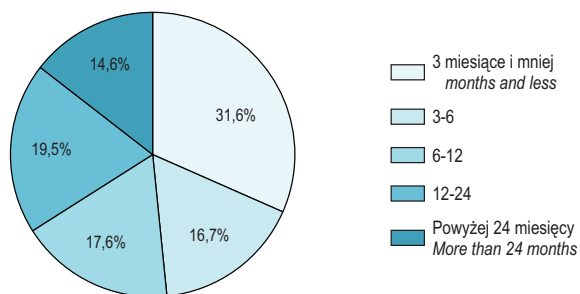
Według poziomu wykształcenia

By educational level

Według czasu pozostawania bez pracy^a

By duration of unemployment^a

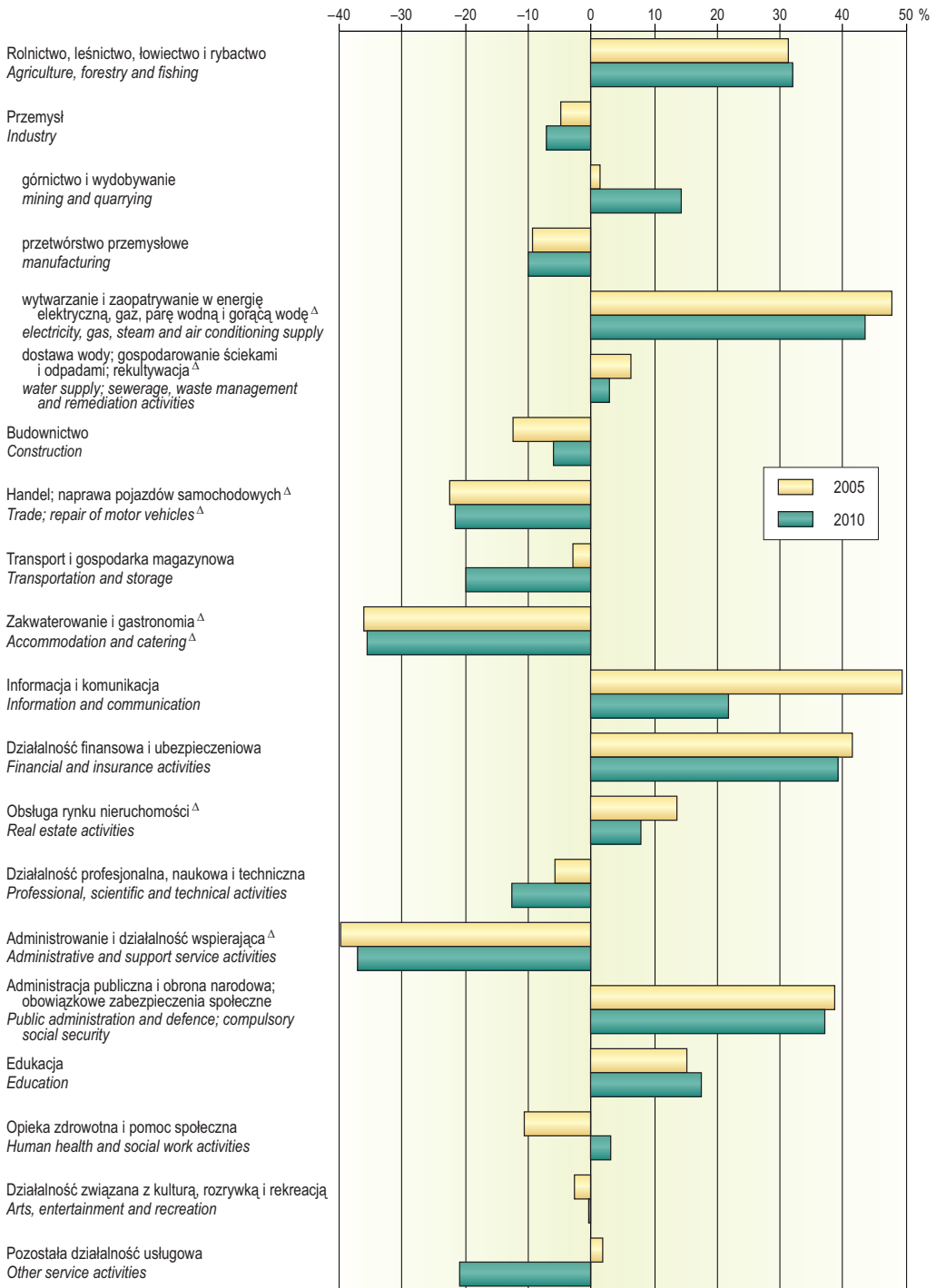

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

^a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the 3-6 interval.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**

RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
FROM AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP

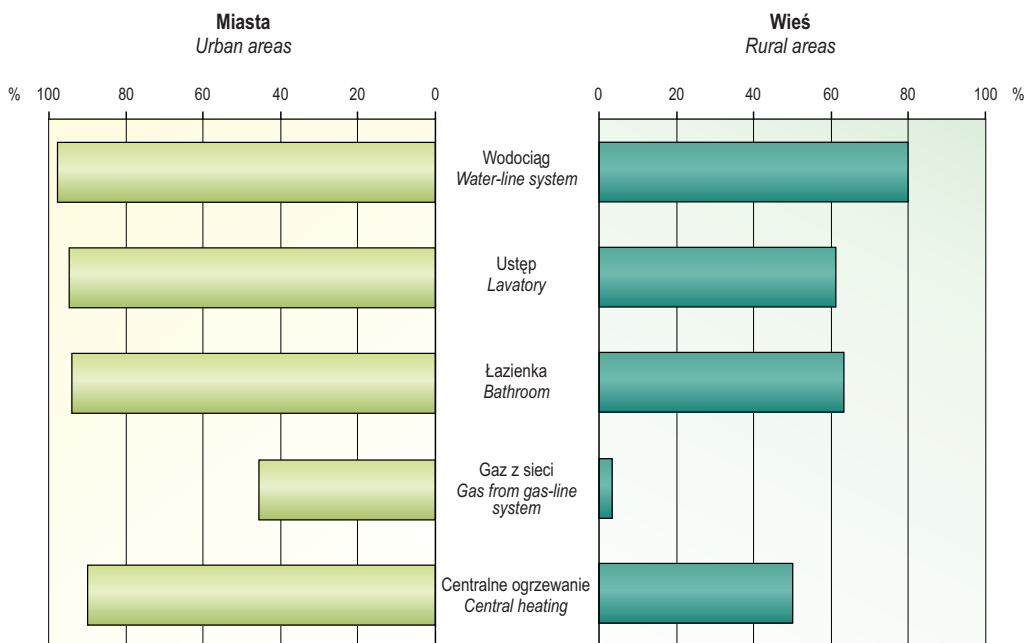

MIESZKANIA WYPOSAŻONE W INSTALACJE W % OGÓLU MIESZKAŃ^a W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS FITTED WITH INSTALLATIONS IN % OF TOTAL DWELLINGS^a IN 2010

As of 31 Dec

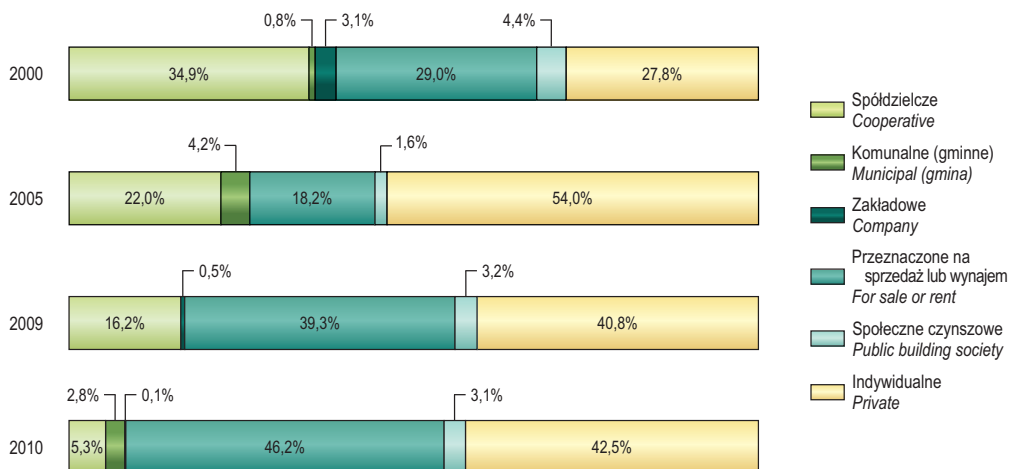

^a Dane szacunkowe.

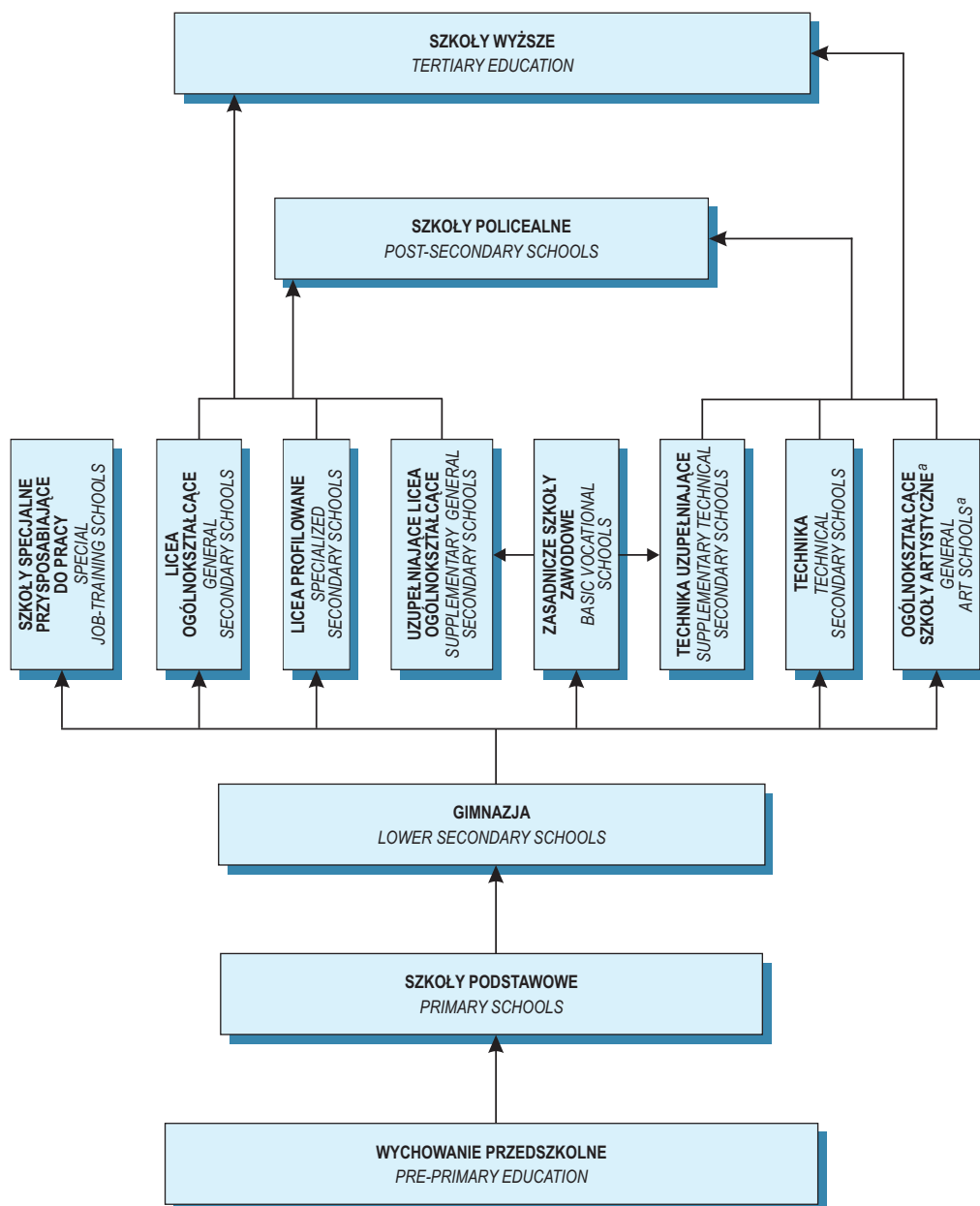
^a Estimated data.

STRUKTURA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

STRUCTURE OF DWELLINGS COMPLETED BY FORMS OF CONSTRUCTION

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2010/11
EDUCATION BY LEVEL IN 2010/11 SCHOOL YEAR

^a Dające uprawnienia zawodowe.

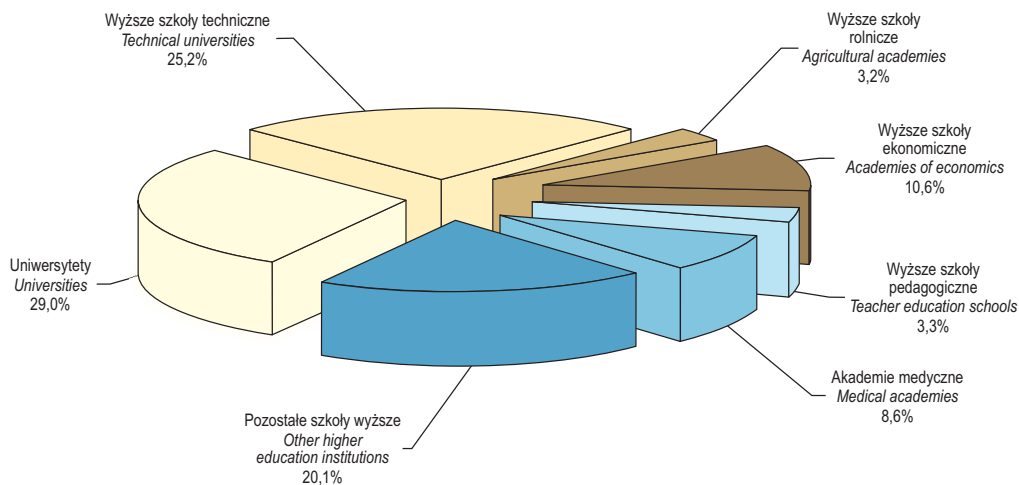
^a Leading to professional certification.

STRUKTURA STUDENTÓW SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ W ROKU AKADEMICKIM 2010/11

Stan w dniu 30 XI

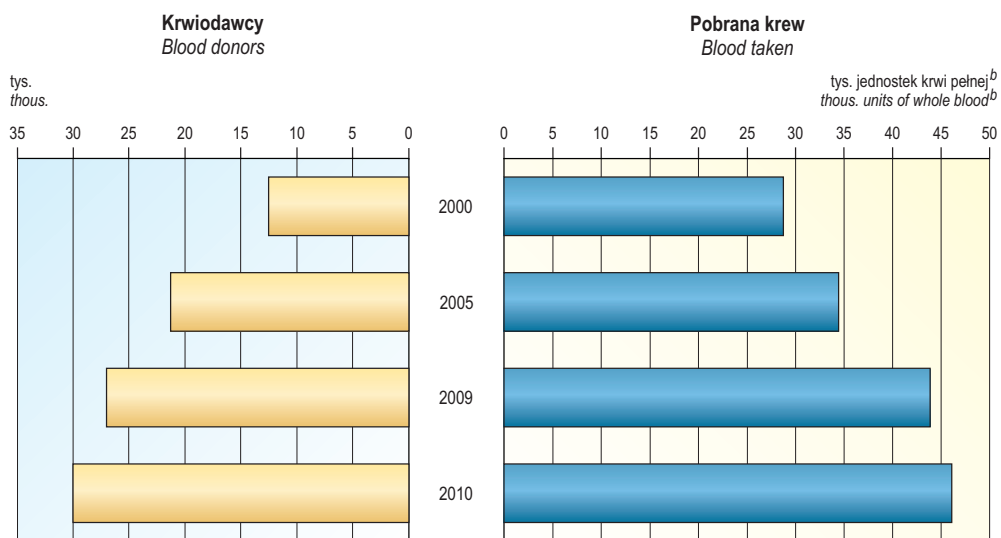
STRUCTURE OF STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY TYPE OF SCHOOLS IN 2010/11 ACADEMIC YEAR

As of 30 Nov

KRWIODAWSTWO^a

BLOOD DONATION^a

^a Nie uwzględniono danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. ^b Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki.

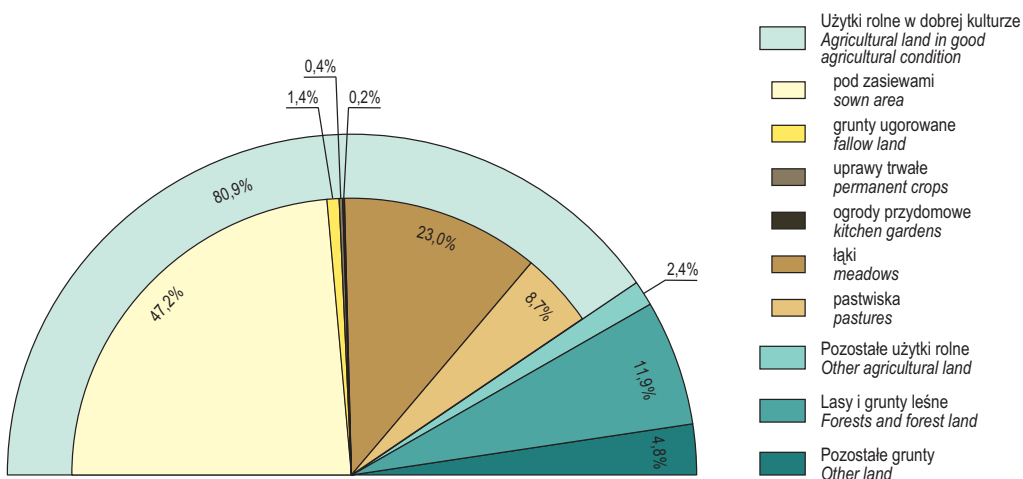
Źródło: do 2009 r. – dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii, w 2010 r. – dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior and Administration. ^b One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units.

Source: until 2009 – data of the Haematology and Transfusiology Institute, in 2010 – data of the National Blood Centre.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2010 R.^a

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2010^a

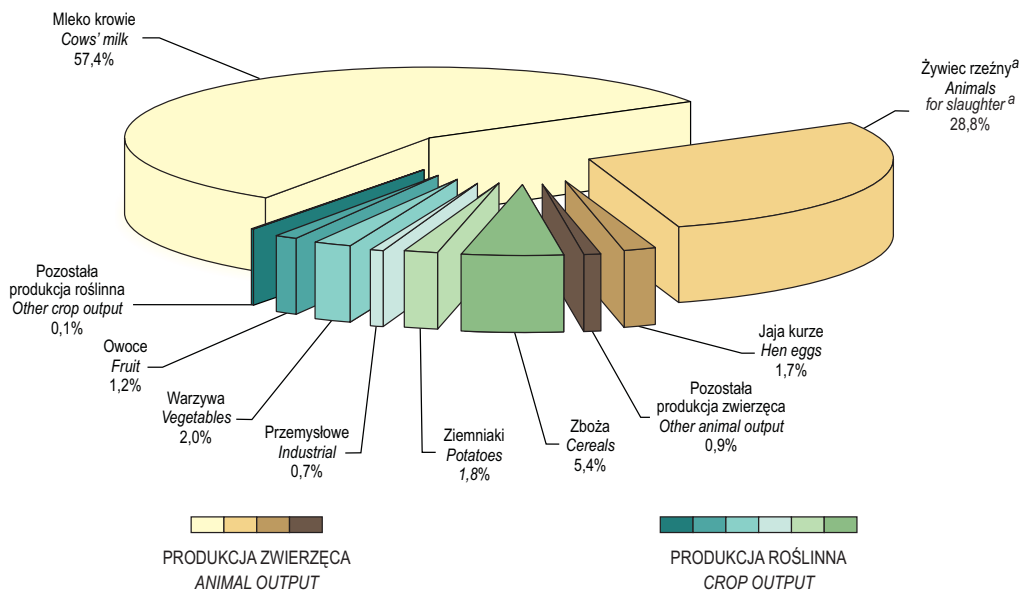

a Według siedziby użytkownika; dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a By the land user's seat; data of the Agricultural Census as of 30 Jun.

STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe) W 2009 R.

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices) IN 2009

a Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

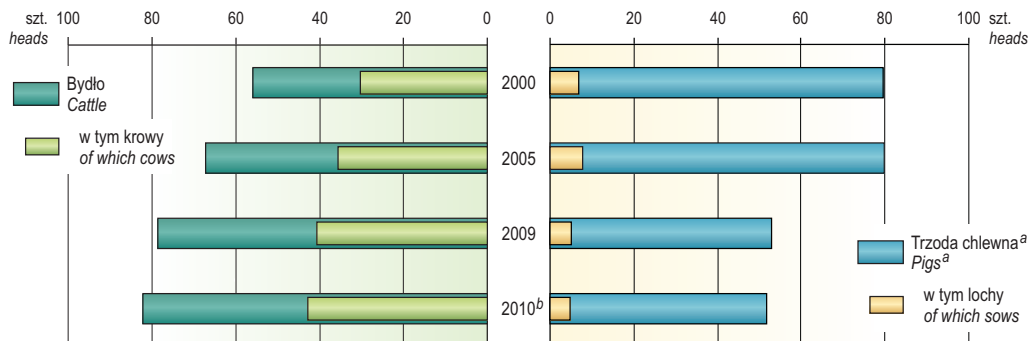
a Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH

Stan w czerwcu

LIVESTOCK PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND

As of June

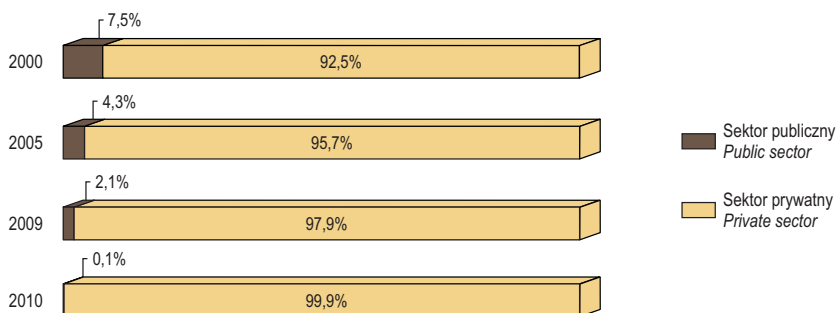

a Stan w końcu lipca. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

a As of the end of July. b Data of the Agricultural Census as of 30 Jun.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI (ceny bieżące)

STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY OWNERSHIP SECTORS (current prices)

a Zrealizowanej systemem zleceńowym przez podmioty budowlane; wykonywanej przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa podlaskiego, siłami własnymi bez podwykonawców; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

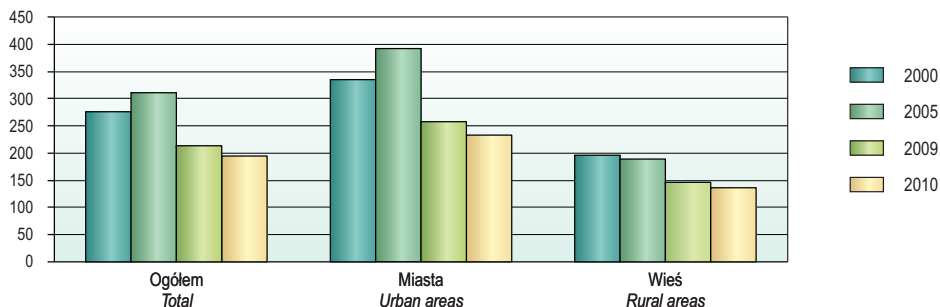
a Realized on the basis of the contract system by construction entities; realized by enterprises which have a seat of board in Podlaskie Voivodship, without subcontractors participation; data concern economic entities employing more than 9 persons.

TELEFONICZNE ŁĄCZA GŁÓWNE^a NA 1000 LUDNOŚCI

Stan w dniu 31 XII

TELEPHONE MAIN LINE^a PER 1000 POPULATION

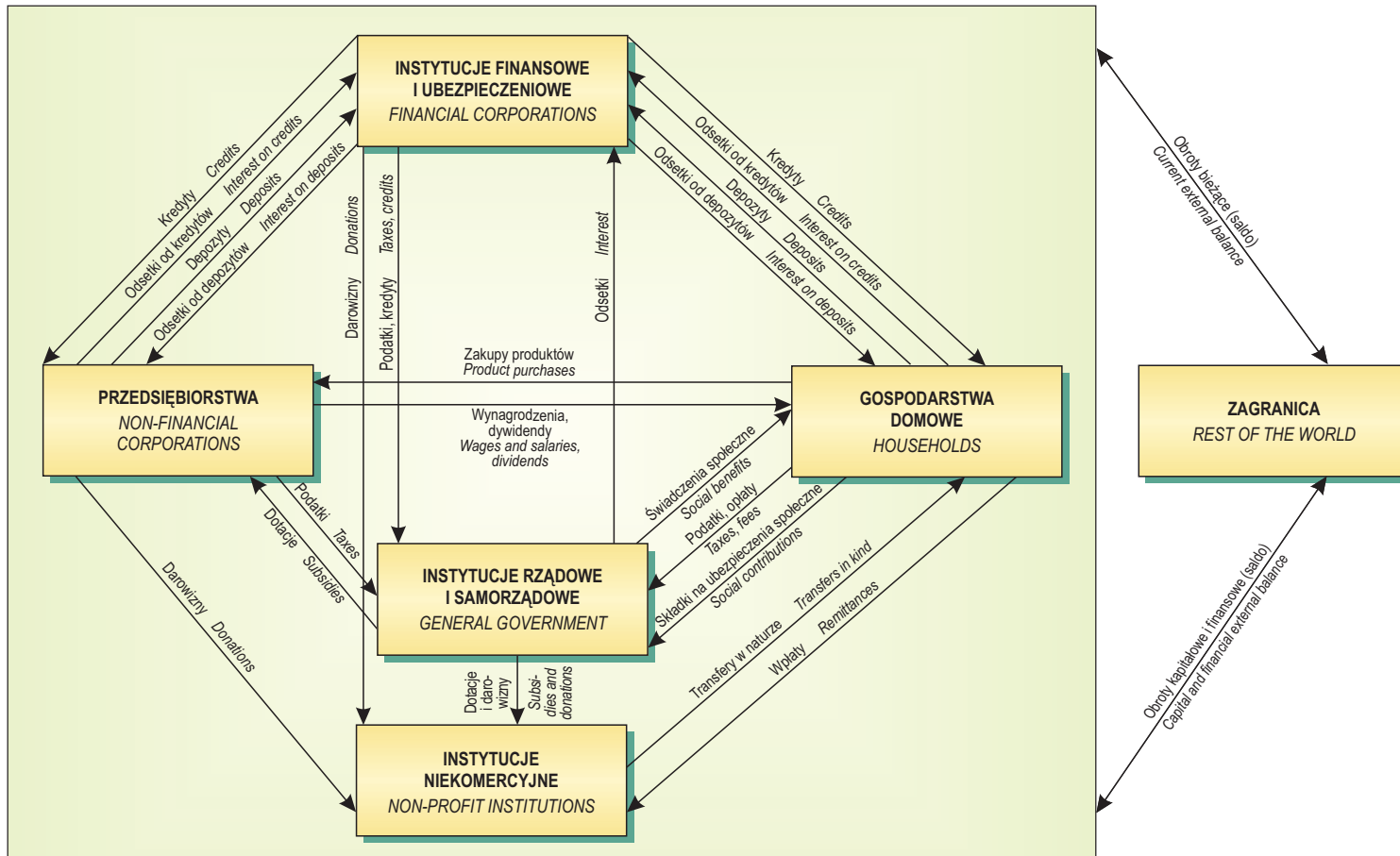
As of 31 Dec

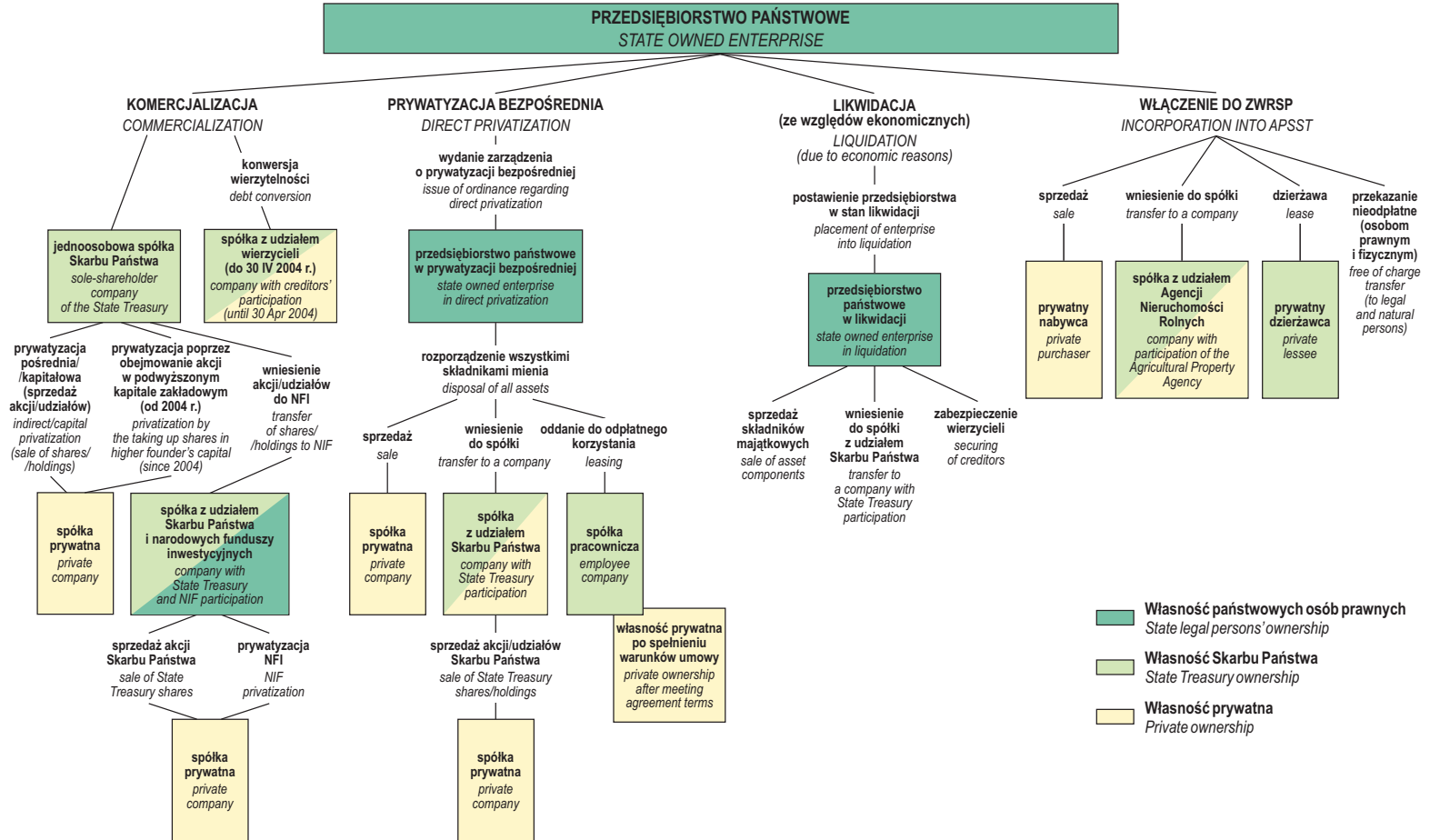
a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej.

a Data concern operators of the public telecommunications network.

SEKTORY INSTYTUCJONALNE I ICH WZAJEMNE POWIĄZANIA
INSTITUTIONAL SECTORS AND THEIR RELATIONSHIPS

SCHEMAT PROCESU PRYWATYZACJI
PLAN OF THE PRIVATIZATION PROCESS

- Własność państwowych osób prawnych
State legal persons' ownership
- Własność Skarbu Państwa
State Treasury ownership
- Własność prywatna
Private ownership